

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
SOSYAL BİLGİLER EĞİTİMİ

**HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE
DÜZENLENEN KURSLARA KATILAN
KURSIYERLERİN YAŞAM BOYU
ÖĞRENME EĞİLİMLERİ, KATILIM
AMAÇLARI VE MEMNUNİYETLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ
(ERZİNCAN ÖRNEĞİ)**

Yüksek Lisans Tezi

Nurten SELÇUK

Danışman

Dr. Öğr. Üyesi Nurettin BİROL

Erzincan 2020

TEZ BİLDİRİMİ

“Halk Eğitimi Merkezlerinde Düzenlenen Kurslara Katılan Kursiyerlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri, Katılım Amaçları ve Memnuniyetlerinin Değerlendirilmesi (Erzincan Örneği)” isimli “Yüksek Lisans” tezim tarafımda intihal programı ile incelenmiştir. Buna göre tezimde bilimsel etik ihlali ve intihal olarak nitelendirilebilecek herhangi bir durum olmadığını taahhüt ederim.

Bu çalışmadaki tüm bilgilerin, akademik ve etik kurallara uygun bir biçimde elde edildiğini; aynı zamanda bu kural ve davranışların gerektirdiği gibi, bu çalışmanın özünde olmayan tüm materyal ve sonuçları tam olarak aktardığımı ve referans gösterdiğimi beyan ederim.

Nurten SELÇUK

**HALK EĞİTİMİ MERKEZLERİNDE DÜZENLENEN KURLARA
KATILAN KURSIYERLERİN YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ,
KATILIM AMAÇLARI VE MEMNUNİYETLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ (ERZİNCAN ÖRNEĞİ)**

Nurten SELÇUK

**Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü
Türkçe ve Sosyal Bilimler Eğitimi Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi, Ekim, 2020**

Tez Danışmanı: Dr. Öğr. Üyesi Nurettin BİROL

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri, katılım amaçları ve memnuniyet düzeylerinin tespit edilmesidir. Araştırmanın evreni, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Erzincan ilinde faaliyet gösteren halk eğitim merkezlerinde açılan sosyal-kültürel ve mesleki-teknik ağırlıklı kurslara katılan 672 kursiyerdir. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma verilerinin elde edilmesi için anket formu kullanılmıştır. Anket formunda “Kişisel Bilgi Formu”, “Kurslara Katılma Sebepleri” “Kursiyer Memnuniyet Anketi” ve “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırmamızda elde edilen veriler SPSS 20.0 istatistik paket programına girilerek veriler analiz edilmiştir. Araştırma verilerin değerlendirilmesinde frekans ve yüzde, Ki-kare analizi, ortalama, medyan, mod, çarpıklık ve basıklık değerleri, Independent Samples t-Testi ve ANOVA Testi uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslara devam eden kursiyerlerin meslek edinme, günlük yaşamlarında değişiklik yapma düşüncesi, kurslara katılarak yaşadığı stres ve sıkıntılı durumdan kurtulma, kişisel özelliklerini

geliştirme, çevresi tarafından takdir edilme, yeni insanlarla tanışma isteği günlük yaşamda değişiklik yapma isteği gibi nedenlerin oldukları belirlenmiştir. Kursiyerler, halk eğitim merkezindeki kurslardan, yöneticilerin tutumları, öğretmenlerin yeterli olmaları, kursta anlatılan konuları anlayabilme, kursların kendilerinin ve toplumun beklentilerini karşılayabildiği, çalışma hayatlarına katkı sağladığı düşüncelerinden dolayı kurslardan memnun oldukları tespit edilmiştir. Araştırmada ayrıca kursiyerlerin medeni durumları, çocukları olma durumları, eğitim durumları, daha önce halk eğitimi merkezlerinin açtığı kursa katılma durumları, katıldıkları kurs türü, farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünme durumları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Halk Eğitim Merkezi, Yaşam Boyu Öğrenme, Yetişkin Eğitimi, Yaygın Eğitim

**EVALUATION OF LIFELONG LEARNING TENDENCIES,
PARTICIPATION OBJECTIVES AND SATISFACTION OF TRAINEES
ATTENDING COURSES ORGANIZED IN PUBLIC EDUCATION CENTERS
(ERZİNCAN EXAMPLE)**

Nurten SELÇUK

**Erzincan Binali Yıldırım University, Social Sciences Institute
Department of Turkish and Social Sciences
M. A. Thesis, October, 2020**

Thesis Supervisor: Dr. Associate Nurettin BİROL

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the lifelong learning tendencies, participation goals and satisfaction levels of the trainees attending the courses organized in public education centers. The population of the study is 672 trainees who attended social-cultural and vocational-technical courses opened in public education centers operating in Erzincan province in the 2018-2019 academic year. General scanning model was used in the research. A questionnaire form was used to obtain research data. "Personal Information Form", "Reasons for Attending Courses", "Trainee Satisfaction Questionnaire" and "Lifelong Learning Tendencies Scale" were used in the questionnaire form. The data obtained in our study were analyzed by entering the SPSS 20.0 statistics package program. Frequency and percentage, Chi-square analysis, mean, median, mode, skewness and kurtosis values, Independent Samples t-Test and ANOVA Test were used to evaluate the research data.

As a result of the research, it was determined that there are reasons such as acquiring a profession, the idea of making changes in their daily lives, getting rid of the stress and distress experienced by participating in the courses, improving their personal characteristics, being appreciated by their surroundings, wanting to meet new people, desire to make changes in their daily life. It was determined that the trainees

were satisfied with the courses at the public education center due to the attitudes of the administrators, the competence of the teachers, the ability to understand the subjects described in the course, the courses that meet the expectations of themselves and the society, and contribute to their working life. In the study, it was also concluded that there was a significant relationship between the marital status of the trainees, their status of having children, their education status, their participation in a course previously opened by public education centers, the type of course they attended, their status of thinking of participating in another course on a different subject and their lifelong learning tendencies.

Keywords: Public Education Center, Lifelong Learning, Adult Education, Non-Formal Education

ÖN SÖZ

Bu araştırmada halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin kurslara katılma sebepleri, memnuniyet durumları ve yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı kişisel özellikler bakımından incelenmesi amaçlanmıştır.

Bu araştırmanın planlaması, kaynak taraması, ölçeklerin uygulanması, verilerin toplanması ve değerlendirme aşamalarında çok değerli kişilerin yardımları olmuştur. Tezimi hazırlarken bana sabırla katlanan, destekleyen ve yönlendiren danışman hocam Sayın Dr. Öğr. Üyesi Nurettin BİROL'a, yüksek lisans eğitimim sürecinde derslerime giren Sosyal Bilgiler Eğitimi Bölümünde görev yapmakta olan hocalarıma, araştırmaya katılan tüm kursiyerlere, araştırmanın yürütülmesi sırasında tüm halk eğitim merkezi müdür, müdür yardımcıları ve eğitimcilere teşekkür ederim.

Her zaman bana güvenen, inanan ve desteklerini her daim arkamda hissettiğim annem, babam, kardeşlerime ve eşime sonsuz teşekkür ederim.

Nurten SELÇUK

İÇİNDEKİLER

TEZ BİLDİRİMİ	I
ÖZET	II
ABSTRACT	IV
ÖN SÖZ	VI
İÇİNDEKİLER	VII
KISALTMALAR.....	XI
TABLolar LİSTESİ.....	XII
GİRİŞ	1

1. BÖLÜM

1.1. Problem Durumu.....	2
1.1.1. Araştırmanın Problem Cümlesi	4
1.1.1.1. Araştırmanın Alt Problemleri	5
1.2. Araştırmanın Önemi	6
1.3. Araştırmanın Amacı.....	7
1.4. Araştırmanın Varsayımları	7
1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları.....	8
1.6. Tanımlar.....	8

2. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE.....	10
2.1. Yaşam Boyu Öğrenme.....	10
2.1.1. Yaşam Boyu Öğrenmenin Amacı	11
2.1.2. Yaşam Boyu Öğrenmenin Önemi	12
2.1.3. Yaşam Boyu Öğrenmenin Becerileri	14

2.1.4. Yaşam Boyu Öğrenen Bireylere Duyulan Gereksinim.....	16
2.1.5. Yaşam Boyu Öğrenen Bireyin Özellikleri.....	17
2.1.6. Yaşam Boyu Öğrenme İlkeleri	19
2.1.7. Yaşam Boyu Öğrenme Programları.....	21
2.1.8. Yaşam Boyu Öğrenmenin Öğeleri.....	23
2.1.9. Yaşam Boyu Öğrenmede Öğrenmeyi Öğrenmenin Önemi	24
2.1.10. Yaşam Boyu Öğrenmede Motivasyonun Önemi	25
2.1.11. Yaşam Boyu Öğrenme ve Bilgi Okuryazarlığı.....	26
2.1.12. Yaşam Boyu Öğrenmede Öğretmenin Rolü	27
2.1.13. Yaşam Boyu Öğrenme ve Küreselleşme	28
2.1.14. Yaşam Boyu Öğrenme Yolları	30
2.1.14.1. Uzaktan Eğitim	32
2.1.14.2. Örgün Eğitim	33
2.1.14.3. Algın Eğitim	33
2.1.11.4. Halk Eğitimi (Yaygın Eğitim)	34
2.1.12. Yaşam Boyu Öğrenme ve Kütüphaneler	34
2.2. Yetişkin Eğitimi.....	35
2.2.1. Yetişkin Eğitimi Gerekli Kılan Nedenler	37
2.3. Yaygın Eğitim Kurumu Olarak Halk Eğitim Merkezleri	38
2.3.1. Yaygın Eğitim ve Önemi	40
2.3.2. Türk Milli Eğitim Sisteminde Yaygın Eğitimin Yeri	41
2.3.3. Yaygın Eğitimin Özellikleri ve Hedef Kitleleri	42
2.3.4. Yaygın Eğitim Hizmeti Veren Kurum ve Kuruluşlar	44
2.3.5. Halk Eğitimi ve Halk Eğitim Merkezleri.....	44

2.3.5.1. Halk Eğitim Merkezlerinin Tarihçesi	45
2.3.5.2. Halk Eğitim Merkezlerinin Faaliyetleri	47
2.3.5.3. Halk Eğitim Merkezlerinin Hedef Kitlesi.....	48
2.3.5.4. Erzincan Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu	49
2.4. İlgili Araştırmalar	50
2.4.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar	50
2.4.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar	54

3. BÖLÜM

3.1. Yöntem.....	59
3.1.1. Araştırmanın Modeli.....	59
3.1.2. Araştırmanın Çalışma Grubu	59
3.1.3. Verileri Toplama Araçları.....	61
3.1.3.1. Kişisel Bilgi Formu.....	62
3.1.3.2. Kurslara Katılma Sebepleri Anketi	62
3.1.3.3. Kursiyer Memnuniyet Anketi	62
3.1.3.4. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği	62
3.1.3.1. Veri Toplanma Süreci	63
3.1.4. Verilerin Analizi	63

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM	65
4.1. Kursiyerlerin Halk Eğitim Kurslarına Katılma Sebeplerine İlişkin Bulgular.....	65
4.2. Kursiyerlerin Memnuniyetlerine İlişkin Bulgular	91
4.3. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeğine İlişkin Bulgular	111

5. BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER	123
5.1. Sonuç ve Tartışma	123
5.2. Öneriler	136
KAYNAKÇA	139
EKLER	155
Ek 1: Araştırmanın Yapıldığı Kurslar.....	155
Ek 2: Onam Formu	156
Ek 3: Veri Toplama Aracı.....	158
Ek 4: Anket Kullanma İzni	163
Ek 5: Etik Kurul İzni.....	164
Ek 6: Araştırma İzni.....	165
ÖZGEÇMİŞ	168

KISALTMALAR

HEM	: Halk Eğitim Merkezi
KKS	: Kurslara Katılma Sebepleri
KMA	: Kursiyer Memnuniyet Anketi
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
OECD	: İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatının
s.	: Sayfa
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu
YBO	: Yaşam Boyu Öğrenme

TABLOLAR LİSTESİ

		Sayfa No
Tablo 1	Kursiyerlerin Demografik Özellikleri (n=672)	60
Tablo 2	Kursiyerlerin Cinsiyete Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları	65
Tablo 3	Kursiyerlerin Yaşa Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları	67
Tablo 4	Kursiyerlerin Öğrenim Durumuna Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları	71
Tablo 5	Kursiyerlerin Mesleklerine Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları	76
Tablo 6	Kursiyerlerin Aylık Gelirlerine Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları	83
Tablo 7	Kursiyerlerin Kursun Türüne Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları	88
Tablo 8	Kursiyerlerin Cinsiyete Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları	91
Tablo 9	Kursiyerlerin Yaşa Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları	94
Tablo 10	Kursiyerlerin Öğrenim Durumuna Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları	97
Tablo 11	Kursiyerlerin Mesleğe Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları	101
Tablo 12	Kursiyerlerin Aylık Gelire Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları	107
Tablo 13	Kursiyerlerin Kurs Türüne Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları	110
Tablo 14	Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeğine İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları (n=672)	112
Tablo 15	Kursiyerlerin Cinsiyete Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Bağımsız Örnek t-testi Analiz Sonuçları	113
Tablo 16	Kursiyerlerin Yaşa Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Tek Yönlü ANOVA Testi Analiz Sonuçları	113
Tablo 17	Kursiyerlerin Medeni Durumuna Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Bağımsız Örnek t-testi Analiz Sonuçları	114
Tablo 18	Kursiyerlerin Çocuğu Olma Durumuna Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Bağımsız Örnek t-testi Analiz Sonuçları	115
Tablo 19	Kursiyerlerin Eğitim Durumuna Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Tek Yönlü ANOVA Testi Analiz Sonuçları	116

Tablo 20	Kursiyerlerin Mesleklerine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Tek Yönlü ANOVA Testi Analiz Sonuçları	117
Tablo 21	Kursiyerlerin Aylık Gelire Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Tek Yönlü ANOVA Testi Analiz Sonuçları	118
Tablo 22	Kursiyerlerin Daha Önce Halk Eğitimi Merkezlerinin Açtığı Kursu Katılma Durumuna Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Bağımsız Örnek t-testi Analiz Sonuçları	119
Tablo 23	Kursiyerlerin Kurs Türüne Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Bağımsız Örnek t-testi Analiz Sonuçları	120
Tablo 24	Kursiyerlerin Farklı Bir Konuda Başka Bir Kursu Katılmayı Düşünme Durumuna Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Bağımsız Örnek t-testi Analiz Sonuçları	121

GİRİŞ

Değişen yaşam biçimi ve hızlı teknolojik gelişmeler, toplumlar ve bireyler arasında ilişkilerin artmasına sebep olmaktadır. İlişkilerdeki bu hızlı artış, bilgiye olan ihtiyacın da artmasını sağlamaktadır. Sadece okulda öğrenilenlerin yetmediği günümüzde, bilgi bir gereksinim halini almış ve birey yaşamı boyunca devam eden bir öğrenim süreci içerisine girmiştir. Yaşam boyu öğrenme, eski dönemlerde de geçerli olmakla birlikte, bir kavram olarak yirminci yüzyılın başlarından itibaren dillendirilmeye başlanmış ve yirminci yüzyılın son çeyreğinde yaşam boyu öğrenme kavramı üzerine araştırmalar yapılmaya başlanmıştır.

Belirli bir yaşa kadar eğitim öğretim sisteminin içerisinde olan bireyler, bu sistem içerisine az veya hiç katılmamış olan bireyler, yaşam boyu öğrenme yöntemi ile gereksinim duydukları bilgiye ulaşmak için çeşitli yollar tercih etmişlerdir. Yaşam boyu öğrenmeyi sağlayan yollardan biri de ülkemizde illerde hatta birçok ilçe de kurulmuş olan halk eğitim merkezleridir. Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslar, bireylerin gereksinim duydukları bilgiye ulaşmalarını sağlamaktadır. Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslar ile bireylerin yeni bilgiler öğrenmeleri, mevcut bilgilerinin yanına yeni bilgiler ekleyerek kendilerini geliştirmeleri sağlanmaktadır.

Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslara katılım isteğe bağlı olarak alınmaktadır. Bu sebeple halk eğitim merkezlerinde verilen kurslar bireylerin gereksinim ve isteklerine göre güncel tutulmaktadır. Kursiyerlerin halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslara olan memnuniyet durumları, bu kurslara olan devamlılığı arttırmaktadır.

Bireylerin yaşam boyu öğrenme istekleri ve bu istekleri çerçevesinde katıldıkları halk eğitim kurslarına karşı memnuniyet durumlarının belirlenmesi ile bu kursların daha verimli olmasına katkı sağlanabilecektir.

Bu bölümde, araştırmanın problemi, amacı, önemi, problem cümlesi, alt problemleri, varsayımları, sınırlılıkları ve araştırma ile ilgili tanımlar yer almaktadır.

1. BÖLÜM

1.1. Problem Durumu

Her dönem toplumlar için önemli olan bir kavram olan bilginin, bireyler açısından daha iyi bir iş ve buna bağlı olarak yüksek bir yaşam standardı, toplumlar için de diğer toplumlardan daha önde olma gibi önemli bir işlevi bulunmaktadır. Bilginin çok daha önemli bir kavram olarak öne çıkması, 1970’lerden itibaren özellikle teknolojinin de hızlı gelişimi ile birlikte olmuştur.¹

Bireylerin bilgi edinme şekilleri, algı biçimleri, öğrenme yöntemleri ve stratejileri farklılık gösterdiği gibi aynı ortamlarda bile öğrenme durumları farklı olabilmektedir. Yaşam boyu öğrenmeyle (YBO) bireyin öğrenme isteği giderilerek, öğrenmekten keyif alacak bireylere uygun koşullarda daha iyi öğrenim sağlanabilmektedir.²

Tüm dünyanın merak ettiği ve birçok sahada yürütülen öğrenme süreci olan yaşam Boyu Öğrenmeyi ilk olarak 1929 yılında tanımlayan Basil Yeaxlee, eğitimin yaşam boyu devam ettiğini ifade etmiştir.³ Eğitim hayatına 1970’li yıllardan sonra girmiş, fakat öğrenmenin sınırları tam belirlenmemiş olmasına rağmen geniş bir biçimde kullanılmaktadır.⁴

Yaşam boyu öğrenme eğitim politikalarında ve kurumlarında, pratik uygulamalar ve programlarda artarak değer kazanan kapsayıcı bir kavram haline gelmiştir. 1990’lı yıllardan itibaren de yaşam boyu öğrenmenin yeri, kalitesi ve önemi

¹ Hülya İz Bölükoğlu, “Bilgi Çağında Eğitim Fakültelerinde Resim-İş Eğitiminin Genel Bir Değerlendirmesi”, *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(3), 2002, s. 248.

² Şaban Şen, *Ceza İnfaz Kurumlarında Verilen Eğitim Faaliyetlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Açısından Değerlendirilmesi: Zonguldak İli Örneği*. (Prof. Dr. Firdevs Güneş), Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.

³ Hamit Aksoy, Hasan Erbay, Hakan Kör, “Üniversite Akademik Personellerinin Yaşam Boyu Öğrenme Tutumlarının İncelenmesi”, *Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(2), 2017, s. 1549.

⁴ Hüseyin Dündar, *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi* (Danışman: Doç. Dr. Ali Yıldız), Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.

üzerinde durulmaktadır.⁵ 2000’li yıllara gelindiğinde de öğrenmenin yaşamın herhangi bir evresinde, öğrenmeyi zevkli hale getirecek şekilde aile arasında, toplumsal yaşamın içerisinde, günlük iş yaşamı sırasında gerçekleştirilebileceği düşüncesi gelişmiş, yaşam boyu öğrenme, yaşam genişliğinde, yaşam çapında olacak bir hale gelmeye başlamıştır.⁶ 21. yüzyıla gelindiğinde ise öğrenme kavramı sihirli bir hale gelmiş, öğrenmenin yaşam boyu devam eden bir durum olduğu gerçeği belirginleşmiştir.⁷ Günümüzde artık, bilginin başkası tarafından verilmesi değil, bireyin kendisinin bilgiye ulaşma çabası ön plana çıkmış, eğitime yerine eğitim, öğretmek yerini öğrenmeye bırakmıştır.⁸

Belli yaşa kadar devam eden toplu verilen eğitimin yanında bireysel olarak hayat boyu devam eden sınırsız eğitim değişen dünyayı takip etme sürecinde zorunluluk haline gelmektedir. Dünyadaki değişimlere ve yeniliklere ayak uydurabilmek, mesleki ve entelektüel gelişimlerini sürdürmek ve farklı alanlarda kişisel becerilerini geliştirmek için insanların yaşam boyu öğrenmeye ihtiyacı vardır ve bireylerin kendilerini sürekli olarak gelişmesini gerektirmektedir. Bu nedenle toplumda yaşam boyu öğrenme önemli bir ihtiyaç haline gelmiştir. Modern toplumda, yaşam boyu öğrenme yaklaşımı insan yaşamında önemli bir rol oynar.⁹

Bilgi toplumunda gerçekleştirilmesi istenen nitelikli eğitim hedefinin bir sonucu olarak sorgulayan, araştıran, çözüm üreten, üst düzey düşünme becerilerine sahip, öğrenmeyi öğrenen niteliğini kazanmış bireylerin yetiştirilmesi oldukça önemlidir.¹⁰

Hızlı değişimin hâkim olduğu bu dünyada bireylerin koşullarla başa çıkabilmesi ve ilerleyebilmesi için bilgiye ulaşma, bilgiyi saklama ve gerektiğinde kullanma

⁵ Mehmet Akcaalan, *Yaşam Boyu Öğrenme İle Sosyal Duygusal Öğrenme Arasındaki İlişkilerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. (Dr. Öğr. Üyesi Serhat Arslan), Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.

⁶ Serap Ayhan, *Dünden Bugüne Yaşam Boyu Öğrenme, Yaşam Boyu Öğrenme Sempozyumu*, (Yay. Haz. Sayılan, Fevziye, Yıldız, Ahmet), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2005, s. 3.

⁷ Ahmet Duman, *Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenme Siyasalarını Oluştur(a)mamanın Dayanılmaz Hafifliği*, *Yaşam Boyu Öğrenme Sempozyumu*, (Yay. Haz. Sayılan, Fevziye, Yıldız, Ahmet), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2005, s. 31

⁸ İlhami Fındıkçı, *Yaşadıkça Eğitim*, İstanbul 2004, s. 89.

⁹ Aylin Kaplan, “Lifelong learning: Conclusions from a literature review”, *International Online Journal of Primary Education*, 5(2), 2016, s. 45.

¹⁰ Sibel Açışlı, “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğrenme Stilleri İle Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi”, *İlköğretim Online*, 15(1), 2016, s. 275.

becerilerine sahip olmalıdır.¹¹ Modern toplumda eğitim, yaşamlarını nitelikli bir şekilde sürdürmeleri için her bireyin yaşamında önemli bir faktördür. Ayrıca, eğitimin toplumun tüm yönlerinin gelişimini kolaylaştıran ve bunu başarmanın yolunu açan lider bir kavram olduğu yaygın olarak bilinmektedir. Nitelikli eğitim bireylerin meydana gelebilecek yeni şartlara hazır hale gelebilmelerini sağlamalıdır. Çünkü bilgi ve teknolojinin gün geçtikçe hızla gelişmesiyle önemli gelişmelerin yaşanması ortalama insan ömründen daha kısa bir süreye denk gelmektedir. Öğrenenler için zaman ve mekân sınırı olmadan öz yönetimli araştırma ve öğrenme becerisi kazandırmak en önemli öğrenmedir. Eğitim artık hayat boyu devamlı araştırma ve öğrenme süreci haline gelmektedir.¹²

Bireylere yaşam boyu öğrenme imkânı sağlayan kurumlardan biri Halk eğitim merkezleri ve bu merkezlerde düzenlenmekte olan kurslardır. Bu araştırmada halk eğitim merkezlerinde düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin, yaşam boyu öğrenme eğilimleri, kurslara katılma amaçları ve bu kurslara karşı memnuniyet durumlarının incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmada kursiyerlerin kurslara katılma amaçları ve memnuniyet durumları cinsiyet, yaş, eğitim durumu, meslek, gelir durumu ve kurs türleri açısından nasıl farklılaştıkları incelenmiştir. Kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri de cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuk sahibi olma durumu, meslek, aylık gelir, daha önce açılmış olan kurslara katılma durumu, kurs türü ve farklı bir konuda başka bir kursa katılma durumu açısından nasıl farklılaştıkları incelenmiştir.

1.1.1. Araştırmanın Problem Cümlesi

Bu araştırmanın problem cümlesi “Erzincan ilinde bulunan halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri, katılım amaçları ve memnuniyet düzeyleri nedir?” şeklinde belirlenmiştir.

¹¹ Bünyamin Aydın, “Bilgi Toplumu Oluşumunda Bireylerin Yetiştirilmesi”, *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(14), 2003, s. 186.

¹² Oktay Akbaş, Soner M. Özdemir, “Avrupa Birliğinde Yaşam Boyu Öğrenme”, *Milli Eğitim Dergisi*, 155(156), 2002, s. 113.

1.1.1.1. Araştırmanın Alt Problemleri

Araştırmanın problem cümlesine dayanılarak aşağıdaki alt problemler belirlenmiştir.

1. Halk eğitimi merkezi kursiyerlerinin kurslara katılma sebepleri;

- a) Cinsiyetlerine,
- b) Yaşlarına,
- c) Öğrenim durumlarına,
- d) Mesleklerine,
- e) Gelir durumlarına,
- f) Kurs türüne göre nasıldır.

2. Halk eğitimi merkezi kursiyerlerinin memnuniyet durumları;

- a) Cinsiyetlerine,
- b) Yaşlarına,
- c) Öğrenim durumlarına,
- d) Mesleklerine,
- e) Gelir durumlarına,
- f) Kurs türüne göre nasıldır.

3. Halk eğitim merkezi kursiyerlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimleri;

- a) Cinsiyetlerine,
- b) Yaşlarına,
- c) Medeni durumlarına,
- d) Çocuğu olma durumlarına,
- e) Öğrenim durumlarına,
- f) Mesleklerine,

- g) Gelir durumlarına,
- h) Daha önce katıldıkları kurslara,
- ı) Kurs türlerine
- j) Farklı bir konuda başka bir kursa katılma durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

1.2. Araştırmanın Önemi

21. yüzyılın hedeflerinden biri olan öğrenme toplumuna ulaşabilmesi, eğitim ve öğretim kurumlarının yaşam boyu öğrenmenin amacına yönelik düzenlenmesiyle mümkün olabilir. Öğrenme, toplum olabilmenin yollarından biridir ve tüm yurttaşlara beşikten mezara kadar eşit öğrenme fırsat ve olanakların sunulması gerekmektedir. Öğrenme, toplumlarının hedeflerine ulaşarak, saygın, ileri bir toplum olarak varlığını sürdürebilmesini sağlamaktadır. Bu sebeplerden dolayı, yaşam boyu öğrenmenin yaygınlaştırılması gerekmektedir.¹³ Çoğunlukla yaşam boyu öğrenmenin sadece yetişkin eğitimini kapsadığı düşünülmeyle birlikte; yaşam boyu öğrenme, insan yaşamı boyunca gerçekleşebileceği ve yaşamın her anında olan bir öğrenme modelidir. Bireylerin bilgi ve teknoloji çağını yakalayabilmeleri için sürekli kendilerini geliştirme ihtiyacı ortaya çıkmaktadır. Bu ihtiyacı karşılayabilmek için sadece örgün eğitim yeterli değildir. Bir toplumun gelişebilmesi için eğitimin yaşam boyu sürmesi, insanların yaşam boyunca kendilerini sürekli geliştirmesi gerekmektedir. Yaşam boyu öğrenme hızlı gelişim gösteren bilgi ve teknoloji sayesinde insanlar için yeni öğrenme fırsatları sunmaktadır.¹⁴

“Eğitim”, ”Öğretim” kavramları dile getirildiğinde, çoğunlukla çocuk ve gençler ile okullar gelmektedir. “Yaygın Eğitim”, “Halk Eğitimi” ya da “Yetişkin Eğitimi” terimleri ile eğitimle ilgilenen profesyonel eğitimci bile gerektiği kadar ilgilenmemektedir. Halk eğitimi çoğunlukla, yetişkinlere okuma-yazma ile biraz matematik öğretmek ve temel vatandaşlık bilgileri kazandırmak amacıyla düzenlenen

¹³ Ahmet Duman, *Yetişkinler Eğitimi*, Ankara 2006, s. 32.

¹⁴ Tuncer Can, *Yaşam Boyu Öğrenme Bağlamında Yabancı Dil Olarak İngilizce Ders Kitaplarında Strateji Kullanımı*, (Danışman: Prof. Dr. Tülin Polat), İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2011.

eğitim etkinlikleri, genç kızlara ve bayanlara biçki-dikiş, nakış, el sanatları vb. el becerileri kazandırmak amacıyla düzenlenen kurslar, hatta kitle iletişim araçları yoluyla vatandaşları çeşitli konularda bilgilendirmek amacıyla düzenlenen etkinlikler olarak görülmektedir. Bununla birlikte, “eğitim” ile okullarda verilen örgün eğitimin okulda öğrenilen ya da öğretilenlerle sınırlandırılmayacağı; bireyin “beşikten mezara kadar” bir öğrenme süreci içinde bulunduğu; bu nedenle de eğitim etkinliklerinin bu anlayış içerisinde düzenlenmesi gerektiği giderek daha belirgin bir şekilde belirginleşmektedir.¹⁵ Bu çalışmada halk eğitim merkezleri ile yaşam boyu öğrenme arasındaki ilişki, kursiyerler üzerinden incelenerek, genel bir karara ulaşılabileceği ve halk eğitim merkezlerinin önemi de ortaya çıkarılabileceği düşünülmektedir.

1.3. Araştırmanın Amacı

Toplumlar değişip geliştikçe yaşam boyu öğrenmenin önemi de belirgin bir şekilde ortaya çıkmaktadır. Teknolojik gelişmelerin de katkısıyla sosyal yaşamda ortaya çıkan hızlı değişim, bireylerin çağı yakalamak için sürekli olarak kendilerini yenilemelerini gerekli kılmaktadır. Yaşam boyu öğrenmenin önemli araçlarından biri halk eğitim merkezleridir. Halk eğitim merkezlerine devam etmekte olan kursiyerlere verilen kursların çeşitlendirilmesi ile yaşam boyu eğitim eğiliminde olan bireylerin bu isteklerinin karşılanması sağlanabilecektir. Halk eğitim merkezlerine devam etmekte olan kursiyerlerin bu merkezlerden memnuniyet durumlarının değerlendirilmesi toplumun yaşam boyu öğrenmeye yönelmeleri konusunda etkin politikalar oluşturulması ve halk eğitim merkezlerinin geliştirilebilmesi açısından önemlidir. Bu sebeple bu araştırmanın amacı, halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri, katılım amaçları ve memnuniyet düzeylerinin tespit edilmesidir.

1.4. Araştırmanın Varsayımları

Araştırmanın varsayımları,

1. Araştırmaya katılan kursiyerlerin araştırmada kullanılan veri toplama araçlarını doğru ve samimi bir şekilde cevapladıkları varsayılmıştır.

¹⁵ Cevat Celep, *Halk Eğitimi*, Ankara 2003, s. 3.

2. Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarının araştırmanın problemine ve alt problemlerine göre elde edilmesi amaçlanan verilerin elde edilmesinde geçerli ve güvenilir olduğu varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın sınırlılıkları,

1. Bu araştırma 26 Kasım – 9 Aralık 2018 tarihleri arasında Erzincan ili halk eğitim merkezinde düzenlenen kurslara katılan gönüllü kursiyerleri kapsamaktadır. Bu nedenle araştırma sonuçları benzer özellikler taşıyan kursiyerlere genellenebilir.

2. Bu araştırmada incelenen katılım amaçları kurslara katılma sebepleri ölçeğinin (KKS) ölçtüğü özelliklerle, memnuniyet değerlendirmesi Kursiyer Memnuniyet Anketinin (KMA) ölçtüğü özelliklerle, yaşam boyu öğrenme kavramı yaşam boyu öğrenme eğilimleri ölçeğinin (YBÖE) ölçtüğü özelliklerle sınırlıdır.

3. Araştırma, cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuğu olma durumu, öğrenim durumu, meslek, aylık gelir, daha önceki kurslara katılma durumu, farklı bir konuda başka bir kursa katılma durumu değişkenleri ile sınırlı tutulmaktadır. Bu bilgiler kişisel bilgi formundan elde edilen veriler ile sınırlıdır.

1.6. Tanımlar

Eğitim: Kişilerin kendi davranışlarında kendisinin yaşam durumu yoluyla kasıtlı ve planlı bir şekilde istendik değişiklikler meydana getirmesidir.¹⁶

Halk Eğitimi: Yetişkinlere ve okullarda sunulan eğitimin dışında kalmış olanlar için planlanmış düzenli ve örgütlü bir eğitim çalışmalarıdır.¹⁷

Öğrenme: Kişinin yaşantıları ve çevresi ile etkileşimi yoluyla kalıcı davranış kazanması ya da eski davranışlarını değiştirmesi sürecidir.¹⁸

¹⁶ Mehtap Kalakenger, *Kahramanmaraş Halk Eğitim Merkezlerindeki Takı Tasarımı Eğitim Programının İncelenmesi*, (Danışman: Prof. Dr. Mediha Güler), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.

¹⁷ Adil Türkoğlu, Sanem Uça, “Türkiye’de Halk Eğitimi: Tarihsel Gelişimi, Sorunları ve Çözüm Önerileri”, *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(2), 2011, s. 49.

¹⁸ Rıfat Okçabol, *Halk Eğitimi (Yetişkin Eğitimi)*, Ankara 2006, s. 30.

Yaşam Boyu Öğrenme: bireyin olduğu her yerde gerçekleşebilen; yer, zaman, yaş, eğitim düzeyi gibi her türlü kısıtlamayı ortadan kaldıran öğrenme yöntemidir.¹⁹

Yaygın Eğitim: Yaş sınırı bulunmayan, bir program dâhilinde yürütülen, örgün eğitime hiç katılmamış veya herhangi bir kademesinde bulunan veya ayrılmış bireylerin gereksinim duydukları alan ve mesleklerde daha yeterli olmaları amacıyla verilen eğitimidir.²⁰

Halk Eğitim Merkezi: Yöneticisi, eğitmenleri ve açılan kursların çeşitliliği bakımından da önde gelen yaygın eğitim kurumlarıdır.²¹

Kurs: Resmî ve özel kuruluşlarca ilgililere belirli bir konuda bilgi, beceri ve davranış kazandırmak amacıyla düzenlenen derslere dayanan ve belli bir süresi olan eğitim etkinliğidir.²²

Mesleki ve Teknik Kurslar: Bireylere bir meslek edindirerek ve özellikle işsizliği azaltmak amacıyla düzenlenen, bireylere belirli bir meslek dalında teknik bilgi ve beceri kazandırmak amacıyla düzenlenen kurslardır.²³

¹⁹ İsmail Güleç, Seda Çelik, Buket Demirhan, “Yaşam Boyu Öğrenme Nedir? Kavram ve Kapsamı Üzerine Bir Değerlendirme”, *Sakarya University Journal of Education*, 2(3), 2012, s. 34.

²⁰ Mustafa Kemal Biçerli, *Sosyal Dışlama ile Mücadele Hayat Boyu Öğrenme*, İstanbul, 2016, s. 86.

²¹ Kalakenger, s. 5.

²² Türk Dil Kurumu Elektronik Sözlük, Kurs, <https://sozluk.gov.tr/> (02.01.2020)

²³ Bilge Afşar, Beyza Aksoy Mıhoğlu, Seyfi Suna, “İşsizlikle Mücadelede Mesleki Eğitimin Önemi ve Firmaların Mesleki Kurslara Bakışı: Konya İli Örneği”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 21(2), 2018, s. 408.

2. BÖLÜM

KURAMSAL ÇERÇEVE

2.1. Yaşam Boyu Öğrenme

Öğrenme, doğumla başlamakta ve hayat boyu devam etmektedir. Bireyler hayatları boyunca kendilerine bir yaşam biçimi belirleyip kendilerini bu yönde geliştirirler. Bulunduğu çevrede insanın saygın bir rolünün olması da öğrenme ile doğrudan ilgilidir. Öğrenme, yaşamın içerisinde gelişigüzel, doğal ortamda ve aşamalarla gelişmektedir. Öğrenmenin yaşandığı çevrenin öğrenmeyi meydana getirecek veya zorlaştırmayacak biçimde düzenlenmiş olması, araç-gereç ve kaynak açısından zengin hale getirilmiş olması gereklidir. Eğitim koşullarının planlanması, öğretim araç ve gereçlerinin eğitim ortamında bulunması, geçici olmayan öğrenmeleri edinmek, özümseme ve akılda tutma düzeylerinin artmasını sağlamaktadır.²⁴ Bireylerin, bilgilerini devamlı olarak tazeleme gereksinimi içerisinde olmaları ve hayatın her alanında bilgi ve becerilerini kullanmaya gerek duymaları, yaşam boyu öğrenme kavramını ortaya çıkartmıştır.²⁵ Öğrenme, bireyin ömrünün tamamını da içine alan süreçken, yaşam boyu öğrenme ise bireysel, toplumsal, kültürel bir yaklaşım ile bireyin kendi bilgi, beceri, ilgi ve yetenek yönünden geliştirmek amacıyla yaşam boyu katıldığı ve katılmayı sürdüreceği her türlü öğrenme faaliyetidir.²⁶

Yaşam boyu öğrenmeyi en kısa olarak, istedik davranışlar kazanma süreci olarak tanımlamak mümkündür.²⁷ Başka bir tanımlamaya göre yaşam boyu öğrenme, bireysel ya da sosyal temelde bilgi ve becerileri geliştirmek için resmi olsun ya da olmasın, yaşam boyu gerçekleştirilen tüm amaçlı ve rastgele öğrenme faaliyetleridir.²⁸

²⁴ Özlem Karaman, *İlköğretim Okullarında Şiddetin Yaygınlığı: Okul İklimi, Okul Kültürü ve Fiziksel Özellikler*. (Doç. Dr. Filiz Yurtal), Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2011.

²⁵ Bert Lambeir, "Education as Liberation: The Politics and Techniques of Life Long Learning", *Educational Philosophy and Theory*, 37(3), 2005, s. 350.

²⁶ Bahar Berberoğlu, "Yaşam Boyu Öğrenme ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri Açısında Türkiye'nin Avrupa Birliği'ndeki Konumu", *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, 5(2), 2010, s. 114.

²⁷ Veysel Sönmez, *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara 2008, s. 13.

²⁸ Aynur Ersoy, Bülent Yılmaz, B. "Yaşam Boyu öğrenme ve Türkiye'de Halk Kütüphaneleri", *Türk Kütüphaneciliği*, 23(4), 2009, s. 804.

Yaşam boyu öğrenmede öğrenme etkinliği, okul öncesi, okulda geçen zamanda ve okul sonrası dönemi kapsayarak kişinin bütün hayatını içeren zaman dilimine yayılmaktadır.²⁹

Yaşam boyu öğrenme, okulda öğrenmeyi de kapsayan, bireyin tüm yaşatışı boyunca devam ettirdiği öğrenme etkinlikleridir. Öğrenme, çoğunlukla ihtiyaç ve merak sonucu olmaktadır. İhtiyaçtan dolayı öğrenme sürecinde yeni durumlardan kaçınma veya hayatın içine yeni öğrenmeler de katılarak öğrenme ihtiyacı giderilir.³⁰

Yaşam boyu öğrenme, örgün ve yaygın eğitime ait bütün etkinlikleri içine alan geniş bir ifadedir.³¹ Yaşam boyu öğrenmenin, tümleşik öğrenme, sürekli öğrenim tabirleri ile eş anlamlı olduğu düşünülebilir. Buna göre yaşam boyu öğrenme, başlangıç ile sınırlı olmayan, çocukluktan başlayarak ömür boyu devam eden öğretimdir.³²

Yaşam boyu öğrenmenin en önemli özelliği, öğrenmenin doğumla başlayıp ömrün sonuna kadar sürmesi ve belli bir yaşla sınırlı kalmamasıdır. İnsanoğlu her zaman değişime ve etkileşime açıktır bundan dolayı yaşam boyu öğrenme, insan için farklı öğrenmeleri gerekli kılmasıdır. Yaşam boyu öğrenme ile bireyler, insanlar arası etkileşime dayalı olarak kişinin kendini sürekli geliştirme ve değiştirme çabasına girmektedirler.³³

2.1.1. Yaşam Boyu Öğrenmenin Amacı

Devlet Planlama Teşkilatı, 2001 Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı Özel İhtisas Komisyonu Raporuna göre yaşam boyu öğrenmenin temel amacı; okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması, okuldan iş hayatına geçişleri kolaylaştırmak, yetişkinlere öğrenmeyi özendirmek, ilk ve orta öğretimde gerçek bir öğrenme temeli oluşturmak,

²⁹ Turgay Çatal, *Geçmişten Günümüze Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenme*. (Danışman: Prof. Dr. Melek Demirel), Hacettepe Üniversitesi Eğitim bilimleri enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.

³⁰ Erhan Bağcı, “Avrupa Birliği’ne Üyelik Sürecinde Türkiye’de Yaşam Boyu Eğitim Politikaları”, *Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30(2), 2011, s. 145.

³¹ Utku Yüzlü, *Önlisans Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ile Yaşam Boyu Öğrenme Anahtar Yeterlikleri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Kaygın), Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019

³² Celep, s. 17.

³³ Ş. Erhan Bağcı, “Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenme: Piyasacı ve Muhafazakâr”, *Mülkiye Dergisi*, 39(3), 2015, s. 215.

sistem kaynaklarının yenilemesini sağlamak ve sistem parçaları arasındaki tutarlılığı sağlamaktır.³⁴

Yaşam boyu öğrenme, bireyin kendi isteği ile olan, kendi motivasyonunu kendince gerçekleştirdiği, kişisel ya da profesyonel sebeplerden kaynaklı bilginin talep etmesidir. Fakat yaşam boyu öğrenmenin yalnızca eğitimle ilişkilendirilmek eksik olacaktır.³⁵ Kişilerin bilgi toplumuna uyumu sağlayarak, sosyal hayatlarını daha iyi sürdürebilmeleri için ekonomik ve sosyal yaşamın bütün safhalarına fiili olarak katılmalarına imkân vermek yine yaşam boyu öğrenmenin amaçları arasındadır.³⁶

Toplumlar, bilim ve teknolojideki gelişmelerle günü yakalamaya çalışmışlar ve AB'nin eğitim politikaları doğrultusunda eğitim sistemlerini tekrar gözden geçirerek düzenlemeler yapmak durumunda kalmışlardır.³⁷ Eğitim, toplumlarının ihtiyaç duyduğu bilgi ve becerilere sahip bireyler yetişmesinde büyük rol oynamaktadır. Çağlar boyunca gelişmek ve kalkınmak isteyen toplumlar, bireylere eğitim yoluyla vermiş oldukları değer ve bilgi birikimleri sonucunda hedeflerine ulaşmışlardır. Bu nedenle küreselleşmenin kaçınılmaz etkilerinin ve teknolojik gelişmelerin hayatın her alanına yansması iş dünyasındaki ihtiyaçları da değiştirmiştir. Bu nedenle iş dünyası güncel gelişmeleri takip edebilen, bilgi ve becerilerini toplumların ihtiyaçlarına göre geliştirebilen iş gücüne ihtiyaç duymaya başlamıştır. Bu durumun doğal sonucu olarak eğitim, nitelikli eleman yetiştirilmesinde baş aktör olmuştur.³⁸

2.1.2. Yaşam Boyu Öğrenmenin Önemi

Günümüzde okuryazarlık, yalnızca okuma yazma bilme anlamında değildir. Okuryazarlık yaşam boyu öğrenerek anlama kalitesini geliştirmeyi ve bildiklerinin ötesine geçebilmeyi istemeyi, başka bir deyişle öğrenmeye âşık olmayı gerektirir.

³⁴ Devlet Planlama Teşkilatı Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Ortaöğretim: Genel Eğitim, Meslek Eğitimi, Teknik Eğitim Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara 2001, s. 60.

³⁵ Melek Demirel, Yaşam Boyu Öğrenme ve Teknoloji. *9th International Educational Technology Conference (IETC 2009)*, 6-8 Mayıs, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 2009, s. 25.

³⁶ Milli Eğitim Bakanlığı (2006): <https://ttkb.meb.gov.tr/www/gecmisten-gunumuze-mill-egitimsralari/icerik/328> (15.12.2019)

³⁷ Aynur Ersoy, *Yaşam Boyu Öğrenme ve Türkiye'de Halk Kütüphaneleri*, (Danışman: Prof. Dr. Bülent Yılmaz), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2009.

³⁸ Haluk Soran, Buket Akkoyunlu, Yüksel Kavak, "Yaşam Boyu Öğrenme Becerileri ve Eğitimcilerin Eğitimi Programı: Hacettepe Üniversitesi Örneği", *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 2006, s. 209.

Yaşam boyu öğrenme, doğal öğrenme eğilimlerinin ve öğrenme isteğinin ortaya çıkarılması, olumsuz, güvensiz düşünceleri ile inanç sistemlerinin azaltılması ya da ortadan kaldırılması ile hızlandırılan öğrenme, büyüme ve gelişmeyi devam ettiren doğal bir eğilimdir.³⁹ Yaşam boyu öğrenme birçok açıdan insan yaşamı üzerinde birçok önemi bulunmaktadır. Yaşam boyu öğrenmenin önemini aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür.

Mesleki Gelişim Açısından Önemi: Mesleki gelişim, meslek sahiplerinin yeni beceriler kazanmalarına olanak sağlaması nedeniyle ömür boyu sürerek meslek hayatına yeni başlayanların uzun yıllar mesleklerini verimli ve donanımlı bir şekilde sürdürebilmeleri için özellikle önemlidir. Mesleki gelişim ayrıca kalifiye çalışanları toplum içinde tutmak için de önemlidir. Yaşam boyu öğrenme ile kişilerin mesleki gelişimleri dinamik olarak sağlanmaya olanak vermektedir. Gelişmiş ülkelerde, yetişkinlerin uzun yaşlara kadar istihdam edilmelerinin yaşam boyu öğrenme eğiliminde olduklarını göstermektedir. Yetişkinlerin uzun yıllar istihdam edilebilmeleri, değişen mesleki uygulamalarda ve dinamik işyeri gereksinimleriyle çalışma konusunda yetkin olmalarını gerektirir.⁴⁰ Çoğunlukla çalışma hayatının başlangıcında ilk mesleki bilgilerin ömür boyu istihdam için yeterli olacağına duyulan güven iş görmez bir hale gelmiştir. Buradan hareketle yaşam boyu öğrenmenin neyi oluşturduğuna dair net bir anlayışa sahip olmak ve bu anlayışı yaşam boyu eğitimin yetişkinlerin öğrenmesine ve gelişimine katkıda bulunabileceğini dikkate almak gerekmektedir.⁴¹

Toplumsal Açısından Önemi: Toplumun yaşam kalitesi, insanların yaşam boyu öğrenen insanlarla meşgul olma durumundan doğrudan etkilenmektedir. Yaşam boyu öğrenme alışkanlığı olan insanların bir arada bulunduğu toplum, değişen dünyaya ayak uydurma açısından daha yetenekli olmakta ve topyekûn bir şekilde yaşam kaliteleri yükselmektedir. Eğitim ile toplumsallaşma sürecinde önemli adımlar atan bireyler için

³⁹ Joanna C, Dunlap and Scott. "Grabinger, Preparing Students For Lifelong Learning: A Review Of Instructional Features And Teaching Methodologies", *Performance Improvement Quarterly*, 16(2), 2003, s. 8.

⁴⁰ Serkan Uçan, The Role Of Continuous Professional Development Of Teachers İn Educational Change: A Literature Review, *Harran Education Journal*, 1(1), 2016, s. 38.

⁴¹ Güleç, Çelik, Demirhan, s. 37.

yaşam boyu öğrenme ile bu sürecin devamlılığını sağlamak mümkün olacaktır. Yaşam boyu öğrenme ile toplumlar daha güçlü hale getirilebilmekte, toplumsal refah daha üst seviyelere çıkartılabilmektedir.⁴²

Ruh Sağlığı Açısından Önemi: Örgün eğitimde daha uzun süre kalmış ve daha iyi niteliklere sahip olan bireyler, daha az eğitilmiş meslektaşlarına göre daha iyi zihinsel ve psikolojik sağlığa sahip olma eğilimindedirler. Bireylerin zihinsel sağlığını korumak ve arttırmak yaşam boyu öğrenmenin bilinen bir başka olumlu etkilerinden biridir. İnsan davranışı temelde kendini geliştirme ve özerklik ihtiyacı tarafından motive edilir. Yaşam boyu öğrenme kalıcı, uzun vadeli ruh sağlığı zorlukları ile ruh sağlığı konusunda yardım arayan bireylerin verilen hizmetlere ulaşmasının bir aracı olarak da araştırılmaktadır. Bu noktada yaşam boyu öğrenmenin temel amacı, bireylerin hizmet sunumuna, eğitime, istihdama ve anlamlı etkinliklere daha fazla katılımını sağlayarak onlara yeni fırsatlar sunmaktır.⁴³

2.1.3. Yaşam Boyu Öğrenmenin Becerileri

2000 yılında Avrupa Komisyonu Yaşam Boyu Öğrenme Memorandumunu yayınlamıştır. Bu belgede yaşam boyu öğrenme yöntemi ile bireye kazandırılacak beceriler, mesajlar halinde sunulmuştur. Altı temel başlık halinde sunulan bu mesajlar;⁴⁴

1. Herkes için temel beceriler,
2. İnsan kaynaklarına daha çok yatırım,
3. Öğrenmeyi eve getirmek,
4. Öğrenmeyi değerlendirme,
5. Rehberlik ve danışmayı yeniden düşünmek,

⁴² Yetkin Diker Coşkun, Melek Demirel, “Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 42(42), 2012, s. 111.

⁴³ Shulamit, Ramon, Chris Griffiths, Irja Nieminen, Marialouise Pedersen, Ian Dawson, “Towards Social Inclusion Through Lifelong Learning In Mental Health: Analysis Of Change In The Lives Of The Emilia Project Service Users”, *International Journal of Social Psychiatry*, 57(3), 2011, s. 213.

⁴⁴ Barry Hake, AB Politikaları ve Bilgi Ekonomisi: Yaşam Boyu Öğrenme İçin Stratejik Bir Yol, Yaşam Boyu Öğrenme Sempozyumu, (Yay. Haz. Sayılan Fevziye, Yıldız Ahmet), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara 2005, s. 18.

6. Öğretim ve öğrenmede yenilikler maddeleri bulunmaktadır.

Bu maddelere bakıldığında Avrupa Komisyonunun yaşam boyu öğrenme ile bireylerin becerilerinin arttırılabileceğine olan vurgusu görülmektedir.

Avrupa Birliği Eğitim ve Kültür Komisyonu 2006 yılında yaşam boyu öğrenim becerilerine ilişkin sekiz esas alan tayin etmiştir. Bu alanlar aşağıdaki gibidir:⁴⁵

1. Anadilde İletişim Becerisi: Duygu ve fikirlerini ana dilinde, yazılı ya da sözlü olarak ifade edebilme becerileridir.

2. Yabancı Dil Becerisi: Yabancı dilde yazılan bir metni okuyabilme, anlayabilme ve bir başka kimseyle aynı dilde iletişim kurabilme becerileridir.

3. Matematiksel-Temel Bilişim Teknolojisi ile İlgili Beceriler: Gündelik hayatta karşılaşılan sorunların matematiksel düşünce yöntemiyle çözebilme, teknoloji ve bilim alanında değişim ve gelişmeleri takip etme becerileridir.

4. Dijital Beceriler: Bireylerin iletişim ve bilgi teknolojilerini etkin bir şekilde kullanabilme becerileridir.

5. Öğrenmeyi Öğrenmeye İlişkin Beceriler: Kişilerin öğrenme süreci ve gereksinimlerinin farkına vararak kendi eğitimlerini hazırlayabilmesi, bilgiyi ve zamanı verimli bir biçimde kullanma becerileridir.

6. Kişilerarası, Kültürlerarası, Sosyal ve Vatandaşlık Becerileri: Kişilerin toplumsal yaşama bireyler arası veya kültürlerarası yapıcı ve etkin katılım sunabilme yeteneği, demokrat olabilme becerisidir.

7. Girişimcilik Becerisi: Risk alma, yenilik, yaratıcılık ve düşünceleri hayata aktarabilme, hedeflerine ulaşmak adına plan yapabilme ve yönetme becerileridir.

8. Kültürel Beceriler: Bireylerin sanatsal anlamda, görsel ve yazılı medyada, edebiyatta düşüncelerini ifade edebilme veya yaratıcı fikirler geliştirebilme becerileridir.

Yaşam boyu öğrenme için Avrupa Birliği'nin belirlediği anahtar beceriler kapsamında yer alan beceriler dünyada ekonomik anlamda rekabet edilmesi, becerilerin kazandırılması,

⁴⁵ Betül Aydın, *Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleriyle Kariyer Geliştirme Arzuları Arasındaki İlişki*, (Danışman: Doç. Dr. Kaya Yıldız), Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2018.

kişisel gelişim, sosyal katılım ve istihdam açısından 8 temel başlık altında toplanmıştır. Bunlar:⁴⁶

1. Ana dilde iletişim,
2. Yabancı dillerde iletişim,
3. Matematiksel yetkinlik ve fen ve teknolojide temel yetkinlikler,
4. Dijital yetkinlik,
5. Öğrenmeyi öğrenme,
6. Sosyal ve beşeri yetkinlikler,
7. Girişim ve girişimcilik anlayışı,
8. Kültürel bilinç ve ifade.

Uzunboylu ve Hürsen (2011) tarafından geçerlik ve güvenirlik çalışmalarının yapıldığı Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri Ölçeği'nde yaşam boyu öğrenme becerileri;

1. Özyönetim yeterlikleri
2. Öğrenmeyi öğrenme yeterlikleri
3. İnisiyatif ve girişimcilik yeterlikleri
4. Bilgiyi elde etme yeterlikleri
5. Dijital yeterlikler
6. Karar verebilme yeterliği şeklinde belirlenmiştir.⁴⁷

2.1.4. Yaşam Boyu Öğrenen Bireylere Duyulan Gereksinim

Küreselleşme koşullarının her geçen gün daha da gelişmesi ve bu değişime uyum sağlama yalnız örgün eğitimde öğrenilen bilgilerle yeterli olamamaktadır. Bu sebeple de bireylerin yaşam boyu devam eden eğitim ihtiyaçlarını karşılayacak bir yetişkin

⁴⁶ Milli Eğitim Bakanlığı, *Türkiye Hayat Boyu Öğrenme Strateji Belgesi (2014-2018)*, Ankara 2014, s. 16.

⁴⁷ Hüseyin Uzunboylu, Çiğdem Hürsen, “Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilik Ölçeği (YBÖYÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 41, 2011, s. 455.

eğitimine gereksinim duyulmaktadır.⁴⁸

Yaşam boyu öğrenme çerçevesinde ele alınan yetişkin eğitimi, eğitim ve öğrenme olanaklarının yaygınlaşması ile birlikte “öğrenen toplum” kavramıyla eğitimdeki eşitsizliklerin üstesinden gelinebileceği düşüncesine dayanmaktadır. Günümüzde artık toplumlar, kendini geliştirerek yaşam boyu öğrenme yeterliklerine haiz kişilere ihtiyaç duymaktadır.⁴⁹

Yaşam boyu öğrenme, insana yapılabilecek en iyi yatırımlardandır. Bireye ve bilgiye yapılan yatırım, dijital okuma yazma ile teknolojide temel bilgi ve yeteneklerinin kazanılmasını teşvik etme, esnek ve yenilikçi öğrenme fırsatlarını genişletmedir.⁵⁰

Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) Vizyon 2023 Teknoloji Öngörü Projesinde yer alan stratejik amaçlar doğrultusunda, eğitimde bilimsel, teknolojik gelişmeler, bilginin yeniden örgütlenmesi ile toplumsal beklentilerin önemli olduğuna değinilmiştir. Aynı zamanda eleştirel düşünerek sorgulayan, yaratıcı, araştırmayı ve öğrenmeyi öğrenen, iletişim kuran, teknoloji konusunda yetkin, bilgiyle dost, toplum ve çevreye karşı duyarlı, yaşam boyu öğrenme becerilerine sahip bireylerin yetişmesini sağlayan eğitim modelleri ve ortamlar geliştirmenin ülkemizin gelişimi için önemli unsurlar olduğu vurgulanmıştır.⁵¹

2.1.5. Yaşam Boyu Öğrenen Bireyin Özellikleri

Yaşam boyu öğrenen bireyler kendi öz yönetimine sahiptir. Hangi durumda ne kadar bilgiye ihtiyacı olduğunu ve ne tür yöntemlerle ne kadar zamanda bu bilgilere ulaşabileceğini kestirebilir. Amaçlı yaşam boyu öğrenme için bireylerin sahip olması

⁴⁸ Sevda Karakaya, *Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Gerçekleştirilen Yetişkin Eğitimi Uygulamaları*, (Danışman: Prof. Dr. Ozana Ural), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2010.

⁴⁹ Soran, Akkoyunlu Kavak, s. 204.

⁵⁰ Demirel, s. 696.

⁵¹ TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu) (2005). Vizyon 2023 Teknoloji Öngörü Projesi Eğitim ve İnsan Kaynakları Sonuç Raporu ve Strateji Belgesi. https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/vizyon2023/eik/EIK_Sonuc_Raporu_ve_Strat_Belg.pdf (21.12.2019)

gereken özellikler;⁵²

- Farklı koşullar altında ve farklı zamanlarda öğrenme için sahip olunması gereken beceriler,

- Bu tür öğrenmeyi gerçekleştirme motivasyonu,
- Bir öğrenici olarak kişinin kendi imajı,
- Öğrenmeye olumlu bir tutum,
- Hedef belirleme ve elde ettikleri ölçüde değerlendirme becerisi,
- Kişinin kendi potansiyellerinin gerçekçi bir değerlendirmesi,
- Kendine karşı yapıcı eleştirel bir tutum,
- Toplum, bilgi ve benzeri özellikler,

Yaşam boyu öğrenme becerileri, bilgi edinme, işleme ve aktarma gereksinimi ile ilgilidir. Yaşam boyu öğrenenlerin neyi öğrenmeleri gerektiğini ve bir öğrenme planını nasıl yapıp uygulayabileceklerini belirleyebilmeleri kısacası öğrenme sorumluluklarını alabilmeleri gerekmektedir.⁵³ Birey bu öğrenme yöntemi ile uygun bilgileri nasıl bulabileceklerini, kalitesini nasıl değerlendirebileceklerini, düzenleyeceklerini ve etkili bir şekilde kullanacaklarını bilmeleri önemlidir. Kritik ve yaratıcı düşünürler, problem çözücüler ve karar vericiler olmaları ve düzenli olarak kendini yansıtmaya pratiği yapmaları gerekir. Bir bireyin öğrenme potansiyeli ve acemilikten uzmanlığa gelişimi, öğrenmeyi öğrenmesine (neyin nasıl öğrenileceğini bilme), ilgili bilgi tabanına erişme becerisine ve öğrenmeye motive olmasına bağlıdır. Bir alandaki yeterliliği arttığında, öğrenci alanla ilgili hedeflerini geliştirmeye başlar, daha uygun stratejileri seçer, kullanır ve bağımsız olarak çalışabilme yeteneğinin arttığını göstermektedir. Bir uzmanın sadece büyük miktarda alan bilgisine sahip olması değil, aynı zamanda alan bilgisine katkıda bulunması beklenir. Uzmanın motivasyonu ve özyönetimi güçlü iç hedeflerden gelmektedir.⁵⁴

⁵² Songül Özden, *Ortaokul Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme ile Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi*, (Danışman: Doç. Dr. Eyüp İzci), İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.

⁵³ Ömer Boztepe, Zeynep Demirtaş, “Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme ve İletişim Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi”, *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, 8(2), 2018, s. 329.

⁵⁴ Andrew J. Martin, (2013). Motivation to learn. Web:https://www.researchgate.net/publication/281156104_Motivation_to_learn (18 Ocak 2020).

Motivasyon: Yaşam boyu öğrenmede öğrenenlerin ihtiyaç duyduğu konuya öğrenme eğilimi göstermesinin en önemli kriteri motivasyondur. Öğrenenin ilgi ve ihtiyaçları doğrultusunda motivasyonun sağlanmasıyla öğrenme süreci önemli derecede desteklenmiş olacaktır. Çağın gerisinde kalmamak, gelişen dünyaya uyum sağlamak, işsizliğe karşı ayakta durmak bireylere devamlı öğrenme güdüsü sağlayacak etkenler olmaktadır. Öğrenmenin bireylerin yaşamında devamlılığının sağlanmasında motivasyon önemli bir rol üstlenmektedir.⁵⁵

Öz Yönetim: Öz yönetimli öğrenme, bireyin kendi düşünme ve öğrenme durumlarını bilgi ve becerisiyle yönlendirdiği, öğrenme sürecinde sorumluluk aldığı bir süreçtir. Yaşam boyu öğrenme için bireyin sahip olması gereken önemli becerilerden biri de öz yönetimdir. Kendi öğrenmelerini etkili bir şekilde yöneten bireylerin bir planı ve özel eğitim hedefi olduğu düşünülebilir. Öğrenme sürecinde öz yönetim anlamlı ve sürekli öğrenmeyi rahatlatacak ve canlandıracaktır. Yaşam boyu öğrenme açısından, okulların ve üniversitelerin öğrencileri öz yönetimli öğrenme süreçlerine katılmaya hazırlamaları gereklidir. Çünkü bu, sınıf dışındaki profesyonel ve özel hayatlarında yapmak zorunda kalacakları şeydir. Öğrencilerin kendi öğrenmelerini yönlendirebilmeleri için yeni bilgiyi kazanma yeteneğine ve motivasyona sahip olması onlara avantaj sağlamaktadır.⁵⁶

2.1.6. Yaşam Boyu Öğrenme İlkeleri

Yaşam boyu öğrenme olgusu tarih sahnesine çıkışından bu günlere dek eğitimle birlikte anılmış ve her dönemde eğitim sistemini etkilemiş bir kavramdır. Yaşam boyu öğrenme kültürünü bünyesine katmış ülkeler arasında uygulama farklılıkları olsa da ilkesel olarak belirlenen stratejik hedefler çoğu zaman benzerlikler göstermektedir.⁵⁷

Avrupa Komisyonu'nda yaşam boyu öğrenmeyle ilgili 1996 yılında “yaşam boyu öğrenme” değerlendirmesi yapılmış ve Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komite

⁵⁵ Diker, Coşkun, Demirel, s. 111.

⁵⁶ Özden, s. 15.

⁵⁷ Mücahit Ayra, *Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Mesleki Öz Yeterlik İnançları ile İlişkisi*, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi, İlker Kösterelioğlu), Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2015.

tarafından aşağıdaki strateji ve ilkeler benimsenmiştir.⁵⁸

1. Yaşam boyu öğrenme etkinlikleri aynı toplumda yaşayan fertleri bireysel, sosyal ve kültürel açıdan kapsayıcı olmalıdır. Etkinlikler, ekonomik kaygılarla karşılaşılrsa bile demokratik ilkeler ve insan hakları değerlerinden ödün verilmeksizin gerçekleştirilmelidir.

2. Eğitim ve öğretim programları yaşam boyu öğrenmenin yapılandırılmasına ve sürekli hale getirilmesine yardımcı olacak biçimde düzenlenmelidir.

3. Yaşam boyu öğrenme, tüm vatandaşların eğitimlerinde kültürel, ekonomik ve sosyal çıkarları ve ihtiyaçları doğrultusunda ilerlemelerine olanak tanıyan çok çeşitli öğrenme fırsatlarına dayanmalıdır.

4. Yaşam boyu öğrenmede ana unsur hizmet öncesi eğitim ve öğretimdir. Bu eğitime ek olarak da bireylerin okuryazarlık, aritmetik gibi temel beceriler kazanmasına yardımcı olunmalı, bireyler yaşam boyunca öğrenmeye teşvik edilmeli ve desteklenmelidir.

5. Yaşam boyu öğrenme; bireysel yetenekleri teşvik etmeyi, istihdam edilebilirliği artırmayı, mevcut insan kaynakları yeteneğini en iyi şekilde kullanmayı ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin teşvik edilmesine, sosyal dışlanmanın ortadan kaldırılmasına ve demokratik toplumda aktif katılımın teşvik edilmesine katkıda bulunmayı amaçlamalıdır.

6. Yaşam boyu öğrenme, öğrenme sürecinde kişilerin araştırma için inisiyatif ve motivasyonunu geliştirmekle beraber bu sürece aile katılımını da dahil ederek eğitim-öğretime esnek ve yenilikçi yaklaşımlar getirmelidir.

7. Yaşam boyu öğrenme; yetişkin öğrencilerin kişisel eğitimi için her kademedeki gerekli sorumluluğu geliştirmesine yardımcı olacak yönlendirme veya danışmanlık hizmetleri sunmalıdır.

8. Yaşam boyu öğrenmenin devamlılığı için ana hedef fırsat eşitliğinin sağlanması olmalıdır.

⁵⁸ Yüzlü, s. 7-8.

9. Hükümetler, karar vericiler, kurumlar, sivil toplum kuruluşları, işverenler, bireyler ve aynı zümreden insanlar; genel olarak insanların yükümlülükleri doğrultusunda yaşam boyu öğrenmenin tüm etkinliklerine göre pozitif bir tutum oluşturmak için gerekli koşulları yaratmalı; öğrenme sürecine katılımı engelleyen unsurları asgariye indirici çalışmalar yapmalıdır.

Türkiye’de yaşam boyu öğrenme sisteminin verimliliğini arttırmak için hazırlanan 2014-2018 Yaşam Boyu Öğrenme Strateji Belgesinde öncelikle yaşam boyu öğrenmenin Türkiye için önemi açıklanmıştır. Ayrıca söz konusu belgede yaşam boyu öğrenmenin temellerini güçlendirmeye yönelik eğitim politikaları ele alınmıştır. Yaşam Boyu Öğrenme Stratejisi Belgesine:⁵⁹

1. Toplumda yaşam boyu öğrenme ve farkındalığının geliştirilmesi
2. Yaşam boyu öğrenme fırsatları ve sunumunun artırılması
3. Yaşam boyu öğrenme fırsatlarına erişimin artırılması
4. Yaşam boyu rehberlik ve danışmanlık sisteminin geliştirilmesi
5. Önceki öğrenmelerin tanınması sisteminin geliştirilmesi
6. Yaşam boyu öğrenme izleme ve değerlendirme sisteminin geliştirilmesi, öncelikleri dâhil edilmiştir.

2.1.7. Yaşam Boyu Öğrenme Programları

Bilgi ve teknolojinin hızla gelişip değişmesiyle birçok uğraş alanı ortaya çıkmış ve bireyler bu alanlarda yetkinleşmek için daha çok çaba sarf etmiştir. Çünkü okul eğitimi süresince gereksinim duyulan bazı bilgi ve becerilere ulaşma neredeyse imkânsız hale gelmiştir.⁶⁰ Formal eğitim süresinde kazanılan bilgi ve beceriler sonraki yaşamında yeterli olmayacak bu yüzden bireyler okula bağlı kalmayıp bildiklerine yenisini eklemek ve kendilerini daha da geliştirmek gereği duyacaklardır.

⁵⁹ MEB (2014): <https://abdigm.meb.gov.tr/projeler/ois/013.pdf> adresinden (20.01.2020).

⁶⁰ Öner Çelikkaleli, “Yetişkin Eğitimcisi Öğretmenlerin Tükenmişlik ve Mesleki Yetkinliklerinin İncelenmesi”, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (4), 2011, s. 38.

İlköğretimden yükseköğretime kadar birçok kimse farklı öğrenme süreçlerine katılıp ve yaşam boyu süren değişim sürecinde aktif bir rol alacaktır.⁶¹

Okul veya okul niteliği taşıyan alanlarda milli eğitimin hedefleri doğrultusunda hazırlanan eğitim ve öğretim programlarının düzenli bir şekilde yapıldığı örgün eğitim, okul öncesi süreçte başlayarak lisansüstü sürecine kadar devam eden eğitim-öğretim evrelerini kapsar. Bu eğitim-öğretim evreleri arasında; anaokulları, ilkokullar, ortaokullar, liseler, meslek yüksekokulları, fakülteler yer alır.⁶²

Okullar, eğitim sisteminin en önemli unsurlarından biridir. Okullar, bulundukları sosyal ve ekonomik çevrenin eğitim ve öğretim ihtiyaçlarını karşılarlar. Böylece okullar, toplumun ihtiyaç duyduğu nitelikte bireyler yetiştirme işlevini yerine getirmektedirler.⁶³

Türkiye'nin eğitim sisteminde Yaşam Boyu Öğrenme eğilimi okul öncesi eğitim ve 6-13 yaş grubunu kapsayan ilköğretim ile başlamaktadır. Öğrenme eğiliminin ilk basamaklarının atıldığı ilköğretimlerin amacı; çocuklara milli ahlak ve milli kimliği kazandırmak için gerekli öğrenimi vermek ve öğrenme konusunda gerekli bilgi ve beceri alışkanlıklarını kazandırmaktır.⁶⁴ İlkokulu tamamladıktan sonra öğrenciler dört yıl süren ve zorunlu olan ortaöğretime başlarlar. Ortaöğretimler Yaşam Boyu Öğrenme kapsamında, ülke genelinde bütün ortaöğretim düzeyindeki öğrencilere ortak bir genel kültür öğretmek ve toplumun sosyal-kültürel kalkınmasına katkıda bulunmak amacıyla öğrencilere verilen eğitim ve öğretim süreci ile yürütülürler.⁶⁵

2007-2013 yıllarında ülkemizde Avrupa Birliği'nin etkisi ile milli eğitim tarafından oluşturulan ve uygulamada olan Yaşam Boyu Öğrenme programları şu

⁶¹ Abdurrahman Adabaş, *Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenmede Anahtar Yeterliklere Sahip Olma Düzeyleri*, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin Kaygın), Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.

⁶² Adil Türkoğlu, *99 Soruda Eğitim Bilimine Giriş*, Adana 1996, s. 32.

⁶³ Süleyman Sarıbaş, Gonca Babadağ, "Temel Eğitimin Temel Sorunları", *Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi*, 3(1), 2005, s. 19.

⁶⁴ Milli Eğitim Bakanlığı. (1973). *Milli Eğitim Temel Kanunu*, http://mevzuat.meb.gov.tr/html/temkanun_0/temelkanun_0.html, (18.02.2020)

⁶⁵ Milli Eğitim Bakanlığı. (2014). Türkiye'de Hayat Boyu Öğrenmenin Geliştirilmesi Projesi, <http://kastamonu.meb.gov.tr/www/turkiye8217dehayatboyuogrenmeningelistirilmesi-projesi/icerik/38>, (23.12.2019).

şekildedir;⁶⁶

Okul Eğitimi: Bu program ile öğrenenler ve öğretmenler arasında Avrupa kültürü anlayışının ilerletilmesi ile gençlere Avrupa vatandaşı olmaları için gerekli bilginin verilmesi ile dil öğreniminin öğretilmesi hedeflenmiştir.

Yükseköğretim: Yükseköğretim ve ileri teknik eğitimlerde bireyin gelişimini sağlayarak yenilikçi sürece katkısının artırılması hedeflenmiştir.

Mesleki Eğitim: Bu program ile mesleki eğitim ve öğretimdeki bireylerin becerilerinin ve yeteneklerinin artırılması ile bu bireylere yabancı dil eğitiminin verilmesi hedeflenmiştir.

Yetişkin Eğitim: Bu program yaşlanan nüfusun karşılaştığı zorlukları gidermeyi ve yetişkinlerin becerilerinin geliştirmeyi sağlayacak projeler yapılmasını hedeflemiştir.

Eğitim kurumları geleneksel eğitimin dışına çıkıp bilgiyi faydalı duruma getirme çabasında olan kendi şemasındaki bilgiye yeni bilgiler aktarabilen, gerektiğinde kullanabilen, bir eğitim faaliyeti gerçekleştirmelidir.

2.1.8. Yaşam Boyu Öğrenmenin Öğeleri

Yaşam boyu öğrenme hayatla iç içe durumdadır. Farklı bir ifadeyle, bilginin ortaya çıktığı ve pratik yaşantıya dönüştürüldüğü yer gerçek hayattır. Bu sebeple YBO kişisel, sosyal ve mesleki bağlamda ele alınmalıdır. Yaşam boyu öğrenen ise bu üç temel çatının bütünü içerisinde. Kişiler kendi bireysel, sosyal ve mesleki gelişimini YBO ile mümkün kılabilirler. Kişisel anlamda YBO, bireyin ilgili duyduğu konuda daha yüksek performans sergilemesini ve kendi bireysel gelişimini sağlamasını amaç edinmektedir. Birey kişisel, mesleki ve sosyal gelişimini tamamlayabilmek için örgün, yaygın ve yaşayarak öğrenme döngüsünde yaşamını devam ettirmektedir. Bu sürecin ağırlıklı gelişim aşaması kişisel gelişim bileşeni olmaktadır. Bu bağlamda Yaşam boyu öğrenmeyi oluşturan öğeleri aşağıdaki gibi

⁶⁶ Cihad Ayaz, *Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Fatma Ünal), Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.

sıralamak mümkündür.⁶⁷

- Örgün, yaygın ve yaşayarak öğrenme,
- Yaş,
- Ekonomi ve politika,
- Motivasyon,
- Rol model olarak öğretmen,
- Eğlenerek öğrenme,
- Kültürel yapı,
- Okuryazarlık,
- Tutum,
- Yeterlikler ve beceriler,
- Bilgi ve İletişim Teknolojileri,
- Deneyim.

Yaşam boyu öğrenme sayılan bu bileşenlerin bir araya gelmesi ile sağlanmaktadır.

2.1.9. Yaşam Boyu Öğrenmede Öğrenmeyi Öğrenmenin Önemi

Öğrenmeyi öğrenme, yaşam boyu öğrenme süreci için önemli kavramlardandır. Önceleri eğitim öğretim bireye bir şeyler öğretmek şeklinde iken daha sonra bu sistem değişmiş ve artık öğretmeden çok öğrenmeyi öğretme, bireyin bilgiyi kendisinin bulmasını sağlama için verilen eğitim çalışmaları halini almıştır. Bireylerin artık neleri öğrendiklerinden ziyade, öğrenme becerisini ne kadar öğrendikleri önem kazanmıştır. Okul ortamında ders dinleyen öğrenci, derste anlatılanları öğrenirken, aslında o ders konusunu nasıl öğreneceğini öğrenmektedir. Nasıl öğreneceğini bilen bireyin, öğrenme konusunda bir kılavuza ihtiyacı kalmayacak, bilgiye ulaşma yolunu öğrenmiş olduğu için gereksinim duyduğu bilgiyi kendisi edinebilecektir. Öğrenmeyi öğrenme sürecinde en önemli paylardan biri öğretmene düşmektedir. Eğitimciler, öğrencilere bilgi vermenin yanında bilgiye ulaşma yollarını da verirlerse yaşam boyu öğrenmenin

⁶⁷ Selim Gönüç, H. Ferhan Odabaşı, Abdullah Kuzu, “Yaşam Boyu Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler”, *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(2), 2012, s. 311-317.

temelleri atılmış olacaktır.⁶⁸

Öğrenmeyi öğrenen birey, gereksinim duyduğu bilgiyi edinmeyi ve aynı zamanda edinmiş olduğu bu bilgiyi günlük hayatında kullanarak, karşı karşıya kalmış olduğu sorunların çözümünde edindiği bilgilerden yararlanabilecektir. Okulların tek başına bireye gereksinim duyduğu bilgiyi vermede yeterli olamayacağı düşünüldüğünde öğrenmeyi öğrenmenin önemi daha çok anlaşılabilecektir. Okulda belirli bir süre kalan ya da örgün eğitime hiç dâhil olmayan bireyler için öğrenilmiş öğrenme ile desteklenen yaşam boyu öğrenme önemli bir öğrenim fırsatı olmaktadır.⁶⁹

2.1.10. Yaşam Boyu Öğrenmede Motivasyonun Önemi

Yaşam Boyu Öğrenmeyi etkileyen önemli unsurlardan biri olan motivasyon, bir amaca ulaşmak için gerekli olan davranışların gerçekleştirilebilmesi için bireyi harekete geçiren, duyuşsal bir yükselme ile ona pozitif enerji veren, bireyde yapma gerçekleştirme isteği oluşturan itici bir güçtür.⁷⁰

Öğrenme faaliyetini gerçekleştirecek olan bireylerin yaşam süreci içerisinde birçok engelle karşılaşabilmektedir. Engellerle veya olumsuzluklarla karşılaşan bireyler öğrenme faaliyetlerini devam ettirebilmek için sık sık motive edilmeye gereksinim duymaktadır. Sadece sevdiği etkinlikleri yapan onun dışındakileri yok sayan bir bireyin hem algı hem öğrenme hem de kişilik açısından gelişmesinde sorunlar ortaya çıkabilir.⁷¹ Sadece kendi tercihleri veya sevdikleriyle meşgul olan birey kendini sınırlandırmakta ve kısır bir döngü içinde sıkışıp kalmaktadır. Bu kapsamda okullar, mesleki eğitim merkezleri, halk eğitim merkezleri gibi yaşam boyu öğrenme ortamlarının bireylerin motivasyonunu yüksek tutacak biçimde düzenlenmesi planlanmıştır. Bu şekilde bireylerin motivasyonu artacak; bireysel, mesleki ve sosyal gelişimleri için gerekli örgün, yaygın ve yaşayarak öğrenebileceklerdir.⁷²

⁶⁸ Ahmet Çakıroğlu, “Üstbiliş”, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 11(2), 2007, s. 26.

⁶⁹ Ahmet Duman, İnternet, Öğrenme ve Eğitim Üzerine Bir Deneme, <http://www.dergimiz.biz/internet-ogrenme-ve-egitim-uzerine-bir-deneme.htm> (12.04.2020)

⁷⁰ Gül Erkol Bayram, “Motivasyonun Demografik ve Mesleki Özelliklere Göre Farklılaşması: Turist Rehberleri Üzerine Bir Araştırma”, *Journal of Yasar University*, 12(48), 2017, s. 258.

⁷¹ Süleyman Karacelil, “Din Eğitiminde Motivasyonun Önemi”, *Uşak Üniversitesi sosyal Bilimler Dergisi*, 6(4), 2013, s. 184.

⁷² Gönüç, Odabaşı, Kuzu, s. 312.

2.1.11. Yaşam Boyu Öğrenme ve Bilgi Okuryazarlığı

Okuryazarlık düzeyi ülke içerisinde yaşam süren bireyler arasında önemli farklılıkların ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu farklılıkların azaltılması için bireylere okuryazarlık eğitimleri verilmesi planlanmış ve bu eğitimler sayesinde bireylerin Yaşam Boyu Öğrenme sürecine katılımları sağlanmıştır.⁷³

Yaşam Boyu Öğrenme sürecinde bireylerin okuryazarlık eğitimi ile beraber teknoloji okuryazarlığı, internet-bilgisayar okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, dijital okuryazarlığı eğitimleri gibi okuryazarlıklara hâkim olması gerekmektedir. Bu eğitimlerle bireylerin kendilerine olan güvenlerinin artması, yaşam kalitelerinin iyileştirilmesi, kişisel gelişimlerinin artması ve sosyal-kültürel katılımlarının artması amaçlanmaktadır.⁷⁴

Okuryazarlık kişilerin başarılı olmalarının dayanağı olan ve kendilerini sürekli geliştirmeleri için bir başına bilgilenmelerini ve algıladıklarını denetim altında tutan bir kontrol noktasıdır.⁷⁵ Günümüzde bireysel gelişimini tamamlamak, çalışma yaşamında ve kariyerinde doyuma ulaşmak gibi ihtiyaçlarını karşılamak isteyen bireyler artık hem okul içinde hem de okul dışında süren bir öğrenme merakı içerisinde. Taleplerini karşılayacak yeterli zaman ve materyal bulmakta zorluk çekmektedir. Artık okuryazarlığa ulaşmada gerekli görülen birçok eğitim son yıllarda yaşam boyu öğrenme süreciyle mümkün olabilmektedir.⁷⁶ Bu öğrenme türü insanın kendi işinde uzun süreli dayanıklı olmasına odaklanıp şirket veya organizasyonlardan ziyade bireyler tarafından kontrol altına alınmaktadır. Yaşam Boyu öğrenmeden istifade edecek olanlar ise daha fazla öğrenip daha fazla kazanma ideolojisinde olan ve kariyer seçimlerinde daha fazla olasılık elde etmek isteyen bireyler değildir. Yaşam boyu öğrenme, aynı zamanda daha eğitilmiş iş gücü elde edecek olan işverenler ve nüfusunda yetenek ve becerilerle donanmış bireylerin artmasından dolayı

⁷³ Gönüç, Odabaşı, Kuzu, s. 316.

⁷⁴ Fatih Aydın, Yavuz Silik, “Teknoloji Okuryazarlığı: Tarihsel Bir Betimleme”, *İhlara Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 2018, s. 120.

⁷⁵ Ayaz, s. 27.

⁷⁶ Davut Karaman, “Yaşam Boyu Öğrenme Ekseninde İşsizlikle Mücadelede Üniversitelerin Rolü: Teorik Bir Araştırma ve Model Önerisi”, *Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 3(2), 2018, s. 516.

millet/devletler için önemli fayda sağlamaktadır.⁷⁷

2.1.12. Yaşam Boyu Öğrenmede Öğretmenin Rolü

Öğretmen, eğitim sistemimizin en önemli unsurudur. Öğrenme süreçlerini yönetebilen, kendini birçok alanda geliştiren, yeniliklere karşı değişim sağlayabilen nitelikli öğretmenler öğrencilerine yaşam boyu öğrenme için en büyük örnek olacaktır.⁷⁸

Tüm ülkelerin eğitim hedefinin olmazsa olmazı; bireylerin öğrenme sorumluluğunu üstlenmesini ve öğrenmelerini yönetebilen öğrenciler yetiştirmesini gerçekleştirebilmektir. Bu bağlamda öğretmenlere önemli görevler düşmektedir. Öğretmenler yaşam boyu öğrenen potansiyeline sahip olmalı, yani öncelikli amacı yaşam boyu öğrenmeyi destekler nitelikte bir sınıf oluşturmalıdır. Bilgiyi üreten, meydana getiren bilgi toplumları yaşam boyu öğrenen öğretmenler ve öğrencilerle sayesinde mümkün olabilmektedir.⁷⁹ Toplumda meydana gelen değişimler okuldaki yönetici ve öğretmenlerin de düşünüş ve davranışlarında değişimleri zorunlu hale getirmektedir. Okul yöneticisi ve öğretmenler bu gelişmelerin öncüsü ve gerekli yeniliklerin uygulayıcısı olma durumundadırlar.⁸⁰

Öğretmenlerin okullarda öğrencilere; öğrenme eğilimine yönelik beceriler kazandırmak, öğrencilere rol-model olmak, öğrencilerin öz benliklerini kazanmalarına yardımcı olmak ve öğrencilerin sürekli gelişimini sağlamak gibi temel görevleri kapsamında başarılı olmaları için yaşam boyu öğrenme yeterliliklerine sahip olması gerekmektedir.⁸¹

Bireylerin ömür boyunca başka bilgi ve becerileri edinme ihtiyaçları ve yeni öğrenmelere açık olabilmeleri yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve tutumları sonucudur.

⁷⁷ Güleç, Çelik, Demirhan, s. 37.

⁷⁸ Subhan Ekşioğlu, Sinem Tarhan, Hicran Çetin Gündüz, “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Özyetkinlik Beklentisi ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(5), 2017, s. 1927.

⁷⁹ Gürcü Erdamar, Özen Demirkan, Gülçin Saraçoğlu, Gülgün Alphan, “Lise Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Eğitsel İnternet Kullanma Öz-Yeterlik İnançları”, *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 17(2), 2017, s. 639.

⁸⁰ Temel Çalık, *Sınıf Yönetimiyle İlgili Temel Kavramlar Sınıf Yönetimi*. Ankara 2010, s. 8.

⁸¹ İlke Evin Gencel, “Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliklerine Yönelik Algıları”, *Eğitim ve Bilim*, 38(170), 2013, s. 239.

Bunların sağlanabilmesi için öğretmenlere büyük sorumluluklar yüklenmelidir. Öğrenme yaşantılarının meydana gelmesi için birçok vasfın edinilmesinde öğretmenler kendini geliştirdikten sonra diğer bireylerin öğrenmelerinden de sorumludurlar ve bu şekilde kaliteli bir öğrenme ortamı sağlanmaktadır.⁸²

Öğretmenlerden yapılması istenen çalışmaların boyutu daha da geliştirilerek “bilginin sahibi ve aktaranı” olması dışında “bilgiye ulaşabilmek için kılavuz olan” güncel olaylardan haberdar olan; değişimlere ayak uydurup başa çıkan, alanına hâkim meslektaşlarıyla iş birliği içerisinde ve ortak fikir alışverişinde bulunabilen kolaylaştıran olması gerekmektedir. Öğretmen ayrıca sürekli olarak kendini geliştiren bir yapıda olmalıdır. Öğretmenler bireyleri çağa uygun hale getirmelidir. Bu konuda öğretmenlik yetkinliği olarak yaşam boyu öğrenmeyi önemli kılmaktadır.⁸³

Yaşam Boyu Öğrenme sürecinde hizmet öncesinde verimli eğitimler alan, görev başında ve sonrasında da almış olduğu eğitimleri hayatının her sahasında etkin olarak kullanabilen alanında uzman öğretmenler, nitelikli çalışmalarıyla eğitim hayatına yön verip birçok kuşağı bu şekilde de ilgili hale getirecektir.⁸⁴

Yaşam boyu öğrenme kapsamında öğretmenlerden; öğretim, planlama, değerlendirme yapabilmeleri, mesleki becerilerini geliştirmeleri, yaşanan çağa uyum sağlamak amacı ile kendilerini ve bireyleri yenileme konusunda açık olmaları, öğrenci davranışlarını yönetebilmeleri, bilişim teknolojilerini etkili bir biçimde kullanabilmeleri ve öğretme süreci içerisinde iş birliği içinde çalışmalıdırlar.⁸⁵

2.1.13. Yaşam Boyu Öğrenme ve Küreselleşme

Günümüz dünyasında küreselleşme olgusu ve etkileri her geçen gün daha da artmakta, dünyanın neresinde olursa olsun insanlar birbirleri ile iletişim içerisinde olmaktadır. Toplumlar arasındaki bu iletişim süreci, bilgiye olan ihtiyacın artmasına

⁸² İ. Yaşar Kuzu, Pınar Erten, “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri”, *İlköğretim Online*, 15(3), 2016, s. 842.

⁸³ Emel Terzioğlu Barış, “Türkiye’nin AB Üyeliği Sürecinde Hayat Boyu Öğrenmede Yetişkin Eğitimcisi Yeterlikleri”, *Eğitim Bilimleri Dergisi*, 38, 2013, s. 151.

⁸⁴ Demet Demiralp, Hilal Kuzu, “Öğretmen Adaylarının Etkili Yaşam Boyu Öğrenme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılması”, *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 2017, s. 76.

⁸⁵ Türk Eğitim Derneği, *Öğretmen Yeterlikleri Raporu*. Ankara 2009, s. 4.

sebebe olmuştur. Bu durumun sebepleri arasında toplum yapısında meydana gelen gelişmeler; nüfusun farklılaşması, ekonomik dönüşüm, aile biçimleri ve yaşam tarzlarının değişmesi gibi faktörler bulunmaktadır.⁸⁶

Küreselleşme, ülkeler arasında siyasal, ekonomik ve kültürel alanlarda bütünleşmeye sebep olurken, insanların davranışları, fikirleri, düşünce yapıları da birbirine yaklaşmaktadır. Sermaye dolaşımının evrensel bir hal alması, ulus-devlet sınırlarını aşan yeni ilişki ve etkileşim biçimlerinin ortaya çıkması, mekânların yakınlaşması, dünyanın küçülmesi, sınırsız rekabet, serbest dolaşım, pazarın dünya ölçeğinde büyümesi ve ulusal sınırların dışına çıkması, gibi gelişmeler ülkeler arasında sınırların olmamasına sebep olmuştur.⁸⁷

Küreselleşme olgusuna hız kazandıran gelişmeler, ekonomilerde ve teknolojiadaki gelişmelerdir. Teknolojiadaki hızlı yayılım bilginin bir yerden başka bir yere aktarımını kolaylaştırırken, diğer yandan da bilgiye olan ihtiyacı arttırmıştır. Başka toplumlarla iletişim ayrıca bilginin niceliksel olarak artmasına da sebep olmuştur.⁸⁸

Bilginin artması ve hızlı bir şekilde yayılıyor olması, bu yönde eğitim olanaklarının topluma sunulmasını da gerekli kılmıştır. Ülkeler artan bilgiyi edinme gereksinimi duyan bireylere sadece eğitim kurumlarında değil, eğitim dışı alanlarda da bilgi edinebilme imkânları sağlayacak davranış biçimi olan yaşam boyu öğrenme modelinin her birey tarafından öğrenilmesini sağlamaya çalışmaktadırlar Bu süreçte okullar bu amaca hizmet ettikçe anlamlıdır. İnsanlığın taleplerinin piyasanın taleplerine kurban edilmesi yeni sorun alanlarını ortaya çıkarabilir.⁸⁹

Bu durum, küreselleşmenin eğitime olan etkileridir. Küreselleşme ile ortaya çıkan yeni tabloda bilgi sahibi bireyler, olmayanlara göre daha etkin konumda olmaktadır ve ülkeler de eğitim yoluyla bireyleri daha bilgili kılmak istemektedirler.

⁸⁶ Refik Balay, “Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 37(2), 2004, s. 63.

⁸⁷ Hacı Bayram Kaçmazoğlu, “Doğu-Batı Çatışması Açısından Globalleşme”, *Eğitim Araştırmaları*, 6, 2002, s. 49.

⁸⁸ İrfan Yurdabakan, “Küreselleşme Konusundaki Yaklaşımlar ve Eğitim”, *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 6, 2002, s. 63.

⁸⁹ İkrâm Çınar, “Küreselleşme, Eğitim ve Gelecek”, *Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 2(1), 2009, s. 14.

Yaşam boyu öğrenme ile bireyler ve toplumlar arasındaki bilgi seviyesi farklarını en aza indirmek mümkün olabilecektir. Bunun sağlanabilmesi için de eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanması ile her bireyin eğitim olanaklarından yararlanması sağlanmalı ve aynı zamanda yaşa boyu öğrenme konusunda bireyler daha yeterli hale getirilmelidir.⁹⁰

2.1.14. Yaşam Boyu Öğrenme Yolları

Zorunlu (örgün) eğitim, yaşam boyu öğrenmenin temelini oluşturmaktadır. Örgün eğitim döneminin iki temel özelliği vardır. Bunlardan birincisi ileride öğrenilecekler için temel oluşturmak, diğeri ise öğrenmenin sürekliliği için devamlı güdülenmeyi sağlamaktır. Örgün eğitim kurumlarının yaşam boyu öğrenmeye temel oluşturabilmesi için öğrencilerin eğitimlerini planlayabilmeleri ve aktif bir şekilde eğitime katılmaları önemlidir. Aynı zamanda örgün eğitim dönemi, yaşam boyu öğrenme becerilerini kazandıracak bir ortam sağlamalıdır.⁹¹

Teknolojideki gelişmeler bilginin artmasını ve dolaşım hızını her geçen gün artırmaktadır. Birey, bu gelişmelere ayak uydurabilmek için kendini sürekli yeni durumlara uyarlayabilir hale gelmelidir ve sürekli öğrenen konumunda olmalıdır. Dolayısıyla bireylerin sürekli kendini yenileme çabası, örgün eğitim sonrasında da sürekliliği beraberinde getirmektedir. Bireylerin kendilerini geliştirmeleri için örgün eğitim esnasında öğrenmeyi öğrenmeleri gerekmektedir. Örgün eğitim sonrasında ya da örgün eğitimin dışında kaldıklarında ise yetişkin eğitimi alternatif bir yol olarak izlenmelidir.⁹²

Yaşam boyu öğrenme, örgün, yaygın ve algın öğrenmenin birbirini

⁹⁰ Özgür Tortop, *Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Temel Yeterlik Alanları: Türkiye Durumu*, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Selçuk Özdemir), Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2010.

⁹¹ Ersin Kıvrak, *Avrupa Birliği ve Türkiye'de Yaşam Boyu Öğrenme Politikaları ve İstihdam İlişkisinin Değerlendirilmesi*, (Danışman: Prof. Dr. Nejla Kurul Tural), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2007.

⁹² Bilge Güler, *Avrupa Birliği'nin Yetişkin Eğitim Programı Grundtvig Çerçevesinde Halk Kütüphanelerinin Yeri ve Önemi*, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Tülay Fenerci), Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2004.

tamamladığının fark edilmesini sağlamaktadır.⁹³

Yaşam boyu öğrenme yolları olarak da belirtilen amaçlı öğrenme faaliyetlerinin üç başlık altında toplandığı söylenebilir:

Örgün Eğitimle Öğrenme: Öğretim kurumlarında gerçekleşen öğrenmedir. Formal öğrenme, çoğunlukla devlet tarafından planlanmış ve bir programı olan, hedef ve amaçları belirlenmiş, öğrenme yoludur. Formal eğitim süreci, ana sınıfından başlayarak yükseköğrenimi de kapsayan bir süreçtir.⁹⁴

Yaygın Eğitimle Öğrenme: Örgün eğitim sistemlerini tamamlayan etkinliklerdir. Bu tür öğrenme ile bir sebeple örgün eğitime devam edemeyen veya örgün eğitime devam etmekle birlikte gerekli yeterlilikleri kazanamamış bireyler, edinmeleri gereken öğrenme yaşantılarını edinmeye çalışırlar. Halk eğitim merkezlerinde verilen kursların da formal olmayan eğitim kapsamında olduğunu söylemek mümkündür. Bireylerin bir meslek sahibi olması için örgün eğitim kurumlarında edinilen bilgiler bazen yeterli olmamaktadır. Bu gibi durumlarda bireyleri bir meslek sahibi yapabilecek, onları diğerlerinden bir adım öne taşıyabilecek yeterlilikleri çeşitli kurumlar sağlayabilmektedirler. Bireyler bu kurumlarda aldıkları eğitim sonucunda aynı zamanda gerekli yeterlilik belgesine sahip olabilmektedirler.⁹⁵

Yaygın eğitime en güzel örneklerden birisi uzaktan eğitimidir. Yaşam boyu öğrenme çerçevesinde kendini geliştirmek isteyen bireyler, çalışma koşullarından dolayı yeterli zaman bulamamaktadırlar. Bu sorundan dolayı öğrenci-sınıf-öğretmen öğelerinin bir arada bulunduğu geleneksel eğitim ortamından daha farklı bir ortama ihtiyaç duyulmuştur. Bu ihtiyacı karşılayacak eğitim modeli ise uzaktan eğitimidir. Dünyada birçok ülkede eğitimin bütün kademe ve türlerini kapsayan uzaktan eğitim uygulamaları yapılmaktadır. Uzaktan eğitim yöntemi ile artık üniversitelerde yüksek

⁹³ H. Eylem Kaya, *Avrupa Birliği Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Politikaları*, (Danışman: Prof. Dr. Meral Uysal), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2010.

⁹⁴ Yener Özen, “Algın öğrenme Teorisi Yaşam Boyu Değişerek ve Gelişerek Öğrenme”, *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(6), 2011, s. 3.

⁹⁵ Özen, s. 3.

lisans eğitimi de verilmeye başlanmıştır.⁹⁶

İnformal Öğrenme: Günlük yaşam sırasında, planlanmamış ve kasıtlı olmayan öğrenmedir. İnformal öğrenme günlük yaşam içerisinde herhangi bir zamanda doğal bir ortamda, belirli bir plan ve amaç olmadan gelişigüzel gerçekleşmektedir. Algın öğrenme, öğrenmenin gerçekleştiği mekâna göre şekillenir, algın öğrenmenin gerçekleşeceği zaman ya da mekân önceden belli değildir. İnformal öğrenme sürecinde planlanmış bir hedef söz konusu değildir. Dolayısıyla olumlu ve olumsuz davranışların bir arada öğrenilebilmesi ihtimali yüksektir. Öğrenilen içerik de her zaman eğitsel olmayabilir. Algın öğrenme aynı zamanda toplumun kültürel özelliklerinin nesillerden nesillere aktarılabilmesini de sağlamaktadır.⁹⁷

2.1.14.1. Uzaktan Eğitim

Uzaktan eğitim, bireylerin bilgilerini arttırmak, kendi yeteneklerini ve bilgi düzeylerini geliştirmeyi amaçlayan bireyler iş koşullarından dolayı yapmak istedikleri konusunda yeteri kadar vakitlerinin olmaması birçok birey için geçerli olabilmektedir. Bu problem nedeniyle geleneksel eğitim modelinden daha farklı olarak, kapsamına öğrenci-sınıf-öğretmen dâhil olan bir ortamın gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Bu ortamı yaratma konusunda en etkili eğitim modeli uzaktan eğitim modelidir.⁹⁸

Uzaktan eğitim yaşam boyu öğrenme kavramıyla paralel sayılabilecek bir gelişim surecindedir. Uzaktan eğitimin, dünya genelinde algılanışında değişiklik yaratan üç temel eğilim ve kırılma noktası 1700’lu yıllarda mektupla öğretim, 1920’li yıllarda elektronik teknolojisinin gelişmesi ile elektronik ders materyalleri ile öğrenimin başlaması, 1960’larda uzaktan eğitim üniversitelerinin kurulmasıdır.⁹⁹

Uzaktan eğitim, Türk eğitim sisteminde üniversite yapısı içinde ilk kez 2547

⁹⁶ Umut Al, Orçun Maden, “Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemleri: Sahip Olması Gereken Özellikler ve Standartlar”, *Bilgi Dünyası*, 5(2), 2004, s. 261

⁹⁷ Özen, s. 4.

⁹⁸ Mustafa Özçiftçi, *Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Eğitim Teknolojisi Standartlarına Yönelik Özyeterliklerinin İlişkisi*, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Recep Çakır), Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.

⁹⁹ Yelkin Diker Coşkun, *Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi*, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Melek Demirel), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2009.

sayılı Yükseköğretim Yasası (1981) ile yasal olarak yer almıştır. 1982’de 2809 sayılı yasa ile Anadolu Üniversitesi içinde kurulmuş olan Açıköğretim Fakültesi, uzaktan eğitimi ülke düzeyinde merkezi biçimde yürütmekle görevlendirilmiştir.¹⁰⁰

2.1.14.2. Örgün Eğitim

Belirli bir plan dâhilinde, belirli yaş gruplarına, eğitim ve öğretim kurumlarında verilen, eğitim sonunda başarılı olanların diploma aldığı eğitime örgün eğitim adı verilmektedir.¹⁰¹

Örgün eğitim, eğitim okul öncesi eğitimden başlayarak, ilköğretim, ortaöğretim, yüksek öğretim ve lisansüstü eğitimi kapsar. Günümüzde örgün eğitimin dışında kalan bireyler, açık öğretim okulları ve uzaktan öğretim yoluyla eksiklerini tamamlayarak yeniden örgün eğitim sistemine geçiş yapabilmektedirler.¹⁰²

2.1.14.3. Algın Eğitim

Günlük hayatın doğal akışı içerisinde normal yaşam faaliyetleri içerisindeyken de öğrenme devam etmektedir. Bu öğrenmeler, yemek yerken, markette, ev ziyaretlerinde plansız, programsız, rastgele gerçekleşmektedir. Örgün ve yaygın eğitimden bu yönüyle ayrılan bu öğrenmelere informal ya da algın öğrenme ismi verilmektedir.¹⁰³ Bireyler kullandıkları becerileri işyerlerinde konuşarak, başkalarını gözlemleyerek, deneme yanılma ve tanıdığı insanlarla bir arada çalışarak informal şekilde elde etmektedirler.¹⁰⁴

Algın öğrenme, bireylerin günlük yaşam içerisinde, işyerinden, kütüphaneden, arkadaşlarından, akrabalarından, kitle iletişim araçlarından kısaca hayatına dâhil olan her şeyden kazandıkları tutumları, değerlerini ve bilgi becerileri edinme sürecidir.

¹⁰⁰ Diker Coşkun, s. 18.

¹⁰¹ Muhammed Ali Özkorkmaz, *Türkiye’de Halk Eğitim Merkezi Müdürlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlik Algıları*, (Danışman: Doç. Dr. Osman Titrek), Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.

¹⁰² Sahre Köksal, *Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri*, (Danışman: Prof. Dr. Uğur Tekin), İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2017.

¹⁰³ Özen, s. 2.

¹⁰⁴ Jay Cross, *İnformel Öğrenme Neden Önemlidir, Hayat Boyu Öğrenme Kapsamında Türkiye’de İnformel Öğrenme Üzerine Ortak Bir Anlayış Geliştirme ve Farkındalık Oluşturma Projesi Konferansları*, Ankara, 2009, s.

Algın öğrenme, önceden bir planlama olmadan, belirli bir amacı olmayan, gelişi güzel ve doğal ortamda meydana gelen tesadüfi olarak öğrenmenin gerçekleşmesidir. Hangi ortamlarda, hangi zamanlarda gerçekleşeceği önceden belli değildir. Kasıtlı bir öğrenme türü olmadığı için öğrenme sonucu olarak olumlu davranışlar olabileceği gibi olumsuz davranışlar da olabilir. Bu yönüyle kasıtlı ve planlı bir program içerisinde yürütülen örgün eğitimden ve yaygın eğitimden ayrılmaktadır.¹⁰⁵

Bireylerin her türlü deneyiminden, çevresel faktörlerden, ailesinden, günlük yaşamından, çarşıdan, pazardan, medyadan informal öğrenmelerle elde edilen öğrenmenin kalitesi, bireylerin öğrenme stili ile ilgilidir. Bireylerin öğrenme motivasyonları informal öğrenme ortamlarında daha yüksektir. İnformal öğrenme, formal öğrenmeye göre çok daha az maliyetli olmaktadır.¹⁰⁶

2.1.11.4. Halk Eğitimi (Yaygın Eğitim)

Halk eğitimi, bilgiye ulaşma amacıyla olan yetişkin bireylere eğitim sunmak amacıyla gerekli olan programların; araç gereçlerinin, yollarının, yöntemlerinin geliştirilmesini konu edinen eğitim yöntemidir.¹⁰⁷

İktisadi İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatının (OECD) tanımına göre halk eğitimi; zorunlu öğrenim çağına çıkmış ve asıl uğraşısı okula gitmek olmayan bireylerin hayatlarının herhangi bir kademesinde duyacakları öğrenme gereksinimlerini ve ilgilerini doyurmak üzere özellikle düzenlenen etkinlikler ya da programlardan oluşan bir süreçtir.¹⁰⁸

2.1.12. Yaşam Boyu Öğrenme ve Kütüphaneler

Halk kütüphaneleri örgün eğitimi destekleyen yaygın eğitim kurumlarıdır. Halk kütüphanelerinin temel amaçları ve işlevleri arasında kendi kendine öğrenmeyi ve

¹⁰⁵ Özkorkmaz, s. 13.

¹⁰⁶ İbrahim Ethem Bilici, “İnformal Öğrenme, Çocuk ve Suç Olgusu”, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 37, 2017, s. 23.

¹⁰⁷ Abdullah Öner, *Hayat Boyu Eğitimin Sağlanmasında Halk Eğitimi Merkezlerinin Değerlendirilmesi: Yenişehir Halk Eğitimi Merkezi Örneği*, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Ayşe Esmeray Yoğun), Toros Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.

¹⁰⁸ OECD, *Learning Opportunities for Adults*, Vol. 1, General Report. Paris, 1977, s. 23.

daha geniş bağlamda yaşam boyu öğrenmeyi desteklemek vardır.¹⁰⁹ Yaşam boyu öğrenme halk kütüphanelerinin temel amaçlarındandır. Çünkü halk kütüphaneleri, amaçları gereğince halkın ihtiyaçları doğrultusunda gerektiğinde diğer kütüphanelerle iş birliği yaparak halka bilgi sunarken yaşam boyu öğrenme sürecinde önemli bir bilgi ve kültür merkezi olarak hizmet verir.¹¹⁰

Halk kütüphanelerinin geleneksel hizmetleri dışında günümüzün değişen koşulları ile birlikte hizmet yelpazesi gelişmektedir. Değişen koşullara ayak uyduramayan kütüphaneler yok olmaya mahkûm kalacaklardır. Kütüphanelerin varlıklarını devam ettirebilmesi kullanıcı talepleriyle doğru orantılıdır. Kullanıcı halk kütüphanelerine ihtiyaç duydukça kütüphaneler varlıklarını sürdüreceklerdir. Kütüphanelerin bilgi toplumundaki görevlerini yerine getirebilmek için kütüphanelerin kullanıcıları kütüphaneye çekme görevi vardır. Bu doğrultuda kütüphaneler geleneksel hizmetleri dışında yenilikçi hizmetleri de bünyesine eklemek zorundadır. Yaşam boyu öğrenmeye verilecek değer halk kütüphaneleri için fırsattır. Yaşam boyu öğrenme faaliyetlerini bünyesinde düzenleyen kütüphanelerin kullanıcı sayıları artacaktır. Kütüphaneyi kullanan kullanıcılar bilgi okuryazarına dönüşecektir. Kütüphaneyi kullanan toplum bilgi toplumuna dönüşecek bir sonuç ortaya çıkartacaktır.¹¹¹

2.2. Yetişkin Eğitimi

Yetişkinlik kavramını farklı açılardan tanımlamak mümkündür. Biyolojik açıdan yetişkin, biyolojik olarak üretilebilen yaşa erişen, ilk ergenlik veya sonraki gelişim döneminde bulunan bireydir. Yasal açıdan yetişkin, yasalar tarafından belirlenen, oy kullanabilecek, sürücü belgesi alabilecek, rıza almaksızın evlenebilecek ve benzeri şeyleri yapabilecek yaşa erişen bireydir. Toplumsal açıdan yetişkin, tam zamanlı çalışabilen, eş, anne/baba olabilen, oy kullanma gibi yurttaşlık görevlerini yerine getirebilen ve benzeri görev ve rolleri üstlenebilen bireydir. Psikolojik açıdan yetişkin ise kendi yaşantısından sorumlu, öz yönetimli ve kendine özgü bir benlik

¹⁰⁹ Bülent Yılmaz, “Boş Zaman ve Halk Kütüphanesi: Kavramsal Bir Yaklaşım”, *Türk Kütüphaneciliği*, 3(4), 1989, s. 205.

¹¹⁰ Osman Ersoy, “Halk Kütüphaneleri”, *Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni*, 32(1), 1983, s. 1-2.

¹¹¹ Yılmaz, s. 2005

kavramına erişen bireydir.¹¹²

Bu tanımlardan yola çıkarak bir kimsenin yetişkin kabul edilip edilmemesinde kriter olarak kabul edilen yasal ve toplumsal tanımlardaki oy kullanma, sürücü belgesi, evlenme gibi durumlara izin verilen yaş sınırları ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Bu doğrultuda, bir ülkede yetişkin kabul edilen bir insan başka bir ülkede yetişkin kabul edilemeyebilir.¹¹³

Ülkeler, yetişkin eğitimi konusunda planlama yaparken, kendi şartlarını göz önüne alarak bir değerlendirme yapıp, program belirlemek konusunda titiz davranmalıdır. Yetişkin eğitimi, tam zamanlı bir şekilde okula devam etmeyen kişiler için ve özellikle yetişkin kimseler için düzenlenen, bu kişilerin bilgilerini ve olaylara bakış açılarını geliştirmek, toplumla uyumunu ve bütünleşmesini sağlamak, kendisinin ve yaşadığı toplumun sorunlarına dair tasarruflarda bulunmalarını sağlamak kısaca kendilerini her yönden geliştirmeleri sağlayacak devamlı olan ve düzenli etkinlikler yapılması yoluyla meydana gelen bir süreçtir.¹¹⁴

Yetişkin eğitimi çalışmaları önceleri insani ve dinsel yönü ağır basan çalışmalarla toplumun sadece belirli bir kesimine hitap etmekteyken, daha sonra ise yoksunluk içinde ve dezavantajlı kesimin yanında, bütün toplum için gerekli faaliyetler de yetişkin eğitiminin çalışma alanına dâhil olmuştur. Bu şekilde, okullarda belirli bir plan dâhilinde, sistemli ve düzen içinde yürütülen örgün eğitime de planlı etkinlikler bütünü olarak, tamamlayıcı bir kısım olmuştur.¹¹⁵

Yetişkin eğitimi, örgün eğitimden yararlanamamış ya da yeterince yararlanamamış kimselere, işsiz gençlere, vasıfsız işçilere, kadınlara, çiftçilere, özürlülere ve yaşlılara öncelik verecek şekilde yapılmalıyken, eğitime ulaşması en zor olan da bu kesimdir.¹¹⁶

¹¹² Özkorkmaz, s. 15.

¹¹³ Ezgi Ağcihan, *Yetişkin Eğitimi Alanında Eğitim Veren Öğretmenlerin Yetişkin Eğitimi Alanındaki Yeterlilikleri*, (Danışman: Prof. Dr. Semra Ünal), Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2015.

¹¹⁴ Ağcihan, s. 15.

¹¹⁵ Cevat Geray, *Halk Eğitimi*, Ankara 2002, s. 9.

¹¹⁶ Okçabol, s. 46.

Yetişkin eğitimi sistemi, yıllarca mesleki eğitime ağırlık verirken, kültürel, politik, sosyal yurttaşlık hakları işlevlerinin ihmal edilmesi sebebiyle eleştirilirken, küreselleşme bu ihmalin daha da artmasına yol açmıştır. Çünkü yetişkin eğitimi emek, beşeri sermayeye dönüştüğü zaman, kâr elde etmek ve şirketleri daha da geliştirmek gibi bir amaca hizmet etmeye başlamıştır.¹¹⁷

2.2.1. Yetişkin Eğitimi Gerekli Kılan Nedenler

Günümüzde yetişkin olma, yaştan yanında başka kriterlere de bağlıdır. Aynı toplumda, hatta aynı ailede büyümüş olsalar bile bireyler arasında farklılıklar bulunmaktadır. Bu farklılıkların birçoğu bireyler arasındaki eğitim farklılıklarından kaynaklanmaktadır. Bu farklılıkları gidermek için yetişkin eğitime önem verilmektedir.¹¹⁸

Yetişkin eğitimi gerekli kılan nedenler farklı açılardan ele alınabilir. Bunlar bilimsel ve teknolojik gelişmeler, ekonomik ve toplumsal gelişmelerin getirdiği zorunluluklar, doğumda beklenen yaşam süresinin uzaması, çalışma sürelerinin kısalması, bilgi birikimindeki ve teknolojiye bas döndürücü gelişmeler ve bunun için yeni bilgi ve becerilerin sürekli kazanılması gereği, mesleki hareketlilik, iletişim ve kitle iletişim araçlarının etkilerinin ve uluslararası ilişkilerde uyum isteminin artması olarak özetlenebilir. Bunlar bireysel, toplumsal, ekonomik ve örgün eğitimle ilgili nedenler olarak da gruplandırılabilir. Hızlı nüfus artışı, doğumda beklenen yaşam süresinin uzaması sonucu nüfusun yaş yapısında meydana gelen değişimler, kırdan kente göç ya da kırsal bölgedeki ekonomik ve teknolojik değişimler sonucu, yetişkinin yeni bilgi, beceri, davranış ve tutumlara gereksinim duyması, kadının aile ve toplumdaki rolünün değişimi, kadın erkek eşitsizliğinin artması, yeni sorunların gündeme gelmesini ve nüfusun yapısını etkilediği için yetişkin eğitiminin toplumsal açıdan bir gereklilik olma durumunu ön plana çıkarmaktadır.¹¹⁹

¹¹⁷ Rıfat Miser, “Küreselleşen Dünyada Yetişkin Eğitimi”, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 35(1), 2002, s. 56.

¹¹⁸ H. Eylem Kaya, *Yaşam Boyu Eğitim*, Ankara 2016, s. 4.

¹¹⁹ Fatma Türkeri, *Yetişkin Eğitimi, Sağlık Davranış Modelleri ve Sağlık Geliştirme Kavramları Arasındaki İlişkinin Tanımlanması*, (Danışman: Doç. Dr. Nazlı Atak), Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Dönem Projesi, 2006.

Genel olarak yetişkin eğitiminin üç temel amacı vardır. Bu amaçlar;¹²⁰

1. Toplumun gereksinim duyduğu bilgi, görgü, beceri ve yeterlilik düzeylerine sahip bir yetişkin toplumu oluşturmak,

2. Yetişkinde, içinde yaşadığı toplumun gelişmesini ve kişilerin yaşamasını engelleyen sorunların üstesinden gelmekle ilgili bir anlayış geliştirmek ve yetişkini bu sorunların çözümüne hazırlamak,

3. Kendisini gerçekleştirme amacına yönelik olarak tüm yetişkinlere tutum, bilgi, anlayış ve özelliklerini geliştirme olanakları sağlamak olarak sıralanmaktadır.

2.3. Yaygın Eğitim Kurumu Olarak Halk Eğitim Merkezleri

Halk Eğitim Merkezleri, illerin merkez ve diğer ilçe merkezlerinde bakanlıkça açılan yaygın eğitim kurumlarıdır. Yaygın eğitim hayat boyu öğrenmenin ayrılmaz bir parçası olmakla birlikte alt sistemidir. Ülkemizdeki yaygın eğitim faaliyetlerinin en büyük sunucusu ve en geniş teşkilat ağına sahip kurumları Halk Eğitim Merkezleridir.¹²¹

Halk eğitim merkezlerinde yaygın eğitimin amaç ve ilkeleri doğrultusunda aşağıdaki görevler yürütülmektedir.¹²²

a) Millî kültür, bilimsel ve teknolojik gelişmelere uyum, yurttaşlık eğitimi, aile eğitimi, güzel sanatlar, sportif, sosyal ve kültürel etkinlikler ile benzeri konuları içeren eğitim çalışmaları yapmak,

b) Okuma-yazma bilmeyenlere okuma-yazma öğretimi, okuma-yazmayı tam olarak öğrenemeyenlerin de bu konudaki açıklarının kapatılması için eğitim kurumları ile işbirliği içerisinde yeni programlar hazırlamak,

c) İş piyasalarının ihtiyaç duyduğu nitelikli insan gücünü yetiştirmek amacıyla meslek eğitimi programları hazırlayarak bu programları uygulamak,

¹²⁰ Duman, *Yetişkinler Eğitimi*, s. 35

¹²¹ Muhittin Yıldırım, *Hayat Boyu Öğrenme Kapsamında Yaygın Eğitim ve Halk Eğitim Merkezleri*. Ankara 2009, s. 143.

¹²² Gülşah Penirci, *Yetişkin Eğitimi Kurslarının Yetişkin Eğitimi ve Yetişkin Öğrenen İlke ve Özelliklerine Göre İncelenmesi*, (Danışman: Prof. Dr. Ozana Ural), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.

ç) Eğitim ihtiyacı olan alanlarda okuma-yazma, sosyal ve kültürel, mesleki ve teknik kurslar ile sosyal etkinlikler çerçevesinde toplantı, gezi, kampanya, kurs, seminer, konferans, yarışma, açık oturum, sergi, panel, sempozyum ve benzeri etkinlikler düzenlemek; gerekli şartların oluşturulması kaydıyla yöresel, ulusal ve uluslar arası düzeyde etkinlikler gerçekleştirmek; ihtiyaç duyulan kulüpleri oluşturarak çalışmalarını sağlamak,

d) İmkânlar ölçüsünde kitaplıklar oluşturmak, belli aralıklarla yayınlar yapmak, çevrenin tarihî ve kültürel değerlerini derlemek ve yayın yoluyla tanıtımını sağlamak,

e) Millî bayramlar, mahallî kurtuluş günleri, belirli gün ve haftalar, çevreye ait gelenek ve görenekler ile millî kültür değerlerinin tanıtılması, korunup yaşatılması yönünde çalışmalar yapmak,

f) Etkinliklerle ilgili hazırlanmış yazılı, görsel ve işitsel araçlardan belli bir program çerçevesinde kursiyerlerin yararlanmasını sağlayıcı çalışmalar yapmak,

g) Hayat boyu öğrenmeyi destekleyen ulusal ve uluslararası bilgi ağı oluşturmak, öğrenme uygulamalarında erişime açık bilgi kaynaklarının artırılmasını sağlamak,

ğ) Bakanlığa bağlı olmayan kurum ve kuruluşlarla iş birliği yaparak özel eğitim gerektiren bireyler, koruma altındaki bireyler, sokakta çalışan veya yaşayan çocuklar, değişik sektörlerde çalışan çocuklar, tedavi altındaki madde bağımlıları, tutuklu ve hükümlüler, rehabilitasyon merkezleri ile hastanede yatan kişilere kurs ve etkinlikler düzenlemek,

h) Emekliliğe uyum ve yaşlılara yönelik etkinlikler gerçekleştirmek,

ı) Aileyi geliştirmeye yönelik olarak çocuk psikolojisi, bakımı, gelişimi; ergenlik ve gençlik psikolojisi; ev yönetimi, aile iletişimi ve benzeri konularda eğitim etkinlikleri düzenlemek; anne-babalara çocuk eğitimiyle ilgili uygulamalı kurslar düzenlemek ve bu kursiyer çocuklarının yararlanabileceği çocuk bakım ve oyun odaları oluşturmak.

i) Uzaktan eğitimle ilgili her türlü gelişmeyi takip ederek, bu tür eğitim faaliyetlerinden yararlanmak için gerekli önlemleri almak olarak sıralanabilir.

Türkiye’de halk eğitiminin amacı, okur-yazar bireyler yetiştirmenin yanında, bireyleri topluma uygun bireyler haline getirmek, hukuki görevleri konusunda bireyleri bilinçlendirmektir. Bu sebeple halk eğitim merkezleri geniş kitlelere eğitim öğretim hizmeti verecek şekilde hizmet sunmaktadırlar.¹²³

2.3.1. Yaygın Eğitim ve Önemi

Yaygın eğitim, örgün eğitimin tamamlayıcısı ve destekleyicisi konumunda, eğitimi ve öğrenmeyi tüm hayata yaymayı hedefleyen bir eğitim türüdür. Yaygın eğitimle öğrenme, örgün eğitimi tamamlayıcı şekilde veya genel eğitim ve öğretim ile birlikte kısa ya da uzun süreli, müzik, spor, sanat gibi dallarda ya da mesleki eğitim gibi farklı alanlarda yapılabilen, sonucunda sertifikalı ya da sertifikasız olan eğitimidir. Yaygın eğitim, iş yerinde veya sivil toplum örgütlerinde siyasi partilerin, gençlik örgütlerinin etkinlikleri yoluyla da verilebilir.¹²⁴

Bilim ve teknoloji alanında yaşanan hızlı değişimler ve gelişmeler, hayatın her alanında farklı talepler ortaya çıkarmaktadır. Örgün eğitimde öğrenilen bilgiler, bu değişim ve gelişime ayak uydurmada yetersiz kaldığından, bireylerin hayat boyu devam eden öğrenme isteklerini karşılamak için yaygın eğitime zorunlu olarak ihtiyaç duyulmaktadır. Yaygın eğitime duyulan ihtiyacın, ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasi nedenleri vardır.¹²⁵

Yaygın eğitim, zorunlu eğitimden geçmemiş yetişkinlerin bu eğitimi almalarını sağlamayı amaçlar. Ayrıca, zorunlu eğitimi tamamlamış kişilerin, değişen teknolojik gelişmelere uyum, sağlıklı yaşam, demokrasi, töre, namus cinayetleri ve çok kültürlülük gibi demokratik kültür kazanımlarına yardımcı olacak konularda çalışmalar yapmak amacındadır. Yaygın eğitim insan hayatının kalite düzeyine, toplumun niteliğinin artmasına ve modernleşmesine katkı sağlar. Yaygın eğitimin bu hedeflerine ulaşması için başta Milli Eğitim Bakanlığı, üniversiteler, belediye gibi

¹²³ Milli Eğitim Bakanlığı, VI. Eğitim Şurasında Yaygın Eğitim, XIII. Milli Eğitim Şurası, 13-17 Kasım 1989, s. 22.

¹²⁴ Özkorkmaz, s. 13.

¹²⁵ İsa Bahat, *Halk Eğitimi Merkezi Yöneticilerinin Hayat Boyu Öğrenme Algısı*, (Danışman: Prof. Dr. Münevver Çetin), Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2013.

kuruluşların sorumluluk alması gerekmektedir.¹²⁶

Yaygın eğitim, ülkeler tarafından kabul görmüş bir eğitim yöntemidir. Ülkeler yaygın eğitime asli bir eğitim yöntemi olarak bakmaktadırlar. Yaygın eğitime yoğunlaşılması halinde yetişkin nüfusa eğitim imkânları sunulabilmekte, ulusal eğitim plan ve programlarına göre halkın tamamına yakınının eğitimden yararlanmasını, ihtiyaçları doğrultusunda edinmek istedikleri bilgiye ulaşması sağlanabilmektedir.¹²⁷

Bireylerin üretken ve verimli olması, kendini geliştirebilmesi, yaptığı meslekte ilerlemesi için örgün eğitim sürecinde kazanılan bilgi ve beceriler her zaman yeterli olmaya bilir. Bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişme, örgün eğitimde verilen bilgileri eskitmekte, hatta geçersiz kılmaktadır. Bu açığı kapatmak için yaygın eğitim önemli bir araçtır.¹²⁸

2.3.2. Türk Milli Eğitim Sisteminde Yaygın Eğitimin Yeri

1739 Sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 40. maddesine göre, yaygın eğitimin taşıdığı özel amaç, örgün eğitim sistemine dâhil olmamış ya da örgün eğitim sisteminde eğitimine devam eden ve ya örgün eğitim sisteminden ayrılmış vatandaşlara, milli eğitimin genel amaçlarına temel ilkelerine uygun olarak örgün eğitimle beraber veya örgün eğitim haricinde,¹²⁹

- Okuma yazma öğretme çalışmaları yapmak, bu konuda eksik kalmış eğitimleri tamamlamak için devamlı çalışmalar yapmak,
- Sürekli gelişen bilimsel, teknolojik, iktisadi ve kültürel gelişmelere karşı, toplumun uyum sağlamasına yönelik eğitim olanakları oluşturmak,
- Milli değerlerimizi ve kültürel değerlerimizi koruyucu, tanıtıcı, geliştirici ve benimsetici nitelikte eğitimler yapmak,
- Topluma birlikte yaşama, yardımlaşma, dayanışma ile örgütlenme anlayışı ve

¹²⁶ Okçabol, s. 307.

¹²⁷ Sudi Bülbül, *Dünyada ve Ülkemizde Yaygın Eğitim (Kavram, Kapsam, Eğilimler)*, Yaygın Eğitim ve Sorunları, Türk Eğitim Derneği, XI. Eğitim Toplantısı Bildirileri, 12-13 Temmuz 1987, s. 5.

¹²⁸ Mustafa Özodaşık, *Cumhuriyet Dönemi Yeni Bir Nesil Yetiştirme Çalışmaları 1923-1950*, Konya 1999, s. 240.

¹²⁹ Milli Eğitim Temel Kanunu, (1973, 14 Haziran), Resmi Gazete (Sayı: 14574). Md. 40.

alışkanlıklarını kazandırmak,

- Ülkenin ekonomik gücünün artırılması için, beslenme şekillerini ve sağlıklı yaşama kurallarını halka benimsetmek,
- Eğitimden arta kalan zamanları etkili bir şekilde değerlendirme ve bu zamanları olumlu kullanma alışkanlığı kazandırmak,
- Ülkemizin istihdam politikalarına uygun olarak, kısa süreli ya da kademeli eğitimlerle, bireylerin meslek edinmelerini sağlayacak olanaklar ve eğitim imkânları hazırlamak,
- Herhangi bir meslekte çalışan kişilerin, meslekleriyle ilgili gelişimlerini sağlamak için hizmet içi eğitimler yoluyla gerekli bilgi ve becerileri kazandırmaktır.

2.3.3. Yaygın Eğitimin Özellikleri ve Hedef Kitlesi

Yaygın eğitimin hareket noktasını bireylerin ihtiyaçları ve istekleri oluşturmaktadır. Bu sebeple yaygın eğitim, bireylerin gönüllü olarak katılmalarını sağlayacak programlar şeklinde hazırlanarak yürütülmesi sağlanmaktadır. Yaygın eğitimin özellikleri aşağıdaki gibidir:¹³⁰

- Hiyerarşik değildir, ihtiyaca göre düzenlenir.
- Zamanla ve yaşla sınırlı değildir.
- Eğitim süresi zaman birimi yerine, eğitim standardına erişmek isteyen kişinin yeteneğine bağlıdır.
- Yer ile sınırlı değildir, her yerde yapılır.
- Programları süre ve içerik olarak değişkendir.
- Eğitim görevlileri genellikle mesleki niteliktedir.
- Metotları değişkendir.
- Uygulamada klasik öğrenci öğretmen ilişkisi yoktur.
- Yaygın eğitimde devletin tekeli yoktur.
- Genel eğitimin bir aracıdır.
- Sürekli eğitimin yollarından biridir.

¹³⁰ Yıldırım, s. 6-7.

- Toplumun tüm üyelerini içine alır.
- Düzenli örgün eğitim sistemi dışındaki tüm eğitsel faaliyetleri de düzenler.
- Maliyet her kurs için farklıdır.
- Programlarda merkezîyetçilik yoktur.
- Esas ilke öğrenmektir.
- Gönüllülük esasına dayanır.

Yaygın eğitimin hedef kitlesi ise¹³¹

• Okuma-yazma bilmeyenlerle, temel eğitim eksikliği olanlar; herhangi bir nedenle örgün eğitime devam etmeyenler,

- Örgün eğitimin herhangi bir kademesinden ayrılmış olanlar,
- Herhangi bir örgün eğitim kurumunu bitirmiş olanlar,
- Örgün eğitime devam ederken arta kalan boş zamanları değerlendirmek isteyenler,

• Örgün eğitim yoluyla edindikleri bilgi ve becerilerini tamamlamak, yenilemek, geliştirmek isteyenler,

- Herhangi bir işe başlayacak olanlar,
- Herhangi bir işte çalışanlar,
- Yaşlı ve emekliler,
- Yasal kısıtlılık altında bulunanlar,
- Dış ülkelere çalışmaya ve öğrenime gidecekler,
- Köyden kente göçenler,
- Özel eğitim gerektiren kişiler,
- Açık ve gizli işsizler,
- Özel ve kamu kurum kuruluşlarında çalışanlar, Mesleklerinde ilerlemek isteyenler,

- Özelleştirme uygulamaları nedeniyle işini kaybetme riski taşıyanlar,
- Bağımsızlığına yeni kavuşmuş Türk Cumhuriyetleri ile Türk topluluklarında yaşayan soydaşlarımız.

¹³¹ Türkoğlu, s. 126-127.

2.3.4. Yaygın Eğitim Hizmeti Veren Kurum ve Kuruluşlar

Günümüzde başta Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) olmak üzere değişik bakanlıkların yanı sıra değişik kamu kuruluşları, sivil toplum örgütleri, özel sektör ve yerel yönetimlere kadar birçok kuruluş tarafından yaygın eğitim hizmeti sunulmaktadır.¹³² Yaygın yetişkin eğitimi veren kurumlar arasında;

- Halk Eğitim Merkezleri,
- Çıraklık Eğitim Merkezleri,
- Özel dershaneler, Gönüllü kuruluşlar,
- Yaygın yetişkin eğitimi programlarını yürüten çeşitli bakanlıklar,
- Belediyeler,
- Sendikalar,
- Enstitüler,
- Hizmet-içi eğitim birimleri, Meslek kuruluşları vb. kuruluşlar bulunmaktadır.

Sayılan bu gibi kurumların bazıları özellikle yetişkinlere yaygın eğitim vermek üzere kurulmuşlarken, bazıları ise yürütmüş oldukları programlar kapsamında yetişkin eğitimi hizmeti vermektedirler.¹³³

2.3.5. Halk Eğitimi ve Halk Eğitim Merkezleri

Toplum içerisindeki bireylerin, sosyal yaşamları içerisinde birbirleri ile uyumlu bir şekilde yaşayabilmeleri, kendi bilgi ve becerilerini yenileme becerilerini sürekli bir hale getirebilmeleri için aldıkları eğitimi hayatın belirli bir dönemine sığdırmaya çalışmak yeterli olmamaktadır. Bu sebeple okul dönemi sonrasında da bireylerin bilgi ve yeteneklerini geliştirici farklı eğitim olanakları sağlanmalıdır. Halk eğitimi bu konuda etkin bir yöntemdir. Halk eğitimi, yaygın eğitim ya da yetişkin eğitim adıyla adlandırılır. Örgün eğitimden yeterince faydalanamayan, örgün eğitimi yarıda bırakan ya da örgün eğitimden mezun olmuş yetişkinlerin, bilim ve teknolojiye gelişmelere uyum sağlamak, bilgi ve becerilerini geliştirmeyi sağlamak ve meslek kazanmalarını sağlamak ya da meslekte gelişmelerini sağlamayı amaçlayan bir eğitimidir.¹³⁴

¹³² Sedat Murat, *Dünden Bugüne İstanbul'da Yaygın Eğitim*, İstanbul 2009, s. 128.

¹³³ Firdevs Güneş, *Yetişkin Eğitimi (Halk Eğitimi)*, Ankara 1996, s. 84.

¹³⁴ İhsan Kurt, *Yetişkin Eğitimi*, Ankara 2000, s. 8.

Türkiye, Fransa ve birkaç küçük ülke dışında halk eğitimi terimini kullanan pek ülke yoktur. Halk eğitimi terimi yerine çoğunlukla yetişkin eğitimi ya da yaygın eğitim kavramları da kullanılır.¹³⁵ Türkiye’de, her il ve ilçe merkezinde en az bir tane kurum bulundurmak suretiyle geniş bir ağa sahip olan halk eğitimi merkezleri, yaygın eğitim faaliyetlerinin öncüsü ve en büyük temsilcisidir.¹³⁶

2.3.5.1. Halk Eğitim Merkezlerinin Tarihçesi

Cumhuriyet döneminde 1 Kasım 1928’de Latin alfabesine geçilmesinden sonra Halk Mektepleri, Halk Dershaneleri ve Gece Kursları Millet Mekteplerine dönüştürülerek, 16-45 yaşındakilerin zorunlu katılımıyla büyük çapta bir okuma yazma seferberliği başlatılmıştır.¹³⁷ Toplumun gelişmesi açısından eğitimin ne kadar önemli olduğu düşüncesi ile başlatılan eğitim seferberliği ile bireylerin hem bilgileri ve hem de istekleri arttırılmaya çalışılmıştır.¹³⁸

Cumhuriyet döneminde okuma yazma oranını yükseltme konusunda birçok çalışma yapılmıştır. Okuma-yazma seferberliği olarak adlandırılan bu çalışmalar ile Cumhuriyet sonrası yapılan devrimleri halka benimsetilmesini sağlamaktır. Okuma yazma bilmeyen 6 aydan fazla bir süre hüküm giymiş mahkûmların, okul imkânı olmayan köylerdeki vatandaşların okuma yazma öğrenebilmeleri için birçok proje planlanmış ve uygulanmıştır.¹³⁹

Eğitim kurumlarını yaygınlaştırmak amacıyla, Afyon, Ankara, Aydın, Bolu, Bursa, Çanakkale, Denizli, Diyarbakır, Eskişehir, İzmir, Konya, Malatya ve Samsun’da halk evleri kurulmuş ve halk evleri aracılığıyla ülkedeki okuma yazma oranları yükseltmek istenmiştir.¹⁴⁰

1932 yılından itibaren kurulan halk evleri yetişkinlerin eğitimi konusunda

¹³⁵ Bahat, s. 17.

¹³⁶ Cahit Kavtelek, *Hayat Boyu Öğrenme Kurum Yöneticilerinin Hayat Boyu Öğrenmeye İlişkin Algıları ve Görüşleri*, (Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Soner Doğan), Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.

¹³⁷ Ahmet Yıldız, *Yetişkin Okuryazarlığı, Yetişkin Eğitimi Kuramdan Uygulamaya*. (Ed: A. Yıldız ve M. Uysal), İstanbul 2003, s. 358.

¹³⁸ Süleyman Türk, Hikmet Sami Türk, *Aydınlık Türkiye İçin Halk Eğitimi*, Ankara 2007, s. 43.

¹³⁹ Salih Özkan, *Türk Eğitim Tarihi*, Ankara 2008, s. 135.

¹⁴⁰ Yıldız, s. 359.

Cumhuriyet döneminden bu yana çalışmalardan en önemlisi olarak nitelendirilebilir. Halk evleri ile köy ile şehir arasındaki kültürel ve ekonomik farklılıkları gidermek, halkı bağınazlıktan ve hurafelerden arındırıp, onları çağdaş bir düşünce yapısına büründürmek amaçlanmıştır. Halkevleri yaptığı çalışmalarda hiç eğitim görmemiş kişileri, öğrenimi yarıda kalmış olanları ve düzenli eğitim görmüş olanları da eğitime görevini üstlenmiştir.¹⁴¹

1929 yılında yaşanan dünya ekonomik buhranı ve yaklaşık 13 yıllık bir savaş döneminin arkasından girilen okuryazarlık seferberliği, yeni Türk devletinin varlığını eğitime, bağımsız ve güçlü bireylere en önemlisi de milli iradeye dayandırdığı fikrini vermektedir. Ülkemizin halk eğitimi faaliyetlerinin başlangıcı olarak, Halk Eğitimi Uzmanı Prof. Watson Dickerman'ın hazırladığı rapor gösterilebilir. 1951 yılında UNESCO ve dönemin hükümeti tarafından ülkemize getirilen Dickerman, Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde, Halk Eğitimi Merkezlerinin ve Halk Eğitimi Genel Müdürlüğünün ve Halk Eğitimi Dairesi'nin kurulmasını tavsiye etmiştir. Bu rapordan 9 yıl sonra 1960 yılında da Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü kurulmuştur.¹⁴² Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü'nün kurulmasıyla, bu alanda uzun yıllardır sürdürülen faaliyetler bir çatı altında daha organize bir şekilde yapılmaya başlanmıştır. Bu sayede Halk Eğitimi faaliyetlerinin etkililiği artırılmıştır.¹⁴³

1964 yılında Köy İşleri Bakanlığına bağlanan Halk Eğitim Merkezleri, 1967 yılında tekrar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır. Gezici Köy Kadın ve Erkek kursları Teknik Öğretim Genel Müdürlüğü bünyesine, daha sonra da Ev Ekonomisi ve El Sanatları Gezici Köy Kadın ve Erkek Kursları Kız-Erkek Öğretim Genel Müdürlüğü bünyesine geçince, Halk Eğitim Genel Müdürlüğü bünyesinde sadece halk eğitim merkezleri kalmıştır. Bu sayede halk eğitimi faaliyetlerinin daha organize bir şekilde, genel müdürlüğe bağlı olarak, sistemli ve planlı bir şekilde yürütülmesinin önü açılmış olmakla beraber, bu süreci teşkilat şemasında yapılan ardı ardına değişiklikler takip etmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde yaygın eğitim

¹⁴¹ Niyazi Altunya, *Eğitim Hakkı ve Yetişkin Eğitimi. Yetişkin Eğitimi Kuramdan Uygulamaya*. (Ed: A, Yıldız ve M. Uysal), İstanbul 2013, s. 324.

¹⁴² Cavit Binbaşoğlu, *Cumhuriyet Dönemi Eğitim Bilimleri Tarihi*. Ankara 1999, s. 167.

¹⁴³ Perihan Lokmanoğlu, Nimet Gener, *Yaygın Eğitimin Önemi, Tarihi Gelişimi ve Uygulama Alanları*, 4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Eskişehir 1999, s. 542.

faaliyetleri yürüten üç müdürlük 1972 yılında Halk Eğitimi Genel Müdürlüğü bünyesinde birleştirildi. Daha sonra 1977 yılında ise Kız Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı Gezici Kadın Kursları ile Erkek Teknik Öğretim Genel Müdürlüğüne bağlı Sabit İlçe Kursları ve Köy Gezici Kursları halk eğitimi merkezleri ile birleştirilerek “Çıraklık ve Yaygın Eğitim Genel Müdürlüğü” kurulmuştur.¹⁴⁴

2.3.5.2. Halk Eğitim Merkezlerinin Faaliyetleri

Halk eğitimi merkezleri, 13.08.1984 tarih ve 2170 sayılı tebliğler dergisinde yayımlanan il ve ilçe mili eğitim müdürlükleri yönetmeliğine neticesinde ilçe milli eğitim müdürlüklerine bağlandı. 2011 yılında beri Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü kapsamında, Halk Eğitim Merkezlerinin faaliyetleri sürmektedir. Cumhuriyet döneminden beri değişik adlarla anılan kurumlarla çözülmeye çalışılan okuma yazma sorunu, günümüzde halk eğitimi merkezlerinin en çok ilgilendiği konulardan biridir. 2017 yılında, halk eğitimi merkezlerinde, 195.255’i genel, 144.309’u mesleki olmak üzere 339.645 kurs açılmıştır. Bu kurslara, 2.950.841 erkek, 4.083.311 kadın olmak üzere toplam 7.034.152 kursiyer katılmıştır. Aynı dönemde engelliler için 8.635’i genel, 8.731’i mesleki ve teknik olmak üzere 17.366 kurs açılmıştır. Bu kurslara da 27.241 erkek, 25.933 kadın olmak üzere 52.993 kursiyer katılmıştır. Halk eğitimi merkezleri en çok hizmeti, kişisel gelişim ve eğitim ile el sanatları teknolojisi alanında vermiştir.¹⁴⁵

2018 yılında ise, halk eğitimi merkezlerinde 282.564’ü genel, 150.311’i mesleki ve teknik olmak üzere 432.875 kurs açılmıştır. Bu kurslara 3.286.454 erkek, 5.068.816 kadın olmak üzere toplam 8.355.270 kursiyer katılmıştır. Aynı dönemde engelliler için 2.545’i genel, 2.655’i özel olmak üzere 5.200 kurs açılmıştır. Bu kurslara da 21.772 erkek, 22.194 kadın olmak üzere 43.866 kursiyer katılmıştır.¹⁴⁶

2020 yılında ise 14 Şubat itibarıyla 61.836 kursa kursa 1.997.152 kursiyer katılmıştır. 2020 yılında en çok açılan kurslar, Kur’an-ı Kerim (Elifba) Okuma, Kur’an-ı Kerim Tecvidli Okuma, Yoğunlaştırılmış Temel Düzey Okuma Yazma Eğitim Programı,

¹⁴⁴ Kurt, s. 42.

¹⁴⁵ Milli Eğitim Bakanlığı, 2018 İzleme ve Değerlendirme Raporu, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Ankara 2018, 42-43.

¹⁴⁶ Milli Eğitim Bakanlığı, 2018 İzleme ve Değerlendirme Raporu, s. 45

Gıda ve Su Sektöründe Çalışanlar İçin Hijyen Eğitimi, Okullar Hayat Olsun Projesi Etkinlikleri, Bilgisayar İşletmenliği (Operatörlüğü), 37-72 Ay (3-6 yaş) Oyun Odası, Okuma Yazma 2. Kademe, Çocuklar İçin Etkinliklerle Kur'an-ı Kerim Eğitimi 1, Sosyal Uyum ve Yaşam kurslarıdır. En çok kursiyer katılımının gerçekleştiği kurslar, Gıda ve Su Sektöründe Çalışanlar İçin Hijyen Eğitimi, Kur'an-ı Kerim (Elifba) Okuma, Kur'an-ı Kerim Tecvidli Okuma, Okullar Hayat Olsun Projesi Etkinlikleri, Bilgisayar İşletmenliği (Operatörlüğü), Sosyal Yaşam ve Uyum, Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi, Yoğunlaştırılmış Temel Düzey Okuma Yazma Eğitim Programı, İlk Yardım kurslarıdır.¹⁴⁷

2.3.5.3. Halk Eğitim Merkezlerinin Hedef Kitlesi

Bilgi toplumunda toplum içerisindeki bireylerin evrensel bilgiye sahip olmalarıdır. Sosyal bir amaç olarak her bireye eğitim imkânının verilmesi gerekliliği, bireylerin bazılarının okullarda sunulan eğitimden bazı sebeplerden dolayı uzak kalmış olmalarıdır. Halk eğitim merkezleri bilgiye ulaşma açısından önemli bir açığı kapatırken çok geniş bir kitleye eğitim hizmeti sunmaktadır.

Halk eğitiminin hedef kitlesi; yaş, eğitim düzeyi, öğrenme isteği, cinsiyeti ve farklı gereksinimleri olan bireylerden oluşur. Bireylerin kendilerine özgü bu özellikleri, onlar için ayırıcı özelliklerdir. Bu durum da halk eğitim merkezlerinin hedef kitlesinin heterojen bir grup olmasını sonucunu doğurmaktadır. Halk eğitim merkezlerinin hedef kitlesinde olan bireyler ayrıca, köylü, kentli, işçi, işveren, çiftçi, esnaf, ev kadını ve serbest meslek sahibi gibi, toplumun farklı kesimlerinde olan ve bu merkezlere devam etmek için çok farklı amaçları olan bireyler de olmaktadır. Halk eğitim merkezlerine devam eden kitlenin önemli özelliği, birçoğunun okul eğitiminin dışında olmalarıdır.¹⁴⁸

¹⁴⁷ Milli Eğitim Bakanlığı, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, <https://e-yaygin.meb.gov.tr/Login.aspx> (05.06.2020).

¹⁴⁸ Hayati Acun, *Halk Eğitim Merkezi Kurslarına Katılan Kursiyerlerin Beklentileri ve Memnuniyet Düzeyleri (Kastamonu İli Örneği)*, (Danışman: Doç. Dr. Ebru Oğuz), Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2015.

2.3.5.4. Erzincan Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu

Erzincan ili, Asya ile Avrupa arasındaki yollar üzerinde bulunması sebebiyle tarih boyunca tarihçilerin, seyyahların dikkatini çekmiş, doğal güzelliklerinden dolayı, “Cennet Ülkesi”, “İrem Bağı”, “Belkıs şehri”, “Gül-i gülistan bağ u bostan, çemenistan ve bülbülistan”, “Etrafı dağlık, ortası bağlık” gibi vasıflarla anılmıştır. Karadeniz, İç Anadolu ve Doğu Anadolu bölgelerinin birbirine yakınlaştığı bir bölgede bulunan Erzincan, güneyde Bingöl ve Tunceli, kuzeyde Bayburt, Gümüşhane ve Giresun, batıda Sivas, güneybatıda Malatya ve Elazığ illeri arasındadır.¹⁴⁹

Kırsal alanda yaşamın yoğunluğu, köy ve kent arasındaki ilişkilerin devamlılığı, halkın geleneklerine bağlı olması gibi etkenlerden dolayı Erzincan ili kültürel yapısını korusa da coğrafi şartlar, tarımda makineleşme, iletişim imkânlarının artması ve benzeri etkenler dolayısıyla şehirde toplumsal hayat değişmiştir.¹⁵⁰

Osmanlı döneminde medrese, askeri ve sivil ortaokul, sibyan mektebi, bulunan Erzincan’da Cumhuriyetten sonra eğitim öğretim hızla gelişmiş, 1970’li yıllara gelindiğinde ilin okur yazarlık oranı ülke genelindeki orana yaklaşımıştır. Erzincan’ın ilçelerine 1960’lı yıllarda ortaokul, 1970’li yıllarda lise açılmıştır. Erzincan ilinde 1970-1980 yılları arasında eğitim konusundaki başarı diğer iller arasında 38’lik olmuştur.¹⁵¹

Günümüzde birçok örgün eğitim kurumu ile eğitim verilen Erzincan’da yetişkin eğitimi vermek amacıyla kurulmuş Erzincan Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu bulunmaktadır. Erzincan Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu “Mevcut imkanlar ölçüsünde Yaygın Eğitim hizmetlerinin tüm yerleşim alanlarına yayılması, kalifiye elaman yerleştirmede aranan örnek bir kurum olmasını sağlamaktır” vizyonu ve Milli Eğitim Sisteminin temel ilke ve amaçları doğrultusunda; Milli değerlere bağlı birlik ve beraberlik içerisinde bilgi ve yeteneğini geliştirerek, paylaşmayı bilen yetenekleri doğrultusunda üretime katılarak ekonomik düzeyinin yükselten, çevresine

¹⁴⁹ Ruhi Kara, “Erzincan Adı Üzerine”, *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDER)*, 9(2), 2016, s. 26.

¹⁵⁰ Turhan Kaya, Düünden Bu Güne Erzincan’da Halk Kültürü, s. 278. <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/689154> (14.07.2020).

¹⁵¹ Kara, Düünden Bu Güne Erzincan’da Halk Kültürü, s. 281.

karşı duyarlı insanlar yetiştirmektir” misyonu ile halk eğitimi çalışmaları yürütmektedir.¹⁵²

2.4. İlgili Araştırmalar

2.4.1. Yurt İçinde Yapılan Araştırmalar

Oral ve Yazar (2013), yaptıkları “*Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Algılarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi*” adlı çalışmada öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenmeye ilişkin algılarının yaş, cinsiyet, eğitim seviyesi gibi değişkenlerden etkilenmesi incelenmiştir. Çalışma 2012-2013 öğretim yılında Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesinde lisans programına devam eden 310 öğretmen adayı oluşturmuştur. Veri toplama aracı uygulanan öğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme algılarını belirlemeye yönelik olarak bu araştırma için araştırmacılar tarafından geliştirilen 5’li likert tipi ölçektir. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının öğrenme algılarının yüksek olduğu belirlenmiş ve öğretmen adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme algılarının yaş, cinsiyet gibi değişkenlere göre farklılık gösterdiği saptanmıştır.¹⁵³

Yaman (2014) tarafından yapılan “*Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi (Diyarbakır İli Örneği)*” adlı çalışmanın amacı, öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme eğilimlerini araştırmaktır. Araştırma için kullanılan yöntem-betimsel araştırma yöntemlerinden tarama modelidir. Çalışmanın evrenini Diyarbakır’ın merkez ilçelerindeki Anadolu liselerinde görev yapan öğretmenler oluşturmuştur. Araştırmanın Örneklemi 293 öğretmen oluşturmuştur. Araştırmacılar tarafından geliştirilen “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği”nden veriler elde edilmiştir. Yapılan çalışmada, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin üst düzeyde, cinsiyete göre öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme

¹⁵² Milli Eğitim Bakanlığı Erzincan Merkez-Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu, <http://erzincanhem.meb.k12.tr/tema/> (24.07.2020)

¹⁵³ Behçet Oral, Taha Yazar, “Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Algılarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi”, *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 14(52), 2015, s. 1.

eğilimlerinin farklılaşmadığı mezun oldukları kurumlara ve branşlara göre yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyinin değişmediği sonuçlarına ulaşılmıştır.¹⁵⁴

Kılıç ve Ayvaz Tuncel (2014), yaptıkları “*İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri*” adlı çalışmalarında ortaokul öğretmenlerinin bireysel yenilikçilik düzeylerini ve yaşam boyu öğrenme eğilimlerini tespit etmeyi amaçlamıştır. Çalışma betimsel modeldedir. Araştırma 290 öğretmeni kapsamaktadır. Araştırma sonuçlarına göre branş öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek, bireysel yenilikçilik düzeylerinin ise düşük olduğu tespit edilmiştir.¹⁵⁵

Ayra ve Kösterelioğlu (2015), yaptıkları “*Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Mesleki Öz Yeterlik Algıları ile İlişkisi*” adlı çalışmada öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ile mesleki öz yeterlik algıları arasındaki ilişkinin belirlenmesini amaçlanmıştır. Araştırmada ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırma 362 öğretmeni kapsamaktadır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve mesleki öz yeterlik algılarının düzeyinin yüksek olduğu ve bu iki özellik arasında pozitif yönde düşük düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.¹⁵⁶

Poyraz ve Bayrakçı (2015), yapmış oldukları “*Yaşam Boyu Öğrenmede Öğretmenlerin Kurumları Tarafından Desteklenmeleri: Ölçek Geliştirme Çalışması*” adlı çalışma Sakarya ilinden seçilen 313 öğretmenle oluşturulmuştur. Yaşam Boyu Öğrenmede öğretmenlerin kurumları tarafından desteklenme algıları ölçeği ile geliştirilen çalışma sonucunda; öğretmenlerin, okullarının öğrenme topluluğu olması gerektiği belirtilmiş ve kurumların bilgi iletişim teknolojileri açısından öğretmenlerin

¹⁵⁴ Fikriye Yaman, *Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi (Diyarbakır İli Örneği)*, (Dr. Öğr. Üyesi Taha Yazar), Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.

¹⁵⁵ Hasan Kılıç, Zeynep Ayvaz Tuncel, “İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri”. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, 4(7), 2014, s. 25.

¹⁵⁶ Mücahit Ayra, İlker Kösterelioğlu, “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Mesleki Öz Yeterlik Algıları ile İlişkisi”. *NWSA-Education Sciences*. 10(1), 2015, s. 17.

gelişimine katkı sağladığı saptanmıştır.¹⁵⁷

Ayaz (2016), “*Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi*” isimli çalışmasında öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma tarama modelindedir. Araştırma 1483 öğretmeni kapsamaktadır. Araştırmada, öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir.¹⁵⁸

Çankaya (2019), “*Halk Eğitim Merkezlerinde Eğitim Alan Yetişkinlerin Motivasyonuna Etki Eden Unsurların İncelenmesi*” adlı çalışmasında halk eğitim merkezlerine devam eden yetişkinlerin motivasyonunda etkili olan unsurları tespit etmek amacıyla yürüttüğü araştırmasının örneklemini Kocaeli ilinin 12 ilçesindeki Halk Eğitim Merkezlerinde eğitim alan 46 kursiyer, bu Halk Eğitim Merkezlerinde eğitim veren 15 eğitimci ve bu Halk Eğitim Merkezlerinde yöneticilik yapan 12 yönetici (müdür veya müdür yardımcısı) oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında görüşme tekniğinden yararlanılmış ve yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış, elde edilen verilere içerik analizi yapılmıştır. Araştırma sonucunda yetişkinlerin motivasyonlarını etkileyen olumlu unsurlar olarak; öğretmen faktörü, ulaşım, iş birliği, kişisel gelişim, kursta esneklik, maddiyat, kurs sayısı ve çeşidi, idare ve denetim, ödül, sosyal ortam, Halk Eğitim Merkezlerinin tanıtımı kategorilerine ulaşılmıştır. Yetişkinlerin motivasyonlarını etkileyen olumsuz unsurlar olarak ise; bireysel nedenler, kursta esneklik gösterilmemesi, ailevi sebepler, çevre baskısı, ulaşım, öğretmen rolü, sosyal ortam, fiziki şartlar, maddiyat ve kursta aradığını bulamama olarak belirlenmiştir.¹⁵⁹

Adabaş (2019), “*Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Bartın Halk Eğitimi Merkezi Örneği)*” adlı çalışmasının örneklemini 2018-2019 Eğitim Öğretim

¹⁵⁷ Hande Poyraz, Mustafa Bayrakçı, “Yaşam Boyu Öğrenmede Öğretmenlerin Kurumları Tarafından Desteklenmeleri: Ölçek Geliştirme Çalışması”, *Sakarya University Journal of Education*, 5(1), 2015, s. 114.

¹⁵⁸ Ayaz, s. 15.

¹⁵⁹ Neşe Çankaya, *Halk Eğitim Merkezlerinde Eğitim Alan Yetişkinlerin Motivasyonuna Etki Eden Unsurların İncelenmesi*, (Dr. Öğr. Üyesi Tuğba Konaklı), Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.

yılıının ikinci döneminde Bartın Halk Eğitim Merkezinde açılan kurs programlarına katılan kursiyerler, örneklemine ise bu kursiyerler arasından basit tesadüfî yöntemle seçilen 287 kursiyer oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen “Yaşam Boyu Öğrenmede Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerini Belirleme” anketi kullanılmıştır. Araştırma sonucunda Halk Eğitim Merkezleri tarafından açılan kurslara kadınların daha fazla katılım gösterdikleri, yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşleri kursiyerlerin cinsiyetine, yaşına, öğrenim durumuna, mesleklerine, gelir durumuna ve daha önceki kurs programlarına katılım durumuna göre anlamlı farklılık göstermediği belirlenmiştir. Yaşam boyu öğrenmenin sağlanmasında halk eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin, kursiyerlerin katılım gösterdiği kurs programına göre ise anlamlı farklılık gösterdiği sonucuna ulaşılmıştır.¹⁶⁰

Türkkan (2019), halk eğitimi merkezi yönetici ve öğretmenlerinin yaşam boyu öğrenme algısı durumunu araştırdığı “*Halk Eğitimi Merkezi Yönetici ve Öğretmenlerinin Hayat Boyu Öğrenme Algısı İle Mesleki Doyum Arasındaki İlişki*” adlı çalışmasında Türkiye’deki halk eğitimi merkezlerinde bazı sorunlar da yaşanabilmektedir. Halk Eğitim merkezlerinde görev yapan kurum yönetici ve öğretmenlerin öğrenmeye ilişkin algılarını branş, cinsiyet, medeni durum ve hizmet süresine göre incelenmiştir. Araştırma sonucunda halk eğitimi merkezlerinde yaşam boyu eğitim açısından eğitime, öğrenmeye ve gelişime önem verildiği, branş farklılıklarının vatandaşın eğitime olan ihtiyacımızı noktasında birbirinden ayrılmakta olduğu belirlenmiştir. Araştırmada ayrıca, yaşam boyu öğrenme kurumunda görev yapan yöneticilerin cinsiyet, yaş, kıdem ve görev yaptığı kurum değişkenine göre hayat boyu öğrenme algılarının yüksek düzeyde olduğu, medeni durum değişkenine göre halk eğitimi merkezlerinde görev yapan yönetici ve öğretmenlerin hayat boyu öğrenme algısı incelemeye göre bekâr olanların eğitime duyulan ihtiyaç ortalaması, evli olanların ortalamasından düşük olduğu, halk eğitim merkezlerinde görev yapan

¹⁶⁰ Nuran Adabaş, *Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Bartın Halk Eğitimi Merkezi Örneği)*, (Doç. Dr. Ayşegül Tural), Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.

yönetici ve öğretmenlerin mesleki doyum ölçeği düzeylerinin akademik duruma (öğrenim düzeyi) göre görev yapan yönetici ve öğretmenler arasında fark belirlenmiştir.¹⁶¹

2.4.2. Yurt Dışında Yapılan Araştırmalar

Gregg (1996), yaptığı “*Psychological Implications And Personal Perceptions Of Lifelong Learning For Adults In Life Satisfaction And Self-Esteem*” adlı çalışmada yetişkin insanların hayat memnuniyetleri ve özsaygılarının oluşması sürecinde yaşam boyu öğrenmenin psikolojik etkileri ve kişisel algılarını araştırmayı amaçlamıştır. Araştırmanın örneklemi 240 yetişkindir. Araştırma sonucunda yaşam boyu öğrenmenin yetişkinlerin hayatında önemli bir yere sahip olduğu tespit edilmiştir.¹⁶²

De La Harpe ve Radloff (2000), yaptıkları “*Informed Teachers And Learners: The Importance Of Assessing The Characteristics Needed For Lifelong Learning*” adlı çalışmada öğrenmenin bilişsel, üst bilişsel, motivasyonel ve duyuşsal yönlerinin hem niceliksel hem de niteliksel yöntemlerle nasıl değerlendirilebileceğini ve bu değerlendirmenin sonuçlarının yaşam boyu öğrenmeyi destekleyen öğrenme, öğretme ve değerlendirme uygulamalarını nasıl etkileyeceğini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda bireylerde yaşam boyu öğrenme becerilerinin gelişmesinin sağlanması için eğitim programlarının parçası olarak yaşam boyu öğrenmenin yer alması gerekliliği tespit edilmiştir.¹⁶³

Bryce (2004), “*Different Ways That Secondary Schools Orient To Lifelong Learning*” adlı çalışmasında ortaokul öğrencilerinin yaşam boyu öğrenen bireyler olabilmeleri, öğrenmeyi öğrenen bireyler olarak yetiştirebilmeleri ve içsel bir öğrenme güdüsü geliştirebilmeleri için gerekli olan yöntemlerin ve engellerin neler olduğunu

¹⁶¹ Alpay Türkkan, *Halk Eğitimi Merkezi Yönetici ve Öğretmenlerinin Hayat Boyu Öğrenme Algısı İle Mesleki Doyum Arasındaki İlişki*, (Prof. Dr. Ahmet Şirin), Marmara Üniversitesi İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ortak Yüksek Lisans Programı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2009.

¹⁶² Jean Paul Gregg, *Psychological Implications And Personal Perceptions Of Lifelong Learning For Adults In Life Satisfaction And Self-Esteem*. Unpublished Doctoral dissertation, Wayne State University, USA, 1997.

¹⁶³ Barbara De La Harpe, Alex Radloff, “Informed Teachers And Learners: The Importance Of Assessing The Characteristics Needed For Lifelong Learning”, *Studies in Continuing Education*, 22(2), 2000, s. 169-182.

araştırmıştır. Araştırmada okulların yaşam boyu öğrenmeyi desteklemeleri için 6 ana alanın (bilgi okuryazarlığı, sürekli değişen dünyanın gerektirdiği değerlere uyum, anahtar jenerik beceriler, her öğrencinin bireysel olarak değerlendirildiği bir okul iklimi, öğrenmeyi öğrenme becerileri ve yaşam boyu öğrenmede öğretmen modelleri) olduğunu belirtmiştir. Okulların çoğunun bu özellikleri yaşam boyu öğrenme zorunluluğu olarak değil normal olarak da taşıdıklarını dile getirmiş ve yaşam boyu öğrenme temelli okul olabilmenin önünde iki engel olduğunu vurgulamıştır. Bu iki engelin (1) rekabetçi değerlendirmenin etkisi, (2) öğretmenlerin ve ebeveynlerin katı bir şekilde geleneksel öğretim tutumları olduğu belirlenmiştir.¹⁶⁴

Toomey, Chapman, Gaff, McGlip, Walsh, Warren ve Williams (2005), yapmış oldukları “*Lifelong Learning And The Reform Of The Teaching Practicum In Australia*” adlı çalışmalarında öğretim üyelerinin yaşam boyu öğrenme algılarını belirlemek ve yaşam boyu öğrenmeye vermiş oldukları değeri ortaya çıkarmayı amaçlamışlardır. Araştırmanın sonucunda öğretim üyelerinin yaşam boyu öğrenmeyle ilgili yeterli bilgi düzeyinin olduğu tespit edilmiştir.¹⁶⁵

Loads (2007), yapmış olduğu “*Effective Learning Advisers Perceptions Of Their Role In Supporting Lifelong Learning*” adlı çalışmada öğretim üyelerinin yaşam boyu öğrenmeyle ilgili algılarını belirlemeyi amaçlamıştır. Araştırma sonucunda öğretim üyesi ve aynı zamanda etkili öğrenme danışmanı olanların yaşam boyu süren bu becerileri; çalışmış oldukları kurumun atmosferinden ve toplumsal çevresinden etkilenmiş oldukları belirlenmiştir. Araştırmada ayrıca öğretim üyelerinin dolaylı etkileşim ile yaşam boyu süren bu becerileri pasifleştirdikleri görülmüş, kişisel gelişimde yaşam boyu süren öğrenmenin doğrudan etkileşimle kişisel gelişime katkı sağladığı sonucu ortaya çıkmıştır.¹⁶⁶

¹⁶⁴ Jennifer Bryce, “Different Ways That Secondary Schools Orient To Lifelong Learning”, *Educational Studies*, 30(1), 2004, s. 53.

¹⁶⁵ Ron Toomey, Judith Chapman, Janet Gaff, Jacqueline, McGilp, Maureen, Walsh, Elizabeth Warren, Irene Williams, “Lifelong Learning And The Reform Of The Teaching Practicum In Australia”, *Asia-Pacific journal of teacher education*, 33(1), 2005, s. 23.

¹⁶⁶ Daphne Loads, “Effective Learning Advisers Perceptions Of Their Role In Supporting Lifelong Learning”, *Teaching in higher education*, 12(2), 2007, s. 235.

Albasheer, Khasawneh, Abu Nabah, ve Hailat (2008), ““*Perceptions Of Student Teachers Towards The Effectiveness Of Co-Operating Teachers, School Principals And University Supervisors Participating In The Teacher Education Program In Jordan*” adlı çalışmalarında Hashemite Üniversitesi'nde öğretmen yetiştirme programına katılan üniversite yöneticilerinin, öğretmen ve okul idarecilerinin yaşam boyu öğrenmeyle ilgili algılarının belirlenmesi amacıyla araştırma yapmışlardır. Araştırma sonucunda üniversitedeki denetçilerin, idarecilerin ve öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme algılarının yüksek ve kişisel özellikleri ile yaşam boyu öğrenme algılarının anlamlı ilişkisinin olduğunu belirlemişlerdir.¹⁶⁷

Jansen-Simmermon (2009), hazırladığı “*A Study Of A Two-Year College And How It Fosters Lifelong Learning And Empowerment*” adlı doktora tezinde Kilian Community Üniversitesinin yaşam boyu öğrenmeyi nasıl teşvik ettiğini ve yaşam boyu öğrenmenin nasıl güçlendirildiğini incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini 10 kişidir ve yarı yapılandırılmış görüşme formlarıyla katılımcıların görüşleri alınmıştır. Görüşme sonucunda katılımcıların eğitimlerini ileriki aşamaya taşımak istedikleri ve yaşam boyu öğrenen birey özelliği kazandıkları sonucuna ulaşılmıştır.¹⁶⁸

Steger, Kashdan ve Oishi (2009), “*Meaning in Life Across The Life Span: Levels And Correlates Of Meaning In Life From Emerging Adulthood To Older Adulthood*” adlı çalışmalarında yaşları 18 – 65 ve üzeri arasında değişen Amerika, İngiltere, Kanada, Avustralya, Avrupa, Afrika ve Asya ülkelerinden, %66'sı kadınlardan oluşan 8.756 katılımcıyla yaşamın anlamı, yaşam doyumu, mutluluk, pozitif ve negatif etki, depresyon, mutluluğa uyum ölçeklerini kullanarak bir web sayfası aracılığı ile veri topladıkları geniş çaplı bir çalışma gerçekleştirmişlerdir. Araştırma sonucunda yaşamın anlamı düzeylerinin var olan anlam boyutuna bakıldığında daha yaşlı olan bireylerde bu düzey daha yüksek iken; aranan anlam

¹⁶⁷ Akram Albasheer, Samer Khasawneh, Abdullah Ebu Nabah, Salah Hailat, “Perceptions Of Student Teachers Towards The Effectiveness Of Co-Operating Teachers, School Principals And University Supervisors Participating In The Teacher Education Program In Jordan”, *International Journal of Lifelong Education*, 27(6), 2008, s. 693.

¹⁶⁸ Wendy Jansen-Simmermon, *A Study Of A Two-Year College And How It Fosters Lifelong Learning And Empowerment*. Doctoral Dissertation, University of South Dakota, USA 2009.

boyutunun daha genç olan kişilerde daha yüksek olduğu görülmüştür. Ayrıca katılımcılar yaşamın anlamı düzeylerinin rollerin değişmesi, fiziksel kapasitenin azalması ve kişiler arası kayıpların birikmesi etkisiyle yaş aldıkça arttığını belirlenmiş, var olan anlam düzeyinin iyi olma hali ile ilişkili olduğu görülürken, aranan anlam düzeyinin daha yaşlı kişilerde sağlık durumları ile güçlü bir ilişki içinde olduğu tespit edilmiştir.¹⁶⁹

Mitkovska ve Hristovska (2011), “*Contemporary Teacher and Core Competences For Life Long Learning*” adlı çalışmalarında Makedonya Cumhuriyeti Pedagojik Fakültesinde Öğrenim gören 286 öğrenciye yaptıkları çalışmada, yaşam boyu öğrenme için 8 temel yetkinliğin var olduğunu belirtmişler. Yaptıkları araştırmada eğitim fakültesinde öğrenim gören üniversite son sınıftaki öğrenciler, aday öğretmenler ve okul öncesi öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme algılarını ve kariyer gelişimleri ile ilgili yeterliliklerin belirlenmesi amacıyla test uygulamışlardır. Bu bağlamda yaşam boyu öğrenme için kilit olan yetkinlikler çevresinde veriler toplanmıştır. Araştırma sonucunda öğrencilerin öğrenme için gerekli olan yetkinliklere sahip olduklarını tespit etmişlerdir.¹⁷⁰

Meyer (2011), “*The Positive and Negative Effects of Testing in Lifelong Learning Doctoral Dissertation*” adlı çalışmasında sınav yapmanın yaşam boyu öğrenmedeki pozitif ve negatif etkilerini incelemeyi amaçlamıştır. Çalışma, 18-25 yaş arası 60 genç üniversite öğrencisi, 18-25 yaş arası 60 genç yetişkin ve 55-65 yaş arası 60 yaşlı yetişkin üzerinde yapılmıştır. Araştırma sonucunda yaşam boyu öğrenme sürecindeki sınavlarda önceki öğrenmelerin ve eğitim durumunun olumlu etkisi olduğu tespit edilmiştir.¹⁷¹

Hunde ve Tacconi (2014), yapmış oldukları “*Teacher Educators’ Practices From The View Of Building Lifelong Learning Capabilities In Student Teachers*” adlı

¹⁶⁹ Michael Steger, Shigehiro Oishi, Tood B. Kashdan, “Meaning in Life Across The Life Span: Levels And Correlates Of Meaning In Life From Emerging Adulthood To Older Adulthood”, *The Journal of Positive Psychology*, 4(1), 2009, s. 43.

¹⁷⁰ Snezana Jovanova Mitkovska, Dijana Hristovska, “Contemporary Teacher and Core Competences For Life Long Learning”, *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 28, 2011, s. 573.

¹⁷¹ Ashely N Meyer, *The Positive and Negative Effects of Testing in Lifelong Learning Doctoral Dissertation*, Rice University, USA 2011.

alışmalarında ğretmen adaylarının hayat boyu öğrenme becerilerini geliştirmek amacıyla ğretim üyeleri tarafından yapılan çalışmalara ilişkin eğitimcilerin deneyimlerini ortaya koymayı amaçlamışlardır. Araştırmada nitel araştırma yaklaşımı kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemi 12 ğretmen eğitimcisi ve 14 ğretmen adaydır. Araştırma sonucunda plan ve programların daha etkili hale getirilmesi ve uygulanması ile ğretmen adaylarının yaşam boyu öğrenme becerilerinin gelişmesinin sağlanabileceğı tespit edilmiştir.¹⁷²

¹⁷² Adula Bekele Hunde, Giuseppe Tacconi, “Teacher Educators’ Practices From The View Of Building Lifelong Learning Capabilities İn Student Teachers” *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 136, 2014, s. 496.

3. BÖLÜM

3.1. Yöntem

3.1.1. Araştırmanın Modeli

Erzincan ilinde halk eğitimi merkezlerinde düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri, katılım amaçları ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesi amacıyla yapılan çalışmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Genel tarama modeli, pek çok sayıdan oluşan evrende genel bir sonuca varmak adına evrenin tümü ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemelerini içermektedir. Bu araştırma modelinde mevcut durum değiştirilmeye çalışılmamaktadır. Araştırmacı taramasını yaparken nesneyi veya bireyi doğrudan kendisi inceleyeceği gibi yazılı belgeler, istatistiki bilgiler resimler, görüntüler ya da kaynak kişilere başvurarak edineceği verileri bir sistem içinde yorumlamaktadır.¹⁷³

3.1.2. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Erzincan ilinde faaliyet gösteren HEM’de açılan sosyal-kültürel ve mesleki-teknik ağırlıklı kurslara devam etmekte olan kursiyerlerdir. Erzincan ilinde faaliyet gösteren HEM’lere 2018-2019 eğitim öğretim yılında devam eden 7074 kursiyer bulunmaktadır. 7074 kursiyerden 2817 adedi araştırmanın yapıldığı hafta içerisinde kursları biterek sertifikalarını aldıkları için çalışmaya dâhil edilmemiştir ve böylece araştırmanın evreni 4257 kursiyer kalmıştır. 4257 kursiyerin de 1017 adedinin de araştırma haftasında kurs süreleri dolduğu için araştırmaya dâhil edilmemiştir. Buna göre araştırmanın evreni 3240 olarak belirlenmiştir. 3240 kursiyerden 1000 adedi ile araştırma yapmak planlanmış, 1000 kursiyer ile yapılan görüşmeler sonrasında 328 kursiyerin veri toplama aracındaki soruları eksik doldurdıkları tespit edilerek 672 kursiyerin vermiş oldukları cevaplar değerlendirmeye alınmıştır. Örneklem yöntemi olarak seçkisiz örneklem yöntemi kullanılmıştır. Seçkisiz örneklem yöntemlerinin temel özelliği, örneklemin evreni temsil etme gücünün yüksek olmasıdır. Her bir örneklem seçimine eşit seçilme olasılığı vererek (seçilen birim yerine konularak ya da

¹⁷³ Erdoğan Köse, Bilimsel Araştırma Yöntemleri, 5. Baskı, Remzi Kıncal, (edt.), Ankara 2017, s. 112.

konulmadan) seçilen birimlerin örnekleme alındığı yöntemdir. Bu örnekleme yönteminde evrendeki tüm birimler, örneğe seçilmek için eşit ve bağımsız bir şansa sahiptir. Temsil edici bir örneklemin seçiminin geçerli ve en iyi yolu seçkisiz örneklemedir.¹⁷⁴ Araştırmada seçkisiz örnekleme yönteminin kullanılmasının sebebi, araştırmanın yapıldığı kurslarda araştırmanın yapıldığı günlerde kurslara katılmış olan kursiyerlerin tamamı ile görüşme yapılmasının gerekliliğinden kaynaklanmaktadır.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuk, öğrenim durumu, meslek, aylık gelir, kursları daha önce halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslara katılma, şu anda kayıtlı olduğu kursun türünü, farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünme gibi demografik özelliklerinin sayı ve yüzdelikleri Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Kursiyerlerin Demografik Özellikleri (n=672)

Değişken		Sayı	%
Cinsiyet	Kadın	492	73,2
	Erkek	180	26,8
Yaş	18-28	368	54,8
	29-39	162	24,1
	40-50	96	14,3
	51+	46	6,8
	Bekâr	392	58,3
Medeni Durum	Evli	280	41,7
	Var	265	39,4
Çocuk	Yok	407	60,6
Öğrenim Durumu	İlkokul	81	12,1
	Ortaokul	57	8,5
	Lise	224	33,3
	Üniversite	310	46,1
	Ev hanımı	198	29,5
Meslek	İşsiz	99	14,7
	Kamu sektöründe	85	12,6
	Özel sektörde	46	6,8
	Kendi işyerinde	12	1,8
	Öğrenci	219	32,6
	Emekli	13	1,9
	0-999TL arası	93	13,8
Aylık Gelir	1000-1999TL arası	203	30,2

¹⁷⁴ Şener Büyüköztürk, Ebru Kılıç Çakmak, Özcan Erkan Akgün, Şirin Karadeniz, Funda Demirel, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara 2015, s. 85

	2000-2999TL arası	177	26,3
	3000TL ve üzeri	199	29,6
Kursları Daha önce Halk Eğitimi Merkezlerinde açılan kurslara katılma	Evet	369	54,9
	Hayır	303	45,1
Şu anda kayıtlı olduğu kursun türünü	Mesleki ve teknik	381	56,7
	Genel (sosyal/kültürel)	291	43,3
Farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünme	Evet	510	75,9
	Hayır	162	24,1

Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların %73,2'si kadın %26,8'i ise erkektir. Katılımcıların %54,8' 18-28 yaş arasında, %24,1'i 29-39 yaş arasında , %14,3'ü 40-50 yaş arasında ve %6,8'i 51yaş ve üzerindedir. Katılımcıların %58,3'ü bekar, %41,7'si evlidir. Katılımcıların %39,4'nün çocuğu var, %60,6'sının ise çocuğu yoktur. Katılımcıların %12,1'i ilkokul, %8,5'i ortaokul, %33,3'ü lise ve %46,1'i üniversite mezunudur. Katılımcıların mesleklerinin dağılımı; %29,5'i ev hanımı, %14,7'si işsiz, %12,6'sı kamu sektöründe, %6,8'i özel sektörde, %1,8'i kendi işyerinde, %32,6'sı öğrenci ve %1,9'u emekli şeklindedir. Aylık gelir dağılımı incelendiğinde %13,8'i 0-999TL arasında, %30,2'si 1000-1999TL arasında, %26,3'ü 2000-2999TL arasında ve %29,6'sı ise 3000TL ve üzeri aylık gelire sahiptirler. Kursiyerlerin %54,9'u daha önce halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslara katıldığı, %45,1'i ise daha önce halk eğitim merkezlerinde açılan kurslara katılmadığı şeklindedir. Katılımcıların kayıtlı olduğu kurs türü incelendiğinde; %56,7'si mesleki ve teknik, %43,3'ü ise genel (sosyal/kültürel) şeklindedir. Katılımcıların %75,9'u farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünmektedir %24,1'i ise katılmayı düşünmemektedirler.

Araştırmaya katılan 672 kursiyerin demografik özelliklerine göre halk eğitim merkezinde verilmekte olan kurslara katılma sebepleri ve devam etmiş oldukları kurslardan memnuniyet durumları bulgular bölümünde incelenmiştir.

3.1.3. Verileri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin toplanmasında kullanılan veri toplama aracı dört bölümden oluşmaktadır. Bunlar, “Kişisel Bilgi Formu”, “Kurslara Katılma Sebepleri”, “Kursiyer Memnuniyet Anketi” ve “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri Ölçeği”dir.

3.1.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel Bilgi Formu, araştırmaya katılan yetişkinlerin demografik özelliklerinden cinsiyet, yaş, medeni durum, çocuk sahibi olma, öğrenim durumu, mesleği, gelir durumu, daha önce kursa katılma, katıldığı kurs türü değişkenlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından hazırlanmıştır (Ek 3).

3.1.3.2. Kurslara Katılma Sebepleri Anketi

Kursa Katılma Sebepleri anketi bakanlıkça halk eğitim merkezlerinde uygulanmak üzere hazırlanmış anket çalışmaları olup, bakanlığın yayını olan tebliğler dergisinden alınmış ve 16 ifadeden oluşmaktadır (Ek 3). Kursiyerlerden her ifadenin önemli, kısmen önemli ve önemsiz şeklinde cevaplamaları istenmiştir. Önemsiz için 1, kısmen önemli için 2, önemli için 3 puan verilerek veriler oluşturulmuştur. Ölçeğin bütünü için Cronbach α değerinin 0,737 olarak bulunmuştur.

3.1.3.3. Kursiyer Memnuniyet Anketi

Kursiyer Memnuniyet Anketi Halk Eğitim Merkezlerinde kurslara katılan kişilere uygulanan içerisinde iki olumsuz ve 16 olumlu ifadenin bulunduğu 18 soruluk bir ankettir. Ankette sorulan sorulara “evet”, “kısmen” ve “hayır” şeklinde cevaplar verilmektedir. Hayır için 1, kısmen için 2 ve evet için 3 puan verilerek veriler oluşturulmuştur (Ek 3). Olumsuz ifadeler ters çevrilerek puanlanmıştır. Ölçeğin bütünü için Cronbach α değerinin 0,742 olarak bulunduğu görülmüştür. Bu anket formu bakanlıkça halk eğitim merkezlerinde uygulanmak üzere hazırlanmış anket çalışmaları olup, bakanlığın yayını olan tebliğler dergisinden alınmış ve düzenlenmiştir (Haziran 2011 sayı: 2645) alınmıştır.¹⁷⁵

3.1.3.4. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği

Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ölçeğinin geliştirme çalışmalarında örneklemini Abant İzzet Baysal Üniversitesi ve Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesinde okuyan ve çalışmaya gönüllü olarak katılan 1644 öğrenci oluşturmaktadır. Ölçeğin faktör yapısını ortaya koymak için açımlayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan analizler

¹⁷⁵ Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, Sayı: 2645, 2011.

sonucunda ölçeğin 17 maddelik iki faktörlü bir yapıda olduğu bulunmuştur. Belirlenen faktörler içerdikleri maddelere göre ‘öğrenmeye isteklilik’ ve ‘gelişime açıklık’ olarak isimlendirilmiştir (Ek 3). Bu iki faktörün toplam açıklayıcılığı % 43,44’tür. Ölçeğin yapı geçerliği doğrulayıcı faktör analizi ile test edilmiştir. Ayrıca ölçeğin ölçüt ölçek geçerliği .71 olarak bulunmuştur. Ölçeğin güvenirliğine ilişkin olarak hesaplanan Cronbach’s alfa iç tutarlılık katsayı .86 ve ω değeri .89 olarak hesaplanmıştır. Ölçeğin kararlılığına ilişkin test tekrar test güvenirlik katsayısı .76 olarak bulunmuştur. Bulgular ölçeğin yaşam boyu öğrenme eğilimini ölçmek için yeterli düzeyde geçerlik ve güvenirliğe sahip olduğunu göstermektedir. Bu ölçeği Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Bölümünden Duygu Gür Erdoğan ile Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesinden Zeki Arsal tarafından geliştirilmiştir.¹⁷⁶

3.1.3.1. Veri Toplanma Süreci

Araştırma verileri 26 Kasım – 9 Aralık 2018 tarihleri arasında Erzincan ili halk eğitim merkezinde düzenlenen kurslara katılan gönüllü kursiyerlere yüz yüze görüşülerek elde edilmiştir. Araştırmanın yapılmış olduğu 26 Kasım – 09 Aralık 2018 tarihlerinde Erzincan ili Halk Eğitim Merkezinde toplam 38 farklı kurs olduğu belirlenmiş (Ek 1), araştırma güvenirliği sağlanması için bütün kurslara katılan kursiyerler araştırma kapsamına alınmıştır.

3.1.4. Verilerin Analizi

Araştırmamızda elde edilen veriler SPSS 20.0 istatistik paket programına girilerek veriler analiz edilmiştir. Demografik özelliklerin frekans ve yüzdelikleri verilmiştir. Kursiyerlerin demografik özellikleri ile kurslara katılma sebepleri ve kursiyerlerin memnuniyet anket ölçeğindeki ifadeleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını belirlemek için Ki-kare analizi uygulanmıştır.

Yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeğinin, gelişime açıklık alt boyutu, öğrenmeye isteklilik alt boyutu ve kursiyerlerin memnuniyet ölçeğinin ortalamaları, medyan, mod, çarpıklık ve basıklık değerleri incelenerek normal dağılım gösterip

¹⁷⁶ Duygu Gür Erdoğan, Zeki Arsal, “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği (YBÖEÖ)’nin Geliştirilmesi”, *Sakarya University Journal of Education*, 6(1), 2016, s. 114-122.

göstermediğine bakıldı. Verilerin normal dağılım göstermektedir. Cinsiyet, çocuğu olma durumu, daha önce halk eğitim merkezlerinde açılan kurslara katılma durumu, kurs türü ve farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünme durumu ile yaşam boyu öğrenme eğilimi puanları arasında farklılık olup olmadığını saptamak için Independent Samples t-Testi uygulanmıştır. Yaş, medeni durum, öğrenim durumu, mesleği ve aylık geliri ile yaşam boyu öğrenme eğilimi puanları arasında farklılık olup olmadığını saptamak için ANOVA Testi uygulandı. İstatistiksel analizlerde anlamlılık düzeyi 0,05 olarak alınmıştır.

Güvenirlilik Analizi

Araştırmamızda kullanılan ölçeklerin güvenirlik analizi yapılmış. Analiz sonucunda 18 maddeden oluşan kursiyer memnuniyet anketinin bütününe ait Cronbach α değeri 0,814 olarak bulunmuştur. 16 maddeden oluşan kurslara katılma sebepleri anketinin bütününe ait Cronbach α değeri 0,839 olarak bulunmuştur. 17 maddeden oluşan yaşam boyu öğrenme eğilim ölçeğine ait Cronbach α değeri 0,893 olarak bulunmuştur. 11 maddeden oluşan yaşam boyu öğrenme eğilim ölçeğinin öğrenmeye isteklilik alt boyutuna ait Cronbach α değeri 0,847 olarak bulunmuştur. 6 maddeden oluşan yaşam boyu öğrenme eğilim ölçeğinin gelişime açıklık alt boyutuna ait Cronbach α değeri 0,836 olarak bulunmuştur.

4. BÖLÜM

BULGULAR VE YORUM

4.1. Kursiyerlerin Halk Eğitim Kurslarına Katılma Sebeplerine İlişkin Bulgular

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin cinsiyete göre halk eğitim kurslarına katılma sebeplerine ilişkin kursiyer görüşlerinin Ki-kare analiz sonuçları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: Kursiyerlerin Cinsiyete Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Cinsiyet	Önemli		Kısmen Önemli		Önemsiz		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M1	Kadın	307	62,4	151	30,7	34	6,9	4,845	0,089
	Erkek	100	55,6	59	32,8	21	11,7		
M2	Kadın	367	74,6	103	20,9	22	4,5	15,865	0,000*
	Erkek	111	61,7	48	26,7	21	11,7		
M3	Kadın	306	62,2	140	28,5	46	9,3	9,403	0,009*
	Erkek	98	54,4	50	27,8	32	17,8		
M4	Kadın	286	58,1	154	31,3	52	10,6	2,936	0,230
	Erkek	111	61,7	45	25,0	24	13,3		
M5	Kadın	372	75,6	93	18,9	27	5,5	10,978	0,004*
	Erkek	114	63,3	47	26,1	19	10,6		
M6	Kadın	347	70,5	112	22,8	33	6,7	11,854	0,003*
	Erkek	102	56,7	63	35,0	15	8,3		
M7	Kadın	398	80,9	74	15,0	20	4,1	0,242	0,886
	Erkek	148	82,2	26	14,4	6	3,3		
M8	Kadın	233	47,4	169	34,3	90	18,3	4,698	0,095
	Erkek	85	47,2	50	27,8	45	25,0		
M9	Kadın	348	70,7	110	22,4	34	6,9	3,051	0,217
	Erkek	115	63,9	48	26,7	17	9,4		
M10	Kadın	235	47,8	160	32,5	97	19,7	1,834	0,400
	Erkek	77	42,8	60	33,3	43	23,9		
M11	Kadın	331	67,3	105	21,3	56	11,4	9,974	0,007*
	Erkek	99	55,0	47	26,1	34	18,9		
M12	Kadın	266	54,1	139	28,3	87	17,7	2,541	0,281
	Erkek	85	47,2	57	31,7	38	21,1		

M13	Kadın	160	32,5	192	39,0	140	28,5	1,205	0,547
	Erkek	54	30,0	67	37,2	59	32,8		
M14	Kadın	108	22,0	168	34,1	216	43,9	5,275	0,072
	Erkek	54	30,0	50	27,8	76	42,2		
M15	Kadın	236	48,0	147	29,9	109	22,2	2,912	0,233
	Erkek	75	41,7	55	30,6	50	27,8		
M16	Kadın	234	47,6	132	26,8	126	25,6	12,773	0,002*
	Erkek	65	36,1	44	24,4	71	39,4		

*p<0.05

Tablo 2 incelendiğinde; ikinci maddede kadın kursiyerlerin %74,6'sı önemli, %20,9'u kısmen önemli ve %4,5'i önemsiz; erkek kursiyerlerin %61,7'si önemli, %26,7'si kısmen önemli ve %11,7'si ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile kurslara katılma sebeplerinden “bedensel ve ruhsal olarak daha sağlıklı olmak için” ifadesinin yer aldığı ikinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=15,865$; $p<0,05$).

Üçüncü maddede kadın kursiyerlerin %62,2'si önemli, %28,56'i kısmen önemli ve %9,3'ü önemsiz; erkek kursiyerlerin %54,4'ü önemli, %27,8'i kısmen önemli ve %17,8'i ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile kurslara katılma sebeplerinden “içinde bulunduğum stres ve sıkıntıdan kurtulmak için” ifadesinin yer aldığı üçüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=9,403$; $p<0,05$).

Beşinci maddede kadın kursiyerlerin %75,6'sı önemli, %18,9'u kısmen önemli ve %5,5'i önemsiz; erkek kursiyerlerin %63,3'ü önemli, %26,1'i kısmen önemli ve %10,6'sı ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile kurslara katılma sebeplerinden “boş zamanlarımı değerlendirme isteği” ifadesinin yer aldığı beşinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=10,978$; $p<0,05$).

Altıncı maddede kadın kursiyerlerin %70,5'i önemli, %22,8'i kısmen önemli ve %6,7'si önemsiz; erkek kursiyerlerin %56,7'si önemli, %35'i kısmen önemli ve %8,3'ü ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile kurslara katılma sebeplerinden “Günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği” ifadesinin yer aldığı altıncı madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=11,854$; $p<0,05$).

On birinci maddede kadın kursiyerlerin %67,3'ü önemli, %21,3'ü kısmen önemli ve %11,4'ü önemsiz; erkek kursiyerlerin %55,0'i önemli, %26,1'i kısmen önemli ve %18,9'u ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile kurslara katılma sebeplerinden “meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek” ifadesinin yer aldığı on birinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=9,974$; $p<0,05$).

On altıncı maddede kadın kursiyerlerin %47,6'sı önemli, %26,8'i kısmen önemli ve %25,6'sı önemsiz; erkek kursiyerlerin %36,1'i önemli, %24,4'ü kısmen önemli ve %39,4'ü ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile kurslara katılma sebeplerinden “kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ifadesinin yer aldığı on altıncı madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=12,773$; $p<0,05$).

Analiz sonucunda 1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14 ve 15 maddelerde kursiyerlerin cinsiyeti ile kurslara katılma sebepleri anketine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Kursiyerlerin cinsiyete göre kursa katılma sebeplerine bakıldığında kursiyerlerin kendilerini daha sağlıklı hissetmek, günlük yaşamda değişiklik yaparak karşılaştıkları sıkıntı ve stresten kurtulmak, meslek edinerek veya yapmış olduğu mesleği geliştirerek kendisinin ve ailesinin masraflarını karşılayarak ihtiyaçlarını giderme gereksiniminin olduğu görülmektedir. Kursiyerlerin cinsiyetlerinin farklılaşması onların halk eğitim merkezinden beklentilerinin de değiştiğini göstermektedir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin yaş değişkenine göre halk eğitim kurslarına katılma sebeplerine ilişkin kursiyer görüşlerinin Ki-kare analiz sonuçları Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Kursiyerlerin Yaşa Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Yaş	Önemli		Kısmen Önemli		Önemsiz		X^2	p
		n	%	n	%	n	%		
M1	18-28	214	58,2	125	34,0	29	7,9	4,773	0,573
	29-39	98	60,5	49	30,2	15	9,3		
	40-50	62	64,2	26	27,1	8	8,3		

	51+	33	71,7	10	21,7	3	6,5		
M2	18-28	261	70,9	82	22,3	25	6,8	5,717	0,456
	29-39	112	69,1	40	24,7	10	6,2		
	40-50	70	72,9	23	24,0	3	3,1		
	51+	35	76,1	6	13,0	5	10,9		
M3	18-28	228	62,0	101	27,4	39	10,6	8,737	0,188
	29-39	87	53,7	49	30,2	26	16,0		
	40-50	60	62,5	30	31,3	6	6,3		
	51+	29	63,0	10	21,7	7	15,2		
M4	18-28	229	62,2	101	27,4	38	10,3	8,073	0,233
	29-39	96	59,3	51	31,5	15	9,3		
	40-50	50	52,1	30	31,3	16	16,7		
	51+	22	47,8	17	37,0	7	15,2		
M5	18-28	278	75,5	68	18,5	22	6,0	8,367	0,212
	29-39	104	64,2	42	25,9	16	9,9		
	40-50	72	75,0	19	19,8	5	5,2		
	51+	32	69,6	11	23,9	3	6,5		
M6	18-28	254	69,0	92	25,0	22	6,0	5,600	0,469
	29-39	97	59,9	49	30,2	16	9,9		
	40-50	67	69,8	22	22,9	7	7,3		
	51+	31	67,4	12	26,1	3	6,5		
M7	18-28	310	84,2	44	12,0	14	3,8	9,935	0,127
	29-39	128	79,0	31	19,1	3	1,9		
	40-50	74	77,1	16	16,7	6	6,3		
	51+	34	73,9	9	19,6	3	6,5		
M8	18-28	176	47,8	125	34,0	67	18,2	11,619	0,071
	29-39	81	50,0	54	33,3	27	16,7		
	40-50	41	42,7	24	25,0	31	32,3		
	51+	20	43,5	16	34,8	10	21,7		
M9	18-28	266	72,3	79	21,5	23	6,3	9,382	0,153
	29-39	110	67,9	40	24,7	12	7,4		
	40-50	56	58,3	27	28,1	13	13,5		
	51+	31	67,4	12	26,1	3	6,5		
M10	18-28	175	47,6	124	33,7	69	18,8	6,274	0,393
	29-39	70	43,2	53	32,7	39	24,1		
	40-50	40	41,7	32	33,3	24	25,0		
	51+	27	58,7	11	13,9	8	17,4		
M11	18-28	253	68,8	72	19,6	43	11,7	21,612	0,001*
	29-39	102	63,0	44	27,2	16	9,9		
	40-50	46	47,9	29	30,2	21	21,9		
	51+	29	63,0	7	15,2	10	21,7		
M12	18-28	212	57,6	100	27,2	56	15,2	18,033	0,006*
	29-39	85	52,5	45	27,8	32	19,8		
	40-50	39	40,6	32	33,3	25	26,0		

	51+	15	32,6	19	41,3	12	26,1		
M13	18-28	119	32,3	130	35,3	119	32,3	8,067	0,233
	29-39	58	35,8	63	38,9	41	25,3		
	40-50	24	25,0	46	47,9	26	27,1		
	51+	13	28,3	20	43,5	13	28,3		
M14	18-28	102	27,7	112	30,4	154	41,8	9,955	0,127
	29-39	36	22,2	53	32,7	73	45,1		
	40-50	13	13,5	35	36,5	48	50,0		
	51+	11	23,9	18	39,1	17	37,0		
M15	18-28	184	50,0	100	27,2	84	22,8	18,206	0,006*
	29-39	80	49,4	54	33,3	28	17,3		
	40-50	31	32,3	31	32,3	34	35,4		
	51+	16	34,8	17	37,0	13	28,3		
M16	18-28	150	40,8	92	25,0	126	34,2	12,804	0,046*
	29-39	72	44,4	48	29,6	42	25,9		
	40-50	51	53,1	25	26,0	20	20,8		
	51+	26	56,5	11	23,9	9	19,6		

*p<0.05

Tablo 3 incelendiğinde; on birinci maddede 18-28 yaş arası kursiyerlerin %68,8'i önemli, %19,6'sı kısmen önemli ve %11,7'si önemsiz; 29-39 yaş arası kursiyerlerin %63,0'ü önemli, %27,2'si kısmen önemli ve %9,9'u önemsiz; 40-50 yaş arası kursiyerlerin %47,9'u önemli, %30,2'si kısmen önemli ve %21,9'i önemsiz ve 51 yaş ve üzeri kursiyerlerin %63,0'ü önemli, %15,2'si kısmen önemli ve %21,7'si ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin yaş grubu ile kurslara katılma sebeplerinden “meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek” ifadesinin yer aldığı on birinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=21,612$; $p<0,05$).

On ikinci maddede 18-28 yaş arası kursiyerlerin %57,6'sı önemli, %27,2'si kısmen önemli ve %15,2'si önemsiz; 29-39 yaş arası kursiyerlerin %52,5'i önemli, %27,8'i kısmen önemli ve %19,8'i önemsiz; 40-50 yaş arası kursiyerlerin %40,6'sı önemli, %33,3'ü kısmen önemli ve %26,0'sı önemsiz ve 51 yaş ve üzeri kursiyerlerin %32,6'sı önemli, %41,3'ü kısmen önemli ve %26,1'i ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin yaş grubu ile kurslara katılma sebeplerinden “yeni bir iş için hazırlanma isteği” ifadesinin yer aldığı on ikinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=18,033$; $p<0,05$).

On beşinci maddede 18-28 yaş arası kursiyerlerin %50,0'sı önemli, %27,2'si kısmen önemli ve %22,8'i önemsiz; 29-39 yaş arası kursiyerlerin %49,4'ü önemli, %33,3'ü kısmen önemli ve %17,3'ü önemsiz; 40-50 yaş arası kursiyerlerin %32,3'ü önemli, %32,3'ü kısmen önemli ve %35,4'ü önemsiz ve 51 yaş ve üzeri kursiyerlerin %34,8'i önemli, %37,0'si kısmen önemli ve %28,3'ü ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin yaş grubu ile kurslara katılma sebeplerinden “Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam” ifadesinin yer aldığı on beşinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=18,206$; $p<0.05$).

On altıncı maddeye 18-28 yaş arası kursiyerlerin %40,8'i önemli, %25,0'i kısmen önemli ve %34,2'si önemsiz; 29-39 yaş arası kursiyerlerin %44,4'ü önemli, %29,6'sı kısmen önemli ve %25,9'u önemsiz; 40-50 yaş arası kursiyerlerin %53,1'i önemli, %26,0'sı kısmen önemli ve %20,8'i önemsiz ve 51 yaş ve üzeri kursiyerlerin %56,5'i önemli, %23,9'u kısmen önemli ve %19,6'sı ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin yaş grubu ile kurslara katılma sebeplerinden “Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ifadesinin yer aldığı on altıncı madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=12,804$; $p<0.05$).

Analiz sonucunda 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13 ve 14. maddelerde kursiyerlerin yaş değişkeni ile kurslara katılma sebepleri anketine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Bu sonuçlara göre kursiyerlerin yaşları ile meslek edinme ve gelir sağlama amaçlarının ön plana çıktığı görülmektedir. Kursiyerlerin yaşlarındaki değişime göre gelecek kaygısı ile halk eğitim merkezlerindeki kurslara yöneldikleri ve bu kaygının onlarda bir beklenti oluşturduğu anlaşılmaktadır.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin öğrenim durumuna göre halk eğitim kurslarına katılma nedenlerine ilişkin kursiyer görüşlerinin Ki-kare analiz sonuçları Tablo 4'te sunulmuştur.

Tablo 4: Kursiyerlerin Öğrenim Durumuna Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Eğitim Durumu	Önemli		Kısmen Önemli		Önemsiz		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M1	İlkokul	67	82,7	13	16,0	1	1,2	26,747	0,000
	Ortaokul	41	71,9	13	22,8	3	5,3		
	Lise	121	54,0	78	34,8	25	11,2		
	Üniversite	178	57,4	106	34,2	26	8,4		
M2	İlkokul	66	81,5	12	14,8	3	3,7	11,368	0,078
	Ortaokul	37	64,9	14	24,6	6	10,5		
	Lise	147	65,6	58	25,9	19	8,5		
	Üniversite	228	73,5	67	21,6	15	4,8		
M3	İlkokul	57	70,4	19	23,5	5	6,2	14,139	0,028
	Ortaokul	36	63,2	16	28,1	5	8,8		
	Lise	126	56,3	59	26,3	39	17,4		
	Üniversite	185	59,7	96	31,0	29	9,4		
M4	İlkokul	49	60,5	20	24,7	12	14,8	6,690	0,350
	Ortaokul	28	49,1	23	40,4	6	10,5		
	Lise	136	60,7	60	26,8	28	12,5		
	Üniversite	184	59,4	96	31,0	30	9,7		
M5	İlkokul	65	80,2	13	16,0	3	3,7	5,301	0,506
	Ortaokul	38	66,7	14	24,6	5	8,8		
	Lise	156	69,6	53	23,7	15	6,7		
	Üniversite	227	73,2	60	19,4	23	7,4		
M6	İlkokul	62	76,5	18	22,2	1	1,2	14,530	0,024
	Ortaokul	30	52,6	23	40,4	4	7,0		
	Lise	145	64,7	57	25,4	22	9,8		
	Üniversite	212	68,4	77	24,8	21	6,8		
M7	İlkokul	59	72,8	16	19,8	6	7,4	15,250	0,018
	Ortaokul	39	68,4	13	22,8	5	8,8		
	Lise	186	83,0	30	13,4	8	3,6		
	Üniversite	262	84,5	41	13,2	7	2,3		
M8	İlkokul	44	54,3	28	34,6	9	11,1	16,281	0,012
	Ortaokul	23	40,4	23	40,4	11	19,3		
	Lise	121	54,0	55	24,6	48	21,4		
	Üniversite	130	41,9	113	36,5	67	21,6		
M9	İlkokul	57	70,4	19	23,5	5	6,2	2,800	0,833
	Ortaokul	37	64,9	15	26,3	5	8,8		
	Lise	161	71,9	45	20,1	18	8,0		
	Üniversite	208	67,1	79	25,5	23	7,4		
M10	İlkokul	52	64,2	17	21,0	12	14,8	20,885	0,002
	Ortaokul	32	56,1	18	31,6	7	12,3		
	Lise	107	47,8	73	32,6	44	19,6		

	Üniversite	121	39,0	112	36,1	77	24,8		
M11	İlkokul	54	66,7	18	22,2	9	11,1	13,979	0,030
	Ortaokul	34	59,6	19	33,3	4	7,0		
	Lise	159	71,0	38	17,0	27	12,1		
	Üniversite	183	59,0	77	24,8	50	16,1		
M12	İlkokul	39	48,1	25	30,9	17	21,0	5,345	0,500
	Ortaokul	26	45,6	21	36,8	10	17,5		
	Lise	129	57,6	59	26,3	36	16,1		
	Üniversite	157	50,6	91	29,4	62	20,0		
M13	İlkokul	30	37,0	36	44,4	15	18,5	12,829	0,046
	Ortaokul	17	29,8	23	40,4	17	29,8		
	Lise	78	34,8	69	30,8	77	34,4		
	Üniversite	89	28,7	131	42,3	90	29,0		
M14	İlkokul	22	27,2	36	44,4	23	28,4	22,746	0,001
	Ortaokul	15	26,3	26	45,6	16	28,1		
	Lise	57	25,4	73	32,6	94	42,0		
	Üniversite	68	21,9	83	26,8	159	51,3		
M15	İlkokul	43	53,1	28	34,6	10	12,3	18,076	0,006
	Ortaokul	24	42,1	22	38,6	11	19,3		
	Lise	119	53,1	56	25,0	49	21,9		
	Üniversite	125	40,3	96	31,0	89	28,7		
M16	İlkokul	61	75,3	18	22,2	2	2,5	66,871	0,000
	Ortaokul	33	57,9	15	26,3	9	15,8		
	Lise	105	46,9	57	25,4	62	27,7		
	Üniversite	100	32,3	86	27,7	124	40,0		

*p<0.05

Tablo 4 incelendiğinde; birinci maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %82,7'si önemli, %16,0'sı kısmen önemli ve %1,2'si önemsiz, ortaokul mezunu kursiyerlerin %71,9'u önemli, %22,8'i kısmen önemli ve %5,3'ü ise önemsiz, lise mezunu kursiyerlerin %54,0'ü önemli, %34,8', kısmen önemli ve %11,2'si ise önemsiz ve üniversite mezunu kursiyerlerin %57,4'ü önemli, %34,2'si kısmen önemli ve %8,4'ü önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğretim durumu ile kurslara katılma sebeplerinden “Yeni insanlarla tanışma ve yeni arkadaşlar edinme isteği” ifadesinin yer aldığı birinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=26,747$; $p<0,05$).

Üçüncü maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %70,4'ü önemli, %23,5'i kısmen önemli ve %6,2'si önemsiz, ortaokul mezunu kursiyerlerin %63,2'si önemli, %28,1'i kısmen önemli ve %8,8'i ise önemsiz, lise mezunu kursiyerlerin %56,3'ü önemli,

%26,3'ü kısmen önemli ve %17,4'ü ise önemsiz ve üniversite mezunu kursiyerlerin %59,7'si önemli, %31,0'i kısmen önemli ve %9,4'ü önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğretim durumu ile kurslara katılma sebeplerinden “İçinde bulunduğum stres ve sıkıntıdan kurtulmak için” ifadesinin yer aldığı üçüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=14,139$; $p<0,05$).

Altıncı maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %76,5'i önemli, %22,2'si kısmen önemli ve %1,2'si önemsiz, ortaokul mezunu kursiyerlerin %52,6'sı önemli, %40,4'ü kısmen önemli ve %7,0'si ise önemsiz, lise mezunu kursiyerlerin %64,7'si önemli, %25,4'ü kısmen önemli ve %9,8'i ise önemsiz ve üniversite mezunu kursiyerlerin %68,4'ü önemli, %24,8'si kısmen önemli ve %6,8'i önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğretim durumu ile kurslara katılma sebeplerinden “Günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği” ifadesinin yer aldığı altıncı madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=14,530$; $p<0,05$).

Yedinci maddede ilkokul mezunlarının %72,8'i önemli, %19,8'i kısmen önemli ve %7,4'ü önemsiz, ortaokul mezunların %68,4'ü önemli, %22,8'i kısmen önemli ve %8,8'i ise önemsiz, lise mezunlarının %83,0'ü önemli, %13,4'ü kısmen önemli ve %3,6'sı ise önemsiz ve üniversite mezunlarının %84,5'i önemli, %13,2'si kısmen önemli ve %2,3'ü önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğretim durumu ile kurslara katılma sebeplerinden “Bireysel özelliklerimi geliştirmek için” ifadesinin yer aldığı yedinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=15,250$; $p<0,05$).

Sekizinci maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %54,3'ü önemli, %34,6'sı kısmen önemli ve %11,1'i önemsiz, ortaokul mezunu kursiyerlerin %40,4'ü önemli, %40,4'ü kısmen önemli ve %19,3'ü ise önemsiz, lise mezunu kursiyerlerin %54,0'ü önemli, %24,6'sı kısmen önemli ve %21,4'ü ise önemsiz ve üniversite mezunu kursiyerlerin %41,9'u önemli, %36,5'i kısmen önemli ve %21,6'sı önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğretim durumu ile kurslara katılma sebeplerinden “Asıl işim yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceri edinme isteği” ifadesinin yer aldığı sekizinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=16,281$; $p<0,05$).

Onuncu maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %64,2'si önemli, %21,0'i kısmen önemli ve %14,8'i önemsiz, ortaokul mezunu kursiyerlerin %56,1'i önemli, %31,6'sı kısmen önemli ve %12,3'ü ise önemsiz, lise mezunu kursiyerlerin %47,8'i önemli, %32,6'sı kısmen önemli ve %19,6'si önemsiz ve üniversite mezunu kursiyerlerin %39,0'u önemli, %36,1'i kısmen önemli ve %24,8'i önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğretim durumu ile kurslara katılma sebeplerinden “Katıldığım kursa çevre tarafından değer verilmesi” ifadesinin yer aldığı onuncu madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=20,885$; $p<0,05$).

On birinci maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %66,7'si önemli, %22,2'sı kısmen önemli ve %11,1'i önemsiz, ortaokul mezunu kursiyerlerin %59,6'sı önemli, %33,3'ü kısmen önemli ve %7,0'si önemsiz, lise mezunu kursiyerlerin %71,0'i önemli, %17,0'si kısmen önemli ve %12,1'i önemsiz ve üniversite mezunu kursiyerlerin %71,0'i önemli, %24,8'i kısmen önemli ve %16,1'i önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğretim durumu ile kurslara katılma sebeplerinden “Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek” ifadesinin yer aldığı on birinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=13,979$; $p<0,05$).

On ikinci maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %48,1'i önemli, %30,9'u kısmen önemli ve %21'i önemsiz, ortaokul mezunu kursiyerlerin %45,6'sı önemli, %36,8'i kısmen önemli ve %17,5'i önemsiz, lise mezunu kursiyerlerin %57,6'sı önemli, %26,3'ü kısmen önemli ve %16,1'i önemsiz ve üniversite mezunu kursiyerlerin %50,6'sı önemli, %29,4'ü kısmen önemli ve %20'si önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğretim durumu ile kurslara katılma sebeplerinden “Yeni bir iş için hazırlanma isteği” ifadesinin yer aldığı on birinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=5,345$; $p<0,05$).

On üçüncü maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %48,1'i önemli, %30,9'u kısmen önemli ve %21,0'i önemsiz, ortaokul mezunu kursiyerlerin %45,6'sı önemli, %36,8'i kısmen önemli ve %17,5'i önemsiz, lise mezunu kursiyerlerin %57,6'sı önemli, %26,3'ü kısmen önemli ve %16,1'i önemsiz ve üniversite mezunu kursiyerlerin %28,7'si önemli, %42,3'ü kısmen önemli ve %29,0'u önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğretim durumu ile kurslara katılma sebeplerinden “Sadece

merak ettiğim için” ifadesinin yer aldığı on üçüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=12,829$; $p<0,05$).

On dördüncü maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %27,2’si önemli, %44,4’ü kısmen önemli ve %28,4’ü önemsiz, ortaokul mezunu kursiyerlerin %26,3’ü önemli, %45,6’sı kısmen önemli ve %28,1’i ise önemsiz, lise mezunu kursiyerlerin %25,4’ü önemli, %32,6’sı kısmen önemli ve %42,0’si önemsiz ve üniversite mezunu kursiyerlerin %21,9’u önemli, %26,8’i kısmen önemli ve %51,3’ü önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğretim durumu ile kurslara katılma sebeplerinden “Çevremde daha çok takdir görme isteği” ifadesinin yer aldığı on dördüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=22,746$; $p<0,05$).

On beşinci maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %53,1’i önemli, %34,6’sı kısmen önemli ve %12,3’ü önemsiz, ortaokul mezunu kursiyerlerin %42,1’i önemli, %38,6’sı kısmen önemli ve %19,3’ü önemsiz, lise mezunu kursiyerlerin %53,1’i önemli, %25,0’i kısmen önemli ve %21,9’u önemsiz ve üniversite mezunu kursiyerlerin %40,3’ü önemli, %31,0’i kısmen önemli ve %28,7’si önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğretim durumu ile kurslara katılma sebeplerinden “Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam” ifadesinin yer aldığı on beşinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=18,076$; $p<0,05$).

On altıncı maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %75,3’ü önemli, %22,2’si kısmen önemli ve %2,5’si önemsiz, ortaokul mezunu kursiyerlerin %57,9’u önemli, %26,3’ü kısmen önemli ve %15,8’i önemsiz, lise mezunu kursiyerlerin %46,9’u önemli, %25,4’ü kısmen önemli ve %27,7’si önemsiz ve üniversite mezunu kursiyerlerin %32,3’ü önemli, %27,7’si kısmen önemli ve %40,0’i önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğretim durumu ile kurslara katılma sebeplerinden “Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ifadesinin yer aldığı on altıncı madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=66,871$; $p<0,05$).

Analiz sonucunda diğer maddelerde kursiyerlerin öğrenim durumu ile kurslara katılma sebepleri anketine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslara katılan kursiyerlerin öğrenim durumları ile kurslara katılma sebeplerine bakıldığında kursiyerlerin gelecek kaygısı ile yeni bir mesleğe yönelmeleri ile birlikte aynı zamanda farklı bir eğitim imkanı olduğu için merak etme, çevreden takdir edilme gibi düşüncelerin yoğunlaştığı görülmektedir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin mesleklerine göre halk eğitim kurslarına katılma nedenlerine ilişkin kursiyer görüşlerinin Ki-kare analiz sonuçları Tablo 5'te sunulmuştur.

Tablo 5: Kursiyerlerin Mesleklerine Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Madde ler	Meslek	Önemli		Kısmen Önemli		Önemsiz		X ²	P
		n	%	n	%	n	%		
M1	Ev hanımı	137	69,2	54	27,3	7	3,5	37,174	0,000*
	İşsiz	48	48,5	39	39,4	12	12,1		
	Kamu	45	52,9	25	29,4	15	17,6		
	Özel	19	41,3	21	45,7	6	13,0		
	Kendi işyeri	8	66,7	2	16,7	2	16,7		
	Öğrenci	142	64,8	65	29,7	12	5,5		
	Emekli	8	61,5	4	30,8	1	7,7		
M2	Ev hanımı	152	76,8	40	20,2	6	3,0	26,269	0,010*
	İşsiz	72	72,7	18	18,2	9	9,1		
	Kamu	51	60,0	25	29,4	9	10,6		
	Özel	26	56,5	15	32,6	5	10,9		
	Kendi işyeri	8	66,7	1	8,3	3	25,0		
	Öğrenci	160	73,1	49	22,4	10	4,6		
	Emekli	9	69,2	3	23,1	1	7,7		
M3	Ev hanımı	134	67,7	52	26,3	12	6,1	45,701	0,000*
	İşsiz	55	55,6	27	27,3	17	17,2		
	Kamu	41	47,2	24	28,2	20	23,5		
	Özel	16	34,8	22	47,8	8	17,4		
	Kendi işyeri	5	41,7	4	33,3	3	25,0		
	Öğrenci	146	66,7	58	26,5	18	6,8		
	Emekli	7	53,8	3	23,1	3	23,1		
M4	Ev hanımı	115	58,1	60	30,3	23	11,6	19,307	0,081
	İşsiz	59	59,6	29	29,3	11	11,1		
	Kamu	41	48,2	28	32,9	16	18,8		
	Özel	25	54,3	19	41,3	2	4,3		
	Kendi işyeri	6	50,0	4	33,3	2	16,7		

M5	Öğrenci	146	66,7	54	24,7	19	8,7	37,018	0,000*
	Emekli	5	38,5	5	38,5	3	23,0		
	Ev hanımı	151	76,3	37	18,7	10	5,1		
	İşsiz	72	72,7	20	20,2	7	7,1		
	Kamu	46	54,1	25	29,4	14	16,5		
	Özel	26	56,5	14	30,4	6	13,0		
	Kendi işyeri	7	58,3	3	25,0	2	16,7		
	Öğrenci	175	79,9	38	17,4	6	2,7		
	Emekli	9	69,2	3	23,1	1	7,7		
M6	Ev hanımı	141	71,2	49	24,7	8	4,0	54,449	0,000*
	İşsiz	59	59,6	27	27,3	13	13,1		
	Kamu	46	54,1	25	29,4	14	16,5		
	Özel	19	41,3	24	52,2	3	6,5		
	Kendi işyeri	5	41,7	6	50,0	1	8,3		
	Öğrenci	170	77,6	41	18,7	8	3,7		
	Emekli	9	69,2	3	23,1	1	7,7		
M7	Ev hanımı	152	76,8	37	18,7	9	4,5	19,193	0,084
	İşsiz	81	81,8	14	14,1	4	4,0		
	Kamu	68	80,0	12	14,1	5	5,9		
	Özel	32	69,6	12	26,1	2	4,3		
	Kendi işyeri	9	75,0	2	16,7	1	8,3		
	Öğrenci	195	89,0	20	9,1	4	1,8		
	Emekli	9	69,2	3	23,1	1	7,7		
M8	Ev hanımı	100	50,5	62	31,3	36	18,2	20,871	0,052
	İşsiz	56	56,6	28	28,3	15	15,2		
	Kamu	34	40,0	25	29,4	26	30,6		
	Özel	23	50,0	16	34,8	7	15,2		
	Kendi işyeri	3	25,0	5	41,7	4	33,3		
	Öğrenci	99	45,2	79	36,1	41	18,7		
	Emekli	3	23,1	4	30,8	6	46,2		
M9	Ev hanımı	136	68,7	45	22,7	17	8,6	19,066	0,087
	İşsiz	71	71,7	21	21,2	7	7,1		
	Kamu	54	63,5	22	25,9	9	10,6		
	Özel	28	60,9	15	32,6	3	6,5		
	Kendi işyeri	7	58,3	2	16,7	3	25,0		
	Öğrenci	162	74,0	47	21,5	10	4,6		
	Emekli	5	38,5	6	46,2	2	15,4		
M10	Ev hanımı	107	54,0	53	26,8	38	19,2	16,024	0,190
	İşsiz	43	43,4	37	37,4	19	19,2		
	Kamu	29	34,1	32	37,6	24	28,2		
	Özel	15	32,6	20	43,5	11	23,9		
	Kendi işyeri	5	41,7	4	33,3	3	25,0		
	Öğrenci	107	48,9	70	32,0	42	19,2		
	Emekli	6	46,2	4	30,8	3	23,1		

M11	Ev hanımı	131	66,2	45	22,7	22	11,1	31,049	0,002*
	İşsiz	73	73,7	15	15,2	11	11,1		
	Kamu	41	48,2	24	28,2	20	23,5		
	Özel	28	60,9	14	30,4	4	8,7		
	Kendi işyeri	6	50,0	2	16,7	4	33,3		
	Öğrenci	146	66,7	49	22,4	24	11,0		
	Emekli	5	38,5	3	23,1	5	38,5		
M12	Ev hanımı	99	50,0	64	32,3	35	17,7	44,165	0,000*
	İşsiz	70	70,7	18	18,2	11	11,1		
	Kamu	35	41,2	24	28,2	26	30,6		
	Özel	25	54,3	16	34,8	5	10,9		
	Kendi işyeri	5	41,7	2	16,7	5	41,7		
	Öğrenci	116	53,0	67	30,6	36	16,4		
	Emekli	1	7,7	5	38,5	7	53,8		
M13	Ev hanımı	66	33,3	88	44,4	44	22,2	21,644	0,042*
	İşsiz	25	25,3	33	33,3	41	41,4		
	Kamu	30	35,3	30	35,3	25	29,4		
	Özel	9	19,6	24	52,2	13	28,3		
	Kendi işyeri	3	25,0	4	33,3	5	41,7		
	Öğrenci	78	35,6	76	34,7	65	29,7		
	Emekli	3	23,1	4	30,8	6	46,2		
M14	Ev hanımı	47	23,7	74	37,4	77	38,9	20,072	0,066
	İşsiz	17	17,2	30	30,3	52	52,5		
	Kamu	13	15,3	29	34,1	43	50,6		
	Özel	10	21,7	13	28,3	23	50,0		
	Kendi işyeri	4	33,3	3	25,0	5	41,7		
	Öğrenci	69	31,5	66	30,1	84	38,4		
	Emekli	2	15,4	3	23,1	8	61,5		
M15	Ev hanımı	96	48,5	66	33,3	36	18,2	21,317	0,046*
	İşsiz	54	54,5	25	25,3	20	20,2		
	Kamu	30	35,3	28	32,9	27	31,8		
	Özel	22	47,8	15	32,6	9	19,6		
	Kendi işyeri	7	58,3	1	8,3	4	33,3		
	Öğrenci	99	45,2	64	29,2	56	25,6		
	Emekli	3	23,1	3	23,1	7	53,8		
M16	Ev hanımı	129	65,2	49	24,7	20	10,1	73,684	0,000*
	İşsiz	42	42,4	24	24,3	33	33,3		
	Kamu	18	21,2	28	32,9	39	45,9		
	Özel	17	37,0	14	30,4	15	32,6		
	Kendi işyeri	4	33,3	3	25,0	5	41,7		
	Öğrenci	85	38,8	55	25,1	79	36,1		
	Emekli	4	30,8	3	23,1	6	46,2		

*p<0,05;

Ki kare testi sonucunda; 1, 2, 5, 6, 7, 9 ve 13. maddelerde beklenen değeri %20'den fazlasının 5'ten küçük olması nedeniyle bu hesaplamaların ki kare sonuçları üzerinden bir yoruma gidilmesinin sağlıklı sonuç vermeyecektir.

Tablo 5 incelendiğinde; birinci maddede ev hanımı kursiyerlerin %69,2'si önemli, %27,3'ü kısmen önemli ve %3,5'i önemsiz, işsiz kursiyerlerin %48,5'i önemli, %39,4'ü kısmen önemli ve %12,1'i önemsiz, kamuda çalışan kursiyerlerin %52,9'u önemli, %29,4'ü kısmen önemli ve %17,6'sı önemsiz, özelde çalışan kursiyerlerin %41,3'ü önemli, %45,7'si kısmen önemli ve %13'ü önemsiz, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %66,7'si önemli, %16,7'si kısmen önemli ve %16,7'si önemsiz, öğrenci kursiyerlerin %64,8'i önemli, %29,7'si kısmen önemli ve %5,5'i önemsiz ve emekli kursiyerlerin %62,5'i önemli, %30,8'i kısmen önemli ve %7,7'si ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile kurslara katılma sebeplerinden “Yeni insanlarla tanışma ve yeni arkadaşlar edinme isteği” ifadesinin yer aldığı üçüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=37,174$; $p<0,000$).

İkinci maddede ev hanımı kursiyerlerin %76,8'i önemli, %20,2'si kısmen önemli ve %3'ü önemsiz, işsiz kursiyerlerin %72,7'si önemli, %18,2'si kısmen önemli ve %9,1'i önemsiz, kamuda çalışan kursiyerlerin %60'ı önemli, %29,4'ü kısmen önemli ve %10,6'sı önemsiz, özelde çalışan kursiyerlerin %56,5'i önemli, %32,6'sı kısmen önemli ve %10,9'u önemsiz, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %66,7'si önemli, %8,3'ü kısmen önemli ve %25'i önemsiz, öğrenci kursiyerlerin %73,1'i önemli, %22,4'ü kısmen önemli ve %4,6'sı önemsiz ve emekli kursiyerlerin %69,2'si önemli, %23,1'i kısmen önemli ve %7,7'si ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile kurslara katılma sebeplerinden “Bedensel ve ruhsal olarak daha sağlıklı olmak için” ifadesinin yer aldığı üçüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=26,269$; $p<0,010$).

Üçüncü maddede ev hanımı kursiyerlerin %67,7'si önemli, %26,3'ü kısmen önemli ve %6,1'i önemsiz, işsiz kursiyerlerin %55,6'sı önemli, %27,3'ü kısmen önemli ve %17,2'si önemsiz, kamuda çalışan kursiyerlerin %47,2'si önemli, %28,2'si kısmen önemli ve %23,5'i önemsiz, özelde çalışan kursiyerlerin %34,8'i önemli,

%47,8'i kısmen önemli ve %17,4'ü önemsiz, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %41,7'si önemli, %33,3'ü kısmen önemli ve %25,0'i önemsiz, öğrenci kursiyerlerin %66,7'si önemli, %26,5'i kısmen önemli ve %6,8'i önemsiz ve emekli kursiyerlerin %53,8'i önemli, %3,1'i kısmen önemli ve %23,1'i ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile kurslara katılma sebeplerinden “İçinde bulunduğum stres ve sıkıntıdan kurtulmak için” ifadesinin yer aldığı üçüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=45,701$; $p<0,05$).

Beşinci maddede ev hanımı kursiyerlerin %76,3'ü önemli, %18,7'si kısmen önemli ve %5,1'i önemsiz, işsiz kursiyerlerin %72,7'si önemli, %20,2'si kısmen önemli ve %7,1'i önemsiz, kamuda çalışan kursiyerlerin %54,1'i önemli, %29,4'ü kısmen önemli ve %16,5'i önemsiz, özelde çalışan kursiyerlerin %56,5'i önemli, %30,4'ü kısmen önemli ve %13,3'ü önemsiz, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %58,3'ü önemli, %25'i kısmen önemli ve %16,7'si önemsiz, öğrenci kursiyerlerin %79,9'u önemli, %17,4'ü kısmen önemli ve %2,7'si önemsiz ve emekli kursiyerlerin %69,2'si önemli, %23,1'i kısmen önemli ve %7,7'si ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile kurslara katılma sebeplerinden “Boş zamanlarımı değerlendirme isteği (Hobi)” ifadesinin yer aldığı üçüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=37,018$; $p<0,000$).

Altıncı maddede ev hanımı kursiyerlerin %71,1'si önemli, %24,7'si kısmen önemli ve %4'ü önemsiz, işsiz kursiyerlerin %59,6'sı önemli, %27,3'ü kısmen önemli ve %13,1'i önemsiz, kamuda çalışan kursiyerlerin %54,1'i önemli, %29,4'ü kısmen önemli ve %16,5'i önemsiz, özelde çalışan kursiyerlerin %41,3'ü önemli, %52,2'si kısmen önemli ve %6,5'i önemsiz, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %41,7'si önemli, %50'si kısmen önemli ve %8,3'ü önemsiz, öğrenci kursiyerlerin %77,6'sı önemli, %18,7'si kısmen önemli ve %3,7'si önemsiz ve emekli kursiyerlerin %69,2'si önemli, %23,1'i kısmen önemli ve %7,7'si ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile kurslara katılma sebeplerinden “Günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği” ifadesinin yer aldığı üçüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=54,449$; $p<0,000$).

On birinci maddede ev hanımı kursiyerlerin %66,2'si önemli, %22,7'si kısmen önemli ve %11,1'i önemsiz, işsiz kursiyerlerin %73,7'si önemli, %15,2'si kısmen önemli ve %11,1'i önemsiz, kamuda çalışan kursiyerlerin %48,2'si önemli, %28,2'si kısmen önemli ve %23,5'i önemsiz, özelde çalışan kursiyerlerin %60,9'u önemli, %30,4'ü kısmen önemli ve %8,7'si önemsiz, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %50,0'si önemli, %16,7'si kısmen önemli ve %33,3'ü önemsiz, öğrenci kursiyerlerin %66,7'si önemli, %22,4'ü kısmen önemli ve %11,0'i önemsiz ve emekli kursiyerlerin %38,5'i önemli, %23,1'i kısmen önemli ve %38,5'i ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile kurslara katılma sebeplerinden “Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek” ifadesinin yer aldığı on birinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=31,049$; $p<0,05$).

On ikinci maddede ev hanımı kursiyerlerin %50,0'si önemli, %32,3'ü kısmen önemli ve %17,7'si önemsiz, işsiz kursiyerlerin %70,7'si önemli, %18,2'si kısmen önemli ve %11,1'i önemsiz, kamuda çalışan kursiyerlerin %41,2'si önemli, %28,2'si kısmen önemli ve %30,6'sı önemsiz, özelde çalışan kursiyerlerin %54,3'ü önemli, %34,8'i kısmen önemli ve %10,9'u önemsiz, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %41,7'si önemli, %16,7'si kısmen önemli ve %41,7'si önemsiz, öğrenci kursiyerlerin %53,0'ü önemli, %30,6'sı kısmen önemli ve %16,4'ü önemsiz ve emekli kursiyerlerin %7,7'si önemli, %38,5'i kısmen önemli ve %53,8'i ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile kurslara katılma sebeplerinden “Yeni bir iş için hazırlanma isteği” ifadesinin yer aldığı on ikinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=44,165$; $p<0,05$).

On üçüncü maddede ev hanımı kursiyerlerin %33,3'ü önemli, %344,4'ü kısmen önemli ve %22,2'si önemsiz, işsiz kursiyerlerin %25,3'ü önemli, %33,3'ü kısmen önemli ve %41,4'ü önemsiz, kamuda çalışan kursiyerlerin %35,3'ü önemli, %35,3'ü kısmen önemli ve %29,4'ü önemsiz, özelde çalışan kursiyerlerin %19,6'sı önemli, %52,2'si kısmen önemli ve %28,3'ü önemsiz, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %25'i önemli, %33,3'ü kısmen önemli ve %41,7'si önemsiz, öğrenci kursiyerlerin %35,6'sı önemli, %34,7'si kısmen önemli ve %29,7'si önemsiz ve emekli kursiyerlerin %23,1'i önemli, %30,8'i kısmen önemli ve %46,2'si ise önemsiz

cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile kurslara katılma sebeplerinden “Sadece merak ettiğim için” ifadesinin yer aldığı on beşinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=21,644$; $p<0,05$).

On beşinci maddede ev hanımı kursiyerlerin %48,5’i önemli, %33,3’ü kısmen önemli ve %18,2’si önemsiz, işsiz kursiyerlerin %54,5’i önemli, %25,3’ü kısmen önemli ve %20,2’si önemsiz, kamuda çalışan kursiyerlerin %35,3’ü önemli, %32,9’u kısmen önemli ve %31,8’i önemsiz, özelde çalışan kursiyerlerin %47,8’i önemli, %32,6’sı kısmen önemli ve %19,6’sı önemsiz, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %58,3’ü önemli, %8,3’ü kısmen önemli ve %33,3’ü önemsiz, öğrenci kursiyerlerin %45,2’si önemli, %29,2’si kısmen önemli ve %25,6’sı önemsiz ve emekli kursiyerlerin %23,1’i önemli, %23,1’i kısmen önemli ve %53,8’i ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile kurslara katılma sebeplerinden “Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam” ifadesinin yer aldığı on beşinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=21,317$; $p<0,05$).

On altıncı maddede ev hanımı kursiyerlerin %65,2’si önemli, %24,7’si kısmen önemli ve %10,1’i önemsiz, işsiz kursiyerlerin %42,4’ü önemli, %24,3’ü kısmen önemli ve %33,3’ü önemsiz, kamuda çalışan kursiyerlerin %21,2’si önemli, %32,9’u kısmen önemli ve %45,9’u önemsiz, özelde çalışan kursiyerlerin %37,0’si önemli, %30,4’ü kısmen önemli ve %32,6’sı önemsiz, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %33,3’ü önemli, %25,0’i kısmen önemli ve %41,7’si önemsiz, öğrenci kursiyerlerin %38,8’i önemli, %25,1’i kısmen önemli ve %36,1’i önemsiz ve emekli kursiyerlerin %30,8’i önemli, %23,1’i kısmen önemli ve %46,2’si ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile kurslara katılma sebeplerinden “Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ifadesinin yer aldığı on altıncı madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=73,684$; $p<0,05$).

Analiz sonucunda 4, 8, 9, 10 ve 14. maddelerde kursiyerlerin meslekleri ile kurslara katılma sebepleri anketine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin mesleklerine göre kurslara katılma sebepleri incelendiğinde kursiyerlerin günlük sıkıntı ve stresli durumlarından kurtulma isteklerinin yanında yeni bir meslek edinme ve devam ettikleri kuşlardan alacakları belgelere olan ihtiyaçlarının ön plana çıktığı görülmektedir. Kursiyerler yaşam boyu öğrenme eğilimi ile halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslara devam ederek mesleklerini geliştirme amacı içerisinde olduklarını vurgulamaktadırlar.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin aylık gelirine göre halk eğitim kurslarına katılma nedenlerine ilişkin kursiyer görüşlerinin Ki-kare analiz sonuçları Tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6: Kursiyerlerin Aylık Gelirlerine Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Aylık Gelir	Önemli		Kısmen Önemli		Önemsiz		X ²	P
		n	%	n	%	n	%		
M1	0-999 TL	62	66,7	28	30,1	3	3,2	15,236	0,018*
	1000-1999 TL	123	60,6	69	34,0	11	5,4		
	2000-2999 TL	110	62,1	54	30,5	13	7,3		
	3000 TL ve üzeri	112	56,3	59	29,6	28	14,1		
M2	0-999 TL	70	75,3	18	19,4	5	5,4	11,636	0,071
	1000-1999 TL	159	78,3	36	17,7	8	3,9		
	2000-2999 TL	118	66,7	47	26,6	12	6,8		
	3000 TL ve üzeri	131	65,8	50	25,1	18	9,0		
M3	0-999 TL	60	64,5	23	24,7	10	10,8	8,796	0,185
	1000-1999 TL	130	64,0	57	28,1	16	7,9		
	2000-2999 TL	98	55,4	58	32,8	21	11,9		
	3000 TL ve üzeri	116	58,3	52	26,1	31	15,6		
M4	0-999 TL	65	69,9	20	21,5	8	8,6	14,916	0,021*
	1000-1999 TL	122	60,1	66	32,5	15	7,4		
	2000-2999 TL	103	58,2	55	31,1	19	10,7		
	3000 TL ve üzeri	107	53,8	58	29,1	34	17,1		
M5	0-999 TL	66	71,0	19	20,4	8	8,6	6,879	0,332
	1000-1999 TL	150	73,9	42	20,7	11	5,4		
	2000-2999 TL	121	68,4	46	26,0	10	5,6		
	3000 TL ve üzeri	149	74,9	33	16,6	17	8,5		

M6	0-999 TL	68	73,1	20	21,5	5	5,4	3,260	0,776
	1000-1999 TL	138	68,0	49	24,1	16	7,9		
	2000-2999 TL	116	65,5	49	27,7	12	6,8		
	3000 TL ve üzeri	127	63,8	57	28,6	15	7,5		
M7	0-999 TL	72	77,4	17	18,3	4	4,3	6,593	0,360
	1000-1999 TL	157	77,3	37	48,2	9	4,4		
	2000-2999 TL	147	83,1	25	14,1	5	2,8		
	3000 TL ve üzeri	170	85,4	21	10,6	8	4,0		
M8	0-999 TL	52	55,9	25	26,9	16	17,2	15,023	0,020*
	1000-1999 TL	99	48,8	69	34,0	35	17,2		
	2000-2999 TL	89	50,3	60	33,9	28	15,8		
	3000 TL ve üzeri	78	39,2	65	32,7	56	28,1		
M9	0-999 TL	70	75,3	18	19,4	5	5,4	3,723	0,714
	1000-1999 TL	142	70,0	45	22,2	16	7,9		
	2000-2999 TL	121	68,4	41	23,2	15	8,5		
	3000 TL ve üzeri	130	65,3	54	27,1	15	7,5		
M10	0-999 TL	60	64,5	20	24,5	13	14,0	29,786	0,000*
	1000-1999 TL	103	50,7	66	32,5	34	16,7		
	2000-2999 TL	78	44,1	66	37,3	33	18,6		
	3000 TL ve üzeri	71	35,7	68	34,2	60	30,2		
M11	0-999 TL	67	72,0	16	17,2	10	10,8	13,258	0,039*
	1000-1999 TL	138	68,0	44	21,7	21	10,3		
	2000-2999 TL	112	63,3	45	25,4	20	11,3		
	3000 TL ve üzeri	113	56,8	47	23,6	39	19,6		
M12	0-999 TL	59	63,4	22	23,7	12	12,9	20,146	0,003*
	1000-1999 TL	112	55,2	59	29,1	32	15,8		
	2000-2999 TL	95	53,7	56	31,6	26	14,7		
	3000 TL ve üzeri	85	42,7	59	29,6	55	27,6		
M13	0-999 TL	32	34,4	35	37,6	26	28,0	2,102	0,910
	1000-1999 TL	63	31,0	82	40,4	58	28,6		
	2000-2999 TL	52	29,4	72	40,7	53	29,9		
	3000 TL ve üzeri	67	33,7	70	35,2	62	31,2		
M14	0-999 TL	30	32,3	31	33,3	32	34,4	13,409	0,037*
	1000-1999 TL	52	25,6	68	33,5	83	40,9		
	2000-2999 TL	40	22,6	65	36,7	72	40,7		
	3000 TL ve üzeri	40	20,1	54	27,1	105	52,8		

M15	0-999 TL	45	48,4	34	36,6	14	15,1	10,631	0,100
	1000-1999 TL	99	48,8	63	31,0	41	20,2		
	2000-2999 TL	83	46,9	50	28,2	44	24,9		
	3000 TL ve üzeri	84	42,2	55	27,6	60	30,2		
M16	0-999 TL	54	58,1	20	21,5	19	20,4	40,626	0,000*
	1000-1999 TL	113	55,7	47	23,2	43	21,2		
	2000-2999 TL	72	40,7	54	30,5	51	28,8		
	3000 TL ve üzeri	60	30,2	55	27,6	84	42,2		

*p<0.05

Tablo 6 incelendiğinde; birinci maddede aylık geliri 0-999TL olan kursiyerlerin %66,7'si önemli, %30,1'i kısmen önemli ve %3,2'si önemsiz, aylık geliri 1000-1999TL olan kursiyerlerin %60,6'sı önemli, %34,0'ü kısmen önemli ve %5,4'ü önemsiz, aylık geliri 2000-1999TL olan kursiyerlerin %62,1'i önemli, %30,5'i kısmen önemli ve %7,3'ü önemsiz ve aylık geliri 3000TL ve üzeri olan kursiyerlerin %56,3'ü önemli, %29,6'sı kısmen önemli ve %14,1'i önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin aylık geliri ile kurslara katılma sebeplerinden “Yeni insanlarla tanışma ve yeni arkadaşlar edinme isteği” ifadesinin yer aldığı birinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=15,236$; $p<0,05$).

Dördüncü maddede aylık geliri 0-999TL olan kursiyerlerin %69,9'u önemli, %21,5' kısmen önemli ve %8,6'sı önemsiz, aylık geliri 1000-1999TL olan kursiyerlerin %60,1'i önemli, %32,5'i kısmen önemli ve %7,4'ü önemsiz, aylık geliri 2000-1999TL olan kursiyerlerin %58,2'si önemli, %31,1'i kısmen önemli ve %10,7'si önemsiz ve aylık geliri 3000TL ve üzeri olan kursiyerlerin %53,8'i önemli, %29,1'i kısmen önemli ve %17,1'i önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin aylık geliri ile kurslara katılma sebeplerinden “Toplumun hızlı değişmesine uyum sağlayabilmek için” ifadesinin yer aldığı dördüncü. madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=14,916$; $p<0,05$).

Sekizinci maddede aylık geliri 0-999TL olan kursiyerlerin %55,9'uu önemli, %26,9'u kısmen önemli ve %17,2'si önemsiz, aylık geliri 1000-1999TL olan kursiyerlerin %48,8'i önemli, %34,0'ü kısmen önemli ve %17,2'si önemsiz, aylık geliri 2000-1999TL olan kursiyerlerin %50,3'ü önemli, %33,9'u kısmen önemli ve

%15,8'i önemsiz ve aylık geliri 3000TL ve üzeri olan kursiyerlerin %39,2'si önemli, %32,7'si kısmen önemli ve %28,1'i önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin aylık geliri ile kurslara katılma sebeplerinden "Asıl işim yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceri edinme isteği" ifadesinin yer aldığı sekizinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=15,023$; $p<0,05$).

Onuncu maddede aylık geliri 0-999TL olan kursiyerlerin %64,5'i önemli, %24,5'i kısmen önemli ve %14,0'ü önemsiz, aylık geliri 1000-1999TL olan kursiyerlerin %50,7'si önemli, %32,5'i kısmen önemli ve %16,7'si önemsiz, aylık geliri 2000-1999TL olan kursiyerlerin %44,1'i önemli, %37,3'ü kısmen önemli ve %18,6'sı önemsiz ve aylık geliri 3000TL ve üzeri olan kursiyerlerin %35,7'si önemli, %34,2'si kısmen önemli ve %30,2'si önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin aylık geliri ile kurslara katılma sebeplerinden "Katıldığım kursa çevre tarafından değer verilmesi" ifadesinin yer aldığı onuncu madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=29,786$; $p<0,05$).

On birinci maddede aylık geliri 0-999TL olan kursiyerlerin %72,0'si önemli, %17,2'si kısmen önemli ve %10,8'i önemsiz, aylık geliri 1000-1999TL olan kursiyerlerin %68,0'i önemli, %21,7'si kısmen önemli ve %10,3'ü önemsiz, aylık geliri 2000-1999TL olan kursiyerlerin %63,3'ü önemli, %25,4'ü kısmen önemli ve %11,3'ü önemsiz ve aylık geliri 3000TL ve üzeri olan kursiyerlerin %56,8'i önemli, %23,6'sı kısmen önemli ve %19,6'sı önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin aylık geliri ile kurslara katılma sebeplerinden "Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek" ifadesinin yer aldığı on birinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=13,258$; $p<0,05$).

On ikinci maddede aylık geliri 0-999TL olan kursiyerlerin %63,4'ü önemli, %23,7'si kısmen önemli ve %12,9'u önemsiz, aylık geliri 1000-1999TL olan kursiyerlerin %55,2'si önemli, %29,1'i kısmen önemli ve %15,8'i önemsiz, aylık geliri 2000-1999TL olan kursiyerlerin %53,7'si önemli, %31,6'sı kısmen önemli ve %14,7'si önemsiz ve aylık geliri 3000TL ve üzeri olan kursiyerlerin %42,7'si önemli, %29,6'sı kısmen önemli ve %27,6'sı önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin aylık geliri ile kurslara katılma sebeplerinden "Yeni bir iş için hazırlanma isteği"

ifadesinin yer aldığı on ikinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=20,146$; $p<0,05$).

On dördüncü maddede aylık geliri 0-999TL olan kursiyerlerin %32,3'ü önemli, %33,3'ü kısmen önemli ve %34,4'ü önemsiz, aylık geliri 1000-1999TL olan kursiyerlerin %25,6'sı önemli, %33,5'i kısmen önemli ve %40,9'u önemsiz, aylık geliri 2000-1999TL olan kursiyerlerin %22,6'sı önemli, %36,7'si kısmen önemli ve %40,7'si önemsiz ve aylık geliri 3000TL ve üzeri olan kursiyerlerin %20,1'i önemli, %27,1'i kısmen önemli ve %52,8'i önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin aylık geliri ile kurslara katılma sebeplerinden “Çevremde daha çok takdir görme isteği” ifadesinin yer aldığı on dördüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=13,409$; $p<0,05$).

On altıncı maddede aylık geliri 0-999TL olan kursiyerlerin %58,1'i önemli, %21,5'i kısmen önemli ve %20,4'ü önemsiz, aylık geliri 1000-1999TL olan kursiyerlerin %55,7'si önemli, %23,2'si kısmen önemli ve %21,2'si önemsiz, aylık geliri 2000-1999TL olan kursiyerlerin %40,7'si önemli, %30,5'i kısmen önemli ve %28,8'i önemsiz ve aylık geliri 3000TL ve üzeri olan kursiyerlerin %30,2'si önemli, %27,6'sı kısmen önemli ve %42,2'si önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin aylık geliri ile kurslara katılma sebeplerinden “Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ifadesinin yer aldığı on altıncı madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=40,626$; $p<0,05$).

Halk eğitim merkezlerindeki kurslara devam etmekte olan kursiyerlerin aylık gelirlerine göre kurslara katılma sebeplerine bakıldığında meslek edinme ve mesleğini geliştirme çabasının ön planda olduğu, kursiyerlerin toplumsal değişimlere ayak uydurma isteği içerisinde oldukları ve çevrelerinden takdir görme isteği içerisinde oldukları görülmektedir. Bu amaçlara bakıldığında kursiyerlerin yeni bir meslek edinme isteği ile aylık gelirlerini daha yüksek seviyeye çıkartmak amacıyla oldukları söylenebilir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kursun türüne göre halk eğitim kurslarına katılma nedenlerine ilişkin kursiyer görüşlerinin Ki-kare analiz sonuçları Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7: Kursiyerlerin Kursun Türüne Göre Kursa Katılma Sebeplerine İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Kurs türü	Önemli		Kısmen Önemli		Önemsiz		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M1	Mesleki	239	62,7	127	33,3	15	3,9	21,297	0,000
	Genel	168	57,7	83	28,5	40	13,7		
M2	Mesleki	284	74,5	83	21,8	14	3,7	11,827	0,003
	Genel	194	66,7	68	23,4	29	10,0		
M3	Mesleki	241	63,3	103	27,0	37	9,7	4,642	0,098
	Genel	163	56,0	87	29,9	41	14,1		
M4	Mesleki	230	60,4	118	31,0	33	8,7	6,251	0,044
	Genel	167	57,4	81	27,8	43	14,8		
M5	Mesleki	280	73,5	76	19,9	25	6,6	0,601	0,740
	Genel	206	70,8	64	22,0	21	7,2		
M6	Mesleki	256	67,2	107	28,1	18	4,7	8,632	0,013
	Genel	193	66,3	68	23,4	30	10,3		
M7	Mesleki	304	79,8	65	17,1	12	3,1	4,216	0,121
	Genel	242	83,2	35	12,0	14	4,8		
M8	Mesleki	195	51,2	130	34,1	56	14,7	16,132	0,000
	Genel	123	42,3	89	30,6	79	27,1		
M9	Mesleki	270	70,9	90	23,6	21	5,5	5,502	0,064
	Genel	193	66,3	68	23,4	30	10,3		
M10	Mesleki	200	52,5	121	31,8	60	15,7	18,150	0,000
	Genel	112	38,5	99	34,0	80	27,5		
M11	Mesleki	266	69,8	78	20,5	37	9,7	15,367	0,000
	Genel	164	56,4	74	25,4	53	18,2		
M12	Mesleki	220	57,7	108	28,3	53	13,9	15,724	0,000
	Genel	131	45,0	88	30,2	72	24,7		
M13	Mesleki	113	29,7	154	40,4	114	29,9	2,154	0,341
	Genel	101	34,7	105	36,1	85	29,2		
M14	Mesleki	89	23,4	134	35,2	158	41,5	3,021	0,221
	Genel	73	25,1	84	28,9	134	46,0		
M15	Mesleki	193	50,7	116	30,4	72	18,9	12,121	0,002
	Genel	118	40,5	86	29,6	87	29,9		
M16	Mesleki	208	54,6	98	25,7	75	19,7	48,077	0,000
	Genel	91	31,3	78	26,8	122	41,9		

Tablo 7 incelendiğinde; birinci maddede mesleki kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %62,7’si önemli, %33,3’ü kısmen önemli ve %3,9’u önemsiz, genel kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %57,7’si önemli, %28,5’i kısmen önemli ve %13,7’si ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile kurslara katılma sebeplerinden “Yeni insanlarla tanışma ve yeni arkadaşlar edinme

isteği” ifadesinin yer aldığı birinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=21,297$; $p<0,05$).

İkinci maddede mesleki kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %74,5’i önemli, %21,8’i kısmen önemli ve %3,7’si önemsiz, genel kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %66,7’si önemli, %23,4’ü kısmen önemli ve %10,0’u ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile kurslara katılma sebeplerinden “Bedensel ve ruhsal olarak daha sağlıklı olmak için” ifadesinin yer aldığı birinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=11,827$; $p<0,05$).

Dördüncü maddede mesleki kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %60,4’ü önemli, %31,0’i kısmen önemli ve %8,7’si önemsiz, genel kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %57,4’ü önemli, %27,8’i kısmen önemli ve %14,8’i ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile kurslara katılma sebeplerinden “Toplumsal hızlı değişmesine uyum sağlayabilmek için” ifadesinin yer aldığı dördüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=6,251$; $p<0,05$).

Altıncı maddede mesleki kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %67,2’si önemli, %28,1’i kısmen önemli ve %4,7’si önemsiz, genel kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %66,3’ü önemli, %23,4’ü kısmen önemli ve %10,3’ü ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile kurslara katılma sebeplerinden “Günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği” ifadesinin yer aldığı altıncı madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=8,632$; $p<0,05$).

Sekizinci maddede mesleki kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %51,2’si önemli, %34,1’i kısmen önemli ve %14,7’si önemsiz, genel kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %42,3’ü önemli, %30,6’sı kısmen önemli ve %27,1’i ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile kurslara katılma sebeplerinden “Asıl işim yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceri edinme isteği” ifadesinin yer aldığı sekizinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=16,132$; $p<0,05$).

Onuncu maddede mesleki kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %52,5'i önemli, %31,8'i kısmen önemli ve %15,7'si önemsiz, genel kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %38,5'i önemli, %34,0'ü kısmen önemli ve %27,5'i ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile kurslara katılma sebeplerinden “Katıldığım kursa çevre tarafından değer verilmesi” ifadesinin yer aldığı onuncu madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=18,150$; $p<0,05$).

On birinci maddede mesleki kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %69,8'i önemli, %20,5'i kısmen önemli ve %9,7'si önemsiz, genel kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %56,4'ü önemli, %25,4'ü kısmen önemli ve %18,2'si ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile kurslara katılma sebeplerinden “Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek” ifadesinin yer aldığı on birinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=15,367$; $p<0,05$).

On ikinci maddede mesleki kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %57,7'si önemli, %28,3'ü kısmen önemli ve %13,9'u önemsiz, genel kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %45,0'i önemli, %30,2'si kısmen önemli ve %24,7'si ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile kurslara katılma sebeplerinden “Yeni bir iş için hazırlanma isteği” ifadesinin yer aldığı on ikinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=15,724$; $p<0,05$).

On beşinci maddede mesleki kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %50,7'si önemli, %30,4'ü kısmen önemli ve %18,9'u önemsiz, genel kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %40,5'i önemli, %29,6'sı kısmen önemli ve %29,9'u ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile kurslara katılma sebeplerinden “Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam” ifadesinin yer aldığı on beşinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=12,121$; $p<0,05$).

On altıncı maddede mesleki kurs türüne kayıtlı olan kursiyerlerin %54,6'sı önemli, %25,7'si kısmen önemli ve %19,7'si önemsiz, genel kurs türüne kayıtlı olan

kursiyerlerin %31,3'ü önemli, %26,8'i kısmen önemli ve %41,9'u ise önemsiz cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile kurslara katılma sebeplerinden “Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ifadesinin yer aldığı on altıncı madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=48,077$; $p<0,05$).

Analiz sonucunda 3, 5, 7, 9, 13 ve 14 maddelerde kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile kurslara katılma sebepleri anketine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Kursiyerlerin katılmış oldukları kurs türüne göre kurslara katılma sebeplerine bakıldığında yeni bir meslek edinin kendisinin ve ailesinin gereksinimlerini karşılama isteğinin ön planda olduğu ve bunun yanında kursiyerlerin toplumsal değişimlere ayak uydurma eğiliminde oldukları, yeni insanlarla tanışarak yaşadıkları bedensel ve ruhsal sıkıntılarla baş etmeye çalıştıkları görülmektedir. Kursiyerlerin kurslara katılma sebeplerini bu yönleriyle incelediğimizde kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğiliminde oldukları ve bu eğilimle birlikte kurslara katıldıklarını söylemek mümkündür.

4.2. Kursiyerlerin Memnuniyetlerine İlişkin Bulgular

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin cinsiyete göre memnuniyet algısına ilişkin kursiyer görüşlerinin Ki-kare analiz sonuçları Tablo 8 ile Tablo 13 arasındaki tablolarda sunulmuştur.

Tablo 8: Kursiyerlerin Cinsiyete Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Cinsiyet	Evet		Kısmen		Hayır		X^2	p
		n	%	n	%	n	%		
M1	Kadın	320	65,0	146	29,7	26	5,3	2,040	0,361
	Erkek	123	68,3	52	28,9	5	2,8		
M2	Kadın	432	87,8	51	10,4	9	1,8	2,166	0,339
	Erkek	151	83,9	26	14,4	3	1,7		
M3	Kadın	290	58,9	169	34,3	33	6,7	2,164	0,339
	Erkek	117	65,0	54	30,0	9	5,0		
M4	Kadın	381	77,4	88	17,9	23	4,7	4,742	0,093
	Erkek	143	79,4	35	19,4	2	1,1		
M5	Kadın	268	54,5	163	33,1	61	12,4	11,272	0,004

	Erkek	120	66,7	51	28,3	9	5,0		
M6	Kadın	271	55,1	182	37,0	39	7,9	1,817	0,403
	Erkek	108	60,0	62	34,4	10	5,6		
M7	Kadın	300	61,0	161	32,7	61	6,3	0,400	0,819
	Erkek	111	61,7	60	33,3	9	5,0		
M8	Kadın	76	15,4	100	20,3	316	64,2	17,793	0,000
	Erkek	21	11,7	65	36,1	94	52,2		
M9	Kadın	88	17,9	78	15,9	326	66,3	2,552	0,279
	Erkek	30	16,7	38	21,1	112	62,2		
M10	Kadın	285	57,9	174	35,4	33	6,7	3,662	0,160
	Erkek	95	52,8	77	42,8	8	4,4		
M11	Kadın	310	63,0	138	28,0	44	8,9	0,416	0,812
	Erkek	109	60,6	55	30,6	16	8,9		
M12	Kadın	278	56,5	155	31,5	59	12,0	1,220	0,543
	Erkek	98	54,4	64	35,6	18	10,0		
M13	Kadın	298	60,6	157	31,9	37	7,5	7,149	0,028
	Erkek	127	70,6	47	26,1	6	3,3		
M14	Kadın	210	42,7	212	43,1	70	14,2	2,686	0,261
	Erkek	88	48,9	73	40,6	19	10,6		
M15	Kadın	266	54,1	180	36,6	46	9,3	7,568	0,023
	Erkek	116	64,4	56	31,1	8	4,4		
M16	Kadın	218	44,3	175	35,6	99	20,1	0,271	0,873
	Erkek	82	45,6	65	36,1	33	18,3		
M17	Kadın	380	77,2	76	15,4	36	7,3	8,934	0,011
	Erkek	129	71,7	44	24,4	7	3,9		
M18	Kadın	322	65,4	142	28,9	28	5,7	3,586	0,166
	Erkek	120	66,7	56	31,1	4	2,2		

*p<0.05

Tablo 8’de beşinci maddede kadın kursiyerlerin %54,5’i evet, %33,1’i kısmen ve %12,4’ü hayır, erkek kursiyerlerin %66,7’si evet, %28,3’ü kısmen ve %5,0’i ise hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile memnuniyet anketi “Merkezin yönetici ve eğiticileri dışında kalan diğer personel de işlerinizi kolaylaştırmak için size yardımcı oldu mu?” ifadesinin yer aldığı beşinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=11,727$; $p<0,05$).

Sekizinci maddede kadın kursiyerlerin %15,4’ü evet, %20,3’ü kısmen ve %64,2’si hayır, erkek kursiyerlerin %11,7’si evet, %36,1’i kısmen ve %52,2’si ise hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile memnuniyet anketi “Kursta size

anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?” ifadesinin yer aldığı sekizinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=17,793$; $p<0,05$).

On üçüncü maddede kadın kursiyerlerin %60,6’sı evet, %31,9’u kısmen ve %7,5’i hayır, erkek kursiyerlerin %70,6’sı evet, %26,1’i kısmen ve %3,3’ü ise hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile memnuniyet anketi “Halk eğitimi merkezinde sınavların değerlendirilmesinde adil davranıldığına inanıyor musunuz?” ifadesinin yer aldığı on üçüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=7,149$; $p<0,05$).

On beşinci maddede kadın kursiyerlerin %54,1’i evet, %36,6’sı kısmen ve %9,3’ü hayır, erkek kursiyerlerin %64,4’ü evet, %31,1’i kısmen ve %4,4’ü ise hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile memnuniyet anketi “Merkezimizde kurs ve kursiyerlerden kaynaklanan sorunlar müdür veya müdür yardımcıları tarafından dikkate alınıyor mu?” ifadesinin yer aldığı on beşinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=7,598$; $p<0,05$).

On yedinci maddede kadın kursiyerlerin %77,2’si evet, %15,4’ü kısmen ve %7,3’ü hayır, erkek kursiyerlerin %71,7’si evet, %24,4’ü kısmen ve %3,9’u ise hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile memnuniyet anketi “Halk eğitimi merkezinde açılan diğer kurs ve etkinliklere katılmak ister misiniz?” ifadesinin yer aldığı on yedinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=8,934$; $p<0,05$).

Analiz sonucunda 1, 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 14, 16 ve 18 maddelerde kursiyerlerin cinsiyet ile memnuniyet anketine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslara katılan kursiyerlerin bu merkezlerdeki yöneticilerden ve yardımcı personelden memnun oldukları, kurslarda anlatılan konuları zorlanmadan anlayabildikleri, sınavların değerlendirilmesinde adil davranılmasından memnun oldukları ve yeni açılacak kurslara katılmak istedikleri görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında kursiyerlerin cinsiyetlerine göre kurslardan memnun oldukları söylenebilir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin yaşına göre memnuniyet algısına ilişkin kursiyer görüşlerinin Ki-kare analiz sonuçları Tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9: Kursiyerlerin Yaşa Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Yaş	Evet		Kısmen		Hayır		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M1	18-28	243	66,0	104	28,3	21	5,7	10,560	0,103
	29-39	95	58,6	60	37,0	7	4,3		
	40-50	70	72,9	24	25,0	2	2,1		
	51+	35	76,1	10	21,7	1	2,2		
M2	18-28	313	85,1	44	12,0	11	3,0	8,669	0,193
	29-39	142	87,7	20	12,3	0	0,0		
	40-50	85	88,5	10	10,4	1	1,0		
	51+	43	93,5	3	6,5	0	0,0		
M3	18-28	227	61,7	110	29,9	31	8,4	13,862	0,031
	29-39	105	64,8	52	32,1	5	3,1		
	40-50	52	54,2	40	41,7	4	4,2		
	51+	23	50,0	21	45,7	2	4,3		
M4	18-28	292	79,3	64	17,4	12	3,3	15,228	0,019
	29-39	120	74,1	39	24,1	3	1,9		
	40-50	71	74,0	17	17,7	8	8,3		
	51+	41	89,1	3	6,5	2	4,3		
M5	18-28	208	56,5	122	33,2	38	10,3	3,253	0,776
	29-39	98	60,5	44	27,2	20	12,3		
	40-50	57	59,4	31	32,3	8	8,3		
	51+	25	54,3	17	37,0	4	8,7		
M6	18-28	212	57,6	135	36,7	21	5,7	4,834	0,565
	29-39	87	53,7	59	36,4	16	9,9		
	40-50	51	53,1	37	38,5	8	8,3		
	51+	29	63,0	13	28,3	4	8,7		
M7	18-28	236	64,1	123	33,4	9	2,4	24,762	0,000
	29-39	97	59,9	47	29,0	18	11,1		
	40-50	53	55,2	37	38,5	6	6,3		
	51+	25	54,3	14	30,4	7	15,2		
M8	18-28	56	15,2	92	25,0	220	58,8	4,089	0,665
	29-39	24	14,8	39	24,1	99	61,1		
	40-50	10	10,4	27	28,1	59	61,5		
	51+	7	15,2	7	15,2	32	69,6		
M9	18-28	62	16,8	66	17,9	240	65,2	3,532	0,740
	29-39	33	20,4	30	18,5	99	61,1		
	40-50	17	17,7	14	14,6	65	67,7		
	51+	6	13,0	6	13,0	34	73,9		

M10	18-28	222	60,3	131	35,6	15	4,1	15,046	0,020
	29-39	77	47,5	73	45,1	12	7,4		
	40-50	58	60,4	30	31,3	8	8,3		
	51+	23	50,0	17	37,0	6	13,0		
M11	18-28	247	67,1	102	27,7	19	5,2	27,044	0,000
	29-39	93	57,4	54	33,3	15	9,3		
	40-50	50	52,1	29	30,2	17	17,7		
	51+	29	63,0	8	17,4	9	19,6		
M12	18-28	222	60,3	111	30,2	35	9,5	7,989	0,239
	29-39	82	50,6	57	35,2	23	14,2		
	40-50	47	49,0	37	38,5	12	12,5		
	51+	25	54,3	14	30,4	7	15,2		
M13	18-28	240	65,2	105	28,5	23	6,3	5,510	0,480
	29-39	100	61,7	54	33,3	8	4,9		
	40-50	58	60,4	32	33,3	6	6,3		
	51+	27	58,7	13	28,3	6	13,0		
M14	18-28	177	48,1	148	40,2	43	11,7	9,193	0,163
	29-39	63	38,9	76	46,9	23	14,2		
	40-50	44	45,8	39	40,6	13	13,5		
	51+	14	30,4	22	47,8	10	21,7		
M15	18-28	212	57,6	131	35,6	25	6,8	3,441	0,752
	29-39	89	54,9	60	37,0	13	8,0		
	40-50	54	56,3	31	32,3	11	11,5		
	51+	27	58,7	14	30,4	5	10,9		
M16	18-28	162	44,0	131	35,6	75	20,4	1,251	0,974
	29-39	75	46,3	55	34,0	32	19,8		
	40-50	42	43,8	38	39,6	16	16,7		
	51+	21	45,7	16	34,8	9	19,6		
M17	18-28	284	77,2	58	15,8	26	7,1	4,319	0,634
	29-39	121	74,7	34	21,0	7	4,3		
	40-50	72	75,0	18	18,8	6	6,3		
	51+	32	69,6	10	21,7	4	8,7		
M18	18-28	250	67,9	106	28,8	12	3,3	9,669	0,139
	29-39	96	59,3	54	33,3	12	7,4		
	40-50	63	65,6	29	30,2	4	4,2		
	51+	33	71,7	9	19,6	4	8,7		

*p<0.05

Ki kare testi sonucunda; 2 ve 9. maddelerde beklenen değeri %20'den fazlasının 5 ten küçük olması nedeniyle bu hesaplamaların ki kare sonuçları üzerinden bir yoruma gidilmesinin sağlıklı sonuç vermeyecektir.

Tablo 9’da üçüncü maddede 18-28 yaş arası kursiyerlerin %61,7’si evet, %29,9’u kısmen ve %8,4’ü hayır, 29-39 yaş arası kursiyerlerin %64,8’i evet, %32,1’i kısmen ve %3,1’i hayır, 40-50 yaş arası kursiyerlerin %54,2’si evet, %41,7’si kısmen ve %4,2’si hayır ve 51 yaş ve üzeri kursiyerlerin %50,0’si evet, %45,7’si kısmen ve %4,3’ü hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile memnuniyet anketi “Halk eğitimi merkezlerinin eğitim ve öğretimle ilgili değişim ve gelişmeleri takip ettiğini düşünüyor musunuz?” ifadesinin yer aldığı üçüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=13,862$; $p<0,05$).

Dördüncü maddede 18-28 yaş arası kursiyerlerin %79,3’ü evet, %17,4’ü kısmen ve %3,3’ü hayır, 29-39 yaş arası kursiyerlerin %74,1’i evet, %24,1’i kısmen ve %1,9’u hayır, 40-50 yaş arası kursiyerlerin %74,0’ü evet, %17,7’si kısmen ve %8,3’ü hayır ve 51 yaş ve üzeri kursiyerlerin %89,1’i evet, %6,5’i kısmen ve %4,3’ü hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile memnuniyet anketi “Aldığınız bu eğitimin sonunda halk eğitimi merkezinde görev alan kurs öğretmenlerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?” ifadesinin yer aldığı dördüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=15,228$; $p<0,05$).

Yedinci maddede 18-28 yaş arası kursiyerlerin %64,1’i evet, %33,4’ü kısmen ve %2,4’ü hayır, 29-39 yaş arası kursiyerlerin %59,9’u evet, %29,0’u kısmen ve %11,1’i hayır, 40-50 yaş arası kursiyerlerin %55,2’si evet, %38,5’i kısmen ve %6,3’ü hayır ve 51 yaş ve üzeri kursiyerlerin %54,3’ü evet, %30,4’ü kısmen ve %15,2’si hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile memnuniyet anketi “Halk eğitim merkezi toplumun kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını destekliyor mu?” ifadesinin yer aldığı yedinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=24,762$; $p<0,05$).

Onuncu maddede 18-28 yaş arası kursiyerlerin %60,3’ü evet, %35,6’sı kısmen ve %4,1’i hayır, 29-39 yaş arası kursiyerlerin %47,5’i evet, %45,1’i kısmen ve %7,4’ü hayır, 40-50 yaş arası kursiyerlerin %60,4’ü evet, %31,3’ü kısmen ve %8,3’ü hayır ve 51 yaş ve üzeri kursiyerlerin %50,0’si evet, %37,0’si kısmen ve %13,0’ü hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile memnuniyet anketi “Halk eğitim merkezinde açılan kursların halkın beklentilerini karşıladığını düşünüyor musunuz?”

ifadesinin yer aldığı onuncu madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=15,046$; $p<0,05$).

On birinci maddede 18-28 yaş arası kursiyerlerin %67,1'i evet, %27,7'si kısmen ve %5,2'ü hayır, 29-39 yaş arası kursiyerlerin %57,4'ü evet, %33,3'ü kısmen ve %9,3'ü hayır, 40-50 yaş arası kursiyerlerin %52,1'i evet, %30,2'si kısmen ve %17,7'si hayır ve 51 yaş ve üzeri kursiyerlerin %63,0'ü evet, %17,4'ü kısmen ve %19,6'sı hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile memnuniyet anketi “Halk eğitimi merkezinde aldığınız eğitim çalışma hayatınıza katkı sağlayacak mı?” ifadesinin yer aldığı on birinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=27,044$; $p<0,05$).

Analiz sonucunda 1, 5, 6, 8, 12, 13, 14, 15, 16, 17 ve 18 maddelerde kursiyerlerin yaş değişkeni ile memnuniyet anketine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslara katılan kursiyerlerin yaşları ile bu kurslardan memnun olma durumlarına bakıldığında, kursiyerlerin yaşlarına göre beklentilerinin daha çok kültürel ve toplumsal gelişmeleri takip etmek ve bu gelişmeler konusunda geri kalmamak düşüncesinin hâkim olduğu görülmektedir. Kursiyerler halk eğitim merkezlerinin eğitim ve öğretimde değişim ve gelişimlerin takip edilmesi ölçüsünde kurslardan memnun olduklarını belirtmişlerdir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin öğrenim durumuna göre memnuniyet algısına ilişkin kursiyer görüşlerinin Ki-kare analiz sonuçları Tablo 10'da sunulmuştur.

Tablo 10: Kursiyerlerin Öğrenim Durumuna Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Öğrenim	Evet		Kısmen		Hayır		X^2	p
		n	%	n	%	n	%		
M1	İlkokul	62	76,5	16	19,8	3	3,7	10,747	0,097
	Ortaokul	32	56,1	19	33,3	6	10,5		
	Lise	147	65,6	66	29,5	11	4,9		
	Üniversite	202	65,2	97	31,3	11	3,5		
M2	İlkokul	77	95,1	4	4,9	0	0,0	10,391	0,109
	Ortaokul	45	78,9	10	17,5	2	3,5		

M3	Lise	189	84,4	29	12,9	6	2,7	2,067	0,913
	Üniversite	272	87,7	34	11,0	4	1,3		
	İlkokul	50	61,7	27	33,3	4	4,9		
	Ortaokul	33	57,9	20	35,1	4	7,0		
M4	Lise	143	63,8	68	30,4	13	5,8	10,201	0,116
	Üniversite	181	58,4	108	34,8	21	6,8		
	İlkokul	66	81,5	9	11,1	6	7,4		
	Ortaokul	41	71,9	14	24,6	2	3,5		
M5	Lise	168	75,0	46	20,5	10	4,5	10,813	0,094
	Üniversite	249	80,3	54	17,4	7	2,3		
	İlkokul	51	63,0	19	23,5	11	13,6		
	Ortaokul	34	59,6	20	35,1	3	5,3		
M6	Lise	131	58,5	63	28,1	30	13,4	3,120	0,794
	Üniversite	172	55,5	112	36,1	26	8,4		
	İlkokul	44	54,3	30	37,0	7	8,6		
	Ortaokul	30	52,6	21	36,8	6	10,5		
M7	Lise	126	56,3	86	38,4	12	5,4	14,240	0,027
	Üniversite	179	57,7	107	34,5	24	7,7		
	İlkokul	48	59,3	23	28,4	10	12,3		
	Ortaokul	34	59,6	16	28,1	7	12,3		
M8	Lise	132	58,9	81	36,2	11	4,9	5,345	0,500
	Üniversite	197	63,5	101	32,6	12	3,9		
	İlkokul	17	21,0	19	23,5	45	55,6		
	Ortaokul	10	17,5	15	26,3	32	56,1		
M9	Lise	33	14,7	56	25,0	135	60,3	9,483	0,148
	Üniversite	37	11,9	75	24,2	198	63,9		
	İlkokul	22	27,2	13	16,0	46	56,8		
	Ortaokul	11	19,3	13	22,8	33	57,9		
M10	Lise	35	15,6	43	19,2	146	65,2	30,677	0,000
	Üniversite	50	16,1	47	15,2	213	68,7		
	İlkokul	45	55,6	22	27,2	14	17,3		
	Ortaokul	33	57,9	17	29,8	7	12,3		
M11	Lise	121	54,0	96	42,9	7	3,1	3,985	0,679
	Üniversite	181	58,4	116	37,4	13	4,2		
	İlkokul	46	56,8	24	29,6	11	13,6		
	Ortaokul	36	63,2	16	28,1	5	8,8		
M12	Lise	142	63,4	67	29,9	15	6,7	5,191	0,520
	Üniversite	195	62,9	86	27,7	29	9,4		
	İlkokul	38	46,9	29	35,8	14	17,3		
	Ortaokul	33	57,9	18	31,6	6	10,5		
M13	Lise	133	59,4	68	30,4	23	10,3	16,034	0,014
	Üniversite	172	55,5	104	33,5	34	11,0		
	İlkokul	41	50,6	30	37,0	10	12,3		
	Ortaokul	30	52,6	22	38,6	5	8,8		

	Lise	139	62,1	72	32,1	13	5,8		
	Üniversite	215	69,4	80	25,8	15	4,8		
M14	İlkokul	35	43,2	33	40,7	13	16,0	2,780	0,836
	Ortaokul	25	43,9	27	47,4	5	8,8		
	Lise	103	46,0	95	42,4	26	11,6		
	Üniversite	135	43,5	130	41,9	45	14,5		
M15	İlkokul	42	51,9	31	38,3	8	9,9	4,274	0,640
	Ortaokul	28	49,1	22	38,6	7	12,3		
	Lise	135	60,3	74	33,0	15	6,7		
	Üniversite	177	57,1	109	35,2	24	7,7		
M16	İlkokul	33	40,7	29	35,8	19	23,5	14,294	0,027
	Ortaokul	23	40,4	25	43,9	9	15,8		
	Lise	120	53,6	72	32,1	32	14,3		
	Üniversite	124	40,0	114	36,8	72	23,2		
M17	İlkokul	61	75,3	17	21,0	3	3,7	9,236	0,161
	Ortaokul	39	68,4	10	17,5	8	14,0		
	Lise	166	74,1	41	18,3	17	7,6		
	Üniversite	243	78,4	52	16,8	15	4,8		
M18	İlkokul	53	65,4	19	23,5	9	11,1	25,191	0,000
	Ortaokul	30	52,6	20	35,1	7	12,3		
	Lise	141	62,9	72	32,1	11	4,9		
	Üniversite	218	70,3	87	28,1	5	1,6		

*p<0.05

Tablo 10’da yedinci maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %59,3’ü evet, %28,4’ü kısmen ve %12,3’ü hayır, ortaokul mezunu kursiyerlerin %59,6’sı evet, %28,1’i kısmen ve %12,3’ü hayır, lise mezunu kursiyerlerin %58,9’u evet, %36,2’si kısmen ve %4,9’ü hayır ve üniversite mezunu kursiyerlerin %63,5’i evet, %32,6’sı kısmen ve %3,9’u hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğrenim durumu ile memnuniyet anketi “Halk eğitim merkezi toplumun kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını destekliyor mu?” ifadesinin yer aldığı yedinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=14,240$; $p<0,05$).

Onuncu maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %55,6’sı evet, %27,2’si kısmen ve %17,3’ü hayır, ortaokul mezunu kursiyerlerin %57,9’u evet, %29,8’i kısmen ve %12,3’ü hayır, lise mezunu kursiyerlerin %4,0’ü evet, %42,9’u kısmen ve %3,1’i hayır ve üniversite mezunu kursiyerlerin %58,4’ü evet, %37,4’ü kısmen ve %4,2’si hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğrenim durumu ile memnuniyet anketi “Halk eğitim merkezinde açılan kursların halkın beklentilerini karşıladığını düşünüyor

musunuz?” ifadesinin yer aldığı onuncu madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=30,677$; $p<0,05$).

On üçüncü maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %50,6’sı evet, %37,0’si kısmen ve %12,3’ü hayır, ortaokul mezunu kursiyerlerin %52,6’sı evet, %38,6’si kısmen ve %8,8’i hayır, lise mezunu kursiyerlerin %62,1’i evet, %32,1’i kısmen ve %5,8’i hayır ve üniversite mezunu kursiyerlerin %69,4’ü evet, %25,8’i kısmen ve %4,8’i hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğrenim durumu ile memnuniyet anketi “Halk eğitimi merkezinde sınavların değerlendirilmesinde adil davranıldığına inanıyor musunuz?” ifadesinin yer aldığı on üçüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=16,034$; $p<0,05$).

On altıncı maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %40,7’si evet, %35,8’i kısmen ve %23,5’i hayır, ortaokul mezunu kursiyerlerin %40,4’ü evet, %43,9’u kısmen ve %15,8’i hayır, lise mezunu kursiyerlerin %53,6’i evet, %32,1’i kısmen ve %14,3’ü hayır ve üniversite mezunu kursiyerlerin %40,0’i evet, %36,8’i kısmen ve %23,2’si hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğrenim durumu ile memnuniyet anketi “Halk eğitimi merkezi yöneticileri sınıfları ziyaret ediyor mu, varsa eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi için çalışmalar yapılıyor mu?” ifadesinin yer aldığı on altıncı madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=14,294$; $p<0,05$).

On sekizinci maddede ilkokul mezunu kursiyerlerin %65,4’ü evet, %23,5’i kısmen ve %11,1’i hayır, ortaokul mezunu kursiyerlerin %52,6’sı evet, %35,1’i kısmen ve %12,3’ü hayır, lise mezunu kursiyerlerin %62,9’u evet, %32,1’i kısmen ve %4,9’ü hayır ve üniversite mezunu kursiyerlerin %70,3’i evet, %28,1’i kısmen ve %1,6’si hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin öğrenim durumu ile memnuniyet anketi “Aldığınız eğitimin ihtiyacınızı karşılayacağını düşünüyor musunuz?” ifadesinin yer aldığı on sekizinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=25,191$; $p<0,05$).

Analiz sonucunda maddelerde kursiyerlerin diğer maddelerde kursiyerlerin öğrenim durumu ile memnuniyet anketine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Halk eğitim merkezlerindeki kurslara katılmakta olan kursiyerlerin öğrenim durumları ile bu kurslardan memnun olma durumlarına bakıldığında, kursiyerlerin bu kursların sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını karşılaması, halkın beklentilerini karşılaması, sınavların değerlendirilmesinde adil davranıldığı, yöneticilerin tutumlarının kendileri için uygun olduğu ve aldıkları eğitimlerin beklentilerini karşıladığı konularında memnun oldukları görülmektedir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin mesleklerine göre memnuniyet algısına ilişkin kursiyer görüşlerinin Ki-kare analiz sonuçları Tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11: Kursiyerlerin Mesleğe Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Meslek	Evet		Kısmen		Hayır		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M1	Ev hanımı	130	65,7	60	30,3	8	4,0	15,678	0,206
	İşsiz	56	56,6	34	34,3	9	9,1		
	Kamu sektöründe	54	63,5	25	29,4	6	7,1		
	Özel sektörde	31	67,4	14	30,4	1	2,2		
	Kendi işyeri	7	58,3	5	41,7	0	0,0		
	Öğrenciyim	153	69,9	59	26,9	7	3,2		
	Emekliyim	12	92,3	1	7,7	0	0,0		
M2	Ev hanımı	182	91,9	15	7,6	1	0,5	18,857	0,092
	İşsiz	80	80,8	14	14,1	5	5,1		
	Kamu sektöründe	72	84,7	10	11,8	3	3,5		
	Özel sektörde	38	82,6	8	17,4	0	0,0		
	Kendi işyeri	10	83,3	2	16,7	0	0,0		
	Öğrenciyim	188	85,8	28	12,8	3	1,4		
	Emekliyim	13	100,0	0	0,0	0	0,0		
M3	Ev hanımı	119	60,1	70	35,4	9	4,5	20,219	0,063
	İşsiz	53	53,5	40	40,4	6	6,1		
	Kamu sektöründe	50	58,8	30	35,3	5	5,9		
	Özel sektörde	29	63,0	16	34,8	1	2,2		
	Kendi işyeri	6	50,0	3	25,0	3	25,0		
	Öğrenciyim	145	66,2	58	26,5	16	7,3		
	Emekliyim	5	38,5	6	46,2	2	15,4		
M4	Ev hanımı	157	79,3	29	14,6	12	6,1	16,234	0,181
	İşsiz	68	68,7	28	28,3	3	3,0		

M5	Kamu sektöründe	65	76,5	18	21,2	2	2,4		
	Özel sektörde	35	76,1	10	21,7	1	2,2		
	Kendi işyeri	9	75,0	3	25,0	0	0,0		
	Öğrenciyim	178	81,3	34	15,5	7	3,2		
	Emekliyim	12	92,3	1	7,7	0	0,0		
	Ev hanımı	120	60,6	53	26,8	25	12,6	11,595	0,479
	İşsiz	51	51,5	36	36,4	12	12,1		
	Kamu sektöründe	48	56,5	28	32,9	9	10,6		
	Özel sektörde	22	47,8	18	39,1	6	13,0		
	Kendi işyeri	10	83,3	2	16,7	0	0,0		
M6	Öğrenciyim	129	58,9	73	33,3	17	7,8		
	Emekliyim	8	61,5	4	30,8	1	7,7		
	Ev hanımı	113	57,1	72	36,4	13	6,6	18,954	0,090
	İşsiz	50	50,5	40	40,4	9	9,1		
	Kamu sektöründe	50	58,8	24	28,2	11	12,9		
	Özel sektörde	21	45,7	22	47,8	3	6,5		
	Kendi işyeri	7	58,3	5	41,7	0	0,0		
	Öğrenciyim	133	60,7	76	34,7	10	4,6		
	Emekliyim	5	38,5	5	38,5	3	23,1		
	Ev hanımı	115	58,1	64	32,3	19	9,6	22,373	0,034
M7	İşsiz	52	52,5	42	42,4	5	5,1		
	Kamu sektöründe	54	63,5	25	29,4	6	7,1		
	Özel sektörde	26	56,5	16	34,8	4	8,7		
	Kendi işyeri	8	66,7	4	33,3	0	0,0		
	Öğrenciyim	150	68,5	65	29,7	4	1,8		
	Emekliyim	6	46,2	5	38,5	2	15,4		
	Ev hanımı	31	15,7	36	18,2	131	66,2	21,297	0,046
	İşsiz	7	7,1	21	21,2	71	71,7		
	Kamu sektöründe	10	11,8	23	27,1	52	61,2		
	Özel sektörde	5	10,9	16	34,8	25	54,3		
M8	Kendi işyeri	2	16,7	4	33,3	6	50,0		
	Öğrenciyim	41	18,7	62	28,3	116	53,0		
	Emekliyim	1	7,7	3	23,1	9	69,2		
	Ev hanımı	41	20,7	34	17,2	123	62,1	10,802	0,546
	İşsiz	16	16,2	18	18,2	65	65,7		
	Kamu sektöründe	15	17,6	10	11,8	60	70,6		
	Özel sektörde	4	8,7	9	19,6	33	71,7		
	Kendi işyeri	4	33,3	2	16,7	6	50,0		
	Öğrenciyim	37	16,9	42	19,2	140	63,9		

	Emekliyim	1	7,7	1	7,7	11	84,6		
M10	Ev hanımı	108	54,5	69	34,8	21	10,6	32,349	0,001
	İşsiz	42	42,4	50	50,5	7	7,1		
	Kamu	49	57,6	33	38,8	3	3,5		
	sektöründe								
	Özel sektörde	25	54,3	21	45,7	0	0,0		
	Kendi işyeri	8	66,7	4	33,3	0	0,0		
	Öğrenciyim	144	65,8	66	30,1	9	4,1		
	Emekliyim	4	30,8	8	61,5	1	7,7		
M11	Ev hanımı	112	56,6	66	33,3	20	10,1	29,843	0,003
	İşsiz	62	62,6	30	30,3	7	7,1		
	Kamu	50	58,8	23	27,1	12	14,1		
	sektöründe								
	Özel sektörde	27	58,7	16	34,8	3	6,5		
	Kendi işyeri	7	58,3	3	25,0	2	16,7		
	Öğrenciyim	155	70,8	53	24,2	11	5,0		
	Emekliyim	6	46,2	2	15,4	5	38,5		
M12	Ev hanımı	109	55,1	62	31,3	27	13,6	23,935	0,021
	İşsiz	50	50,5	37	37,4	12	12,1		
	Kamu	45	52,9	28	32,9	12	14,1		
	sektöründe								
	Özel sektörde	18	39,1	22	47,8	6	13,0		
	Kendi işyeri	8	66,7	4	33,3	0	0,0		
	Öğrenciyim	142	64,8	61	27,9	16	7,3		
	Emekliyim	4	30,8	5	38,5	4	30,8		
M13	Ev hanımı	110	55,6	72	36,4	16	8,1	22,252	0,035
	İşsiz	66	66,7	24	24,2	9	9,1		
	Kamu	60	70,6	20	23,5	5	5,9		
	sektöründe								
	Özel sektörde	25	54,3	20	43,5	1	2,2		
	Kendi işyeri	5	41,7	6	50,0	1	8,3		
	Öğrenciyim	151	68,9	59	26,9	9	4,1		
	Emekliyim	8	61,5	3	23,1	2	15,4		
M14	Ev hanımı	87	43,9	85	42,9	26	13,1	23,289	0,025
	İşsiz	33	33,3	53	53,5	13	13,1		
	Kamu	32	37,6	36	42,4	17	20,0		
	sektöründe								
	Özel sektörde	20	43,5	21	45,7	5	10,9		
	Kendi işyeri	8	66,7	3	25,0	1	8,3		
	Öğrenciyim	116	53,0	79	36,1	24	11,0		
	Emekliyim	2	15,4	8	61,5	3	23,1		
M15	Ev hanımı	112	56,6	66	33,3	20	10,1	5,897	0,921
	İşsiz	57	57,6	34	34,3	8	8,1		
	Kamu	46	54,1	33	38,8	6	7,1		
	sektöründe								

	Özel sektörde	23	50,0	19	41,3	4	8,7		
	Kendi işyeri	6	50,0	5	41,7	1	8,3		
	Öğrenciyim	132	60,3	74	33,8	13	5,9		
	Emekliyim	6	46,2	5	38,5	2	15,4		
M16	Ev hanımı	98	49,5	68	34,3	32	16,2	13,263	0,350
	İşsiz	40	40,4	41	41,4	18	18,2		
	Kamu sektöründe	34	40,0	28	32,9	23	27,1		
	Özel sektörde	17	37,0	22	47,8	7	15,2		
	Kendi işyeri	6	50,0	4	33,3	2	16,7		
	Öğrenciyim	100	45,7	74	33,8	45	20,5		
	Emekliyim	5	38,5	3	23,1	5	38,5		
M17	Ev hanımı	149	75,3	33	16,7	16	8,1	19,824	0,070
	İşsiz	71	71,1	18	18,2	10	10,1		
	Kamu sektöründe	58	68,2	21	24,7	6	7,1		
	Özel sektörde	32	69,6	13	28,3	1	2,2		
	Kendi işyeri	9	75,0	3	25,0	0	0,0		
	Öğrenciyim	182	83,1	28	12,8	9	4,1		
	Emekliyim	8	61,5	4	30,8	1	7,7		
M18	Ev hanımı	119	60,1	59	29,8	20	10,1	27,538	0,006
	İşsiz	59	59,6	38	38,4	2	2,0		
	Kamu sektöründe	59	69,4	24	28,2	2	2,4		
	Özel sektörde	33	71,7	13	28,3	0	0,0		
	Kendi işyeri	8	66,7	3	25,0	1	8,3		
	Öğrenciyim	153	69,9	60	27,4	6	2,7		
	Emekliyim	11	84,6	1	7,7	1	7,7		

Ki kare testi sonucunda; 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 17 ve 18. maddelerde beklenen değeri %20'den fazlasının 5 ten küçük olması nedeniyle bu hesaplamaların ki kare sonuçları üzerinden bir yoruma gidilmesinin sağlıklı sonuç vermeyecektir.

Yedinci maddede ev hanımı kursiyerlerin %58,1'i evet, %32,3'ü kısmen ve %9,6'sı hayır, işsiz kursiyerlerin %52,5'i evet, %42,4'ü kısmen ve %5,1'i hayır, kamuda çalışan kursiyerlerin %63,5'i evet, %29,4'ü kısmen ve %7,1'i hayır, özel sektörde çalışan kursiyerlerin %56,5'i evet, %34,8'i kısmen ve %8,7'si hayır, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %66,7'si evet, %33,3'ü kısmen, öğrenci kursiyerlerin %68,5'i evet, %29,7'si kısmen ve %1,8'i hayır ve emekli kursiyerlerin %46,2'si evet, %38,5'i kısmen ve %15,4'ü hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile

memnuniyet anketi “Halk eğitim merkezi toplumun kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını destekliyor mu?” ifadesinin yer aldığı sekizinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=22,373$; $p<0,05$).

Sekizinci maddede ev hanımı kursiyerlerin %15,7’si evet, %18,2’si kısmen ve %66,2’si hayır, işsiz kursiyerlerin %7,1’i evet, %21,2’si kısmen ve %71,7’si hayır, kamuda çalışan kursiyerlerin %11,8’i evet, %27,1’i kısmen ve %61,2’si hayır, özel sektörde çalışan kursiyerlerin %10,9’u evet, %34,8’i kısmen ve %50,0’si hayır, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %16,7’si evet, %33,3’ü kısmen ve %50,0’si hayır, öğrenci kursiyerlerin %18,7’si evet, %28,3’ü kısmen ve %53,0’ü hayır ve emekli kursiyerlerin %7,7’si evet, %23,1’i kısmen ve %69,2’si hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile memnuniyet anketi “Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?” ifadesinin yer aldığı sekizinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=21,297$; $p<0,05$).

Onuncu maddede ev hanımı kursiyerlerin %54,5’i evet, %34,8’i kısmen ve %10,6’sı hayır, işsiz kursiyerlerin %42,4’ü evet, %55,5’i kısmen ve %7,1’i hayır, kamuda çalışan kursiyerlerin %57,6’sı evet, %38,8’i kısmen ve 3,5’i hayır, özel sektörde çalışan kursiyerlerin %54,3’ü evet, %45,7’si kısmen, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %66,7’si evet, %33,3’ü kısmen, öğrenci kursiyerlerin %65,8’i evet, %30,1’i kısmen ve %4,1’i hayır ve emekli kursiyerlerin %30,8’i evet, %61,5’i kısmen ve %7,7’si hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile memnuniyet anketi “Halk eğitim merkezinde açılan kursların halkın beklentilerini karşıladığını düşünüyor musunuz?” ifadesinin yer aldığı on dördüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=32,349$; $p<0,05$).

On birinci maddede ev hanımı kursiyerlerin %56,6’sı evet, %33,3’ü kısmen ve %10,1’i hayır, işsiz kursiyerlerin %62,6’sı evet, %30,3’ü kısmen ve %7,1’i hayır, kamuda çalışan kursiyerlerin %58,8’i evet, %27,1’i kısmen ve %14,1’i hayır, özel sektörde çalışan kursiyerlerin %58,7’si evet, %34,8’i kısmen ve %6,5’i hayır, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %58,3’ü evet, %25’i kısmen ve %16,7’si hayır, öğrenci kursiyerlerin %70,8’i evet, %24,2’si kısmen ve %5’i hayır ve emekli kursiyerlerin %46,2’si evet, %15,4’ü kısmen ve %38,5’i hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin

meslekleri ile memnuniyet anketi “Halk eğitim merkezinde açılan kursların halkın beklentilerini karşıladığını düşünüyor musunuz?” ifadesinin yer aldığı sekizinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=29,843$; $p<0,05$).

On ikinci maddede ev hanımı kursiyerlerin %55,1’i evet, %31,3’ü kısmen ve %13,6’si hayır, işsiz kursiyerlerin %50,5’i evet, %37,4’ü kısmen ve %12,1’i hayır, kamuda çalışan kursiyerlerin %52,9’u evet, %32,9’u kısmen ve %14,1’i hayır, özel sektörde çalışan kursiyerlerin %39,1’i evet, %47,8’i kısmen ve %13,0’ü hayır, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %66,7’si evet ve %33,3’ü kısmen, öğrenci kursiyerlerin %64,8’i evet, %27,9’u kısmen ve %7,3’ü hayır ve emekli kursiyerlerin %30,8’i evet, %38,5’i kısmen ve %30,8’i hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile memnuniyet anketi “Halk eğitimi merkezinde kursiyerleri ilgilendiren konular hakkındaki duyurular zamanında yapılıyor mu?” ifadesinin yer aldığı on ikinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=23,935$; $p<0,05$).

On üçüncü maddede ev hanımı kursiyerlerin %55,6’sı evet, %36,4’ü kısmen ve %8,1’i hayır, işsiz kursiyerlerin %66,7’si evet, %24,2’si kısmen ve %9,1’i hayır, kamuda çalışan kursiyerlerin %70,6’sı evet, %23,5’i kısmen ve %5,9’u hayır, özel sektörde çalışan kursiyerlerin %54,3’ü evet, %43,5’i kısmen ve %2,2’si hayır, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %41,7’si evet, %50’i kısmen ve %8,3’ü hayır, öğrenci kursiyerlerin %68,9’u evet, %26,9’u kısmen ve %4,1’i hayır ve emekli kursiyerlerin %61,5’i evet, %23,1’i kısmen ve %15,4’ü hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile memnuniyet anketi “Halk eğitimi merkezinde sınavların değerlendirilmesinde adil davranıldığına inanıyor musunuz?” ifadesinin yer aldığı sekizinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=22,252$; $p<0,05$).

On dördüncü maddede ev hanımı kursiyerlerin %43,9’u evet, %42,9’u kısmen ve %13,1’i hayır, işsiz kursiyerlerin %33,3’ü evet, %53,5’i kısmen ve %13,1’i hayır, kamuda çalışan kursiyerlerin %37,6’sı evet, %42,4’ü kısmen ve %20,0’si hayır, özel sektörde çalışan kursiyerlerin %43,5’i evet, %45,7’si kısmen ve %10,9’u hayır, kendi işyerinde çalışan kursiyerlerin %66,7’si evet, %25,0’i kısmen ve %8,3’ü hayır, öğrenci kursiyerlerin %53,0’ü evet, %36,1’i kısmen ve %11,0’i hayır ve emekli kursiyerlerin

%15,4'ü evet, %61,5'i kısmen ve %23,1'i hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin meslekleri ile memnuniyet anketi “Halk eğitimi merkezinde yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler düzenleniyor mu?” ifadesinin yer aldığı on dördüncü madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=23,289$; $p<0,05$).

Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslardan kursiyerlerin mesleklerine göre memnuniyet durumlarına bakıldığında, kursların kültürel ve sosyal beklentilerini karşılaması, kendilerini ilgilendiren konularda duyuruların zamanında yapılması, halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslarda yapılan sınavlarda adil değerlendirmelerin olması konularında memnuniyetlerinin olduğu görülmektedir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin aylık gelire göre memnuniyet algısına ilişkin kursiyer görüşlerinin Ki-kare analiz sonuçları Tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12: Kursiyerlerin Aylık Gelire Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Aylık Gelir	Evet		Kısmen		Hayır		X^2	p
		n	%	n	%	n	%		
M1	0-999 TL	59	63,4	28	30,1	6	6,5	7,758	0,256
	1000-1999TL	129	63,5	62	30,5	12	5,9		
	2000-2999TL	111	62,7	57	32,2	9	5,1		
	3000TL ve üzeri	144	72,4	51	25,6	4	2,0		
M2	0-999 TL	83	89,2	8	8,6	2	2,2	1,643	0,949
	1000-1999TL	174	85,7	26	12,8	3	1,5		
	2000-2999TL	152	85,9	21	11,9	4	2,3		
	3000TL ve üzeri	174	87,4	22	11,1	3	1,5		
M3	0-999 TL	55	59,1	30	32,3	8	8,6	7,033	0,318
	1000-1999TL	133	65,5	56	27,6	14	6,9		
	2000-2999TL	101	57,1	64	36,2	12	6,8		
	3000TL ve üzeri	118	59,3	73	36,7	8	4,0		
M4	0-999 TL	67	72,0	18	19,4	8	8,6	9,142	0,166
	1000-1999TL	160	78,8	39	19,2	4	2,0		
	2000-2999TL	143	80,8	28	15,8	6	3,4		
	3000TL ve üzeri	154	77,4	38	19,1	7	3,5		
M5	0-999 TL	53	57,0	31	33,3	9	9,7	2,572	0,860
	1000-1999TL	115	56,7	63	31,0	25	12,3		
	2000-2999TL	98	55,4	61	34,5	18	10,2		
	3000TL ve üzeri	122	61,3	59	29,6	18	9,0		
M6	0-999 TL	50	53,8	39	41,9	4	4,3	5,048	0,538
	1000-1999TL	121	59,6	68	33,5	14	6,9		

	2000-2999TL	92	52,0	70	39,5	15	8,5		
	3000TL ve üzeri	116	58,3	67	33,7	16	8,0		
M7	0-999 TL	54	58,1	36	38,7	3	3,2	5,861	0,439
	1000-1999TL	128	63,1	63	31,0	12	5,9		
	2000-2999TL	100	56,5	65	36,7	12	6,8		
	3000TL ve üzeri	129	64,8	57	28,6	13	6,5		
M8	0-999 TL	12	12,9	33	35,5	48	51,6	17,301	0,008
	1000-1999TL	40	19,7	50	24,6	113	55,7		
	2000-2999TL	26	14,7	37	20,9	114	64,4		
	3000TL ve üzeri	19	9,5	45	22,6	135	67,8		
M9	0-999 TL	25	26,9	18	19,4	50	53,8	8,727	0,190
	1000-1999TL	34	16,7	36	17,7	133	65,5		
	2000-2999TL	28	15,8	32	18,1	117	66,1		
	3000TL ve üzeri	31	15,6	30	15,1	138	69,3		
M10	0-999 TL	51	54,8	38	40,9	4	4,3	4,410	0,621
	1000-1999TL	117	57,6	70	34,5	16	7,9		
	2000-2999TL	94	53,1	71	40,1	12	6,8		
	3000TL ve üzeri	118	59,3	72	36,2	9	4,5		
M11	0-999 TL	60	64,5	26	28,0	7	7,5	8,036	0,235
	1000-1999TL	124	61,1	65	32,0	14	6,9		
	2000-2999TL	110	62,1	54	30,5	13	7,3		
	3000TL ve üzeri	125	62,8	48	24,1	26	13,1		
M12	0-999 TL	51	54,8	34	36,6	8	8,6	4,661	0,588
	1000-1999TL	116	57,1	69	34,0	18	8,9		
	2000-2999TL	101	57,1	52	29,4	24	13,6		
	3000TL ve üzeri	108	54,3	64	32,2	27	13,6		
M13	0-999 TL	61	65,6	27	29,0	5	5,4	5,061	0,536
	1000-1999TL	118	58,1	71	35,0	14	6,9		
	2000-2999TL	110	62,1	55	31,1	12	6,8		
	3000TL ve üzeri	136	68,3	51	25,6	12	6,0		
M14	0-999 TL	39	41,9	38	40,9	16	17,2	7,732	0,258
	1000-1999TL	104	51,2	79	38,9	20	9,9		
	2000-2999TL	73	41,2	77	43,5	27	15,3		
	3000TL ve üzeri	82	41,2	91	45,7	26	13,1		
M15	0-999 TL	53	57,0	30	32,3	10	10,8	8,663	0,193
	1000-1999TL	122	60,1	73	36,0	8	3,9		
	2000-2999TL	94	53,1	68	38,4	15	8,5		
	3000TL ve üzeri	113	56,8	65	32,7	21	10,6		
M16	0-999 TL	42	45,2	31	33,3	20	21,5	2,987	0,811
	1000-1999TL	94	46,3	73	36,0	36	17,7		
	2000-2999TL	71	40,1	70	39,5	6	20,3		
	3000TL ve üzeri	93	46,7	66	33,2	40	20,1		
M17	0-999 TL	71	76,3	17	18,3	5	5,4	4,181	0,652
	1000-1999TL	155	76,4	31	15,3	17	8,4		

	2000-2999TL	134	75,7	31	17,5	12	6,8		
	3000TL ve üzeri	149	74,9	41	20,6	9	4,5		
M18	0-999 TL	57	61,3	26	28,0	10	10,8	15,021	0,020
	1000-1999TL	130	64,0	60	29,6	13	6,4		
	2000-2999TL	114	64,4	58	32,8	5	2,8		
	3000TL ve üzeri	141	70,9	54	27,1	4	2,0		

Ki kare testi sonucunda; 2. ve 9. maddelerde beklenen değeri %20'den fazlasının 5 ten küçük olması nedeniyle bu hesaplamaların ki kare sonuçları üzerinden bir yoruma gidilmesinin sağlıklı sonuç vermeyecektir.

Tablo 12'de sekizinci maddede 0-999TL aylık geliri olan kursiyerlerin %12,9'u evet, %35,5'i kısmen ve %51,6'sı hayır, 1000-1999TL aylık geliri olan kursiyerlerin %19,7'si evet, %24,6'sı kısmen ve %55,7'si hayır, 2000-2999TL aylık geliri olan kursiyerlerin %14,7'si evet, %20,9'u kısmen ve %64,4'ü hayır ve 3000TL ve üzeri aylık geliri olan kursiyerlerin %9,5'i evet, %22,6'sı kısmen ve %67,8'i hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile memnuniyet anketi "Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?" ifadesinin yer aldığı sekizinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=17,301$; $p<0,05$).

On sekizinci maddede 0-999TL aylık geliri olan kursiyerlerin %61,3'ü evet, %28,0'i kısmen ve %10,8'i hayır, 1000-1999TL aylık geliri olan kursiyerlerin %64,0'ü evet, %29,6'sı kısmen ve %6,4'ü hayır, 2000-2999TL aylık geliri olan kursiyerlerin %64,4'ü evet, %32,8'i kısmen ve %2,8'i hayır ve 3000TL ve üzeri aylık geliri olan kursiyerlerin %70,9'u evet, %27,1'i kısmen ve %2,0'si hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin cinsiyeti ile memnuniyet anketi "Aldığınız eğitimin ihtiyacınızı karşılayacağını düşünüyor musunuz?" ifadesinin yer aldığı on sekizinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=15,021$; $p<0,05$).

Analiz sonucunda 1, 3, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16 ve 17 maddelerde kursiyerlerin aylık geliri ile memnuniyet anketine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin aylık gelirleri ile halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslardan memnuniyet durumlarına bakıldığında, kursiyerler

kurslarda kendilerine anlatılan konuları anlama ve bu kursların eğitim ihtiyaçlarını karşılama konularında memnun olduklarını belirtmişlerdir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türüne göre memnuniyet algısına ilişkin kursiyer görüşlerinin Ki-kare analiz sonuçları Tablo 13'te sunulmuştur.

Tablo 13: Kursiyerlerin Kurs Türüne Göre Memnuniyet Durumlarına İlişkin Ki-Kare Analiz Sonuçları

Maddeler	Kurs Türü	Evet		Kısmen		Hayır		X ²	p
		n	%	n	%	n	%		
M1	Mesleki	254	66,7	106	27,8	21	5,5	2,420	0,298
	Genel	189	64,9	92	31,6	10	3,4		
M2	Mesleki	339	89,0	36	9,4	6	1,6	3,820	0,148
	Genel	244	83,8	41	14,1	6	2,1		
M3	Mesleki	229	60,1	127	33,3	25	6,6	0,173	0,917
	Genel	178	61,2	96	33,0	17	5,8		
M4	Mesleki	304	79,8	64	16,8	13	3,4	1,686	0,431
	Genel	220	75,6	59	20,3	12	4,1		
M5	Mesleki	228	59,8	112	29,4	41	10,8	2,432	0,296
	Genel	160	55,0	102	35,1	29	10,0		
M6	Mesleki	218	57,2	132	34,6	31	8,1	1,637	0,441
	Genel	161	55,3	112	38,5	18	6,2		
M7	Mesleki	237	62,2	118	31,0	26	6,8	2,262	0,323
	Genel	174	59,8	103	35,4	14	4,8		
M8	Mesleki	52	13,6	70	18,4	259	68,0	21,066	0,000
	Genel	45	15,5	95	32,6	151	51,9		
M9	Mesleki	73	19,2	56	14,7	252	66,1	4,759	0,093
	Genel	45	15,5	60	20,6	186	63,9		
M10	Mesleki	226	59,3	128	33,6	27	7,1	5,916	0,052
	Genel	154	52,9	123	42,3	14	4,8		
M11	Mesleki	252	66,1	97	25,5	32	8,4	5,561	0,062
	Genel	167	57,4	96	33,0	28	9,6		
M12	Mesleki	220	57,7	110	28,9	51	13,4	7,089	0,029
	Genel	156	53,6	109	37,5	26	8,9		
M13	Mesleki	236	61,9	119	31,2	26	6,8	0,707	0,702
	Genel	189	64,9	85	29,2	17	5,8		
M14	Mesleki	158	41,5	170	44,6	53	13,9	2,948	0,229
	Genel	140	48,1	115	39,5	36	12,4		
M15	Mesleki	231	60,6	121	31,8	29	7,6	5,243	0,073
	Genel	151	51,9	115	39,5	25	8,6		
M16	Mesleki	176	46,2	135	35,4	70	18,4	1,216	0,544

	Genel	124	42,6	105	36,1	62	21,3		
M17	Mesleki	289	75,9	64	16,8	28	7,3	1,796	0,407
	Genel	220	75,6	56	19,2	15	5,2		
M18	Mesleki	256	67,2	105	27,6	20	5,2	1,792	0,408
	Genel	186	63,9	93	32,0	12	4,1		

Tablo 13'te sekizinci maddede şu anda kayıtlı oldukları mesleki kursu kursiyerlerin %13,6'sı evet, %18,4'ü kısmen ve %68,0'i hayır, genel kursu kursiyerlerin %15,5'i evet, %32,6'sı kısmen ve %51,9'u ise hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin kurs türü ile memnuniyet anketi "Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?" ifadesinin yer aldığı sekizinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=21,066$; $p<0,05$).

On ikinci maddede şu anda kayıtlı oldukları mesleki kursu kursiyerlerin %57,7'si evet, %28,9'u kısmen ve %13,4'ü hayır, genel kursu kursiyerlerin %53,6'sı evet, %37,5'i kısmen ve %8,9'u ise hayır cevabını vermişlerdir. Kursiyerlerin kurs türü ile memnuniyet anketi "Halk eğitimi merkezinde kursiyerleri ilgilendiren konular hakkındaki duyurular zamanında yapılıyor mu?" ifadesinin yer aldığı on ikinci madde bakımından anlamlı bir ilişki olduğu görülmektedir ($X^2=7,089$; $p<0,05$).

Analiz sonucunda 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17 ve 18 maddelerde kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile memnuniyet anketine ilişkin görüşleri arasında anlamlı bir ilişkinin olmadığı görülmüştür.

Halk eğitim merkezlerine devam etmekte olan kursiyerlerin katılmış oldukları kur türüne göre memnuniyet durumlarına bakıldığında, kursiyerlerin kurslarda kendilerine anlatılan konuları anlama ve kendilerini ilgilendiren konular ile ilgili bilgilendirmeleri konularında memnuniyet yaşadıkları görülmektedir.

4.3. Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeğine İlişkin Bulgular

Araştırmada kullanılan yaşam boyu öğrenme eğilimi ölçeği ve alt boyutlarının ve kursiyer memnuniyet algısı ölçeğinin ortalama, medyan, mod, standart sapma, basıklık ve çarpıklık değerleri Tablo 14'te sunulmuştur.

Tablo 14: Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi Ölçeğine İlişkin Betimsel İstatistik Sonuçları (n=672)

	YBÖE	Öğrenmeye isteklilik	Gelişime açıklık
Ortalama	73,28	47,09	26,19
Medyan	74,00	47,00	26,00
Mod	68,00	44,00	30,00
Standart sapma	8,13	5,61	3,31
Basıklık	-0,661	-0,692	-0,891
Çarpıklık	0,760	0,848	1,389
Min.-Max.	39,00-85,00	22,00-55,00	10,00-30,00

Tablo 14’te ki betimsel istatistikler tablosuna bakıldığında YBÖE ölçeğinin ortalama 73,28 ve medyanı 74,00 birbirine çok yakın olduğu görülmüştür. Değerler incelendiğinde birbirlerine yakın olduğu için normalden sapma yapılmadığı söylenebilir. Ölçeğe ait çarpıklık katsayısı 0,760 ve basıklık katsayısı -0,661’dir. Öğrenmeye isteklilik alt boyutu ölçeğinin ortalama 47,09 ve medyanı 47,00 birbirine çok yakın olduğu görülmüştür. Değerler incelendiğinde birbirlerine yakın olduğu için normalden sapma yapılmadığı söylenebilir. Ölçeğe ait çarpıklık katsayısı 0,848 ve basıklık katsayısı -0,692’dir. Gelişime açıklık ölçeğinin ortalama 26,19 ve medyanı 26,00 birbirine çok yakın olduğu görülmüştür. Değerler incelendiğinde birbirlerine yakın olduğu için normalden sapma yapılmadığı söylenebilir. Ölçeğe ait çarpıklık katsayısı 1,389 ve basıklık katsayısı -0,891’dir.

Tabachnick ve Fidell, çarpıklık ve basıklık değerlerinin +1,5 ve -1,5 değerleri arasında olduğu durumlarda dağılımın normal dağılım olarak gerçekleştiğini kabul etmektedir.¹⁷⁷ George ve Mallery’e (2010) göre ise ± 2 aralığında yer alması normallik için kabul edilebilir bir durumdur.¹⁷⁸ Çarpıklık ve basıklık değerleri $\pm 1,5$ arasında olduğundan çalışmamızda çarpıklık ve basıklık olmadığı ve verilerin normal dağılım gösterdiğini söyleyebiliriz.

¹⁷⁷ Dilek H. Sevin, Soner Küçük, “İşgörenlerin Rekreatif Etkinliklere Katılım Düzeyleri İle Çalışma Performansları Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”, *Journal of Recreation and Tourism Research*, 2016, s. 25.

¹⁷⁸ Zeynel Şentürk, Onur Zahal, Cemal Yurga, Engin Gürpınar, “Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Profil Özelliklerine Göre İncelenmesi”, *Journal of Human Sciences*, 13(3), 2016, s. 5035.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin cinsiyete göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutları puanları arasındaki farklılık olup olmadığını saptamak için Bağımsız örneklem t-Testi uygulandı. Bu analiz sonuçları Tablo 15’te sunulmuştur.

Tablo 15: Kursiyerlerin Cinsiyete Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Bağımsız Örnek t-testi Analiz Sonuçları

	Cinsiyet	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
YBÖE	Kadın	492	73,51	7,51	670	1,070	0,286
	Erkek	180	72,66	9,63			
Öğrenmeye isteklilik	Kadın	492	47,28	5,26	670	1,335	0,183
	Erkek	180	46,57	6,45			
Gelişime açıklık	Kadın	492	26,23	3,20	670	0,436	0.663
	Erkek	180	26,09	3,61			

*p<0.05

Tablo 15’te görüldüğü gibi cinsiyet değişkeni ile yaşam boyu öğrenme eğilimi, öğrenmeye isteklilik alt boyutu ve gelişime açıklık alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Bu sonuca göre kursiyerlerin cinsiyetlerine göre yaşam boyu eğilim ve alt boyutlarının farklılaşmamakta olduğu belirlenmiştir. Tablo incelendiğinde yaşam boyu öğrenme eğilimi, öğrenmeye isteklilik alt boyutu ve gelişime açıklık alt boyutu puan ortalamalarında kadınların ortalama puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin yaşa göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutları puanları arasındaki farklılık olup olmadığını saptamak için tek yönlü varyans analizi ANOVA Testi uygulandı. Bu analiz sonuçları Tablo 16’da sunulmuştur.

Tablo 16: Kursiyerlerin Yaşa Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Tek Yönlü ANOVA Testi Analiz Sonuçları

	Yaş	N	$\bar{X}$	S	F	p	sd	Fark
YBÖE	18-28	368	72,56	8,16	2,285	0,078	3	
	29-39	162	73,91	7,69				
	40-50	96	74,48	8,77				
	51+	46	74,39	7,76				
Öğrenmeye isteklilik	18-28	368	46,51	5,58	3,548	0,014*	3	1<3
	29-39	162	47,45	5,38				

	40-50	96	48,38	5,88			
	51+	46	47,80	5,60			
Gelişime açıklık	18-28	368	26,05	3,47	0,812	0,487	3
	29-39	162	26,46	2,89			
	40-50	96	26,09	3,41			
	51+	46	26,59	3,24			

*p<0.05

Tablo 16 incelendiğinde; kursiyerlerin yaş değişkeni ile öğrenmeye isteklilik alt boyutu arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır (F=3,548;p<0,05). Bu fark 18-28 yaş arası olanların ortalaması 40-50 yaş arası olanların ortalamasına göre daha düşüktür. Kursiyerlerin yaş değişkeni ile yaşam boyu öğrenme eğilimi ve gelişime açıklık alt boyutu puanları arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Yaşam boyu öğrenme eğilimi ortalama puanı en yüksek olanlar 40-50 yaşları arasında olanlarken, en düşük olanlar ise 18-28 yaşları arasında olanlardır. Gelişime açıklık alt boyutunda ise ortalaması en yüksek olanlar 51 yaş ve üzerinde olanlarken, en düşük olanlar ise 18-28 yaşları arasında olanlardır. Bu sonuçlara göre ileri yaşlarda olanların yaşı daha küçük olanlara göre yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin medeni durumuna göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutları puanları arasındaki farklılık olup olmadığını saptamak için Bağımsız örneklem t-Testi uygulandı. Bu analiz sonuçları Tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17: Kursiyerlerin Medeni Durumuna Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Bağımsız Örnek t-testi Analiz Sonuçları

	Medeni durum	N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
YBÖE	Bekâr	392	72,63	8,28	670	-2,470	0,014
	Evli	280	74,20	7,86			
Öğrenmeye isteklilik	Bekâr	392	46,57	5,68	670	-2,840	0,005
	Evli	280	47,81	5,44			
Gelişime açıklık	Bekâr	392	26,06	3,50	670	-1,259	0,208
	Evli	280	26,38	3,02			

*p<0.05

Tablo 17 incelendiğinde; kursiyerlerin medeni durumu ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($t=-2,470$; $p<0,05$). Evli kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilim ortalamaları bekar kursiyerlere göre daha yüksek bulunmuştur. Kursiyerlerin medeni durumu ile öğrenmeye isteklilik alt boyutu puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($t=-2,840$; $p<0,05$).

Bekâr kursiyerlerin öğrenmeye isteklilik alt boyutu puan ortalamaları ile evli kursiyerlerin isteklilik alt boyutu puan ortalamaları daha düşük bulunmuştur. Kursiyerlerin medeni durumu ile gelişime açıklık alt boyutu puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($t=1,259$; $p>0,05$).

Yaşam boyu öğrenme eğilimleri, öğrenmeye isteklilik ve gelişime açıklık alt boyutlarının puan ortalamalarına bakıldığında evli olan kursiyerlerin puan ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre evli kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin çocuğu olma durumu ile yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutları puanları arasındaki farklılık olup olmadığını saptamak için t-Testi uygulanmıştır. Bu analizin sonuçları Tablo 18’de sunulmuştur.

Tablo 18: Kursiyerlerin Çocuğu Olma Durumuna Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Bağımsız Örnek t-testi Analiz Sonuçları

	Çocuk	N	$\bar{x}$	S	sd	t	p
YBÖ	Var	265	74,31	7,77	670	2,642	0,008*
	Yok	407	72,62	8,31			
Öğrenmeye isteklilik	Var	265	47,89	5,37	670	2,999	0,003*
	Yok	407	46,57	5,71			
Gelişime açıklık	Var	265	26,42	3,03	670	1,411	0,159
	Yok	407	26,05	3,48			

* $p<0,05$

Tablo 18’de kursiyerlerin çocuk sahibi olanların yaşam boyu öğrenmeye eğilimi puan ortalamaları çocuk sahibi olmayan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenmeye eğilimi puan ortalamalarına göre daha yüksektir. Çocuk sahibi olma durumu ile yaşam boyu öğrenmeye eğilimi puanları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($t=-2,642$; $p<0,05$).

Çocuk sahibi olanların kursiyerlerin öğrenmeye isteklilik alt boyutu puan ortalamaları çocuk sahibi olmayan kursiyerlerin öğrenmeye isteklilik alt boyutu puan ortalamalarına göre daha yüksektir. Çocuk sahibi olma durumu ile öğrenmeye isteklilik alt boyutu puanları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($t=-2,999$; $p<0,05$). Çocuk sahibi olma durumu ile gelişime açıklık alt boyutu puanları arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır ($t=-1,411$; $p>0,05$).

Araştırmaya katılan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve alt boyutlarının ortalama puanlarına bakıldığında çocuğu olanların ortalamalarının daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre çocuğu olan kursiyerlere göre olmayanların yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin daha düşük olduğu söylenebilir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin eğitim durumuna göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutları puanları arasındaki farklılık olup olmadığını saptamak için tek yönlü varyans analizi ANOVA testi uygulandı. Bu analiz sonuçları Tablo 19’da sunulmuştur.

Tablo 19: Kursiyerlerin Eğitim Durumuna Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Tek Yönlü ANOVA Testi Analiz Sonuçları

	Eğitim durumu	N	$\bar{X}$	S	F	p	sd	Fark
YBÖE	1. İlkokul	81	74,36	7,91	3,255	0,021	3	2<1,4 3<4
	2. Ortaokul	57	71,21	9,31				
	3. Lise	224	72,46	8,32				
	4. Üniversite	310	73,98	7,73				
Öğrenmeye isteklilik	1. İlkokul	81	47,90	5,52	2,810	0,039	3	3<1,4
	2. Ortaokul	57	46,14	6,42				
	3. Lise	224	46,43	5,85				
	4. Üniversite	310	47,53	5,24				
Gelişime açıklık	1. İlkokul	81	26,46	3,10	3,167	0,024	3	3<1,2,4
	2. Ortaokul	57	25,07	3,64				
	3. Lise	224	26,03	3,27				
	4. Üniversite	310	26,45	3,29				

* $p<0.05$

Tablo 19’da kursiyerlerin eğitim durumu ile yaşam boyu öğrenme eğilimi puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($F=3,255$; $p<0,05$). Bu fark ortaokul mezunu kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimi puanları ile ilkokul ve üniversite

mezunu kursiyerlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimi puanlarına göre daha düşüktür. Lise mezunu kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimi puanları ile üniversite mezunu kursiyerlerinin yaşam boyu öğrenme eğilimi puanlarına göre daha düşüktür. Kursiyerlerin eğitim durumu ile öğrenmeye isteklilik alt boyutu puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($F=2,810$; $p<0,05$). Lise mezunu kursiyerlerin öğrenmeye isteklilik alt boyut puanları ile ilkökul ve üniversite mezunu kursiyerlerinin öğrenmeye isteklilik alt boyut puanlarına göre daha düşüktür. Kursiyerlerin eğitim durumu ile gelişime açıklık alt boyutu puanları arasında anlamlı farklılık bulunmuştur ($F=3,167$; $p>0,05$). Lise mezunu kursiyerlerin gelişime açıklık alt boyut puanları ile ilkökul, ortaokul ve üniversite mezunu kursiyerlerinin gelişime açıklık alt boyut puanlarına göre daha düşüktür.

Kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyut puan ortalamalarına bakıldığında ortalaması en düşük olanların eğitim durumu ortaokul olanlarken, en yüksek olanların ise ilkökul mezunu olan kursiyerler olduğu görülmektedir. Buna göre ilkökul mezunu olan kursiyerlerin yaşam boyu eğilimlerinin daha yüksek olduğu söylenebilir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin mesleklerine göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutları puanları arasındaki farklılık olup olmadığını saptamak için tek yönlü varyans analizi ANOVA Testi uygulandı. Bu analiz sonuçları Tablo 20’de sunulmuştur.

Tablo 20: Kursiyerlerin Mesleklerine Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Tek Yönlü ANOVA Testi Analiz Sonuçları

	Meslek	N	$\bar{X}$	S	F	p	sd
YBÖ	Ev hanımı	198	73,94	7,09	1,841	0,089	6
	İşsiz	99	72,01	7,86			
	Kamu	85	74,51	9,17			
	Özel	6	75,09	7,75			
	Kendi işyeri	12	71,58	11,54			
	Öğrenci	219	72,44	8,37			
	Emekli	13	74,31	9,97			
Öğrenmeye isteklilik	Ev hanımı	198	47,65	5,07	2,112	0,050	6
	İşsiz	99	46,34	5,38			
	Kamu	85	47,98	6,25			

	Özel	6	48,26	5,21			
	Kendi işyeri	12	46,25	8,56			
	Öğrenci	219	46,32	5,68			
	Emekli	13	48,00	6,38			
Gelişime açıklık	Ev hanımı	198	26,29	2,91	1,027	0,406	6
	İşsiz	99	25,67	3,10			
	Kamu	85	26,53	3,33			
	Özel	6	26,93	3,22			
	Kendi işyeri	12	25,33	4,10			
	Öğrenci	219	26,12	3,65			
	Emekli	13	26,31	3,97			

*p<0.05

Tablo 20’de kursiyerlerin meslekleri ile yaşam boyu öğrenme eğilimi puanları arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır (F=1,841; p>0,05). Kursiyerlerin meslekleri ile öğrenmeye isteklilik alt boyutu puanları arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır (F=2,112; p>0,05). Kursiyerlerin meslekleri ile gelişime açıklık alt boyutu puanları arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır (F=1,027; p>0,05).

Yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutlarının ortalama puanlarına bakıldığında, puan ortalaması en düşük olanlar kendi işyerinde çalışmakta olanlarken, puan ortalaması en yüksek olanlar ise özel sektörde çalışanlardır. Bu sonuçlara göre özel sektörde çalışanların yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin daha yüksek düzeyde olduğu, çalıştığı kurumda kalıcı olabilmek için sürekli öğrenme eğiliminde oldukları söylenebilir.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin aylık gelirine göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutları puanları arasındaki farklılık olup olmadığını saptamak için tek yönlü varyans analizi ANOVA Testi uygulandı. Bu analiz sonuçları Tablo 21’de sunulmuştur.

Tablo 21: Kursiyerlerin Aylık Gelire Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Tek Yönlü ANOVA Testi Analiz Sonuçları

	Aylık gelir	N	$\bar{X}$	S	F	p	sd
YBÖE	0-999 TL	93	73,32	8,07	0,464	0,708	3
	1000-1999TL	203	72,73	9,20			
	2000-2999TL	177	73,55	7,39			

	3000TL ve üzeri	199	73,59	7,65			
Öğrenmeye isteklilik	0-999 TL	93	47,08	5,61	0,475	0,700	3
	1000-1999TL	203	46,73	6,42			
	2000-2999TL	177	47,17	5,07			
	3000TL ve üzeri	199	47,39	5,19			
Gelişime açıklık	0-999 TL	93	26,25	3,40	0,423	0,737	3
	1000-1999TL	203	26,00	3,72			
	2000-2999TL	177	26,38	3,04			
	3000TL ve üzeri	199	26,20	3,06			

*p<0.05

Tablo 21 incelendiğinde, kursiyerlerin aylık geliri ile yaşam boyu öğrenme eğilimi puanları arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (F=0,464; p>0,05). Kursiyerlerin aylık geliri ile öğrenmeye isteklilik alt boyut puanları arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (F=0,475; p>0,05). Kursiyerlerin aylık geliri ile gelişime açıklık alt boyut puanları arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (F=0,423; p>0,05).

Yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutlarının puan ortalamalarına bakıldığında, puan ortalaması en düşük olanlar geliri 1000-1999 TL arasında olanlarken, en yüksek olanlar, yaşam boyu öğrenme eğilimi ve öğrenmeye isteklilik alt boyutunda geliri 3000 ve üzeri olanlar, gelişime açıklık alt boyutunda ise 2000-2999 arası olanlardır. Buna göre bireylerin gelirlerinin artması ile yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yükseldiğini belirtmek mümkündür.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin daha önce halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslara katılma durumuna göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutları puanları arasındaki farklılık olup olmadığını saptamak için Bağımsız örneklem t-Testi uygulandı. Bu analiz sonuçları Tablo 22’de sunulmuştur.

Tablo 22: Kursiyerlerin Daha Önce Halk Eğitimi Merkezlerinin Açtığı Kurs Katılma Durumuna Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Bağımsız Örnek t-testi Analiz Sonuçları

		N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
YBÖE	Evet	369	73,84	8,00	670	1,974	0,049*
	Hayır	303	72,60	8,26			
Öğrenmeye isteklilik	Evet	369	47,44	5,48	670	1,764	0,078

	Hayır	303	46,67	5,75			
Gelişime açıklık	Evet	369	26,41	3,25	670	1,858	0,064
	Hayır	303	25,93	3,37			

*p<0.05

Tablo 22’de kursiyerlerin daha önce halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslara katılanların yaşam boyu öğrenme eğilimi puan ortalaması katılmayanları ortalamasına göre daha yüksektir. Daha önce halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslara katılma durumu ile yaşam boyu öğrenme eğilimi puanı arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur (t=1,974; p<0,05). Daha önce halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslara katılma durumu ile öğrenmeye isteklilik alt boyut puanı arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (t=1,764; p>0,05). Daha önce halk eğitimi merkezlerinde açılan kurslara katılma durumu ile gelişime açıklık alt boyut puanı arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (t=1,858; p>0,05).

Kursiyerlerin yaşam boyu eğitim eğilimi ve alt boyutlarındaki puan ortalamalarına bakıldığında halk eğitim merkezlerinde daha önce açılmış olan kurslara katılmış olanların puan ortalamasının katılmayanlara kıyasla daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre bireylerin yaşam boyu öğrenme eğiliminde istikrarlı oldukları, daha önce bir kursa katılmış olanların bu kurslara devamlılıklarının olduğunu söylemek mümkündür.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin şu anda kayıtlı olduğu kurs türü ile yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutları puanları arasındaki farklılık olup olmadığını saptamak için Bağımsız örneklem t-Testi uygulandı. Bu analiz sonuçları Tablo 23’te sunulmuştur.

Tablo 23: Kursiyerlerin Kurs Türüne Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Bağımsız Örnek t-testi Analiz Sonuçları

		N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
YBÖE	Mesleki ve Teknik	381	73,84	7,62	670	2,036	0,042
	Genel (sosyal/kültürel)	291	72,55	8,72			
Öğrenmeye isteklilik	Mesleki ve Teknik	381	47,51	5,28	670	2,246	0,025
	Genel (sosyal/kültürel)	291	46,54	5,98			

Gelişime açıklık	Mesleki ve Teknik	381	26,33	3,15	670	1,197	0,232
	Genel	291	26,02	3,51			
	(sosyal/kültürel)						

*p<0.05

Tablo 23’te kurs türü ile yaşam boyu öğrenme eğilimi puan ortalaması arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($t=2,036$; $p<0,05$). Mesleki kurs türüne gidenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimi puan ortalaması genel kurs türüne gidenlerinkine göre daha yüksektir. Kurs türü ile öğrenmeye isteklilik alt boyutu puanı arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($t=2,246$; $p<0,05$). Mesleki kurs türüne gidenlerin isteklilik alt boyutu puan ortalaması genel kurs türüne gidenlerinkine göre daha yüksektir. Kurs türü ile gelişime açıklık alt boyutu puan ortalaması arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır ($t=1,197$; $p>0,05$).

Kursiyerlerin katıldıkları kurs türüne göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutlarında aldıkları puanların ortalamalarına bakıldığında, mesleki ve teknik özellikli kurslara katılanların puan ortalamalarının sosyal ve kültürel özellikli kurslara katılanlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuca göre kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme amaçlarının mesleki gelişim sağlama gereksinimi kaynaklıdır.

Araştırmamıza katılan kursiyerlerin farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünme durumuna göre yaşam boyu öğrenme eğilimi ve alt boyutları puanları arasındaki farklılık olup olmadığını saptamak için Bağımsız örneklem t-Testi uygulandı. Bu analiz sonuçları Tablo 24’te sunulmuştur.

Tablo 24: Kursiyerlerin Farklı Bir Konuda Başka Bir Kursu Katılmayı Düşünme Durumuna Göre Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimi ve Alt Boyutları Arasındaki Bağımsız Örnek t-testi Analiz Sonuçları

		N	$\bar{X}$	S	sd	t	p
YBÖE	Evet	510	73,77	8,07	670	2,738	0,006
	Hayır	162	71,76	8,16			
Öğrenmeye isteklilik	Evet	510	47,37	5,50	670	2,252	0,025
	Hayır	162	46,23	5,90			
Gelişime açıklık	Evet	510	26,40	3,25	670	2,907	0,004
	Hayır	162	25,54	3,43			

*p<0.05

Tablo 24’te kursiyerlerin farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünme durumuna göre yaşam boyu öğrenme eğilimi puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($t=2,738$; $p<0,05$). Başka bir kursa katılmayı düşünenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimi puan ortalaması başka bir kursa katılmayı düşünmeyenlerinkine göre daha yüksektir. Kursiyerlerin farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünme durumuna göre öğrenmeye isteklilik alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($t=2,252$; $p<0,05$). Başka bir kursa katılmayı düşünenlerin öğrenmeye isteklilik alt boyutu puan ortalaması başka bir kursa katılmayı düşünmeyenlerinkine göre daha yüksektir. Kursiyerlerin farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünme durumuna göre gelişime açıklık alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır ($t=2,907$; $p<0,05$). Başka bir kursa katılmayı düşünenlerin gelişime açıklık alt boyutu puan ortalaması başka bir kursa katılmayı düşünmeyenlerinkine göre daha yüksektir.

Yaşam boyu öğrenme eğilimi toplam ve alt boyutlarının puan ortalamalarına bakıldığında halk eğitim merkezinde verilecek başka bir konudaki kursa katılacağını belirtenlerin puan ortalamasının, katılmayı düşünmeyenlere göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre kursiyerlerdeki öğrenme eğiliminin devamlı olduğu, halk eğitim merkezlerinin kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerini gerçekleştirmede etkin bir rolünün olduğu söylenebilir.

5. BÖLÜM

SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç ve Tartışma

Kursiyerlerin halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslara katılma sebepleri, cinsiyetleri, yaşları, öğrenim durumları, meslekleri, aylık gelirleri ve katıldıkları kurs türü açısından değerlendirilmiştir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin kurslara katılma sebepleri ile cinsiyetleri arasındaki ilişki incelendiğinde, kursiyerlerin bu kurslara katılarak mesleki bilgiler edinmek ve mevcut mesleki bilgilerini geliştirme isteklerinin yanında günlük yaşamlarına farklı bir boyut katma düşüncesinin de bulunduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan kursiyerler, “kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ve “meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek” ifadesinin yanında “günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği”, “boş zamanlarımı değerlendirme isteği”, “içinde bulunduğum stres ve sıkıntıdan kurtulmak için” ve “bedensel ve ruhsal olarak daha sağlıklı olmak için” ifadelerinde bulunmuşlardır. Burada yer alan iki görüş, kursiyerlerin meslek edinip kendisinin ve ailesinin geçimini sağlamak ve boş zamanlarını daha iyi bir şekilde değerlendirerek ruhsal ve bedensel açıdan sağlıklı olmaktır. Bu ifadelere verilen cevaplara bakıldığında kadın kursiyerlerin erkeklere göre ifadeleri daha yoğun bir şekilde önemli gördükleri anlaşılmaktadır. Ülkemizde erkeklere kıyasla kadınların çalışma hayatından daha uzak olduğu gerçeği göz önüne alındığında kadınların bir meslek edinmek ve çalışarak ailesine maddi açıdan katkı sağlama düşüncesi amacıyla halk eğitim merkezlerini tercih ediyor olduklarını düşünmek yanlış olmayacaktır. İfadelere verilen cevaplara bakıldığında kadın kursiyerlerin bu durumu yaşadıkları stresi ortadan kaldırmak ya da azaltmak amacıyla halk eğitim merkezlerinin kurslarına devam ettikleri düşünülebilir. Sağlam ve Korkmaz (2019), yaptıkları “*Yaygın Eğitim Kurumlarında Verilen Meslek Edindirme Kurslarının Kadın İstihdamına Katkısı: Muğla Menteşe Belediyesi Örneği*” adlı araştırmada kursiyerlerin kurslara katılma sebepleri arasında mesleki bilgi ve beceri geliştirmeye yönelik nedenler, gelir elde etmeye yönelik nedenler, iş bulmaya

yönelik nedenler, sosyal ilişkilere dair nedenler, kişisel rahatlama ve tatmin olarak tespit etmişlerdir.¹⁷⁹ Acun (2015) yaptığı “*Halk Eğitim Merkezi Kurslarına Katılan Kursiyerlerin Beklentileri ve Memnuniyet Düzeyleri (Kastamonu İli Örneği)*” adlı çalışmada kursiyerlerin kurslara katılma nedeni olarak nedenleri olarak “çevreye veya çalıştığı kuruma daha faydalı olma isteği” en önemli katılma nedeni olarak görülürken, “bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ise en önemsiz katılma nedeni olduğunu tespit etmiştir.¹⁸⁰ Bizim çalışmamızdan elde edilen sonuçlar ile benzer nitelikteki çalışmalardan elde edilen sonuçlar kıyaslandığında, halk eğitim merkezlerindeki kurslara katılan kursiyerlerin öncelikli amaçlarının arasında mesleki bilgi ve becerileri geliştirerek, kendisinin ve ailesinin maddi ihtiyaçlarını karşılamak olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin kurslara katılma sebepleri ile yaşları arasındaki ilişkiye bakıldığında, kursiyerlerin yeni bir meslek edinerek geleceğe hazırlanmak ve evde çalışarak kendisinin ve ailesinin ihtiyaçlarını karşılama düşüncelerinin öne çıktığı görülmektedir. Araştırmaya katılan kursiyerler; “Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek”, “Yeni bir iş için hazırlanma isteği” ve “Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam” ifadeleri ile yeni bir meslek edinme düşüncelerini belirtirken, “Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı” ifadesiyle de ailesine katkı düşüncelerini belirtmişlerdir. Meslek edinme ve ailesine katkı sağlama düşüncesinde olan kursiyerlerin yaş ortalamalarına bakıldığında 18-28 yaşlarında olanların bu yöndeki ifadeleri önemli olarak gördükleri anlaşılmaktadır. Bir meslek edinerek hayatını bu meslek ile kazanma düşüncesinin günümüz istihdam koşulları için önemli bir durum olduğu düşünülürse; 18-28 yaşlarında olan kursiyerlerin, meslek edinmek için halk eğitim merkezlerini tercih etmiş oldukları söylenebilir. Bağlan ve Yardımcıoğlu (2017) yaptıkları “*Meslek Edindirme Kurslarının Etkinliği: SAMEK Örneği*” adlı çalışmada kursiyerlerin katılmış oldukları kursların iş bulmayı kolaylaştırdığı, kursiyerlerin kişisel gelişimini

¹⁷⁹ Murat Sağlam, Adem Korkmaz, “Yaygın Eğitim Kurumlarında Verilen Meslek Edindirme Kurslarının Kadın İstihdamına Katkısı: Muğla Menteşe Belediyesi Örneği”, *Bucak İşletme Fakültesi Dergisi*, 2(1), 2019, s. 54-76.

¹⁸⁰ Acun, s. 1.

sağladığını belirlemişlerdir.¹⁸¹ Halk eğitimlerinde verilmekte olan kurslar, kursiyerlerin kendilerini geliştirerek becerilerinin artmasını sağlamak amacıyla verilmektedir. Bizim çalışmamızda ve benzer çalışmada elde edilen sonuçlarda da benzer şekilde kursiyerlerin meslek edinme ve kendilerini geliştirme düşüncelerinin ön plana çıktığı görülmektedir. Bu yönüyle halk eğitim merkezlerinin, daha ileri yaşlardaki yetişkinler yerine lise çağından sonraki gençlerin de meslek edinme düşünceleri için etkin bir kurum olduğu belirtilebilir.

Halk eğitim merkezine devam etmekte olan kursiyerlerin öğrenim durumları ile kurslara katılma nedenleri incelendiğinde; kursiyerlerin meslek edinme düşüncelerinin yanında çevre tarafından takdir edilme ve günlük yaşamda değişiklik yapma düşüncelerinin öne çıktığı görülmektedir. Meslek edime düşüncesi içerisinde olan kursiyerler; “Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek”, “Bireysel özelliklerimi geliştirmek için”, “Yeni bir iş için hazırlanma isteği” “Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam”, “Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı”, “Asıl işim yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceri edinme isteği” ifadelerinde yoğunlaşmışlardır. Çevresi tarafından takdir edilme ve yeni insanlarla tanışma düşüncesinde olan kursiyerler; “Katıldığım kursa çevre tarafından değer verilmesi”, “Çevremde daha çok takdir görme isteği”, “Yeni insanlarla tanışma ve yeni arkadaşlar edinme isteği”, “Sadece merak ettiğim için” ifadelerinde, değişiklik yapma düşüncesinde olanlar ise “İçinde bulunduğum stres ve sıkıntıdan kurtulmak için” ve “Günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği” ifadelerinde yoğunlaşmaktadırlar. Halk eğitim merkezlerinde açılan kurslara devam eden kursiyerlerin eğitim durumlarına bakıldığında kursiyerlerin istek ve beklentilerinin farklılaştığı görülmektedir. Ünal, Kalçık ve Satuk (2019), “*Halk Eğitim Kurslarının, Kadın Katılımcıların Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerine Katkısının Değerlendirilmesi*” adlı çalışmalarında kursiyerlerin halk eğitim kurslarına katılım sebepleri arasında yalnızlıktan kurtulma, evden uzaklaşma, değişik ortamlara girme ihtiyacı, maddi gelir elde etme, boş vakitleri değerlendirme, merak etme

¹⁸¹ Damla Bağlan, Fatih Yardımcıoğlu, “Meslek Edindirme Kurslarının Etkinliği: SAMEK Örneği”, *Siyaset Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 5(1), 2007, s. 63-87.

düşüncelerinin olduğunu tespit etmişlerdir.¹⁸² Halk eğitim merkezleri bireylerin beklentilerini karşıladığı ölçüde talep görmektedir. Bireyler, bu kurslara katılım istekleri karşılandıkça halk eğitim merkezlerindeki kurslara devam etmektedirler. Bizim çalışmamızda ve benzer çalışmalarda elde edilen sonuçlar da göstermektedir ki mesleki gelişim, yani bir iş bulma, yaşadığı stres ve sıkıntılardan kurtulma isteğinde olan bireyler bu isteklerini karşılayabilmek için halk eğitim merkezlerini tercih etmektedirler.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin kurslara katılma sebepleri ile meslekleri arasındaki ilişki incelendiğinde, kursiyerlerin meslek edinme, boş zamanlarını değerlendirme ve içinde bulunduğu stresten uzaklaşma gibi amaçların ön plana çıktığı görülmektedir. Meslek edinme ve yeni bir iş hazırlığında olan kursiyerlere bakıldığında bu konudaki ifadelerle çoğunlukla işsiz durumda olanların önemli olarak ifade ettikleri görülmektedir. Boş zamanını değerlendirme, yeni insanlarla tanışma ve yeni arkadaşlıklar edinme, içinde bulunduğu stres ve sıkıntıdan kurtulma düşüncesini içeren ifadeler ise yoğunlukla ev kadınlarının önemli olarak görüş bildirdikleri görülmektedir. Çankaya (2019), halk eğitim merkezlerinde eğitim alan yetişkinlerin motivasyonuna etki eden unsurların incelenmesi amacıyla yapmış olduğu çalışmada, kursiyerlerin kurslara katılım sebepleri arasında kişisel gelişim, maddiyat, kurs sayısı ve çeşidi, sosyal ortam, Halk Eğitim Merkezlerinin tanıtımı gibi sebeplerin olduğunu tespit etmiştir.¹⁸³ Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslar özellikle mesleki gelişim için tercih edilmektedir. Bizim çalışmamızdan ve benzeri çalışmalardan elde edilen sonuçlara bakıldığında kursiyerlerin en önemli kurslara katılım amaçları arasında mesleki gelişim olduğu görülmektedir.

Kursiyerlerin halk eğitim merkezinde açılan kurslara devam etme iste ile aylık gelirleri arasındaki ilişkiye bakıldığında; kursiyerlerin yeni bir iş bulma, meslek edinme, kendisinin ve ailesinin ihtiyaçlarını evden çalışarak karşılama, asıl işinin yanında ek gelir sağlayabileceği ikinci bir iş edinme düşüncelerini içeren ifadeler öne

¹⁸² Fatma Ünal, Cansu Kalçık, Musa Satuk, “Halk Eğitim Kurslarının, Kadın Katılımcıların Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerine Katkısının Değerlendirilmesi”, *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 11(9), 2016, s. 905.

¹⁸³ Çankaya, s. 1.

çıkıştır. Kursiyerler ayrıca, toplumsal değışime bu kurslar vasıtasıyla uyum sağlama düşüncesini de ifade etmişlerdir. Bu ifadelere bakıldığında halk eğitim merkezlerinin amacına ulaştığı söylenebilir. Çelik ve Uysal (2019), “*Keçiören Halk Eğitimi Merkezi’ndeki Yetişkinlerin Özdoym Kurslarına Katılım Örüntüleri*” adlı çalışmalarında halk eğitim kurslarına katılan yetişkin bireylerin kurslara katılım örüntülerini araştırdıkları çalışmada kursiyerlerin amaçları arasında, sosyalleşmek, öğrenme isteğı, günlük rutinden uzaklaşma, mesleki amaçlar, sağlıklı yaşamak; eğitimin sağladığı yararlar özgüven artışı, zamanı verimli değerlendirme, meslek sahibi olma beklentisinin oluşması, psikolojik iyileşme düşüncelerinin olduğu tespit etmişlerdir.¹⁸⁴ Yapılan işten elde edilen gelir, bireylerin günlük yaşamlarını sürdürmeleri için olmazsa olmazlardandır. Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslar da bireylerin yaptıkları işten farklı bir iş yaparak kazanç sağlama fırsatı vermektedir. Bu sonuçlara bakıldığında halk eğitim merkezlerinin amacına ulaştığı söylenebilir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin kurslara katılma sebepleri ile katıldıkları kursun türü arasındaki ilişki incelendiğinde; kursiyerlerin halk eğitim merkezinde verilmekte olan kurslardan yine bir meslek edinme isteğinde oldukları görülmektedir. Kursiyerler ayrıca günlük yaşamın sıkıcılığından kurtulma düşüncesi ile de halk eğitim merkezlerinin açtıkları kurslara devam etmektedirler. Veri toplama aracındaki sorulara cevap verenler içerisinde meslek edinmek veya mesleğini geliştirmek isteyenlerin yoğunlukla mesleki kurslara katıldıkları görüldürken, günlük yaşamında değışiklik yapma düşüncesinde olanların da yine mesleki kurslar yanında genel içerikli kurslara da katıldıkları görülmektedir. Ulutak, Candemir ve Demiray (2017), yaptıkları “*Yetişkinlere Eğitim Hizmeti Veren Beldeevlerine Devam Eden Kadın Kursiyerlerin Profili ve Aldıkları Eğitilere Yönelik Görüş ve Gözlemleri*” adlı çalışmada kursiyerlerin kurslara katılma amaçları arasında boş zamanlarını değerlendirme isteğı, meslek sahibi olmak isteme, mesleki bilgi ve becerilerini geliştirmek, yeni

¹⁸⁴ Nilgün Çelik, Meral Uysal, “Keçiören Halk Eğitimi Merkezi’ndeki Yetişkinlerin Özdoym Kurslarına Katılım Örüntüleri”, *Yetişkin Eğitimi Dergisi*, 2(2-3), 2019, s. 48.

arkadaşlıklar ve dostluklar kurmak gibi amaçların olduğunu tespit etmişlerdir.¹⁸⁵ Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslar arasında kursiyerlerin tercih ettikleri kurs türü, kursiyerlerin amaçlarına uygun olanlardır. Kursiyerlerin çoğunluğu mesleki kursları tercih etmektedirler. Yapılan çalışmalarda da görüldüğü gibi öncelikli amaç, yeni bir meslek edinmek ve yaptığı mesleği geliştirmek iken, boş zamanları değiştirme, yeni sosyal alanlara girme isteği de kursiyerlerin takip ettikleri kurs türünün belirlenmesinde etkili olmaktadır.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslardan memnuniyet durumları da kursiyerlerin cinsiyetleri, yaşları, öğrenim durumları, meslekleri, aylık gelirleri ve katıldıkları kurs türü açısından değerlendirilmiştir.

Halk eğitim merkezine devam etmekte olan kursiyerlerin cinsiyetleri ile kurslardan memnuniyet durumları arasındaki ilişki incelendiğinde, kursiyerlerin çoğunluğu, merkezin yönetici ve eğiticileri dışında kalan diğer personel de işlerini kolaylaştırmak kendilerine yardımcı olduğunu, kursta kendilerine anlatılan konuları anlamakta zorlanmadıklarını, halk eğitimi merkezinde sınavların değerlendirilmesinde adil davranıldığını, merkezimizde kurs ve kursiyerlerden kaynaklanan sorunlar müdür veya müdür yardımcıları tarafından dikkate alındığını, Halk eğitimi merkezinde açılan diğer kurs ve etkinliklere katılmak istediklerini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan kursiyerlerin ifadelere verdikleri cevaplar dikkate alındığında kursiyerlerin halk eğitim merkezinden, yönetici ve diğer çalışanlardan ve merkezde verilen kurslardan memnun oldukları görülmektedir. Dolanbay (2014) yaptığı “*Hayat Boyu Öğrenme Sürecinde Halk Eğitimi Merkezi Yöneticilerinin Yaşadığı Yönetsel Sorunlar*” adlı çalışmada idareci personel eksikliğinin meydana getirdiği iş yükü dolayısıyla sorunlar yaşadıklarını tespit etmiştir.¹⁸⁶ Halk eğitim merkezleri örgün eğitime katkı sağlayan kurumlardandır ve halk eğitim merkezlerindeki kurslara her yaş grubundan kursiyer

¹⁸⁵ İlknur Ulutak, Özden Candemir, Emine Demiray, “Yetişkinlere Eğitim Hizmeti Veren Beledveverlerine Devam Eden Kadın Kursiyerlerin Profili ve Aldıkları Eğitimlere Yönelik Görüş ve Gözlemleri”, *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 6(2), 2017, s. 54.

¹⁸⁶ Tuncay Dolanbay, *Hayat Boyu Öğrenme Sürecinde Halk Eğitimi Merkezi Yöneticilerinin Yaşadığı Yönetsel Sorunlar*, (Doç. Dr. Alper Aytekin), Bartın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.

katılmaktadır. Sınırlı imkânlarla hizmet veren bu kurumların özellikle personel eksikliği gibi sebeplerden dolayı, kursiyerlerin kurslara katılım amaçlarının karşılanması zorlaşabilmektedir. Dolanbay'ın çalışmasında bu sonuç elde edilmişken, bizim çalışmamızda da bu kurslarda eğitim verenlerin ve yönetici konumunda olanların mesleki yeterliliklerinin olması halinde kursiyerlerin memnun olma düzeylerinin arttığı belirlenmiştir.

Kursiyerlerin yaşları ile kurslardan memnuniyet durumları arasındaki ilişki incelendiğinde, kursiyerler halk eğitimi merkezlerinin eğitim ve öğretimle ilgili değişim ve gelişmeleri takip ettiğini, aldıkları eğitimin sonunda halk eğitimi merkezinde görev alan kurs öğretmenlerinin yeterli olduğunu, halk eğitim merkezi toplumun kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını desteklediğini, kursların halkın beklentilerini karşıladığını, kurslarda alınan eğitimin çalışma hayatlarına katkı sağlayacağını düşünmektedirler. Bu ifadeler verilecek cevaplara bakıldığında halk eğitim merkezlerinin kendini yenileyen bir yapıda olduğunu, bu yönüyle toplumun ihtiyacını karşılayabildiğini ve kursiyerlerin halk eğitim merkezinin bu durumundan memnun oldukları anlaşılmaktadır. Selçuk (2017), yaptığı “*Halk Eğitim Merkezlerinin Karşılaştığı Sorunlar*” adlı çalışmada halk eğitim merkezlerinde kurslarda modül içerikleri sürekli olarak güncellenmesine rağmen halen ya çok kısa ya da çok uzun olduğunu, modül içeriklerinde teorik bilgiler fazla yer aldığı, modül içeriklerinin çoğunda kursiyerlerin seviyesine yeterince inilmemekte ve kurs yapılan yörenin şartları düşünülmediğini tespit etmiştir.¹⁸⁷ Özellikle genç yaşta bireyler, halk eğitim merkezindeki kursların toplumsal gelişlere ayak uyduracak bir durumda olmasını arzu etmektedirler. Selçuk'un çalışmasında kursiyerlerin halk eğitim merkezlerindeki kurslardaki modül içeriklerinin sürekli güncellenmesine rağmen uzunluk veya kısalık gibi sorunların olduğu belirlenmiştir. Bu sorunların giderilmesi ile ideal hale getirilecek kurs modüllerinin kursiyerlerin memnuniyet düzeylerini yükselteceği bizim çalışmamızdan elde edilen verilerde açık bir şekilde görülmektedir.

¹⁸⁷ Mehmet Selçuk, *Halk Eğitim Merkezlerinin Karşılaştığı Sorunlar*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Tezsiz Yüksek Lisans Tezi, Denizli, 2017.

Halk eğitim merkezindeki kurslara devam eden kursiyerlerin öğrenim durumları ile kurslardan memnuniyet durumları arasındaki ilişki incelendiğinde, kursiyerlerin eğitim düzeyleri yükseldikçe halk eğitim merkezi toplumun kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını desteklediğine daha çok inandıkları görülmektedir. Kursiyerler arasındaki üniversite mezunu olanlar diğerler eğitim seviyelerinde olanlara göre halk eğitim merkezinde açılan kursların halkın beklentilerini karşıladığı konusundaki algı ortalaması daha yüksektir. Yine üniversite mezunu kursiyerler halk eğitimi merkezinde sınavların değerlendirilmesinde adil davranıldığına ve aldıkları eğitimin ihtiyaçlarını karşılamakta olduğunu inanmaktadırlar. İfadelere verilen cevaplara bakıldığında halk eğitim merkezine devam etmekte olan kursiyerlerin eğitim düzeyleri arttıkça kurslara olan memnuniyet düzeyleri de artmaktadır. Başer Kalkan (1996) yaptığı “*Women's Participation In People's Education Centers In Istanbul*” adlı çalışmada kursiyerlerin arkadaş edinebildikleri sıcak ortamı ve genel olarak öğretmenlerin özelliklerini beğenmelerine karşın; binaların soğuk ve bakımsız olması, sınıfların küçük ve kalabalık olması, öğretmenlerin bilgilerinin ve ders verme yöntemlerinin yeterli olmaması, kursların aşamalı olmaması, kurslara katılan kadınların kurslar hakkında memnun olmadıklarını tespit etmiştir.¹⁸⁸ Halk eğitim merkezlerinde kursiyerlere sunulan kursların, onların beklentisini karşılayacak şekilde olmasının yanında aynı zamanda eğitimcilerin yeterlilikleri ve kurs ortamının eğitime uygun olması da önemli etkenlerdedir. Başer Kalkan’ın çalışmasında kursiyerlerin halk eğitim merkezlerindeki kurslardan memnuniyet düzeylerini yükseltecek faktörler arasında sayılan bu durumların giderilmesi kursiyerlerin memnuniyet düzeylerini yükselebilecektir.

Kursiyerlerin meslekleri ile kurslardan memnuniyet durumları arasındaki ilişki incelendiğinde, öğrenciler halk eğitim merkezinin toplumun kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını desteklediğini belirtmişlerdir. İşsiz olanlar, kursta anlatılan konuları anlamakta zorlandıklarını, bu merkezlerde açılan kursların halkın beklentisini karşılama konusunda yeterli olduğunu vurgulamışlardır. Kamuda çalışanlar halk

¹⁸⁸ Özlem Başer Kalkan, *Women's Participation In People's Education Centers In Istanbul*, (Doç. Dr. Fatma Gök), Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1996.

eğitim merkezlerinde yapılan sınavların değerlendirilmesinde adil davranıldığı düşünülmektedir. Kendi işyeri olanlar ise bu kursların halkın beklentilerini karşıladığını, kursiyerleri ilgilendiren konular hakkındaki duyurular zamanında yapıldığını, halk eğitim merkezinde açılan kursların halkın beklentilerini karşıladığını, halk eğitimi merkezinde kursiyerleri ilgilendiren konular hakkındaki duyurular zamanında yapıldığını, halk eğitimi merkezinde yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler düzenlendiğini belirtmişlerdir. Selçuk (2017) yaptığı “*Halk Eğitim Merkezlerinin Karşılaştığı Sorunlar*” adlı çalışmada halk eğitim merkezlerinin yaptığı çalışmalar ve bu çalışmaların önemi hakkında daha fazla bilgilendirilmeleri gerektiğini tespit etmiştir.¹⁸⁹ Bireylerin meslekleri onların beklentilerinin belirlenmesinde önemli faktörlerdendir. Birey beklentisini karşılamayan, kendisini mutlu hissetmediği mesleği yapmak istememektedir. Çalıştığı içinde mutlu olmayan bireyler yeni iş alanları araştırırken onların bu yöndeki çalışmalarına yardımcı olan kurumlardan biri halk eğitim merkezleridir. Bireyler halk eğitim merkezlerinde verilen kurslar ile kendi mesleklerinden farklı bir mesleği öğrenme fırsatı bulmaktadırlar. Bu sebeple halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslar hakkında bireylerin bilgilенmesini sağlayacak çalışmaların yapılması onların bu kurslardan memnun olma düzeylerini yükseltebilecektir.

Kursiyerlerin aylık gelirleri ile kurslardan memnuniyet durumları arasındaki ilişki incelendiğinde, kursiyerlerin aylık gelirleri ile “Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?” ve “Aldığınız eğitimin ihtiyacınızı karşılayacağını düşünüyor musunuz?” maddeleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Kursiyerlerin aylık gelirleri arttıkça halk eğitim merkezlerinde anlatılan konuları daha çok anladıklarını ve yine aylık gelirleri arttıkça halk eğitim merkezlerinde alınan eğitimin ihtiyaçlarını daha fazla düzeyde karşıladığını belirtmişlerdir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin katıldıkları kurs türleri ile kurslardan memnuniyet durumları arasındaki ilişki incelendiğinde, kursiyerlerin katıldıkları kurs türü ile “Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?” ve “Halk eğitimi merkezinde kursiyerleri ilgilendiren konular hakkındaki duyurular zamanında

¹⁸⁹ Selçuk, s. 1.

yapılıyor mu?” ifadeleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Mesleki kurslara devam eden kursiyerler genel içerikli kurslara devam edenlere göre anlatılan konuları anlamakta oldukları görülmektedir.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve alt boyutları ile kursiyerlerin cinsiyetleri, yaşları, medeni durumları, çocuğu olma durumları, eğitim durumları, meslekleri, aylık gelirleri, daha önce halk eğitimi merkezlerinin açtığı kursa katılma durumları, katıldıkları kurs türü, farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünme durumları arasındaki ilişki incelenmiştir.

Cinsiyet değişkeni ile yaşam boyu öğrenme eğilimi, öğrenmeye isteklilik alt boyutu ve gelişime açıklık alt boyutu puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Adabaş (2019), Halk eğitim merkezlerinin önemine dair kursiyer görüşlerinin değerlendirilmesi amacıyla yaptığı “*Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenmede Anahtar Yeterliklere Sahip Olma Düzeyleri*” adlı çalışmada bizim çalışmamıza benzer şekilde kursiyerlerin cinsiyetleri ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir.¹⁹⁰ Bireylerin beklentileri cinsiyetlerine göre değişmektedir ve buna bağlı olarak da yaşam boyu eğitim eğilimleri de değişebilmektedir. Erkekler çalışmakta oldukları işlerini koruma ve devam ettirme eğilimi içerisinde olabilirlerken, kadınlar ise çalışmıyorlarsa kendilerine yeni bir iş imkanı bulma sebebiyle yaşam boyu öğrenme eğilimleri daha yüksek olabilmektedir.

Kursiyerlerin yaş değişkeni ile öğrenmeye isteklilik alt boyutu arasında anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Özgengi ve Şahan (2017), yaptıkları “*Halk Eğitimi Merkezlerinin Kursiyer Görüşlerine Göre Durum Değerlendirilmesi: Amasra Örneği*” adlı çalışmada kursiyerlerin yaşları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında istatistiksel bir anlamlılık tespit etmemişlerdir.¹⁹¹ Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kursların içeriklerinin her yaş grubunun isteklerini karşılayacak şekilde olması, kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yükselmesine sebep

¹⁹⁰ Adabaş, s. 1.

¹⁹¹ Mehmet Özgengi, Gülsün Şahan, “Halk Eğitimi Merkezlerinin Kursiyer Görüşlerine Göre Durum Değerlendirilmesi: Amasra Örneği”, *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(2), 2017, s. 345.

olabilecektir. Bireylerin her yaşıta beklentileri farklı olmakta ve buna bağlı olarak da yaşam boyu öğrenme eğilimleri farklılık gösterebilmektedir. Çalışmamızda elde edilen sonuç ile literatürde elde edilen sonuç ile kıyaslandığında farklılık olmasını farklı araştırma gruplarına yapılan çalışmalar olmasına bağlanabilir.

Kursiyerlerin medeni durumu ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve öğrenmeye isteklilik alt boyutu puanları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Özgengi ve Şahan (2017), “*Halk Eğitimi Merkezlerinin Kursiyer Görüşlerine Göre Durum Değerlendirilmesi: Amasra Örneği*” adlı çalışmalarında kursiyerlerin medeni durumları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında bizim çalışmamızdan farklı olarak istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olmadığını tespit etmişlerdir.¹⁹² Medeni durum değişkeni bireylerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde önemli bir faktördür. Evli olan bireyler, yeni yaşamlarını birlikte kurma ve yaşamlarını kolaylaştırma amaçları ile yeni şeyler öğrenmek düşüncesi ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri daha üst düzeyde olabilmektedir.

Çocuk sahibi olma durumu ile yaşam boyu öğrenmeye eğilimi ve öğrenmeye isteklilik alt boyutu puanları arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Çocuk sahibi olmak, bireylerin hayatlarına yeni bir yön katmaktadır. Özellikle annelerin çocukları ile birlikte olmalarının gerekli olması, babanın yaptığı işi koruyarak aile bakımının kesintiye uğramaması düşüncesi, çocuğu olan bireylerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin azalmasına sebep olabilmektedir.

Kursiyerlerin eğitim durumları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri, öğrenmeye isteklilik ve gelişime açıklık alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Özgengi ve Şahan (2017), yapmış oldukları “*Halk Eğitimi Merkezlerinin Kursiyer Görüşlerine Göre Durum Değerlendirilmesi: Amasra Örneği*” adlı çalışmada bizim çalışmamızdan farklı olarak kursiyerlerin eğitim durumları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki olmadığını tespit etmişlerdir.¹⁹³ Eğitim düzeyinin yükselmesi bireylerin beklentilerinin yükselmesini sağlayabilmektedir. Bireyler öğrendikçe daha çok şey öğrenme eğilimine

¹⁹² Özgengi, Şahan, s. 345.

¹⁹³ Özgengi, Şahan, s. 345.

yönelebilirler. Bunun yanında eğitim düzeyi düşük olan bireyler de yeni bilgiler elde ederek eğitim açısından açıklarını kapatmak amacıyla yeni bilgiler öğrenme yoluna gidebilmektedirler. Çalışmamızda da benzer bir sonuç elde edilmiş, bireylerin eğitim durumlarına yaşam boyu öğrenme eğilimleri belirgin bir şekilde ortaya çıkmıştır.

Kursiyerlerin meslekleri ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Adabaş (2019) da “*Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenmede Anahtar Yeterliklere Sahip Olma Düzeyleri*” adlı çalışmasında benzer şekilde kursiyerlerin meslekleri ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki tespit etmemiştir.¹⁹⁴ Bireylerin yaptıkları işi koruma düşüncesi her zaman ön planda olan düşüncelerdendir. Özellikle çalışma imkanının azaldığı dönemlerde iş koşullarının ağırlaşmasına bağlı olarak bireylerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde azalma olabilmektedir.

Kursiyerlerin aylık gelirleri ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Adabaş (2019) da benzer şekilde “*Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenmede Anahtar Yeterliklere Sahip Olma Düzeyleri*” adlı çalışmasında kursiyerlerin gelir durumları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki tespit etmemiştir.¹⁹⁵ Günümüz koşullarında öğrenmenin maddi bir bedeli olmaktadır. Bireylerin günlük yaşamlarını ikame etmeleri sırasında aynı zamanda çeşitli kurslara katılarak maddi bir sorun yaşamaları da söz konusu olabilecektir. Çalışmamızda elde edilen sonuçlar da bu durumu destekler şekilde bireylerin gelir düzeyleri arttıkça yaşam boyu öğrenme eğilimi puan ortalamalarının da arttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Kursiyerlerin daha önce halk eğitimi merkezlerinin açtığı kursa katılma durumları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bireylerin davranışlarında devamlılık bulunmaktadır. Daha önce bir kursa devam ederek yeni şeyler öğrenme eğiliminde olan bireyler,

¹⁹⁴ Adabaş, s. 1.

¹⁹⁵ Adabaş, s. 1.

hayatlarının geri kalan kısmında da bu eğilimlerini devam ettirebilmektedirler. Kursiyerlerin daha önce halk eğitimi merkezlerinin açtığı kursa katılma durumları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında bir ilişki bulunmasını bu eğilimlerine bağlamak mümkündür.

Araştırmaya katılan kursiyerlerin katıldıkları kurs türü ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve öğrenmeye isteklilik alt boyutu arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğu belirlenmiştir. Adabaş (2019) çalışmasında bizim çalışmamıza benzer şekilde “*Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenmede Anahtar Yeterliklere Sahip Olma Düzeyleri*” adlı çalışmasında kursiyerlerin katıldıkları kurslar ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında anlamlı bir ilişki tespit etmiştir.¹⁹⁶ Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslara katılım isteğe bağlı olmaktadır. Kursiyerler katılmak istedikleri kursları kendi istekleri ve beklentileri doğrultusunda belirlemektedirler ve bu kursları istekli olarak seçtikleri için devamlı olmaktadır.

Kursiyerlerin farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünme durumları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve alt boyutları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Yaşam boyu öğrenme eğiliminde olan bireyler, daha sonraki dönemlerde de bu eğilimleri ile yeni açılacak farklı kurslara devam etme eğiliminde olabilmektedirler.

Halk eğitim merkezlerine devam etmekte olan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin önemli amaçlarından biri, yeni bilgi edinmek iken diğer de yapmakta oldukları meslekten farklı bir meslek ile ilgili yeni bilgiler elde etmektir. Araştırma sonucunda da halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslara devam eden kursiyerlerin meslek edinme düşüncelerinin ön planda olduğu görülmektedir.

Halk eğitim merkezleri, bireylerin günlük yaşamlarındaki monotonluktan ve stresten kurtularak daha sosyal hale gelmelerini ve yaşadıkları stresten kurtulmalarını sağlamaktadır. Kursiyerler katıldıkları yeni sosyal ortamlarda farklı bireylerle iletişim içerisine girmekte ve bu yeni durum onlar için günlük yaşamın stresi ile baş etme

¹⁹⁶ Adabaş, s. 1.

yollarından biri olabilmektedir. Araştırma sonucunda kursiyerlerin günlük yaşamlarında değişiklik yapma düşüncesi, kurslara katılarak yaşadığı stres ve sıkıntılı durumdan kurtulma isteği, kişisel özelliklerini geliştirme isteği, çevresi tarafından takdir edilme isteği, yeni insanlarla tanışma isteği günlük yaşamda değişiklik yapma isteği gibi nedenlerin olduğu görülmektedir.

Halk eğitim merkezlerine devam etmekte olan kursiyerlerin kendilerince beklentileri bulunmaktadır. Bu beklentilerin karşılanması ölçüsünde kursiyerlerin eğitim merkezlerindeki kurslardan memnuniyet düzeyleri de yükselmektedir. Kursiyerlerin memnuniyet düzeylerini etkileyecek önemli unsurlar arasında yöneticilerin kursiyerlere karşı olan tutumları, kursta eğitim veren öğretmenlerin alanlarında yeterli olmaları ve dolayısıyla kurslarda anlatılmakta olan konuları anlayabilmeleridir. Bu unsurların kursiyerlerin beklentilerini karşılayacak şekilde olması halinde kursiyerlerin memnuniyet düzeyleri yüksekleyebilecektir. Araştırma sonucunda kursiyerler, halk eğitim merkezindeki kurslardan, yöneticilerin tutumları, öğretmenlerin yeterli olmaları, kursta anlatılan konuları anlayabilme, kursların kendilerinin ve toplumun beklentilerini karşılayabildiği, çalışma hayatlarına katkı sağladığı düşüncelerinden dolayı kurslardan memnun oldukları görülmektedir.

Halk eğitim merkezlerine devam eden kursiyerlerde bu kurslara katılma düşüncesinin oluşmasında çeşitli etkenlerin önemi bulunmaktadır. Kursiyerin medeni durumu, çocuğunun olması, eğitim durumu gibi kişisel özelliklerinde değişimlerin olması ile kursiyerin eskiye göre daha sorumluluk sahibi olması durumunda bu kurslara katılım artabilecektir. Araştırma sonucunda bu duruma uygun bir sonuç bulunmuş ve kursiyerlerin medeni durumları, çocukları olma durumları, eğitim durumları, daha önce halk eğitimi merkezlerinin açtığı kursa katılma durumları, katıldıkları kurs türü, farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünme durumları ile yaşam boyu öğrenme eğilimleri arasında anlamlı ilişki olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

5.2. Öneriler

Halk eğitim merkezlerinde açılan kurslar kadınlar ve erkekler için; boş zamanlarını değerlendirme, meslek edinme, yaşanan stres ve sıkıntı ile baş etme gibi

çok farklı açılardan yararlar sağlamaktadır. Halk eğitim merkezlerinde kursiyerlere verilen kursların her iki cins kursiyere de hitap edecek şekilde çeşitlendirilmeleri gerekir. Bu şekilde bir çeşitlendirme ile toplumun her kesiminin kendisine uygun bir kurs bulması sağlanabilecek ve kurslara katılım sayıca artabilecektir. Halk eğitim merkezlerinin yaşam boyu öğrenme konusunda önemli kurumlardan biri olduğu düşünüldüğünde bu kurslara katılımın artması ile toplumdaki yaşam boyu öğrenme eğilim düzeyinin artması da sağlanmış olacaktır.

Halk eğitim merkezlerinde verilen ders içeriklerinin her yaş grubuna hitap ediyor olması, bu yaş gruplarının yaşam boyu eğitime katılmalarını sağlama konusunda önem arz etmektedir. Her yaş grubunun halk eğitim merkezlerinden beklentilerinin tespit edilmesi ile gereksinim duyulan kurs programının sunulması bireylerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin yanında kurslara katılma sebepleri ve kurslardan memnuniyet durumları için de önemli olacaktır. Halk eğitim merkezlerinde kursiyerlere verilmekte olan kursların yaş gruplarına göre düzenlenmesi ve gerekli görüldüğünde yeni kurs türlerinin programa eklenmesi ile özellikle gelecekte yapmayı düşündüğü mesleği belirleme aşamasında olanların yeni meslekler konusunda bilgilenmeleri sağlanabilecektir.

Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslar bireylerin yaşam boyu öğrenmelerini sağlarken, onların günlük yaşamlarına en iyi şekilde uyum sağlamaları sonucunu doğurabilecektir. Bu sebeple halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kursların belirlenmesi sırasında bireylerin farklı toplumsal statüleri göz önünde bulundurulmalıdır. Örneğin evli bir kursiyerin devam etmeği düşüneceği kurs ile bekar bir kursiyerin devam etmeyi düşüneceği kurslar birbirinden farklı olabilecektir, çünkü bu kişisel özellikler kursiyerlerin beklentilerinin değişmesine sebep olabilecektir. Bireylerin toplumsal statülerine uyum sağlamaları, onların statülerine uygun olacak şekilde bilgilendirilmeleri ile sağlanabilir ve halk eğitim merkezleri bu amacı yerine getirme konusunda etkin kurumlar arasında olabilecektir.

Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kursların bir kısmı meslek edinme ile ilgiliyken bir kısmı da kursiyerlerin yaşamlarını kolaylaştıracak türden olmalıdır. Verilecek bilgilendirici eğitim ile çocuk bakımı ve yetiştirilmesi konusunda

kursiyerlerin toplumsal değerlere uygun yeni nesiller yetiştirecek hale gelmeleri sağlanabilecektir.

Halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan kurslar bir meslek edindirmenin yanında meslek geliştirmeyi de kapsamaktadır. Örgün eğitimin hangi aşamasında olursa olsun her bireyin halk eğitim merkezindeki kurslara devam etmesinin sağlanması örgün eğitimde verilen bilgilerin desteklenmesine de katkı sağlayacaktır. Bu sebeple farklı eğitimdeki bireylerin kurslardan beklentilerini karşılayacak programların verilmesi ile bu bireylerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinde devamlılık sağlanabilecektir.

Mesleki gelişim bireyler aısından olduğu kadar toplumsal aıdan da önem arz etmektedir. Bireylerin meslekleri ne olursa olsun yaptıkları işi daha iyi yapıyor olmaları herkes için istenen bir durumdur. Halk eğitim merkezlerinin meslek edindirme kurslarının güncel meslekleri takip ederek hazırlanması bireylerin bu kursları takip etmeleri için önemli bir motivasyon olacaktır. Bu sebeple halk eğitim merkezi kurslarının işi alanlarındaki gelişmelere göre güncellenmesi gerekir.

Halk eğitim merkezlerinde verilen kurslar, bireylerin kendi işlerinin yanında yarı zamanlı olarak yeni ve ek bir işi yapmalarını sağlayabilecektir. Bu sebeple halk eğitim merkezlerinde verilmekte olan mesleki içerikli kursların içerisine yarı zamanlı olarak yapılacak işi kollarını da içerecek şekilde yeni programların eklenmesi gerekmektedir.

Halk eğitim merkezlerinde verilen kursların birbirini tamamlayacak ya da birbirini destekleyecek şekilde planlanması, bir kurs türünü takip eden kursiyerin başka bir kursa da katılma ihtiyacı hissetmesini sağlayabilecektir. Bu sebeple kurs planları hazırlanırken dersler arasında koordinasyon sağlanması uygun olacaktır.

Yaşam boyu öğrenme eğilimi diğer ölkeler için olduğu kadar ölkemiz için de önemli bir tutumdur. Farklı işi kollarındaki bireylerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin tespit edilmesini sağlayacak çalışmaların yapılması, toplumsal aıdan yaşam boyu öğrenme eğilimini yükseltecek yeni politikaların geliştirilmesi aısından önem arz etmektedir. Bu sebeple yaşam boyu öğrenme ile ilgili araştırmaların konuya yeni bakış açıları getirilerek çeşitlendirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- ACUN, Hayati, “Halk Eğitim Merkezi Kurslarına Katılan Kursiyerlerin Beklentileri ve Memnuniyet Düzeyleri (Kastamonu İli Örneği)”, Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2015.
- AÇIŞLI, Sibel, “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Öğrenme Stilleri ile Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi”, İlköğretim Online, 15(1), 2016, s. 273-285.
- ADABAŞ, Abdurrahman, Bartın Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenmede Anahtar Yeterliklere Sahip Olma Düzeyleri, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.
- ADABAŞ, Nuran, Yaşam Boyu Öğrenmenin Sağlanmasında Halk Eğitim Merkezlerinin Önemine Dair Kursiyer Görüşlerinin Değerlendirilmesi (Bartın Halk Eğitimi Merkezi Örneği), Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- AFŞAR, Bilge, AKSOY MIHOĞLU, Beyza ve SUNA, Seyfi, “İşsizlikle Mücadelede Mesleki Eğitimin Önemi ve Firmaların Mesleki Kurslara Bakışı: Konya İli Örneği”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi, 21(2), 2018, s. 407-416.
- AĞCIHAN, Ezgi, “Yetişkin Eğitimi Alanında Eğitim Veren Eğitimcilerin Yetişkin Eğitimi Alanındaki Yeterlilikleri”, Yeditepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2015.
- AKBAŞ, Oktay ve ÖZDEMİR, Soner M, “Avrupa Birliğinde Yaşam Boyu Öğrenme”, Milli Eğitim Dergisi, 155(156), 2002, s. 112-126.
- AKCAALAN, Mehmet, “Yaşam Boyu Öğrenme İle Sosyal Duygusal Öğrenme Arasındaki İlişkilerin Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.

- AKSOY, Hamit, ERBAY, Hasan ve KÖR, Hakan, “Üniversite Akademik Personellerinin Yaşam Boyu Öğrenme Tutumlarının İncelenmesi”, Hitit Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 10(2), 2017, s. 1547-1558.
- AL, Umut ve MADEN, Orçun, “Web Tabanlı Uzaktan Eğitim Sistemleri: Sahip Olması Gereken Özellikler ve Standartlar”, Bilgi Dünyası, 5(2), 2004, s. 259-271.
- ALBASHEER, Akram, KHASAWNEH, Samer, NABAH, Abdullah Ebu ve HAILAT, Salah, “Perceptions Of Student Teachers Towards The Effectiveness Of Co-Operating Teachers, School Principals And University Supervisors Participating In The Teacher Education Program In Jordan”, International Journal of Lifelong Education, 27(6), 2008, s. 693-705.
- ALTUNYA, Niyazi, “Eğitim Hakkı ve Yetişkin Eğitimi. Yetişkin Eğitimi Kuramdan Uygulamaya”, (Ed: A, Yıldız ve M. Uysal), Kalkedon Yayıncılık, İstanbul 2013.
- ANDREW, Martin, J. (2013). Motivation to learn. Web:https://www.researchgate.net/publication/281156104_Motivation_to_learn (18 Ocak 2020).
- AYAZ, Cihad, “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.
- AYDIN, Betül, “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleriyle Kariyer Geliştirme Arzuları Arasındaki İlişki”, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2018.
- AYDIN, Bünyamin, “Bilgi Toplumu Oluşumunda Bireylerin Yetiştirilmesi”, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 14(14), 2003, s. 183-190.
- AYDIN, Fatih ve SİLİK, Yavuz, “Teknoloji Okuryazarlığı: Tarihsel Bir Betimleme”, İhlara Eğitim Araştırmaları Dergisi, 3(2), 2018, s. 107-126.

- AYHAN, Serap, Dünden Bugüne Yaşam Boyu Öğrenme, Yaşam Boyu Öğrenme Sempozyumu, (Yay. Haz. Sayılan, Fevziye, Yıldız, Ahmet), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2005.
- AYRA, Mücahit ve KÖSTERELİOĞLU, İlker, “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Mesleki Öz Yeterlik Algıları ile İlişkisi”. NWSA-Education Sciences. 10(1), 2015, s. 17-28.
- AYRA, Mücahit, “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Mesleki Öz Yeterlik İnançları ile İlişkisi”, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2015.
- BAĞCI, Erhan, “Avrupa Birliği'ne Üyelik Sürecinde Türkiye'de Yaşam Boyu Eğitim Politikaları”, Ondokuz Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 30(2), 2011, s. 139-173.
- BAĞCI, Ş. Erhan, “Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenme: Piyasacı ve Muhafazakâr”, Mülkiye Dergisi, 39(3), 2015, s. 211-244.
- BAĞLAN, Damla ve YARDIMCIOĞLU, Fatih, “Meslek Edindirme Kurslarının Etkinliği: SAMEK Örneği”, Siyaset Ekonomi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi, 5(1), 2007, s. 63-87.
- BAHAT, İsa, “Halk Eğitimi Merkezi Yöneticilerinin Hayat Boyu Öğrenme Algısı”, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2013.
- BALAY, Refik, “Küreselleşme, Bilgi Toplumu ve Eğitim”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 37(2), 2004, s. 61-85.
- BAŞER KALKAN, Özlem, “Women's Participation İn People's Education Centers İn Istanbul”, Boğaziçi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1996.
- BERBEROĞLU, Bahar “Yaşam Boyu Öğrenme ile Bilgi ve İletişim Teknolojileri Açısında Türkiye’nin Avrupa Birliği’ndeki Konumu”, Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi, 5(2), 2002, s. 113-117.

- BİÇERLİ, Mustafa Kemal, “Sosyal Dışlama ile Mücadele Hayat Boyu Öğrenme”, Beta Yayın, İstanbul 2006.
- BİLİCİ, İbrahim Ethem, “İnformel Öğrenme, Çocuk ve Suç Olgusu”, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 37, 2017, s. 21-31.
- BİNBAŞIOĞLU, Cavit, “Cumhuriyet Dönemi Eğitim Bilimleri Tarihi”, Tekışık Yayıncılık, Ankara 1999.
- BOZTEPE Ömer ve DEMİRTAŞ, Zeynep, “Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme ve İletişim Memnuniyet Düzeylerinin İncelenmesi”, Yükseköğretim ve Bilim Dergisi, 8(2), 2018, s. 327-335.
- BRYCE, Jennifer, “Different Ways That Secondary Schools Orient To Lifelong Learning”, Educational Studies, 30(1), 2004, s. 53-64.
- BÜLBÜL, Sudi, Dünyada ve Ülkemizde Yaygın Eğitim (Kavram, Kapsam, Eğilimler), Yaygın Eğitim ve Sorunları, Türk Eğitim Derneği, XI. Eğitim Toplantısı Bildirileri, 12-13 Temmuz 1987.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener, KILIÇ ÇAKMAK, Ebru, AKGÜN, Özcan Erkan, KARADENİZ, Şirin ve DEMİREL, Funda, “Bilimsel Araştırma Yöntemleri”, Pegem Akademi, Ankara 2015.
- CAN, Tuncer, “Yaşam Boyu Öğrenme Bağlamında Yabancı Dil Olarak İngilizce Ders Kitaplarında Strateji Kullanımı”, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2011.
- CELEP, Cevat, “Halk Eğitimi”, Anı Yayıncılık, Ankara 2003.
- CROSS, Jay, İnformel Öğrenme Neden Önemlidir, Hayat Boyu Öğrenme Kapsamında Türkiye’de İnformel Öğrenme Üzerine Ortak Bir Anlayış Geliştirme ve Farkındalık Oluşturma Projesi Konferansları, Milli Eğitim Bakanlığı Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı Yayınları, Ankara 2009.
- ÇAKIROĞLU, Ahmet, “Üstbiliş”, Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi, 11(2), 2007, s. 21-27.

- ÇALIK, Temel, “Sınıf Yönetimiyle İlgili Temel Kavramlar Sınıf Yönetimi”, Pegem Akademi, Ankara 2010.
- ÇANKAYA, Neşe, “Halk Eğitim Merkezlerinde Eğitim Alan Yetişkinlerin Motivasyonuna Etki Eden Unsurların İncelenmesi”, Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- ÇATAL, Turgay, “Geçmişten Günümüze Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenme”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- ÇELİK, Nilgün ve UYSAL, Meral, “Keçiören Halk Eğitimi Merkezi’ndeki Yetişkinlerin Özdoym Kurslarına Katılım Örüntüleri”, Yetişkin Eğitimi Dergisi, 2(2-3), 2019, s. 48-110.
- ÇELİKKALELİ, Öner, “Yetişkin Eğitimcisi Öğretmenlerin Tükenmişlik ve Mesleki Yetkinliklerinin İncelenmesi”, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, (4), 2011, s. 38-53.
- ÇINAR, İkrım, “Küreselleşme, Eğitim ve Gelecek”, Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi, 2(1), 2002, s. 14-30.
- DE LA HARPE, Barbara ve RADLOFF, Alex; “Informed Teachers And Learners: The Importance Of Assessing The Characteristics Needed For Lifelong Learning”, Studies in Continuing Education, 22(2), 2000, s. 169-182.
- DEMİRALP, Demet ve KAZU, Hilal, “Öğretmen Adaylarının Etkili Yaşam Boyu Öğrenme Düzeylerinin Çeşitli Değişkenler Açısından Karşılaştırılması”, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18(3), 2017, s. 71-85.
- DEMİREL, Melek, Yaşam Boyu Öğrenme ve Teknoloji. 9th International Educational Technology Conference (IETC 2009), 6-8 Mayıs, Hacettepe Üniversitesi, Ankara, 2009.
- Devlet Planlama Teşkilatı Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Ortaöğretim: Genel Eğitim, Meslek Eğitimi, Teknik Eğitim Özel İhtisas Komisyonu Raporu, Ankara, 2001.

- DİKER COŞKUN, Yelkin, “Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi”, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2009.
- DİKER COŞKUN, Yetkin, ve DEMİREL, Melek, “Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 42(42), 2012, s. 108-120.
- DOLANBAY, Tuncay, “Hayat Boyu Öğrenme Sürecinde Halk Eğitimi Merkezi Yöneticilerinin Yaşadığı Yönetimsel Sorunlar , Bartın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- DUMAN, Ahmet, “Yetişkinler Eğitimi”, Ütopya Yayınları, Ankara 2006.
- DUMAN, Ahmet, İnternet, Öğrenme ve Eğitim Üzerine Bir Deneme, <http://www.dergimiz.biz/internet-ogrenme-ve-egitim-uzerine-bir-deneme.htm> (12.04.2020)
- DUMAN, Ahmet, Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenme Siyasalarını Oluştur(a)mamanın Dayanılmaz Hafifliği, Yaşam Boyu Öğrenme Sempozyumu, (Yay. Haz. Sayılan, Fevziye, Yıldız, Ahmet), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2005.
- DUNLAP, Joanna, ve C, GRABİNGER, Scott, “Preparing Students For Lifelong Learning: A Review Of Instructional Features And Teaching Methodologies”, Performance Improvement Quarterly, 16(2), 2003, s. 6-25.
- DÜNDAR, Hüseyin, “Sınıf Öğretmeni Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi”, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.
- EKŞİOĞLU, Subhan, TARHAN, Sinem ve ÇETİN GÜNDÜZ, Hicran, “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Özyeterlilik Beklentisi ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, Kastamonu Eğitim Dergisi, 25(5), 2017, s. 1925-1940.

- ERDAMAR, Gürcü, DEMİRKAN, Özen, SARAÇOĞLU, Gülçin ve ALPHAN, Gülgün, “Lise Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri ve Eğitsel İnternet Kullanma Öz-Yeterlik İnançları”, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 17(2), 2017, s. 636-657.
- ERKOL BAYRAM, Gül, “Motivasyonun Demografik ve Mesleki Özelliklere Göre Farklılaşması: Turist Rehberleri Üzerine Bir Araştırma”, Journal of Yasar University, 12(48), 2017, 257-271.
- ERSOY, Aynur ve YILMAZ, Bülent, “Yaşam Boyu Öğrenme ve Türkiye’de Halk Kütüphaneleri”, Türk Kütüphaneciliği, 23(4), 2009, s. 803-834.
- ERSOY, Aynur, “Yaşam Boyu Öğrenme ve Türkiye’de Halk Kütüphaneleri”, Hacettepe Üniversitesi Sosyal bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2009.
- ERSOY, Osman, “Halk Kütüphaneleri”, Türk Kütüphaneciler Derneği Bülteni, 32(1), 1983, s. 1-4.
- EVİN GENCEL, İlke, “Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenme Yeterliklerine Yönelik Algıları”, Eğitim ve Bilim, 38(170), 2013, s. 239.
- FINDIKÇI, İlhami, “Yaşadıkça Eğitim”, Hayat Yayıncılık, İstanbul, 2004.
- GERAY, Cevat, “Halk Eğitimi”, İmaj Yayınları, Ankara, 2002.
- GÖNÜÇ, Selim ODABAŞI, H. Ferhan ve KUZU, Abdullah, “Yaşam Boyu Öğrenmeyi Etkileyen Faktörler”, Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 11(2), 2012, s. 309-325.
- GREGG, Jean Paul, “Psychological Implications And Personal Perceptions Of Lifelong Learning For Adults In Life Satisfaction And Self-Esteem”, Unpublished Doctoral dissertation, Wayne State University, USA, 1997.
- GÜLEÇ, İsmail, ÇELİK, Seda ve DEMİRHAN, Buket, “Yaşam Boyu Öğrenme Nedir? Kavram ve Kapsamı Üzerine Bir Değerlendirme”, Sakarya University Journal of Education, 2(3), 2012, s. 34-48.

- GÜLER, Bilge, “Avrupa Birliği’nin Yetişkin Eğitim Programı Grundtvig Çerçevesinde Halk Kütüphanelerinin Yeri ve Önemi”, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2004.
- GÜNEŞ, Firdevs, “Yetişkin Eğitimi (Halk Eğitimi)”, Ocak Yayınları, Ankara, 1996.
- GÜR ERDOĞAN, Duygu ve ARSAL, Zeki, “Yaşam Boyu Öğrenme Eğilim Ölçeği (YBÖEÖ)’nin Geliştirilmesi”, Sakarya University Journal of Education, 6(1), 2016, s. 114-122
- HAKE, Barry, AB Politikaları ve Bilgi Ekonomisi: Yaşam Boyu Öğrenme İçin Stratejik Bir Yol, Yaşam Boyu Öğrenme Sempozyumu, (Yay. Haz. Sayılan Fevziye, Yıldız Ahmet), Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2005.
- HUNDE, Adula Bekele ve TACCONI, Giuseppe; “Teacher Educators’ Practices From The View Of Building Lifelong Learning Capabilities İn Student Teachers” Procedia-Social and Behavioral Sciences, 136, 2014, s. 496-500.
- İZ BÖLÜKOĞLU, Hülya, “Bilgi Çağında Eğitim Fakültelerinde Resim İş Eğitiminin Genel Bir Değerlendirmesi”, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi, 22(3), 2002, s. 247-259.
- JANSEN-SIMMERMON, Wendy, “A Study Of A Two-Year College And How It Fosters Lifelong Learning And Empowerment”, Doctoral Dissertation, University of South Dakota, USA, 2009.
- KAÇMAZOĞLU, Hacı Bayram, “Doğu-Batı Çatışması Açısından Globalleşme”, Eğitim Araştırmaları, 6, 2002, s. 44-55.
- KALAKENGER, Mehtap, “Kahramanmaraş Halk Eğitim Merkezlerindeki Takı Tasarımı Eğitim Programının İncelenmesi”, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- KAPLAN, Aylin, “Lifelong Learning: Conclusions From A Literature Review”, International Online Journal of Primary Education, 5(2), 2016, s. 43-50.

- KARA, Ruhi, “Erzincan Adı Üzerine”, Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi (ERZSOSDER), 9(2), 2016, s. 25-38.
- KARACELİL, Süleyman, “Din Eğitiminde Motivasyonun Önemi”, Uşak Üniversitesi sosyal Bilimler Dergisi, 6(4), 2013, s. 182-187.
- KARAKAYA, Sevda, “Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde Gerçekleştirilen Yetişkin Eğitimi Uygulamaları”, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- KARAMAN, Davut, “Yaşam Boyu Öğrenme Ekseninde İşsizlikle Mücadelede Üniversitelerin Rolü: Teorik Bir Araştırma ve Model Önerisi”, Finans Ekonomi ve Sosyal Araştırmalar Dergisi, 3(2), 2018, s. 515-529.
- KARAMAN, Özlem, “İlköğretim Okullarında Şiddetin Yaygınlığı: Okul İklimi, Okul Kültürü ve Fiziksel Özellikler”, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2011.
- KAVTELEK, Cahit, “Hayat Boyu Öğrenme Kurum Yöneticilerinin Hayat Boyu Öğrenmeye İlişkin Algıları ve Görüşleri”, Cumhuriyet Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- KAYA, H. Eylem, “Avrupa Birliği Yaşam Boyu Öğrenme ve Yetişkin Eğitimi Politikaları”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, 2010.
- KAYA, H. Eylem, “Yaşam Boyu Eğitim”, Nobel Akademik Yayın, Ankara 2016.
- KAYA, Turhan Dünden Bu Güne Erzincan'da Halk Kültürü, <https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/689154> (14.07.2020).
- KAZU, İ. Yaşar ve ERTEN, Pınar, “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlikleri”, İlköğretim Online, 15(3), 2016, s. 848-854.
- KILIÇ, Hasan ve AYVAZ TUNCEL, Zeynep, “İlköğretim Branş Öğretmenlerinin Bireysel Yenilikçilik Düzeyleri ve Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri”. Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi, 4(7), 2014, s. 25-37.

- KIVRAK, Ersin, “Avrupa Birliği ve Türkiye’de Yaşam Boyu Öğrenme Politikaları ve İstihdam İlişkisinin Değerlendirilmesi”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2007.
- KÖKSAL, Sahre, “Yerel Yönetimlerde Halkın Eğitimi ve Hayat Boyu Öğrenme Faaliyetleri”, İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2017.
- KÖSE, Erdoğan, “Bilimsel Araştırma Yöntemleri”, 5. Baskı, (Ed. Kıncal, Remzi Y.), Nobel Yayın Dağıtım, Ankara 2017.
- KURT, İhsan, “Yetişkin Eğitimi”, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara, 2000.
- LAMBEIR, Bert, “Education as Liberation: The Politics and Techniques of Life Long Learning”, Educational Philosophy and Theory, 37(3), 2005, s. 349-355.
- LOADS, Daphne, “Effective Learning Advisers Perceptions Of Their Role In Supporting Lifelong Learning”, Teaching in higher education, 12(2), 2007, s. 235-245.
- LOKMANOĞLU, Perihan ve GENER, Nimet, Yaygın Eğitimin Önemi, Tarihi Gelişimi ve Uygulama Alanları, 4. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi, Eskişehir, 1999.
- MEYER, Ashely N, “The Positive and Negative Effects of Testing in Lifelong Learning Doctoral Dissertation”, Rice University, USA, 2011.
- MITKOVSKA, Snezana Jovanova ve HRISTOVSKA, Dijana, “Contemporary Teacher and Core Competences For Life Long Learning”, Procedia – Socialand Behavioral Sciences, 28, 2011, s. 573-578.
- Milli Eğitim Bakanlığı (2006) :<https://ttkb.meb.gov.tr/www/gecmisten-gunumze-mill-egitimsralari/icerik/328> (15.12.2019).
- Milli Eğitim Bakanlığı (2014): <https://abdigm.meb.gov.tr/projeler/ois/013.pdf> (20.01.2020).
- Millî Eğitim Bakanlığı Erzincan Merkez-Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu, <http://erzincanhem.meb.k12.tr/tema/> (24.07.2020)

- Milli Eğitim Bakanlığı Tebliğler Dergisi, Sayı: 2645, 2011.
- Milli Eğitim Bakanlığı, “2018 İzleme ve Değerlendirme Raporu”, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, Ankara 2018.
- Milli Eğitim Bakanlığı, Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, <https://e-yaygin.meb.gov.tr/Login.aspx> (05.06.2020).
- Milli Eğitim Bakanlığı, VI. Eğitim Şurasında Yaygın Eğitim, XIII. Milli Eğitim Şurası, 13-17 Kasım 1989.
- Milli Eğitim Bakanlığı. (1973). Milli Eğitim Temel Kanunu, http://mevzuat.meb.gov.tr/html/temkanun_0/temelkanun_0.html, (18.02.2020)
- Milli Eğitim Bakanlığı. (2014). Türkiye’de Hayat Boyu Öğrenmenin Geliştirilmesi Projesi (2014-2018), <http://kastamonu.meb.gov.tr/www/turkiye8217dehayatboyuogrenmenin-gelistirilmesi-projesi/icerik/38>, (23.12.2019).
- Milli Eğitim Temel Kanunu, (1973, 14 Haziran), Resmi Gazete (Sayı: 14574).
- MİSER, Rıfat, “Küreselleşen Dünyada Yetişkin Eğitimi”, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 35(1), 2002, s. 55-60.
- MURAT, Sedat, “Dünden Bugüne İstanbul’da Yaygın Eğitim”, İstanbul Ticaret Odası, İstanbul 2009.
- OECD, Learning Opportunities for Adults, Vol. 1, General Report. Paris, 1977.
- OKÇABOL, Rıfat, “Halk Eğitimi (Yetişkin Eğitimi)”, Ütopya Yayınevi, Ankara, 2006.
- ORAL, Behçet ve YAZAR, Taha, “Öğretmen Adaylarının Yaşam Boyu Öğrenmeye İlişkin Algılarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi”, Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 14(52), 2015, s. 1-11.

- ÖNER, Abdullah, “Hayat Boyu Eğitimin Sağlanmasında Halk Eğitimi Merkezlerinin Değerlendirilmesi: Yenişehir Halk Eğitimi Merkezi Örneği”, Toros Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- ÖZÇİFTÇİ, Mustafa, “Sınıf Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Eğitim Teknolojisi Standartlarına Yönelik Özyeterliliklerinin İlişkisi”, Amasya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.
- ÖZDEN, Songül, “Ortaokul Öğretmenlerinin Yaşam Boyu Öğrenme ile Eleştirel Düşünme Eğilimlerinin İncelenmesi”, İnönü Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2019.
- ÖZEN, Yener, “Algın öğrenme Teorisi Yaşam Boyu Değişerek ve Gelişerek Öğrenme”, Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 3(6), 2011, s. 1-16.
- ÖZENLİ, Mehmet ve ŞAHAN, Gülsün, “Halk Eğitimi Merkezlerinin Kursiyer Görüşlerine Göre Durum Değerlendirilmesi: Amasra Örneği”, Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 10(2), 2017, s. 345-361.
- ÖZKAN, Salih, “Türk Eğitim Tarihi”, Nobel Yayın, Ankara, 2008.
- ÖZKORKMAZ, Muhammed Ali, “Türkiye’de Halk Eğitim Merkezi Müdürlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilik Algıları”, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.
- ÖZODAŞIK, Mustafa, “Cumhuriyet Dönemi Yeni Bir Nesil Yetiştirme Çalışmaları 1923-1950”, Akın Ofset Matbaacılık, Konya, 1999.
- PENİRCİ, Gülşah, “Yetişkin Eğitimi Kurslarının Yetişkin Eğitimi ve Yetişkin Öğrenen İlke ve Özelliklerine Göre İncelenmesi”, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.

- POYRAZ, Hande ve BAYRAKCI, Mustafa, “Yaşam Boyu Öğrenmede Öğretmenlerin Kurumları Tarafından Desteklenmeleri: Ölçek Geliştirme Çalışması”, Sakarya University Journal of Education, 5(1), 2015, s. 114-124.
- RAMON, Shulamit, GRIFFITHS, Chris, NIEMINEN, Irja, PEDERSEN, Marialouise ve DAWSON, Ian; “Towards Social Inclusion Through Lifelong Learning In Mental Health: Analysis Of Change In The Lives Of The Emilia Project Service Users”, International Journal of Social Psychiatry, 57(3), 2011, s. 211-223.
- SAĞLAM, Murat ve KORKMAZ, Adem, “Yaygın Eğitim Kurumlarında Verilen Meslek Edindirme Kurslarının Kadın İstihdamına Katkısı: Muğla Menteşe Belediyesi Örneği”, Bucak İşletme Fakültesi Dergisi, 2(1), 2019, s. 54-76.
- SARIBAŞ, Süleyman ve BABADAĞ, Gonca; “Temel Eğitimin Temel Sorunları”, Anadolu Eğitim Liderliği ve Öğretim Dergisi, 3(1), 2005, s. 18-34.
- SELÇUK, Mehmet, “Halk Eğitim Merkezlerinin Karşılaştığı Sorunlar”, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Tezsiz Yüksek Lisans Tezi, Denizli, 2017.
- SEVİN, H. Dilek ve KÜÇÜK, Soner, “İşgörenlerin Rekreatif Etkinliklere Katılım Düzeyleri İle Çalışma Performansları Arasındaki İlişkiyi Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma”, Journal of Recreation and Tourism Research, 2016, s. 24-31.
- SORAN, Haluk, AKKOYUNLU, Buket ve KAVAK, Yüksel, “Yaşam Boyu Öğrenme Becerileri ve Eğiticilerin Eğitimi Programı: Hacettepe Üniversitesi Örneği”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 30, 2006, s. 201-210.
- SÖNMEZ, Veysel, “Öğretim İlke ve Yöntemleri”, Anı Yayıncılık, Ankara 2008.
- STEGER, Michael, OISHI, Shigehiro ve KASHDAN, Todd B, “Meaning in Life Across The Life Span: Levels And Correlates Of Meaning In Life From Emerging Adulthood To Older Adulthood”, The Journal of Positive Psychology, 4(1), 2009, s. 43-52.

- ŞEN, Şaban, “Ceza İnfaz Kurumlarında Verilen Eğitim Faaliyetlerinin Yaşam Boyu Öğrenme Açısından Değerlendirilmesi: Zonguldak İli Örneği”, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2016.
- ŞENTÜRK Zeynel, ZAHAL, Onur, YURGA, Cemal ve GÜRPINAR, Engin, “Müzik Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Profil Özelliklerine Göre İncelenmesi”, Journal of Human Sciences, 13(3), 2016, s. 5032-5052.
- TERZİOĞLU BARIŞ, Emel, “Türkiye’nin AB Üyeliği Sürecinde Hayat Boyu Öğrenmede Yetişkin Eğitimcisi Yeterlikleri”, Eğitim Bilimleri Dergisi, 38, 2013, s. 149-165.
- TOOMEY, Ron, CHAPMAN, Judith, GAFF, Janet, MCGILP, Jacqueline, WALSH, Maureen, WARREN, Elizabeth ve WILLIAMS, Irene, “Lifelong Learning And The Reform Of The Teaching Practicum In Australia”. Asia-Pacific journal of teacher education, 33(1), 2005, s. 23-34.
- TORTOP, Özgür, “Avrupa Birliği Hayat Boyu Öğrenme Temel Yeterlik Alanları: Türkiye Durumu”, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2010.
- TÜBİTAK (Türkiye Bilimsel ve Teknik Araştırma Kurumu) (2005). Vizyon 2023 Teknoloji Öngörü Projesi Eğitim ve İnsan Kaynakları Sonuç Raporu ve Strateji Belgesi. https://www.tubitak.gov.tr/tubitak_content_files/vizyon2023/eik/EIK_Sonuc_Raporu_ve_Strat_Belg.pdf (21.12.2019)
- Türk Dil Kurumu Elektronik Sözlük, Kurs, <https://sozluk.gov.tr/> (02.01.2020)
- Türk Eğitim Derneği, Öğretmen Yeterlikleri Raporu. Ankara, 2009.
- TÜRK, Süleyman ve TÜRK, Hikmet Sami, “Aydınlık Türkiye İçin Halk Eğitimi”, Toplumsal Ekonomik Siyasal Araştırmalar Vakfı, Ankara 2007.

- TÜRKERİ, Fatma, “Yetişkin Eğitimi, Sağlık Davranış Modelleri ve Sağlığı Geliştirme Kavramları Arasındaki ilişkinin Tanımlanması”, Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Dönem Projesi, 2006.
- TÜRKKAN, Alpay, “Halk Eğitimi Merkezi Yönetici ve Öğretmenlerinin Hayat Boyu Öğrenme Algısı İle Mesleki Doyum Arasındaki İlişki”, Marmara Üniversitesi İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ortak Yüksek Lisans Programı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2009.
- TÜRKOĞLU, Adil ve UÇA, Sanem, “Türkiye’de Halk Eğitimi: Tarihsel Gelişimi, Sorunları ve Çözüm Önerileri”, Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi, 2(2), 2011, s. 48-62
- TÜRKOĞLU, Adil, “99 Soruda Eğitim Bilimine Giriş”, Memleket Gazetecilik ve Matbaacılık, Adana, 1996.
- UÇAN, Serkan, “The Role Of Continuous Professional Development Of Teachers İn Educational Change: A Literature Review”. Harran Education Journal, 1(1), 2016, s. 36-43.
- ULUTAK, İlknur, CANDEMİR, Özden ve DEMİRAY, Emine, “Yetişkinlere Eğitim Hizmeti Veren Beldeevlerine Devam Eden Kadın Kursiyerlerin Profili ve Aldıkları Eğitimlere Yönelik Görüş ve Gözlemleri”, Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi, 6(2), 2017, s. 54-67.
- UZUNBOYLU, Hüseyin ve HÜRSEN, Çiğdem, “Yaşam Boyu Öğrenme Yeterlilik Ölçeği (YBÖYÖ): Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması”, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 41, 2011, s. 449-460.
- ÜNAL, Fatma, KALÇIK, Cansu ve SATUK, Musa, “Halk Eğitim Kurslarının, Kadın Katılımcıların Yaşam Boyu Öğrenme Becerilerine Katkısının Değerlendirilmesi”, International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic, 11(9), 2016, s. 905-930.
- YAMAN, Fikriye, “Öğretmenlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin İncelenmesi (Diyarbakır İli Örneği)”, Dicle Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2014.

- YILDIRIM, Muhittin, “Hayat Boyu Öğrenme Kapsamında Yaygın Eğitim ve Halk Eğitim Merkezleri”, Gazi Kitabevi, Ankara 2009.
- YILDIZ, Ahmet, “Yetişkin Okuryazarlığı”, Yetişkin Eğitimi Kuramdan Uygulamaya, A, Yıldız M, Uysal (Ed.), Kalkedon Yayınları, 353-372, İstanbul, 2013.
- YILMAZ, Bülent, “Boş Zaman ve Halk Kütüphanesi: Kavramsal Bir Yaklaşım”, Türk Kütüphaneciliği, 3(4), 1989 s. 200-206.
- YURDABAKAN, İrfan, “Küreselleşme Konusundaki Yaklaşımlar ve Eğitim”, Eğitim Araştırmaları Dergisi, 6, 2002, s. 61-64.
- YÜZLÜ, Utku, “Önlisans Öğrencilerinin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri İle Yaşam Boyu Öğrenme Anahtar Yeterlikleri Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi”, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2019.

EKLER

Ek 1: Araştırmanın Yapıldığı Kurslar

S/N	Kurs Adı	Kursiyerler	Toplam Kursiyer
1	El Sanatları	24 Kadın	24
2	Diksiyon	16 Kadın + 4 Erkek	20
3	Hazır Giyim	15 Kadın	15
4	Ev Tekstili Ürünleri	10 Kadın	10
5	Mefruşat	20 Kadın	20
6	Çocuk Gelişimi ve Eğitimi	34 Kadın	34
7	Kuaförlük	20 Kadın	20
8	Ses Eğitimi	3 Kadın + 9 Erkek	12
9	Tiyatro	5 Kadın + 5 Erkek	10
10	Bağlama	5 Kadın + 11 Erkek	16
11	İşaret Dili	29 Kadın + 4 Erkek	33
12	Bilgisayar	19 Kadın + 10 Erkek	29
13	Çocuk Bakım Elamanı	39 Kadın	39
14	Kalorifercilik	32 Erkek	32
15	İngilizce A 1	14 Kadın +6 Erkek	20
16	İngilizce A2	10 Kadın + 5 Erkek	15
17	Arapça A 1	10 Kadın	10
18	Filografi	5 Kadın + 7 Erkek	12
19	Emlak Danışmanlığı	5 Kadın + 12 Erkek	17
20	Kilim	20 Kadın	20
21	Makrame Örgü Yapımı	22 Kadın	22
22	Oyuncak Bebek Yapımı	15 Kadın	15
23	Gitar	6 Kadın + 6 Erkek	12
24	Halk Oyunları	7 Kadın + 5 Erkek	12
25	Osmanlıca	4 Kadın + 6 Erkek	10
26	Hüsn-ü Hat	12 Kadın	12
27	Resim	10 Kadın + 5 Erkek	15
28	Takı	17 Kadın	17
29	Nakış	20 Kadın	20
30	Keman	9 Kadın + 6 Erkek	15
31	Ney	3 Kadın + 10 Erkek	13
32	Piyano	4 Kadın + 6 Erkek	10
33	İlk Yardım	12 Kadın + 6 Erkek	18
34	Yaş Pasta	16 Kadın	16
35	Almanca	5 Kadın + 5 Erkek	10
36	Kasaplık	20 Erkek	20
37	Ebru	8 Kadın	8
38	İğne Oyası	19 Kadın	19

Ek 2: Onam Formu

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ İNSAN ARAŞTIRMALARI ETİK KURULU AYDINLATILMIŞ ONAM FORMU

Yapılacak olan araştırmanın adı, “Halk Eğitimi Merkezlerinde Düzenlenen Kurslara Katılan Kursiyerlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimleri, Katılım Amaçları ve Memnuniyetlerinin Değerlendirilmesi (Erzincan Örneği)”dir. Araştırmamızın amacı, kursiyerlere yapılacak anketlerden halk eğitim merkezleri ile yaşam boyu öğrenme arasındaki ilişkinin ortaya çıkarılmasıdır. Bu temel amaca ulaşmak için belirlenen alt amaçlar şu şekilde belirlenmiştir.

1) Kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimlerinin, kursa katılım amaçları ve memnuniyetlerinin anlamlı düzeyde bir yordayıcı olup olmadığını incelemek amaçlanmıştır.

2) Kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve katılım amaçları, memnuniyetlerini değerlendirme puan ortalamalarının cinsiyetlerine, yaşlarına, medeni hallerine, öğrenim durumlarına, mesleklerine, aylık gelirlerine, katıldıkları kurs türlerine göre anlamlı düzeyde bir farklılaşma gösterip göstermediğini incelemek amaçlanmıştır.

Araştırma, 22/10/2018 ve 28/10/2018 tarihleri arasında yapılacaktır. Her kursiyer için ölçekleri okuma ve doldurma ortalama 30 dakika olarak planlanmıştır. Araştırmanın evrenini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Erzincan ilinde faaliyet gösteren Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü’nde açılan sosyal-kültürel ve mesleki-teknik ağırlıklı kurslar oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise kursiyerler oluşturacaktır. Örnekleme yöntemi, seçkisiz örnekleme yöntemi ile belirlenecektir. Seçkisiz örnekleme yöntemlerinin temel özelliği, örneklemin evreni temsil etme gücünün yüksek olmasıdır. Araştırmaya, 300-400 arası kursiyerin katılması beklenmektedir. Bu araştırma; ilişkisel tarama modeline dayalı bir çalışmadır. İlişkisel tarama modeli, “iki ya da daha çok sayıdaki değişken arasında birlikte değişim varlığını veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modeli”dir. Kursiyerlere

uygulanacak olan ölçekler sonucunda elde edilen veriler Spss programına yüklenerek bağımsız t testi uygulanarak sonuçlar elde edilecektir.

Araştırmaya katılım isteğe bağlıdır. İstenildiği zaman, bir cezaya ve yaptırıma maruz kalmaksızın araştırmadan çekilir. Kursiyerler araştırmaya katılmayı reddedebilir. Kayıtlar gizli tutulur. Araştırma sonuçlarının yayımlanması halinde bile gönüllünün kimliği gizli kalır. Yapılan araştırma tüm etik kurallara uygun olarak yürütülecektir.

Araştırma Sorumlusu: Nurten KARAKUŞ

Telefon No: 0544 531 48 77

Bilgilendirilmiş Gönüllü Olur Formundaki tüm açıklamaları okudum. Bana, konusu ve amacı belirtilen araştırma ile ilgili yazılı ve sözlü açıklama, aşağıda adı belirtilen kişi tarafından yapıldı. Araştırmaya gönüllü olarak katıldığımı, istediğim zaman gerekçeli veya gerekçesiz olarak araştırmadan ayrılabileceğimi ve kendi isteğime bakılmaksızın araştırmacı tarafından araştırma dışı bırakılabileceğimi biliyorum. Söz konusu araştırmaya, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın kendi rızamla katılmayı kabul ediyorum.

Gönüllünün Adı / Soyadı / İmzası / Tarih
Açıklamaları Yapan Kişinin Adı / Soyadı / İmzası / Tarih Nurten KARAKUŞ 05/10/2018
Gerekliyse Olur İşlemine Tanık Olan Kişinin Adı / Soyadı / İmzası / Tarih
Gerekliyse Yasal Temsilcinin Adı / Soyadı / İmzası / Tarih

Ek 3: Veri Toplama Aracı

KURSIYERLERE UYGULANAN ANKET FORMU

Sayın Kursiyer,

Elinizdeki bu anket formu, “Halk Eğitimi Merkezlerinde Düzenlenen Kurslara Katılan Kursiyerlerin Yaşam Boyu Öğrenme Eğilimlerinin, Katılım Amaçlarının ve Memnuniyetlerinin Değerlendirilmesi (Erzincan Örneği)” konulu araştırmaya gerekli verileri sağlamak için hazırlanmıştır.

Anket, 4 bölümden oluşmaktadır. İlk bölüm demografik özellikleriniz, ikinci bölüm kurslara katılma sebepleriniz, üçüncü bölüm memnuniyetleriniz, dördüncü bölüm ise yaşam boyu öğrenme eğilimleriniz ile ilgili sorulardan oluşmaktadır.

Araştırmanın amacına ulaşması, anket maddelerine vereceğiniz cevaplara bağlıdır. İsim belirtmenize gerek yoktur. Vereceğiniz cevaplar sadece araştırma için kullanılacak ve gizli tutulacaktır.

Anket formunu doldurarak araştırmaya yapacağınız katkılarınız için şimdiden teşekkür eder, çalışmalarınızda başarılar dilerim.

1.DEMOGRAFİK ÖZELLİKLER

1. Cinsiyetiniz Kadın () Erkek ()
2. Yaşınız (Lütfen yazınız)
3. Medeni haliniz Bekâr () Evli () Boşanmış / dul ()
4. Çocuğunuz var mı? Var () Yok ()
5. Öğrenim durumunuz? İlkokul () Ortaokul () Lise ()
Üniversite () Yüksek Lisans / Doktora ()

6. Mesleğiniz

- () Ev Hanımı
- () İşsiz
- () Kamu sektöründe çalışıyorum
- () Özel sektörde çalışıyorum
- () Kendime ait işyerinde çalışıyorum
- () Öğrenciyim
- () Emekliyim

7. Sizin veya ailenizin aylık toplam geliri ne kadardır? (Hane içine giren tüm gelirlerin toplamı)

- () 0-999 TL arası () 1000-1999 TL arası
- () 2000-2999 TL arası () 3000 TL ve üzeri

8. Daha önce Halk Eğitimi Merkezlerinde açılan kurslara katıldınız mı?

Evet ()

Hayır ()

9. Şu anda kayıtlı olduğunuz kursun türünü belirtiniz?

Mesleki ve Teknik ()

Genel (sosyal / kültürel) ()

10. Farklı bir konuda başka bir kursa katılmayı düşünür müsünüz? (Cevabınız Evet ise kursun adını belirtiniz. Cevabınız Hayır ise nedenini belirtiniz.)

Evet ()

Hayır ()

(.....
.....)

2. KURSLARA KATILMA SEBEPLERİ

Aşağıdaki soruların her birini görüşünüzü en iyi yansıtacak şekilde (x) işaretleyiniz.	Kişisel Önem Dereceleri (İfadeleri)		
	ÖNEMLİ	KISMEN ÖNEMLİ	ÖNEMSİZ
1. Yeni insanlarla tanışma ve yeni arkadaşlar edinme isteği			
2. Bedensel ve ruhsal olarak daha sağlıklı olmak için			
3. İçinde bulunduğum stres ve sıkıntıdan kurtulmak için			
4. Toplumun hızlı değişmesine uyum sağlayabilmek için			
5. Boş zamanlarımı değerlendirme isteği (Hobi)			
6. Günlük yaşamımda değişiklik yapma isteği			
7. Bireysel özelliklerimi geliştirmek için			
8. Asıl işim yanında ek gelir sağlayacak ikinci bir iş için gerekli bilgi ve beceri edinme isteği			
9. Aileme, çevreme veya çalıştığım kuruma daha faydalı olma isteği			
10. Katıldığım kursa çevre tarafından değer verilmesi			
11. Meslek edinmek veya mesleğimi geliştirmek			
12. Yeni bir iş için hazırlanma isteği			
13. Sadece merak ettiğim için			
14. Çevremde daha çok takdir görme isteği			
15. Kurs sonunda alacağım belgeye ihtiyaç duymam			
16. Kendimin ve ailemin bazı ihtiyaçlarını evde karşılayarak, aile masraflarını azaltma ihtiyacı			

3. KURSİYER MEMNUNİYET ANKETİ

Aşağıdaki ifadelere ne derece katıldığınızı ifadelerin yanındaki sütunlara (X) şeklinde işaretleyiniz.		Kişisel Katılım Dereceleri (İfadeleri)		
		EVET	KISMEN	HAYIR
1.	Halk eğitimi merkezinde aldığınız bu eğitim amacınızı gerçekleştirdi mi?			
2.	Halk eğitimi merkezlerini yakınlarınıza ve diğer kişilere tavsiye etmeyi düşünüyor musunuz?			
3.	Halk eğitimi merkezlerinin eğitim ve öğretimle ilgili değişim ve gelişmeleri takip ettiğini düşünüyor musunuz?			
4.	Aldığınız bu eğitimin sonunda halk eğitimi merkezinde görev alan kurs öğretmenlerinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?			
5.	Merkezin yönetici ve eğiticileri dışında kalan diğer personel de işlerinizi kolaylaştırmak için size yardımcı oldu mu?			
6.	Merkezin daha iyi iş görmesini sağlamak bakımından yönetici ve eğiticilerin yeterince çalıştıklarını gözlemlediniz mi?			
7.	Halk eğitim merkezi toplumun kültürel ve sosyal ihtiyaçlarını destekliyor mu?			
8.	Kursta size anlatılan konuları anlamakta zorlandınız mı?			
9.	Merkezimizde sizi huzursuz eden durumlar oldu mu?			
10.	Halk eğitim merkezinde açılan kursların halkın beklentilerini karşıladığını düşünüyor musunuz?			
11.	Halk eğitimi merkezinde aldığınız eğitim çalışma hayatınıza katkı sağlayacak mı?			
12.	Halk eğitimi merkezinde kursiyerleri ilgilendiren konular hakkındaki duyurular zamanında yapılıyor mu?			
13.	Halk eğitimi merkezinde sınavların değerlendirilmesinde adil davranıldığına inanıyor musunuz?			
14.	Halk eğitimi merkezinde yeterince sosyal ve kültürel faaliyetler düzenleniyor mu?			
15.	Merkezimizde kurs ve kursiyerlerden kaynaklanan sorunlar müdür veya müdür yardımcıları tarafından dikkate alınıyor mu?			
16.	Halk eğitimi merkezi yöneticileri sınıfları ziyaret ediyor mu, varsa eksiklik ve aksaklıkların giderilmesi için çalışmalar yapılıyor mu?			
17.	Halk eğitimi merkezinde açılan diğer kurs ve etkinliklere katılmak ister misiniz?			
18.	Aldığınız eğitimin ihtiyacınızı karşılayacağını düşünüyor musunuz?			

4. YAŞAM BOYU ÖĞRENME EĞİLİMLERİ ÖLÇEĞİ

	Aşağıdaki ifadelere ne derece katıldığınızı ifadelerin yanındaki sütunlara (X) şeklinde işaretleyiniz.	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.	Kendi yeterliliklerime uygun öğrenme hedefleri belirlerim.					
2.	Öğrenme için gerekli kaynakları önceden hazırlarım.					
3.	Öğrenme konusuna uygun öğrenme strateji kullanmanın gereğine inanırım.					
4.	Öğrenme sürecinde zamanı iyi değerlendirmek için çalışma planı yaparım.					
5.	Yeni bir bilgi ile karşılaştığımda öğrenebileceğim konusunda kendime güvenirim.					
6.	Öğrenme sürecinde kendi kendimi güdülemeyi tercih ederim.					
7.	Öğrenme konuları zor olsa bile öğrenmeye çalışmaktan vazgeçmem.					
8.	Yeni şeyler öğrenmekten zevk alırım.					
9.	Öğrenmede sürecinde ihtiyaç duyduğumda yardım istemekten çekinmem.					
10.	Bir konuyu öğrenmenin kendi sorumluluğum olduğuna inanırım.					
11.	Yeni şeyler öğrenmenin kendimi geliştirmeme katkı sağladığını düşünürüm.					
12.	İnternetin farklı kültürleri tanımamı sağladığını düşünürüm.					
13.	Kişisel ya da mesleki gelişimim için gerekli farklı alanlardaki bilgi ve becerilerle ilgili eğitim almayı isterim.					
14.	Bilgi ve teknolojilerdeki hızlı değişimlerden dolayı bilgilerimi yenilemek için sürekli öğrenmeye ihtiyaç duyarım.					
15.	Mesleğimde karşılaşılabileceğim problemleri çözmek için çaba sarfederim.					
16.	Mesleki yetersizliklerimi gidermek için eğitim alma yolları ararım.					
17.	Mesleki kariyerde ilerlemeye önem veririm.					

Ek 4: Anket Kullanma İzni

Gönderen: Duygu Gür <dgur@sakarya.edu.tr>

Gönderildi: 2 Haziran 2018 Cumartesi 11:38

Kime: Ravza nur <ravzanur_44@outlook.com>

Konu: Re: TEZ İLE İLGİLİ

Merhaba Nurten hocam,

Yaşam boyu Öğrenme eğilimleri ölçeğimizi gerekli atıflar yapılacak şekilde tezinizde kullanabilirsiniz. çalışmalarınızda kolaylıklar dilerim

DUYGU GÜR ERDOĞAN

tarihinde Ravza nur <ravzanur_44@outlook.com> 30 may 2018 16:51

İyi günler hocam .Rahatsız ettiğim için özür dilerim. Ben Nurten Karakuş.

Ek 5: Etik Kurul İzni

T.C MILLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü	
ARAŞTIRMA SAHİBİNİN	
Adı Soyadı	Yüksek Lisans Öğrencisi Nurten KARAKUŞ
E-mail ve Telefon Numarası	Ravzanur_44@outlook.com 0536-999-32-83
Kurum / Üniversitesi	Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Araştırma Yapılacak İller	Erzincan /Merkez
Araştırma yapılacak eğitim Kurumu ve kademesi	Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu
Araştırmanın Konusu	Halk eğitim merkezlerinde düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri, katılım amaçları ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesi
Üniversite / Kurum Onayı	Var
Araştırma / Proje / Ödev / Tez Önerisi	Araştırma İzni
Veri Toplama Araçları	Anket vb.
Görüş İstenilecek Birim / Birimler	
KOMİSYON GÖRÜŞÜ	
<i>Komisyenlerimizce uygun görülmüştür.</i>	
Komisyon Kararı	Oybirliği / oyçokluğu ile alınmıştır.
Muhalif üyenin Adı ve Soyadı :	Gerekçesi:
KOMİSYON	
31.10.2018 KOMİSYON BAŞKANI <i>Yalçın TÜRKYILMAZ</i> Şube Müdürü	ÜYE <i>Emre ÇİHANBAŞ</i> İl Millî Eğitim Müdürlüğü ASKE Üyesi
	ÜYE <i>Ekrem NALDAN</i> İl Millî Eğitim Müdürlüğü ASKE Üyesi

Ek 6: Araştırma İzni

SDP : 804.01 - 01 - GELEN-GİDEN EVRAK
Evrağ No : 85748827-804.01-27354
Evrağ Tarihi : 02-11-2018

T.C.
ERZİNCAN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 45468433-604.01.01-E.20791444
Konu: Araştırma İzni

01.11.2018

ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE
(Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğüne)

ERZİNCAN

Üniversiteniz Sosyal Bilimler Yüksek Lisans öğrencisi Nurten KARAKUŞ'un araştırma yapmasına ilişkin; Müdürlük Makamının 01.11.2018 tarih ve 20699092 sayılı onayı ekte gönderilmiştir.

Söz konusu çalışma tamamlandıktan sonra, uygulama sonucunun 2 adet örnek CD ortamında hazırlanarak, Müdürlüğümüz Strateji Geliştirme Hizmetleri AR-GE birimine teslim edilmesi hususunda;

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Aziz GÜN
İl Millî Eğitim Müdürü

"Güvenli Elektronik İmzalı"

Aslı ile Aynıdır.

01.11.2018

Aysel AĞLIDAĞ
Memur

Ek: Onay (1- sayfa)

Mengüceli Mah. Kamu Lojmanları 1311. Sokak-ERZİNCAN
Elektronik Ağ: <http://erzincan.meb.gov.tr>
e-posta: arge24@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Yalçın TÜRKYILMAZ - Şube Mtd.
Tel: (0 446) 214 20 73-12 45
Faks: (0 446) 214 11 85

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden e884-2fae-3670-9dfc-8a24 kodu ile testi edilebilir.

T.C.
ERZİNCAN BİNALİ YILDIRIM ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü

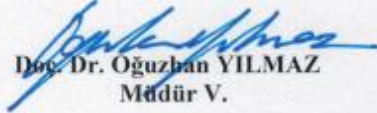
Sayı : 63579008-302.08.01-48901
Konu : Araştırma İzni
(Nurten KARAKUŞ)

06/11/2018

**TÜRKÇE VE SOSYAL BİLİMLER EĞİTİMİ
ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞINA**

Danışmanlığını Anabilim Dalınız öğretim üyelerinden Dr. Öğr. Üyesi Nurettin BİROL'un yürüttüğü, 177701009 numaralı tezli yüksek lisans programı öğrencisi **Nurten KARAKUŞ**'un anket çalışması ile ilgili Erzincan Valiliği İl Milli Eğitim Müdürlüğünden alınan 01/11/2018 tarih ve 20791444 sayılı yazısı ektedir.

Söz konusu çalışmaya ait uygulama sonucunun 2 (iki) örnek CD ortamında hazırlanarak Erzincan İl Milli Eğitim Müdürlüğü Strateji Geliştirme Hizmetleri-2 ARGE birimine araştırmacı tarafından tesliminin sağlanması hususunda gereğini rica ederim.

Doç. Dr. Oğuzhan YILMAZ
Müdür V.

EKLER :

1. Yazı (2 Sf)

Adres : Erzincan Üniversitesi Yalnızbağ Yerleşkesi Eğitim Fak. Binası 2. Kat 24000/ERZİNCAN
Telefon : 0 (446) 224 29 00-42394 **Ayrıntılı Bilgi İçin:** A.YALÇIN (Dâhili: 42394)
Belge Geçer : 0 (446) 224 29 01

T.C.
ERZİNCAN VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 45468433-604.01.01-E.20699092
Konu : Araştırma İzni

01.11.2018

MÜDÜRLÜK MAKAMINA

- İlgi: a) Milli Eğitim Bakanlığı Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünün 12.09.2017 tarihli ve 2017/25 numaralı Genelgesi
b) Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğünün 24.10.2018 tarih ve 47092 sayılı yazıları.

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sosyal Bilimler Yüksek Lisans öğrencisi Nurten KARAKUŞ'un "**Halk eğitim merkezlerinde düzenlenen kurslara katılan kursiyerlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri, katılım amaçları ve memnuniyetlerinin değerlendirilmesi**" konulu araştırma çalışması yapmak istediğine ilişkin, ilgi (b) yazıları ve araştırma çalışması ilişikte sunulmuştur.

İlgi (a) Genelge esaslarına göre "İl Millî Eğitim Anket -Araştırma -Tez Çalışmalarını Değerlendirme Komisyonu" tarafından incelenen ilgililerin anket-ölçek çalışmasını Halk Eğitim Merkezi ve Akşam Sanat Okulu kursiyerlerine uygulaması Müdürlüğümüzce yerinde görülmektedir.

Makamlarınızca da uygun görüldüğü takdirde; onaylarınıza arz ederim.

Yalçın TÜRKYILMAZ
Şube Müdürü

OLUR
01.11.2018

Aziz GÜN
İl Millî Eğitim Müdürü

EKLER:

- Komisyon Kararı (1 Sayfa)
- Yazı ve Ekleri (16 Sayfa)

Mengüceli Mah. Kamu Lojmanları 1311. Sokak-ERZİNCAN
Elektronik Ağ: <http://erzincan.meb.gov.tr>
e-posta: arge24@meb.gov.tr

Ayrıntılı bilgi için: Yalçın TÜRKYILMAZ- Şube Mtd.
Tel: (0 446) 214 20 73-12 45
Faks: (0 446) 214 11 85

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://vrnsisorgu.meb.gov.tr> adresinden c710-9c7a-3155-ba62-f6bc kodu ile teyit edilebilir.

ÖZGEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Nurten SELÇUK

Doğum Yeri ve Tarihi: Malatya 1993

Medeni hali: Evli

İletişim bilgileri: ravzanur_44@outlook.com

Gsm: 0 544 531 48 77

EĞİTİM

2008-2012 Malatya Metin Emiroğlu Lisesi

2012-2016 Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi

İŞ DENEYİMİ

YABANCI DİL